

Cvičebná kniha

ku

překládání z češtiny na jazyk řecký

pro vyšší gymnasijní třídy.

Sestavil

Josef Kořínek,

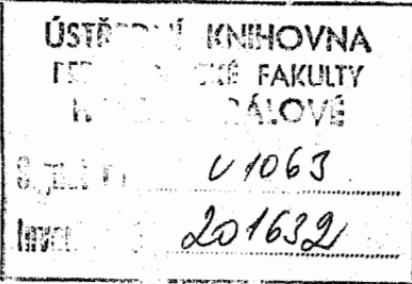
c. k. prof. na gymn. v Jindř. Hradci.

V PRAZE.

Nakladatel kněhkupectví: I. L. Kober.

1869.

Národní kněžstvíkárna: I. L. Kober v Praze.

Předmluva.

Že překládání z mateřtiny na jazyk Řecký žákům velmi prospěšné jest, o tom tuším nikdo pochybovat nebude; neboť tímto spůsobem utvrdí se oni jednak ve tvarech a skladbě, jednak osvojí si zásobu významů, což jim všechno při čtení autorů velmi vhod bude a k rychlejšímu postupování nemálo přispěje. A za touto příčinou sestavil jsem i tuto cvičebnou knihu. Úlohy v ní obsažené podávají se ve dvou odděleních, z nichžto prvé, zavírajíc v sobě úlohy celkem kratší a poměrně hojnějšími ukázáními k mluvnici opatřené, nejlépe svědčiti bude žákům V. a VI. třídy; druhé pak, obsahujíc úlohy delší a více volnosti u překládání poskytujíc, hodí se hlavně pro žáky třídy VII. a VIII. Ačkoli jsem měl vždy na zřeteli snadnější věc stavěti před méně snadnou, jsem sobě dobře svědom, že se mi to veskrze nepodařilo. Nikdo zajisté neupře, že při rozmanitosti předmětů, o kterých úlohy pojednávají, věc jesti věru nesnadná v té příčině vždy v pravý pořádek uhoditi.

Látka k úlohám vybrána jest na největším díle z autorů Řeckých. Že jsem při vzdělávání některých úloh té neb oné knihy užil, aneb některé úlohy, jež v jiných cvičebných knihách, zejména v Schenklově a a Böhmeově, se nalézají, i zde umístil, to, domnívám se, ani věci samé že nebude na závadu, ani že mi toho nikdo nenazlí. *Jednotlivé příklady* k procvičení určitých syntaktických částí uvéstí nevidělo se mi býti potřebné, poněvadž záslužná cvičebná kniha páne Lepařova bez toho velikou jich hojnost v sobě obsahuje.

V poznámkách, které mají žáctvu překládání usnadnit, ukázáno, kde toho potřeba, k řecké mluvnici *Curtiou* a *Vaníčkem* přeložené. Takových poznámek, které by

pouze pro pohodlí žáka uvedeny byly aneb jeho pozornosti překážely, bedlivě jsem se vystříhal, a za tou též příčinou neuvádím mezi nimi pouhých významů a frasí, leč tenkráte, kdy pilná toho potřeba se ukázala. Všecky ostatní významy a fráze umístěny jsou ve slovníčku.

Co se uspořádání slovníčku týče, hleděno přede vším k tomu, aby žák potřebné významy snadno a bez zbytečného maření času mohl nalézti, a z té pouze příčiny uvedeny jsou *infinitivy* některých sloves *jen ve formě skonalé* (jednodobé a končící), jiných *jen ve formě neskonale* (trvací, opětovací, opakovací), u jiných pak udány *obě formy* (neskonala obyč. v závorce), tak jak se právě ona slovesa v úlohách buď *jen* v tvaru skonalém aneb *jen* neskonalém anebo i obojím naskytují. Že jsem slovesa, jako: *pochybíti* a *pochybovati*, *zahubiti* a *zahynouti*, *pochodíti špatně neb zle* a *pojítí (pocházet)* od *koho* a některá podobná od sebe oddělil, učinil jsem též *jen* z příčin praktických.

Vzdálenému od místa, kde kniha se tiskla, nebylo mi možná, přihlížeti k tisku tak, jak bych si toho byl přál a jak by věc sama toho byla vyžadovala. Žádám tedy, aby každý napřed laskavě povšíml sobě *opravy hrubších* omylů tiskových, jež umístěna jest na konci knihy; nepatrnejší omyly, jako jest odskočení několika přízvuků (str. 2. řád. 3. zd. *ἀγαθα* m. *ἀγαθη*; str. 9. řád. 3. zd. *το* m. *το*) a t. p. i každý žák snadno sám si opraví.

Odevzdávám tedy knížku tuto ctěným pp. kollegům svým a milé naší mládeži, a přeji si upřímně, aby jim opravdu napomáhala k dosažení vytknutého cíle. Na konec plním příjemnou povinnost, vzdávaje díky panu prof. Niederlovi, kterýžto knihu tuto ještě v rukopise k posouzení obdržev s bedlivostí a důkladností uznání hodnou pročetl a k ní mnohé vzácné poznámky přičinil, jichžto jsem já, pokud bylo možná, svědomitě užil.

V Jindř. Hradci, dne 28. září 1868.

J. Korinek.

OBSAH.

Oddělení prvé.

	Stránka
1. Kodros	1
2. Hrdost a lest Ismenia Thebského	—
3. Pastyř	2
4. Themistoklův list k Artaxerxovi	—
5. Rolník a jeho synové	3
6. Manlius Torquatus	—
7. Liška a kozel	—
8. Daidalos	4
9. Anchuros, syn Midáv, do propasti se vrhá	—
10. Aristoteles, vychovatel Alexandrův	5
11. Vpád Teutonů do země Norikův	—
12. Deukalion a Pyrrha	6
13. Drvoštěp a Hermes	—
14—15. Athamas a děti jeho	7
16—17. Rozmluva. Poseidon a Nereovny	8
18. Herakles a Pygmaiové	—
19. Věštírna v Delfech	9
20. Král Dareios a lékař Demokedos	10
21. Přátelství velikou má cenu	—
22—25. Některé památné průpovědi Alexandra, krále Makedonského	11
26. Frygové, nejstarší prý národ na světě	13
27. Podivuhodné přátelství	14
28. Pompejus	—
29. Ženy Argejské	15
30—31. Sikeliie (Sicilie)	—
32. Lakomec	16
33. Poznej sebe samého	—
34. Milon Krotonský	17
35—39. Oidipus. Sfinx. Válka sedmi (hrdin proti Thebám)	—
40. Matka a dcery	20
41. Faëthon	21
42—43. Rozmluva. Zeus a Helios	—
44. Milosrdný Samaritán	22
45—46. Demonax	23
47—49. Povědění Sokratická	24
50. Skythové kočovníci	—
51. Zenon a Nearchos	27
52. Některé druhy opic v Indii	28

	Stránka
53. Gyges	29
54—56. Pyrrhos válčí proti Římanům	—
57. Fasiané	31
58—59. Prsten Polykratův	—
60—64. Alexander přemlouvá své vojáky, aby na Tyros útok učinili	33
65—66. Alkibiades	36
67. Kuihy Sibyllské	37
68. Massagetové	—
69—72. G. Marcus Koriolanus	38
73—74. Ctuostí učením nabysti lze	40
75—78. Kyros starší řeční ku svým vojínům	42

Oddělení druhé.

79—84. Naučení	45
85. Vděčnost orla	49
85—88. Gallové	50
89. Každému přísluší účastnu býti spůsobilosti státnické	52
90—94. Některá ustanovení Lykurgova	—
95. Archelaos	56
96. Rozmluva. Ares a Hermes	57
97—100. L. Cornelius Sulla	—
101. Stěhování se duše do říše mrtvých	60
102. Kylon	61
103—108. Agesilaos v Malé Asii	62
109—111. Rozmluva. Otec a syn	66
112. Povinnost pochovávání mrtvol u Řeků	69
113. Dardaňanka Mania	—
114—116. Aigypťané zvířatům božskou čest prokazují	70
117—119. Dobytí Saguntu	72
120. Proč Athéňané každého roku obětní průvod do Delu odesírají	74
121—123. Věrnost psů	—
124—125. Řeč Archidamova	76
126—127. Soudcové v podsvětí	77
128. Rozmluva v podsvětí. Charon. Menippos. Hermes	79
129. Tuto Dariáš sebrav lid vytrhl jest polem proti Alexandrovi	80
130. Tuto dva rytieře Dariášova zabili krále Dariáše	81
131. Tuto kázal mordéře Bysso a Onobrazantes stinati	—
132. Pochlebník	82
133—134. Dionysia, samovládce Syrakuského snaha básnická	—
135—136. Nenasycená žádost panování	84
137. Thales	85
138—141. Dobytí Theb	86
142—143. Mínění starých o trestech a odměnách na onom světě	89
144. Ptolemaios Filometor	90
145. Povaha mladíků	—
146. Povaha starců	91
147. Jak se správě obce oddávati máme	92
148—153. Řeč neduživce proti obžalobě, aby se mu nedával peníz od obce	93

Oddělení prvé.

1. Kodros.

Doriové Peloponnesu brannou rukou¹⁾ dobyvše proti Attice vytrhlí, majíce v úmyslu²⁾ i tuto zemi sobě podmaniti. Poněvadž³⁾ ale dostalo se Attikum věstby, že zvítězí, bude-li⁴⁾ král jejich od⁵⁾ Peloponnesiana usmrcen, uzavřel⁶⁾ Kodros za⁷⁾ vlast umříti. Než kdyby byl se svými⁸⁾ zjevně do boje táhl, nebyli by ho Peloponnesští, poněvadž⁹⁾ i sami věštu znali, usmrtili, a Athéňané nebyli by zvítězili. Pročež přestrojiv se za dvořstěpu vyšel u večer¹⁰⁾ do lesa, a poraniv jednoho z nepřátel, kteří právě¹¹⁾ přítomni byli, zavdal (tím) příčinu¹²⁾, že¹³⁾ ho tito zabili, domnívajíce se¹⁴⁾, že jest to nepatrny člověk. Athéňané pak, vypravivše k nim hlasatele, za tělo královo ku pohřbení požádali. Peloponnesští tedy seznavše, co se bylo stalo¹⁵⁾, ihned na útek se dali. Athenští pak Kodra u veliké poctě měli, protože město dobrovolnou smrtí zachránil.

- 1) zbraněmi. 2) §. 588 a §. 581. 3) gen. abs. 4) §. 548.
5) §. 467, B, c). 6) γυγρώσκω aor. 7) §. 460, A, b. 8) §. 462, C,
Rčení. 9) §. 587, 6. 10) §. 426. 11) §. 590. 12) spůsobil. 13) §. 567.
14) co (ως) jednoho z nepatrnych lidí. 15) událost tu.

2. Hrdost a lesf Ismenia Thebského.

Ismenias Thebský, jsa poslán v záležitostech¹⁾ vlasti své ku králi Perskému²⁾, chtěl v příčině, pro kterou³⁾ přišel, osobně připuštěn býti ku králi; avšak důstojnš, který⁴⁾ též poselství králi donášel a ty, kteří za audienci prosili⁵⁾, uváděl, řekl mu, že jest to u Peršanů zákonem, aby⁶⁾ ten, jenž⁴⁾ před krále předstoupí, jemu se hluboce poklonil. Chceš-li¹⁾ tedy, pravil, sám osobně⁸⁾ s ním se sejít, dlužno ti⁹⁾ činiti to, co po zákoum jest¹⁰⁾; pakliže před ním pokloniti se nedlinceš, (tož) my ža tebe¹¹⁾

věc tvou vyřídíme. Tedy odpověděl Ismenias: Ved' mě — a přišed před krále, sňal ⁴⁾ prsten, který právě ¹²⁾ nosil, a hodil ho nepozorovaně k nohoum svým, a rychle se sehnul, jakoby ¹³⁾ se klaněl ⁴⁾, opět jej zdvihl. I vzbudil u Peršana domněnku, jakoby se byl poklonil ¹⁴⁾; avšak neučinil nic, co ¹⁵⁾ by v očích ¹⁶⁾ Řeků hanbu mu působilo. Všecko tedy, co chtěl, pořídil a nic mu odeprěno nebylo od Peršana.

1) v zál. *ὑπέρ*. 2) t. Peršanův. 3) v příč. pro kt. *ὑπέρ* *αὐτοῦ* t. *ὑπέρ τούτων*, *ὑπέρ* *αὐτοῦ*. 4) partic. 5) ti, kt. za audienci prosí = *οἱ δισόμενοι*. 6) akk. s inf. 7) chceš-li... pakliže... spoj věty tyto s *μὴ* ... *δέ*. 8) *αὐτὸς διὰ σαυτοῦ*. 9) §. 567. Pozn. 1. 10) to, co po zák. jest = *τὰ ἔκ τοῦ νόμου*. 11) t. tobě. 12) v. 1, 11. 13) *ώς δη*. 14) t. domněnku pokloný. 15) partic. gen. part. 16) t. mezi (*ἐν*) Řeky.

3. Pastýř.

Pastýř jakýs, pasa stádo býků, ztratil tele. Chodě sem a tam hledal a hledal ¹⁾. Když ²⁾ pak ničeho nalézti nemohl, takto Diovi se modlil: Jestliže mi ukážeš zloděje, který ²⁾ tele ukradl, kozelce za ³⁾ oběť ti přinesu ⁴⁾. Jda houštinou ⁵⁾ uzřel lva, an ²⁾ právě tele žral. Hrůzou jat a pln úzkostí pozdvihl k nebi rukou svých ⁶⁾ a zvolal: Panovníče Die! přislíbil jsem ti dáti ⁷⁾ kozelce, jestliže zloděje naleznu; nyní ale býka ti obětovati budu, jestliže z rukou zlodějových vyváznu.

1) Obrat s *διατάλεω* č. *διατρίβω*. 2) partic. 3) *εἰς*. 4) *προσάγω*.
5) *διεῖ* s gen. 6) akk. 7) srov. §. 569.

4. Themistokleův list k Artaxerxovi ¹⁾.

Když Themistokles, z Athen jsa vypovězen, z Pydny do Efesu na nákladné lodi přišel, vydal se na cestu s jedním Peršanem do vnitř země ²⁾, a poslal list králi Perskému Artaxerxovi, synu Xerxovu ³⁾; Obsahovalo ⁴⁾ pak psaní toto: Já Themistokles přišel jsem ⁵⁾ k tobě, kterýžto jsem mezi Řeky nejvíce zlého učinil ⁶⁾ domu tvému, dokavad mi nutno bylo brániti se ⁷⁾ tvému otci, jenž ⁸⁾ proti Řecku táhl; avšak ještě mnohem ⁹⁾ více dobrého, když ¹⁰⁾ Řecko ¹¹⁾ v bezpečnosti, zpáteční pak jeho cesta v nebezpečenství byla ¹²⁾). Nyní ale jsem zde, moha ještě teď znamenitě služby ti prokázati ¹³⁾, jsa pronásledován od Řeků pro přátelství k tobě ¹⁴⁾). Chci pak po uplynutí ¹⁵⁾ jednoho roku sám ti vyjeviti, proč ¹⁶⁾ jsem přišel.

1) §. 382. 2) *ἄνω* t. (od moře) nahoru. 3) §. 409. 4) *δηλώω*.
5) §. 486. Pozn. 6) §. 396, a). 7) t. dok. jsem se z potřeby bráníl.
8) partic. 9) §. 440. 10) *ἐπειδή*. 11) Řecko ... zpáteční pak cesta ...
srov. 2, 7. 12) *γῆγρομαι*. 13) *ἀγαθα δοῶ*, srov. 6. 14) *σόγ*, srov.
lat. iniuria mes. 15) t. posečkaje (*στέγω*, aor.) rok; srov. §. 580.
16) v. 2, 3.

5. Rolník a jeho synové.

Když rolník jakýs tušil, že umře¹⁾, zavolal k sobě syny své pravil takto: Já, synové moji, hodlám odejít od vás! Neprodávejte vinice²⁾, kterou jsem zdědil po otci svém³⁾, neb poklad v ní ukryt jest; než místa²⁾, kde leží poklad ten, nemohu vám udati. Avšak překopávejte ji bez ustání⁴⁾ a brzy naleznete jej. Zanedlouho po těchto slovech⁵⁾ zesnul otec. Synové pak jsouce pamětliви toho, co⁶⁾ jich otec na smrtelné posteli⁵⁾ rozkázal, rychle dali se do dila a pokladu⁷⁾ hledati počali a nešetřice ni práce ni potu půdu vinice překopávali. Na zlato ovšem⁸⁾ nebo na stříbro, jak se samo sebou rozumí, nepřišli; ale že⁹⁾ zem dobře skopána byla, vinice příštího roku mnohonásobné ovoce¹⁰⁾ vydala. To tedy byl onen poklad, který jich otec byl měnil¹¹⁾. Nezapomínejmež nikdy, že pilnost a práce člověku nejjistším jsou pokladem.

1) §. 591. 2) Genitivu, jímžto se v záporných větách předmět v češtině vynáší, řekové neznají. 3) t. kt. mi zůstavil otec. 4) t. nepřestávejte překopávat (§. 590). 5) partic. 6) §. 597, 4. 7) akk. 8) μὲν οὖν. 9) gen. abs. 10) о постavenі єлenu §. 387. 11) λέγω.

6. Manlius Torquatus.

Konsul Manlius Torquatus dokázal svou statečnost následujícím spůsobem¹⁾: Měltě²⁾ skoupého otce, který se o něho nic nestarał. Od toho poslán byl na venkov, kdež s³⁾ otroky pracovati a jisti musel. I obžaloval⁴⁾ jedenkráte tribun lidu Pomponius (otec jeho pro⁵⁾) mnohé nespravedlivosti a chtěl též něco o týrání syna přednásti. Tu přišel mladý tento Manlius s uschovanou⁶⁾ dýkou do domu tribunova a žádal s ním samotným promluviti, jakoby⁷⁾ mu něco k obžalobě prospěšného říci měl. Byv připuštěn a mluviti počnaje⁸⁾ zavřel dvěře, a vytasiv dýku hrozil tribunovi, že ho zabije, jestliže⁹⁾ se mu nezaplísáhne, že od obžaloby v prospěch otcův¹⁰⁾ upustí. Pomponius zavázel se přisahou, upustil od obžaloby a událost tu lidu pověděl¹¹⁾. Od té doby byl Manlius u veliké vážnosti. Chválili ho¹²⁾, že se k takovému otci tak¹³⁾ zachoval.

1) bud doslovně aneb = byl takovýto (*τοιόστος*) co do (§. 404) statečnosti. 2) t. dostalo se mu (plusqupf.). 3) μετά. 4) spoj: Když obžaloval... a chtěl (gen. abs.) — (tu) přišel ... Manlius a t. d. 5) §. 422. 6) t. schováváje dýku. 7) v. 2, 13. 8) §. 594. 9) v. 1, 4. 10) §. 431, a. 11) ἐκτέθησα. 12) t. jsa chválen. 13) t. takovým.

7. Liška a kozel.

Liška, padši do studně, nemohla dlouho nalézti prostředku¹⁾ k vylezení. Tu kozel, žížní jsa trápen, k též studni přirazil a spatřiv lišku, tázał se, dobrá-li jest voda. Ona pak k ne-

štěstí tvář veselou, ustrojivši²⁾, zapěla³⁾ dlouhý⁴⁾ chvalozpěv na vodu⁵⁾, jak výborná jest a čistá, a radila mu, aby⁶⁾ dolů sešel. Když tedy kozel, přihlížeje jen⁷⁾ ku své žádosti a k uhašení žížné, dolů skočil a vody se napiv ihned⁸⁾ na návrat pomýšlel, pravila liška, že prostředek jakýs k vysvobození obou vymyslila. Jak to? tázal se kozel. Liška odpověděla: Podepři⁹⁾ přední své nohy o¹⁰⁾ zed a stůj zrovna, zároveň nakloň⁹⁾ též rohy své. Jestliže⁹⁾ pak já po¹¹⁾ tvém hřbetě nahoru se dostanu, tu i tebe hned vytáhnu. Když¹²⁾ kozel ochotně tomu se podvolil, vyskočila⁹⁾ liška po¹¹⁾ jeho stehnech, vystoupila⁹⁾ na záda jeho, vylezla odtud¹³⁾ na rohy a silně se odrazivši¹⁴⁾, vyšvihla se na kraj studně a přišedší tak nahoru, odcházela. Když⁹⁾ pak ještě tancovala a jásalala¹⁵⁾, nadával jí kozel, že prý¹⁶⁾ úmluvy a sliby ruší; ona ale obrátilivši se zvolala: Přítelinku¹⁷⁾! kdybys měl tolik rozumu, kolik chlupů ve vousech svých, nebyl bys dolů sešel, dříve než¹⁸⁾ jsi návrat si rozvážil,

1) ἀμηχαρέω πρός; „nemohla“ jest již v tom obsaženo. 2) tvář ves, ustrojiti k čemu = ἀσμενίσθαι τι. 3) t. natáhla, rozšířila (*κατατέλω*). 4) πολὺς. 5) gen. 6) §. 560, 3. 7) μόνος 3. 8) t. zároveň s (*ἄπα*) nasycením se (*κορόννυσθαι*) vodou (§. 418). 9) partic. 10) §. 437. 11) διά s gen. 12) gen. abs. 13) = z (*ἄπο*) nich t. ze zad. 14) γερυτώς ἐκτινάσσειν. 15) παλλώ. 16) αἰς s partic. §. 588. 17) ὁ οὐτός; obyčejné to oslovení těch, kteří jinak neznámi jsou. 18) §. 556 a §. 565.

8. Daidalos.

O¹⁾ Daidalovi vyprávují, že Minoovi, králi Kretskému²⁾, stavěl labyrint, který³⁾ tolik jizeb a chodeb měl, že⁴⁾ všedší (do něho) východu⁵⁾ více nenalezl. Když⁶⁾ pak byla stavba hotova⁷⁾, chtěl Daidalos vrátiti se do Athen; než Minos, podřezav mu žily u nohou⁸⁾, záměr jeho zmařil⁹⁾. Daidalos pak peří voskem slijav a křídla si udělay, se svým synem Ikarem utekl vzduchem¹⁰⁾. Dříve ale napomenul ho, aby¹¹⁾ příliš vysoko¹²⁾ nelitál; nebot kdyby¹³⁾ se slunci přiblížil, že vosk se rozpustí. Ikaros však nedbav otcova napomenutí příliš vysoko vyletěl, a poněvadž⁶⁾ se vosk rozpustil, spadl do moře, které po¹⁴⁾ něm Ikarské nazváno bylo

1) §. 397. 2) t. Krety. 3) partic. 4) §. 565. 5) v. 5, 2. 6) gen. abs. 7) t. zhotovenia. 8) gen. 9) t. to činiti mu zabránil §. 617. Pozn. 8, 10) srov. 3, 5. 11) srov. 7, 6. 12) srov. lat. altius. 13) srov. 1, 4. 14) ἄπο.

9. Anchuros, syn Midův, do propasti se vrhá.

V Kelainách, městě Frygickém, z¹⁾ hněvu Idského Dia propast vodou se naplnivši mnoho přesbytků i s²⁾ lidmi do prohlubně stáhla. Když³⁾ tu lid v nebezpečenství byl, obdržel král Frygický

Midas věštu, že země se smrští, jestliže⁴⁾ do rozsedliny hodí co⁵⁾ v životě lidském nejdražšího. Když³⁾ pak Kelaijané to, zlato a stříbro a okrasu ženskou do propasti vhodili, a ani tak zto neprestalo, tu Anchuros, syn Midův, uváživ, že lidem nad život nic dražšího není, náhle vyskočil, a objav otce svého i rozloučiv se s manželkou svou Timotheou, tryskem na koni⁶⁾ na místo propasti uháněje, do prohlubně se vrhl. Když³⁾ pak se země smrštila, dal⁷⁾ Midas vystavěti Diovi Idskému oltář, kterýž dotknutím⁸⁾ rukou svých v zlatý proměnil⁹⁾.

1) *διά*. 2) §. 486, c. 3) gen. abs. 4) srov. 1, 4. 5) t. nejdražší věc. 6) *ἐπιτυμος -ov.* 7) §. 481. 8) verbum. 9) t. zlatým učinil.

10. Aristoteles, vychovatel Alexandrův.

Filip, král Makedonský, povolal Aristotela ze Stageiry¹⁾, chtějé, aby byl vychovatelem syna jeho Alexandra, jemuž tenkráté třináct let bylo²⁾. Jestliž vůbec známo, že Aristoteles³⁾ čestné⁴⁾ toto povolání⁵⁾ přijal. A zajisté⁶⁾ dobyl si o Alexandra nemalých zásluh; neboť jestliže tento skutečně⁶⁾ královskými ctnostmi vynikal, měl zato vychovateli svému co děkovati, který je vychováváním svým⁷⁾ vzbudil a rozmnožil. Alexander pak opět miloval a vážiti si Aristotela po⁸⁾ celý život svůj nepřestával⁹⁾; neboť hned po svém dosednutí na trůn¹⁰⁾ pocítil jej tím, že¹¹⁾ rodinné město jeho, jež¹¹⁾ od Filipa ve válkách s¹²⁾ Thraky (vedených)¹³⁾ bylo zbořeno, opět vystavěl a sochu jeho z kovu¹⁴⁾ v něm postavil.

1) t. Stageirana. 2) t. tenkr. 13 let starého (*γεγονώσ*; srov. lat. *natus*). 3) t. o Arist. (srov. 8, 1) všickni víme, že (*ὅτι*) . . . 4) t. takové cti hodným jsa uznán. 5) t. dílo. 6) t. jest zjevnō, že . . . §. 590.). 7) v. 9, 8. 8) §. 458, A, b. 9) v. 5, 4. 10) t. stav se králem. §. 498. 11) partic. 12) *εἰτι*. 13) srov. 4, 1. 14) t. a jej kovového.

11. Vpád Teutonů do země Norikův¹⁾.

Četný houf Teutonů vpadl loupežně²⁾ do země Norické. Římský konsul Papirius Karbo, obávaje se, aby i do Italie nevrazili, obsadil Alpy zvláště tam, kde průchod nejužší jest. Když³⁾ pak Teutonové do něho se nepouštěli, táhl sám proti nim, klada jim za vinu, že Noriky, přátele to Římanů⁴⁾, přepadli. Když⁵⁾ pak se jim Karbo blížil, skrze posly⁶⁾ mu vzkázali, že o přátelství Římanů s Noriky¹⁾ nevěděli a jich budoucně znepekujovati nebudou⁷⁾. Karbo pochváliv posly, dal jim na cestu průvodci⁸⁾, kterým tajně rozkázal, aby⁹⁾ je delší cestou¹⁰⁾ kolem vedli; sám pak po¹¹⁾ krátsí přeběhnuv, odpočívajíc ještě Teutony z nenaďání přepadl. Než potrestán byl za svou věrolomnost tím, že¹²⁾ mnoho lidí ztratil, a snad by byl celé vojsko své zahubil, kdyby

tma a déšť a silná¹³⁾ bouřka, která ještě v čas bitvy¹⁴⁾ nastala, nebyla jich od sebe odtrhla a kdyby nebyl boj postrachem s hůry (přicházejícím)¹⁵⁾ konec vzal. Než i tak Římané do lesů utíkali, tak že¹⁶⁾ sotva třetího dne se shledali. Teutoni pak do Gallie¹⁷⁾ táhli. —

1) v. 4, 1. 2) verbum. 3) gen. abs. 4) srov. §. 580. Pozn. 5) partic. 6) t. vypravivše posly. 7) t. že se jich zdržovati budou. 8) gen. 9) §. 560, 3. 10) „cestou“ se nevyjádří; srov. §. 405. Pozn. 2. Ostatně §. 399, b. 11) dat. 12) v. 10, 11. 13) βαρύς. 14) τῆς μάχης ἦτι συνεστώσης. 15) srov. 10, 13. 16) §. 565. 17) polož obyvatele m. země.

12. Deukalion a Pyrrha.

Od¹⁾ Deukaliona, syna Prometheova²⁾, pošli dle bájí³⁾ Řeckých nynější⁴⁾ lidé. Nebot když⁵⁾ tento nad⁶⁾ Ithií a okolními⁷⁾ krajinami panoval, končina ta déšti, tak se zaplavila⁸⁾, že⁹⁾ té-měr¹⁰⁾ všickni lidé zahynuli. Deukalion ale dříve¹¹⁾ se zachránil; sroubiv si totiž archu a potravu do ní si vloživ, vstoupil na ni s¹²⁾ manželkou svou Pyrrhou. Dlouhý¹³⁾ pak čas po¹⁴⁾ moři jsa zmitán, přirazil, když⁵⁾ deště přestaly a voda pomalu opadávala, k Parnassu a zde oltář zřídív, oběť Diovi přinesl. Zeus pak, potěšen jsa z jeho¹⁵⁾ nábožnosti, přislbil mu dátí¹⁶⁾, co-ko-li by chtěl¹⁷⁾. Když si ale vyžádal, aby¹⁸⁾ mu lidé dání byli¹⁹⁾, tu mu Zeus kamení přes hlavu házeti poručil²⁰⁾. Tímto tedy spůsobem²¹⁾ národnové pozemští²²⁾ z kamení povstali.

1) bud' ἀπό, ἐκ, neb dle 417. Která vazba jest zde lepší? a proč? 2) v. 4, 3. 3) verbum, na němž vazba bude záviset. 4) §. 381. 5) gen. abs. 6) §. 423. 7) Ιθια a okol. kraj. = οἱ πσοὶ Φθιά τόποι; srov. §. 466. C, a. 8) pass. 9) v. 8, 4. 10) σχέδηρ neb dle §. 564. 11) φθάρω §. 590. 12) παραλαμβάνω; srov. §. 580. 13) πολύς. 14) διά s gen. 15) ὁ ἄνηρ, poněkud důrazněji, jako lat. vir. 16) v. 3, 7. 17) §. 554. Pozn. 1. a §. 555. 18) §. 567. 19) t. aby se mu dostalo lidí. 20. srov. lat. iussit eum iacere. 21) §. 404. Pozn. 22) t. země.

13. Drvoštěp a Hermes.

(Čelakovský Čitací kniha I. str. 108.)

Drvoštěp jakýs dříví¹⁾ u řeky sekaje sekuru ztratil. Po-maten²⁾ tedy na³⁾ břeh posadiv se hořekoval. Hermes pak poznav přescinu bědování slitoval se⁴⁾ nad člověkem, a potopiv se do řeky zlatou vynesl sekuru, a to-li⁵⁾ ta jesť, již ztratil, se otázal. Když⁶⁾ pak drvoštěp, že to není ta, odpověděl, tu onen opět sestoupiv stříbrnou vytáhl⁷⁾; když ale ani ta že není vlastní, řekl, Hermes potřetí se pohrouživ⁸⁾, jeho vlastní sekuru vynesl. A když pravil, to že by opravdu byla ta ztracená, bůh pochváliv

jeho spravedlnost všecky mu daroval. On pak navrátil se všecko tovaryšům, co se přihodilo, pověděl⁹⁾. Jeden z nich podobně dovésti chtěl, a k řece přišel a vlastní sekuru schvalně hodiv do vody, naříkaje sédél. Ukázav se Hermes i jemu a přičinu poznav bědování, ponořiv se⁸⁾, nápodobně zlatou sekuru vynesl, a otázel se, zdali⁵⁾ tuto ztratil. Když⁶⁾ pak onen s¹⁰⁾ radostí: „Véru¹¹⁾ ta jesť to⁴⁾, zvolal, zoškliviv sobě bůh takové nestydlosti¹²⁾, nejen tuto si nechal¹³⁾, ale ani jeho vlastní mu nevrátil. — Ta bájka učí¹⁴⁾, že jak¹⁵⁾ spravedlivým božství pomáhá¹⁶⁾, tak nespravedlivým se protivuje.

1) plur. 2) t. nevěda si rady (*ἀμηχαρέω*). 3) παρά. 4) partic. 5) §. 610. 6) gen. abs. 7) t. vynesl. 8) t. sestoupiv. 9) διεξέργουσι. 10) §. 441, a. 11) *vai* ἀληθῶς. 12) akk. 13) t. podržel. 14) t. dává na jevo. 15) jak — tak *ὅσον* — *τοσοῦτον*. 16) συναλοουσι.

14. Athamas a děti jeho.

Athamas, vládce¹⁾ Boiotský, zplodil s²⁾ Nefelou syna Frixá a dceru Hellu. Napotom pak vzal si Inou, která mu Learcha a Melikerta porodila³⁾. Ino, ukládajíc o bezhrdlí dítěk Nefeliných, navedla ženské, aby⁴⁾ pšenici pražily. A tyto, berouce ji bez vědomí mužů svých, činily tak. Země pak, poněvadž se pražená pšenice do ní zasévala⁵⁾, ročních požitků⁶⁾ nevydávala. Pročež poslav Athamas do Delf poptával se, jak by bylo možná neúrodu odvrátiti⁷⁾. Ino pak posly přemluvila, aby⁴⁾ řekli, že jak věštou oznámeno⁸⁾, neúroda konec vezme, když⁹⁾ Diovi Frixos za oběť se přinese. To uslyšev Athamas a zároveň od obyvatelů země k tomu jsa doháněn, Frixá k oltáři dopravil. Avšak Nefeles dcerou svou jej odstranila, a obdrževši od Herma zlatorouného berana, dala jím ho. Od něho nesení jsouce vzduchem¹⁰⁾ nad zemí a mořem prošli.

1) verbum. 2) οὐ. 3) t. od (εἰ) které se mu dostalo. 4) §. 560, 3. 5) t. praž. pšenici přijímala (partic.). 6) 5, 2. 7) t. popt. se po odvrácení neúrody. 8) t. že věšt. ozn. že neúroda... 9) v. 1, 4. 10) srov. 3, 5.

15. Dokončení.

Když se dostali k moři mezi předhořím Sigejským¹⁾ a Chersonesem ležícímu, sklouzla Helle do hlubiny. I zahynula²⁾ zde a po³⁾ ní moře ono Hellespontem nazváno bylo. Frixos pak přišel do Kolchidy⁴⁾, nad⁵⁾ níž Aietes kraloval. Ten jej přijal a jednu ze svých dcer, Chalkiopu, (za manželku) mu dal. On pak zlatorouného berana Diovi obětoval a rouno jeho daroval Aietovi, který je v Areově háji na dub přibil. Athamas pak později hněvem Heříným zbaven byl i dětí, (které) od⁶⁾ Inoy (obdržel)⁷⁾. Neboť sám⁸⁾ v šílenosti své⁹⁾ Learcha zastřelil; Ino pak Melikerta do

rozpálené pánce hodila¹⁰⁾), napotom pak jej vyňala¹⁰⁾ a s ním do moře skočila.

1) předh. Sig. Σίγιστον, τό. 2) gen. abs. 3) v. 8, 14. 4) v. 11, 17. 5) v. 12, 6. 6) ἔξ. 7) srov. 4, 1. 8) sám... Ino pak... srov. 2, 7. 9) verbum. 10) partic.

16. Rozmluva.

Poseidon a Nereovny.

P. Tato úžina, do které Helle spadla, nech se po¹⁾ ní Helles-pontem nazývá. Mrtvolu pak vy, Nereovny, vezměte²⁾ a do Troady doneste, aby od tamějších obyvatelů³⁾ pohřbena byla. — N. Nikoliv, Poseidone, nýbrž v moři po ní pojmenovaném⁴⁾ nech ještě pochována⁵⁾. Neboť litujeme jí, že²⁾ tak přežalostných věcí⁶⁾ od⁷⁾ macechy své zakusila. — P. To býti nesmí; nadto ani hezké to není, aby⁸⁾ ona zde někde pod pískem ležela; ale jak⁹⁾ jsem pravil, v Troadě aneb v Chersonesu bude pohřbena¹⁰⁾. To pak nemalou jí bude útěchou, že¹¹⁾ zanedlouho i Ino téhož⁶⁾ zakusí, a že od Athamanta jsouc pronásledována s vrchu Kithairona do moře se vrhne, syna svého v¹²⁾ náručí držíc.

1) v. 8, 14. 2) partic. 3) tam. ob. ὁ ἐπιχώριος. 4) po ní poj. ἐπώνυμος 2. 5) perfect. 6) akk. 7) §. 468, B, b. 8) §. 563. 9) ὄπερ. 10) §. 505. 11) ὅτι. 12) ἐπι.

17. Dokončení.

N. Avšak i Inou bude nám dlužno¹⁾ zachrániti k vůli²⁾ Dionysovi, neb ona ještě jeho chůvou a kojnou. — P. To bychom neměli³⁾, poněvadž⁴⁾ tak nešlechetna ještě; než býti nevděčnými k Dionysovi není slušné. — N. Ale co pak se stalo⁵⁾ s Hellou, že s berana spadla, bratr pak její Frixos bezpečně jel? — P. Zcela přirozeně; neboť ještě mladík a mohl se pádu brániti. Onano ale na půdivný povoz vystoupivši a do zející touně pohlednuvši, pro⁶⁾ nezvyklost se zděsila, a zároveň úžasem jsouc uchvácena a z⁷⁾ prudkého letu⁸⁾ zavrávoravši, pustila z rukou rohy beranovy, kterých se až posud byla držela, a padla do moře. — N. Neměla tedy⁹⁾ matka její Nefele pomáhati jí, když⁴⁾ padala? — P. Měla, avšak osud nad Nefelu mnohem¹⁰⁾ ještě mocnější.

1) v. 2, 9. 2) χαρίζουαι partic. aor. 3) §. 490. 4) partic. 5) §. 606. Pozn. 3. 6) §. 468, B, c. 7) πρός s akk. 8) prudký let τὸ σφοδρὸν τῆς πτήσεως; srov. lat. saeva ventorum m. saevi venti. 9) §. 637, 2, d. 10) v. 4, 9.

18. Herakles a Pygmaiové¹⁾.

K bojům Herakleovým, které nám staré pověsti dochovaly, přičinili pozdější²⁾ básníci mezi jinými³⁾ i žertovný boj proti

Pygmaiům⁴⁾). Vypravují totiž, že Herakles do Libye přišel⁵⁾ a Antaia, obra to od země zplozeného, zde přemohl. Poněvadž ale tento síly nabýval, kdykoli⁶⁾ se země dotýkal, proto jej Herakles v zápasu⁷⁾ do výše⁸⁾ vyzdvihl⁹⁾ a udusil. Unaven jsa od¹⁰⁾ práce položil se, aby usnul¹¹⁾. Když¹¹⁾ pak spal, vytáhli Pygmajové s veškerou svou silou¹²⁾ a začali válku¹³⁾ s¹⁴⁾ ním, po rukou mu¹⁵⁾ střlejíce, vlasy mu ohněm opalovati se pokouzejíce, oči mu motykami vykopávajíce, ústa pak a nozdry zandávajíce. On ale procítivn pochytal je, strčil je do lví kůže a donesl je tuším Eurystheovi¹⁶⁾.

1) Pygm. (*Πυγμαῖοι* lat. *Pygmaei*) báječný národ trpaslíků čili pídimužíků (*πυγμή* = míra od lokte až k pěsti; srov. čes. paleček). Dle Hom. bydleli P. na březích Jižního oceánu, dle pozděj. zpráv uvnitř Afriky. 2) v. 12, 4. 3) t. cum alia tum etc. §. 624, b, 4. 4) srov. §. 382 a §. 385. 5) partic. 6) §. 558. Pozn. 1. 7) verbum. 8) *μετέωρος* -ov. 9) §. 453, c. 10) §. 581. 11) gen. abs. 12) s vešk. s. silou = *παρδηνεί*. 13) verbum §. 560, 1. 14) §. 436. 15) gen. 16) Eur., syn Sthenela, krále Mykenského, který Herakleovi známých onech 12 prací uložil.

19. Věštírna v Delfech.

Nejslavnější město ve Fokidě jsou Delfy pro chrám Pythojského Apollona a pro starodávnou věštírnu. Povídají, že věštírna ta ještě dutá jeskyně s nevelikým otvorem¹⁾. Vychází prý²⁾ z ní rozčilující pára. Nad otvorem nalézá se prý vysoká třínožka, na kterou Pythia vystupujíc a páru onu vdychujíc³⁾ věstí veršem i prosou⁴⁾. Než i prosu tuto uvádějí prý do řeči vázané jacísi básniči, kteří⁵⁾ chrámu slouží. Femeniči byla⁶⁾, jak se praví⁷⁾, první Pythii. Mát⁸⁾ prý prorokyně jméno to od⁹⁾ slova¹⁰⁾ *μνθέσθαι*, než prodloužila se (v něm) první slabika. Největší cti dostalo se onomu chrámu věstidlem, které za nejneomylnější ze všech se pokládalo. Přispěla (k tomu) poněkud¹¹⁾ i poloha místa. Neboť leží jaksi u prostřed celého Recka, ano myslelo se, že¹²⁾ u prostřed světa, a nazvali je pupkem země, přimyslivše si k tomu i báji, že se zde potkali orlové vyslaní od Dia, jeden¹³⁾ od západu, druhý od východu. Z počátku¹⁴⁾ sousedé¹⁵⁾, později pak i vzdálení¹⁶⁾ přicházeli a věštírny užívali; i posílali sem dary a zřizovali zde pokladní komory, jako Kroisos a otec jeho Alyattes.

1) οὐ μάλα εὐρύστημος 2. 2) „prý“ nepřeloží se, užbrž včta tato jakož i násled. věty zavčsl se na sloveso „povídají“. 3) t. přijímajíc. 4) ἐμπεστρά τε καὶ ἀπετρά. 5) partic. 6) γῆραμα. 7) stane se řídícím slovesem, na kterém i násled. věta závisí. 8) mít jméno = slove §. 503. 9) srov. 8, 14. 10) §. 379. Pozn. 11) *τι.* 12) roz. že leží. 13) jeden ... druhý §. 369, 1. 14) *τὸ ἔξ ἀρχῆς*, jako *το πατελαόν*, *τὸ λοιπόν* a j. §. 405. Pozn. 2. 15) adv. *ἔγγυς* = blízko, §. 379. 16) adv. *πόλλωθεν* = z daleka, dle téhož §.

20. Král Dareios a lékař Demokedes.

Když¹⁾ Dareios, král Perský, jedenkráte na lově s²⁾ koně spadl a nohu si vymkl³⁾, poslal si pro lékaře Aigypatské, kterí¹⁾ za nejvýtečnější⁴⁾ v⁵⁾ umění lékařském se pokládali⁶⁾. Tito přišedše nebyli s to⁷⁾, aby krále vylečili; nýbrž nohu násilně narovnávajíce⁸⁾ ještě větších bolestí mu působili⁹⁾. Po¹⁰⁾ sedm dní a sedm nocí Dareios oka nezamhouřil¹¹⁾; osmého pak dne¹²⁾, když se mu velmi špatně vedlo, řekl mu kdosi, že mezi zajatými nalézá se¹³⁾ Demokedes Krotonský, který¹⁾ tenkráte za nejlepšího mezi lékaři Řeckými jménem byl¹⁴⁾. I kázal Dareios, aby¹⁴⁾ ho co nejrychleji¹⁵⁾ k němu přivedli. Když¹⁾ byl přiveden, tázal se ho král, zdaž v umění lékařském dobrě se zná? Z počátku¹⁶⁾ sice nechtěl se k tomu Demokedes přiznat, obávaje se, aby nebyl, kdyby¹⁾ se prozradil, docela od Řecka odloučen¹⁷⁾; konečně ale, když Dareios naň naléhal, přiznal se řka, dokonaleže (toho) arci neumí, že však obcovav dříve s¹⁸⁾ lékařem trochu tomu umění rozumí¹⁹⁾. Kdyžtě mu Dareios hojení svěřil, tu on užívaje Řeckých léků²⁰⁾, v několika²¹⁾ dnech ho uzdravil. Když pak král, chtěje mu vděčnost svou projeviti, ho vyzval, aby¹⁴⁾ nějaké milosti od něho si vyžádal²²⁾, poprosil (jej) Demokedes, aby¹⁴⁾ lékaře na svobodu propustil. Král vyhověl žádosti jeho²³⁾ a dal lékařům svobodu²⁴⁾.

1) partic. 2) §. 452, a. 3) στρέψω aor. II. pass. 4) t. první. 5) §. 404.⁶⁾ δοκέω εἰναι. 7) οἶόςτε §. 601.⁸⁾ nás. narov. = στρεβλώσω καὶ βιάζομαι. 9) εἰσβάλλω τινὰ εἰς τούτον. 10) srov. §. 463, C, b. 11) t. nespaním byl držán (ἀγοννίᾳ ἔχομαι). 12) §. 443. 13) t. jesf. 14) srov. 7, 6. 15) §. 405. Pozn. 2. 16) v. 19, 14. 17) t. Řecka zbaven. 18) §. 436 a. 19) ἔχω τι, 20) §. 438. Pozn. 21) ὀλλυός 3. 22) srov. Herod. 9, 109: (Ἐρέξης) ἐκέλευσε αὐτὴν (t. τὴν Ἀρταῖντην) αἰτῆσαι ὅ τι βούλεται οἱ γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑπουργημένων. πάντα γὰρ τινέσθαι αἰτήσασαν. 23) t. učinil (§. 487), čeho žádal. 24) dal svob. ἀφίημι τινα (§. 487).

21. Přátelství velikou má cenu¹⁾.

K jakému jinému²⁾ statku dobrý přítel přirovnáván jsa mnohem³⁾ lepší by se neukázal⁴⁾? Neboť jaký kůň aneb jaký potah jest tak užitečný, jako statečný přítel? Jaký otrok tak přízniv a věren⁵⁾? aneb jaký jiný statek tak ku všemu potřeben⁶⁾? Dobrý totiž přítel dostavuje se při každém nedostatku⁷⁾ druhu svého jak v životě soukromém⁸⁾ tak veřejném⁹⁾. A když¹⁰⁾ se má¹¹⁾ komu¹²⁾ něco dobrého prokázati, tut jest při tom¹³⁾, když ho strach nějaký znepokojuje, přichází mu na pomoc¹⁴⁾, dílem¹⁵⁾ útraty dílem namahání s ním podnikaje, dílem namlouvání s ním dílem přinucování užívaje, a šťastné přeyelikou radostí naplňuje, nešťastným¹⁶⁾ pak velmi srdece dodávaje. V čem

ruce každému slouží, co oči napřed vidí, uši napřed slyší, nohy vykonávají, žádnému z těchto (údů) přítel dobrotu¹⁷⁾ nic nedává¹⁸⁾. Zhusta čeho¹⁹⁾ za sebe někdo neučinil aneb neuviděl aneb neuslyšel aneb nevykonal, to přítel za příteli dokázal. A však předce někteří stromy sice hledí pěstovati pro ovoce, o²⁰⁾) nejvýnosnější pak v každém ohledu²¹⁾ statek, jenž slove přítel, lenivě a nedbale na největším díle²²⁾ se starají.

1) t. že přát. velikou má cenu (*πολλοῦ ἀξιός είμι*). 2) t. mezi jinými, genit. 3) v. 4, 9. 4) §. 516. 5) *παραμόριμος* 2. 6) ku vš. potř. = *πάγχεηστος* 2. 7) něčí nedostatek v něčem = *τὸ ἄλλεῖν* (*ἄλλων*) *τινὶ τινος*. 8) seukr. život t. zařízování soukromých záležitostí = ή *τῶν ἴδιων κατασκευῆ*. 9) veř. život t. vykonávání společných zál. = ή *τῶν κοινῶν πρᾶξις*. 10) *έαν*. 11) *δεῖ*. 12) §. 396. 13) *συνεπισχώ*. 14) kompos. s *σύν*. 15) §. 369, 1. Pozn. 16) t. klesajícím (*σφάλλομαι*). 17) t. dobře čině (εὐεργετέω). 18. *λείπομαι* §. 428. 19) v. 5, 2. 20) §. 420. 21) v každém ohl. výnos. = *παμφόρος* 2. 22) *οἱ πλεῖστοι*.

22. Některé památné průpovědi Alexandra, krále Makedonského.

Alexander byl v jídle velmi střídmý. To mezi jiným¹⁾ dokázal i oněmi slovy, jež k Adě, králově Karův pronesl²⁾. Nebo když tato mu každodenně³⁾ mnoho krmí a koláčů posílala, konečně⁴⁾ pak i kuchaře a pekaře, kteří⁵⁾ za nejvýtečnější se pokládali, tu prý Alexander je propustil, říka, že jich nepotřebuje; neboť prý⁶⁾ má lepší kuchaře, které⁷⁾ mu vychovatel Leonidas opatřil, totiž k snídani noční procházku a k obědu skrovnu snídani. — Kdykoli⁸⁾ se hlásilo, že⁹⁾ Filip, otec Alexandrův, bud města slavného dobyl aneb hlučné jakés vítězství obdržel, neposlouchal to nikoliv s veselou tváří⁹⁾, nýbrž říkal ku svým soudruhům: Hošil otec můj všecko napřed vezme, mně pak s vámi žádného velkého a skvělého činu¹⁰⁾ k vyvedení¹¹⁾ neponechá. Když pak oni pravili¹²⁾: Tobě toho dobývá! — odpověděl: Co platno¹³⁾, jestliže¹⁴⁾ budu mít mnoho a ničeho nedovedu¹⁵⁾.

1) v. 18, 3. 2) ona slova, jež pronesl = *τὰ λεχθέντα*. 3) §. 459, B. d. 5) §. 405. Poz. 2. 5) partic. 6) srov. 19, 2. 7) v. 18. 6. 8) §. 593. 9) přel. nebyl nikoliv (*οὐ πάντα*) vesel poslouchaje to. 10) v. 5, 2. 11) §. 561. 12) §. 633. Pozn. 13) *τι δὲ ὅφελος* roz. *έστιν*. 14) *έαν*. 15) budu mít ... nedovedu 2, 7.

23. Pokračování.

Alexander nepřestával na každé slávě jako Filip, otec jeho, kterýžto¹⁾ výmluvností svou spůsobem sofistův se honosíval a vítězství, kterých v Olympii jízdou o závod dobyl²⁾, na³⁾ penězích vyrážeti dával⁴⁾; nýbrž když se ho druzi⁵⁾ jeho dotazovali, zdali

by chtěl⁶⁾ v Olympii⁷⁾ o závod běžeti — byltě totiž lehký a rychlonohý — odpověděl: Ano, kdybych jen⁸⁾ krále za soupeře měl; neboť nespravedlivý byl by to zápas, v kterém bych⁹⁾ soukromníky sice přemoci, avšak jsa králem i od nich přemožen býti mohl. — Dareios poslal list a přátele k Alexandroví, kteří¹⁾ býti žádali, aby¹⁰⁾ deset tisíc talentů za¹¹⁾ zajaté přijal, celou zemi s této strany¹²⁾ Eufratu podržel¹⁾, jednu z dcer Dareiových za manželku pojal¹⁾ a tak přítelom a spojencem Dareiovým se stal. Když¹³⁾ Alexander s přátele svými o to se sdělil, a jeden z nich, Parmenion, řekl: Já bych to přijal, kdybych byl¹⁴⁾ Alexandrem, odpověděl Alexander: A já, přisámbůh, kdybych byl Parmenionem. Dareiovi pak napsal: Přijdeš-li¹⁾ ke mně, dostane se ti laskavého přijetí; nepřijdeš-li¹⁵⁾, tož já sám k tobě se odeberu.

1) partic. 2) vítězství, kterých jízdou o závod dobyl = *ai vīkai τῶν ἀριστῶν*. 3) §. 437. 4) §. 476, 3. 5) bud §. 462, Rčení neb §. 466, C, a. 6) srov. §. 517, Pozn. 1. b. 7) §. 400, c. 8) ano, kd. jen = *εἴης*. 9) §. 555. 10) v. 7, 6. 11) v. 1, 7. 12) *ἐπτός*. 13) gen. abs. 14) *ημην*. 15) *εἰ δὲ μή*.

24. Pokračování.

Když¹⁾ Filip v zemi Triballuv²⁾ kopím do³⁾ hnátu byl boden a vyváznut z⁴⁾ nebezpečenství předce z⁵⁾ kulhání svého se rmoutil, pravil (k němu) Alexander: Bud dobré myslí, otče, a vycházej na veřejnost, abys při⁶⁾ každém kroku na⁷⁾ statečnost svou si vzpomínal. — Když¹⁾ se byli Řekové na⁸⁾ Isthmu shromáždili a Alexandra za vůdce války proti Peršanům vytvořili, přisko k němu mnoho státníků i filosofů s přáním⁹⁾. I doufal Alexander, že i Diogenes Sinopský¹⁰⁾, který¹¹⁾ se tenkráte blíže¹²⁾ Korinthusu zdržoval, totéž učiní. Když pak tento o¹³⁾ Alexandra prámo se staral, šel on sám k němu, a uzřev ho ve slunci ležícího, přistoupil¹⁴⁾ (k němu) a otázal se ho, zdali mu čeho třeba¹⁴⁾. Když ale tento nic jiného nechtěl¹⁵⁾, než¹⁶⁾ aby¹⁷⁾ mu trochu šel se světla, tu Alexander, podiviv se velikodusnosti jeho, k přáteleům svým pravil: Kdybych nebyl¹⁸⁾ Alexandrem, chtěl bych býti¹⁹⁾ Diogenem. — Když¹¹⁾ Alexander od Anaxagora²⁰⁾ o nesčíslnosti světů slyšel, plakal a tázajícím se přáteleům, co se mu stalo¹⁴⁾, odpověděl: Není-liž to k pláči²¹⁾, když²²⁾ při²³⁾ nekonečném počtu světů ještě ani jednoho pány jsme se nestali.

1) gon. abs. 2) v. 11, 17. Trib. národ v Thrakii. 3) srov. §. 404. 4) §. 398. 5) §. 439. 6) §. 459, B, d. 7) §. 420. 8) *εἰς*. 9) t. přejíce mu štěstí. 10) t. ze Sinopy (*Σινώπη*) v Paflagonii na Černém moři. 11) partic. 12) *περὶ*. 13) v. 21, 20. 14) §. 526, b. §. 528, b. 15) t. neporučil. 16) §. 629. Pozn. 3. 17) v. 11, 9. 18) srov. 28, 14. 19) t. byl bych. 20) Anax. slavný filosof. 21) *οὐκ*

āštor daxq̄v̄siv; §. 562. 22) s. 23) t. ještě světové nesčíslní jsou; gen. abs. §. 428, Pozn.

25. Dokončení.

Ariston, vůdce Paionů¹⁾), muže nepřátelského zabiv a hlavu jeho Alexandrovi ukázav, pravil: Takovýto dar, králi, u nás za²⁾ zlatý pohár se cení. Alexander poušmáv se, řekl: Ano³⁾ za prázdný; já však ti ho plný nesmíšeného vína s přípitkem podám. — Alexander Pora, krále Indického, zajav, tázal se ho, jak s ním nakládati má⁴⁾. Poros odpověděl: Královsky. Když⁵⁾ pak se Alexander dále tázal: Což nic jiného⁶⁾? odvětil onen: Nic, neboť ve slově⁷⁾ „královsky“ obsaženo vše. Proto podiviv se Alexander rozšafnosti jeho a moudrosti, větší zem mu přidal, než byla ta⁸⁾, kterou⁹⁾ dříve měl. — Když¹⁰⁾ Alexander se dověděl, že od kohosi tupen jest, pravil: Královské jest, dobré činěc¹¹⁾ potupu snášeti. — Filosofu Xenokratovi poslal Alexander padésát talentův. Když pak jich Xenokrates nepřijal, řka, že jich nepotřebuje, otázal se Alexander, zdali ani přítele Xenokrates nemá. Neboť mně, pravil, sotva Darejovo bohatství na¹²⁾ přáteli vystačilo.

1) Paion. národ v Maked. a Thrakii. 2) §. 421. 3) γέ srov. 23, 8. 4) §. 527. 5) gen. abs. 6) καὶ μή τι ἄλλο; 7) v. 19, 10. 8) t. větší oné §. 416. 9) §. 597, 3. 10) partic. 11) partic. vztahuje se k vynechanému podmětnému akk. τινά §. 568. 12) εἰς.

26. Frygové, nejstarší prý¹⁾ národ na světě.²⁾

Psammitichos, král Agyptský, umínil si³⁾ vypátrati⁴⁾, který národ na světě⁵⁾ bý⁶⁾ byl nejstarší. Když pak dlouhý⁶⁾ čas po tom se přídě nikterak se toho dopřidit⁷⁾ nemohl, dal si přivést⁸⁾ dvě novorozené děti lidí ledajakých a odevzdav je jednomu z pastýřů, poručil mu, aby je mezi stády tak odchoval, by⁹⁾ nikdo před¹⁰⁾ nimi žádného hlasu¹¹⁾ nevydával. Tímto spůsobem¹²⁾ chtěl Psammitichos se dověděti, jaké asi¹³⁾ slovo¹⁴⁾ vyrazí¹⁵⁾ první, až bezvýznamného khoukání¹⁶⁾ přestanou¹⁷⁾. Pastýř, jsa poslušen rozkazu králova, děti ty ve světnici samotny položil, v čas, kozy jim přiváděje a jich mlékem je napájeje¹⁸⁾. To když už po¹⁹⁾ dvě leta byl činil, tu jednou před otvírajícím dvěře a vcházejícím obě děti na kolena padly²⁰⁾ a volaly *bekos*²¹⁾, ruce vzpínajíce. Uslyšev to pastýř byl z počátku zticha; když pak vcházejícímu a starajícímu se (o ně) zhusta totéž slovo opakovaly²²⁾, tu posléze oznámiv to pánu svému přivedl děti k jeho rozkazu²³⁾ před něj²⁴⁾. Jakmile²⁰⁾ pak Psammitichos i sám to slovo uslyšel, poptával se, čemu se u kterého národa *bekos* říká²⁵⁾; a poptávaje se shledával, že²⁶⁾ Frygové tak chléb nazývají. Od té prý doby Aigypfané, kteří až posud samy sebe za nejstarší

všech národů považovali, uznávají, že Frygové starší jsou Aigypfanů, Aigypfané pak starší všech jiných národů.

1) λεγόμενοι εἶναι. 2) nár. na sv. = všech lidí. 3) οὐδέλω. 4) t. zvěděti. 5) t. kteří všech lidí atd. srov. 2. 6) v. 7, 4. 7) t. žádného prostředku (*πόρος* v. 5, 2) k tomu (§. 413) nalézti. 8) srov. lat. iussit sibi adduci; srov. §. 560, 3. 9) tak... by ἐφ' ὅτε §. 601. 10) ἐπαντλού. 11) v. 5, 2. 12) t. to činět. 13) ὅστις. 14) φωνὴ. 15) φῆγμα. 16) plur. 17) ἀπαλλάσσομαι (partic.). 18) t. mléko jim pít dávaje §. 561. 19) v. 20, 10. 20) partic. 21) βεκός, Frygické slovo souvisí co do kořene s řec. πέσσω (*πεκ-j-w*), s naším pek-n. 22) t. povídali. 23) verbum; genit. abs. 24) t. přede (*sīs*) tvář (*ōψις*) jeho. 25) t. kteří z lidí *bekos* něco nazývají. 26) §. 591.

27. Podivuhodné přátelství.

Jakýsi Fintias, jeden to z přívrženců Pythagorových¹⁾, násnoval úklady o bezhrdlí Dionysia, samovládce Syrakuského. Maje²⁾ (za to) trestu dojiti, vyžádal si od³⁾ Dionysia lhůty⁴⁾, by⁵⁾ dříve vlastní své záležitosti dle přání svého⁶⁾ spořádati mohl. a vyjádřil se, že za rukojmě smrti postaví⁷⁾ jednoho z přátel svých. Když⁸⁾ pak se vladař podivil, zdali jest⁹⁾ takový přítel, který místo něho do vězení zavřiti se dá¹⁰⁾, tu zavolal si Fintias jednoho známého jménem¹¹⁾ Damona, rovněž¹²⁾ filosofa ze školy Pythagorské¹³⁾, kterýžto beze všeho rozpakování¹⁴⁾ ihned rukojmím smrti se stal. Někteří sice schvalovali přenesmírnou tuto lásku přátelskou¹⁵⁾; někteří však zatracovali nerozvážlivost a posetlost rukojmě. V¹⁶⁾ ustanovenou hodinu vešken¹⁷⁾ lid se sběhl, toužebně čekaje, zdali Fintias danému slovu dostojej. Když⁸⁾ již hodina docházela, tu všickni¹⁸⁾ spouštěli se naděje¹⁹⁾; než v²⁰⁾ nejposlednějším rozhodném okamžiku, když⁸⁾ Damona již na smrt vlekli²¹⁾, přiběhl z nenadání Fintias. Poněvadž⁸⁾ všem takovéto přátelství podivuhodným se objevilo, zprostil Dionysios obžalovaného trestu a vybídl muže, aby²²⁾ ho třetího ve přátelství své přijali²³⁾.

1) přívr. Pyth. ὁ Πυθαγόρειος. 2) μέλλω. 3) §. 465, B, a. 4) akk. 5) t. na spořádání §. 574, 2. 6) t. jak chce. 7) διδωμι. 8) gen. abs. 9) zde není „jest“ pouhou sponou, srov. §. 315, Pozn. 2. 10) t. se odevzdá. 11) §. 404, Pozn. 12) καὶ αὐτός; srov. lat. et ipse. 13) v. 1. 14) ani se nerozpakovav. 15) t. přenesmírnost této lásky k přátelům (srov. 4, 1.). 16) πρός. 17) §. 390. 18) všickni... než, srov. 2, 7. 19) nad. se sp. = ἀπογιγνώσκω. 20) §. 463, B, b. 21) ἀπάγω τινὰ πρὸς τὴν ἀφάγην. 22) srov. 11, 9. 23) §. 480.

28. Pompejus.

Pompejus y¹⁾ Africe veliké²⁾ množství obilí sehnal, aby³⁾ je dopravil do Říma, kde hlad vypuknouti hrozil⁴⁾. Když⁵⁾ je byl na lodi naložil a odplouti hodlal, tu hrozná strhla se bouře,

tak že⁶⁾ plavci kotve zdvihnouti se neopovažovali. Pompejus pak, věda, že město v nouzi postaveno jest, sám s neohroženou myslí⁷⁾ rozestříti plachty rozkázal, řka: Abych já žil⁸⁾, toho není třeba; ale odplouti městu⁹⁾ na¹⁰⁾ pomoc, aby hladem nezahynulo, velmi nutno jest. — Tentýž dobyv Himery, města v Sicilii, uzavřel zabiti všecky obyvatele, protože místo Sully k Mariovi se přidali. Když⁵⁾ pak měli¹¹⁾ odpraveni býti, řekl Sthenios, jeden z tehdejších úředníků¹²⁾, že jedná nespravedlivě, když místo jednoho vinnška mnoho nevinných trestá. Vinnškem pak že on¹³⁾ jest sám, protože spoluobčany své dílem¹⁴⁾ přemluvil dílem přinutil, aby¹⁵⁾ se k Mariovi přidali. I podivil se Pompejus neohrožnosti onoho muže a zbavil trestu jej i město.

- 1) ēn. 2) „velký“ o počtu = πολύς. 3) §. 581 a §. 588.
 4) t. býti měl §. 501. 5) gen. abs. 6) v. 8, 4. 7) t. nikoliv (*οὐδέντι*) nejsa ustrašen. 8) §. 567, Pozn. 1. 9) gen. 10) *sīc.* 11) srov. 4. 12) úředník t. ten, jenž v úřadě jest = ὁ ἐπ τέλεσι ὄντ. 13) t. Sthenios. 14) t. jedny ze spoluob. svých přeml. druhé přin. v. 19, 13. 15) §. 560, 3.

29. Ženy Argejské.

Když Kleomenes, král Spartánův, poraziv Argejské a mnoho jich usmrtil, proti městu samému táhl, pojala ženy, které¹⁾ v nejstatečnějším věku byly, podivná horlivost a odvaha stavěti se za²⁾ vlast nepřátelům na odpor. Pod vůdcovstvím³⁾ básnířky Telesilly zbraní se chopivše na baštu se postavily a proti dorázejícím nepřátelům udatně bojovaly. Kleomena ovšem⁴⁾ s velikou ztrátou⁵⁾ odrazily, druhého pak krále, Demarata, který¹⁾ již do města se byl vedral a Pamfyliakon⁶⁾ obsadil, vypudily. Když takto město záchráněno bylo, pochovali Argejští ženy v boji padlé; oném pak, které¹⁾ na živu zůstaly, na památku jich udatenství sochu Enyaliovu⁸⁾ postaviti dovolili. Později zřídili sochu i Telesille před chrámem Afroditiným, a sice jest vyobrazena, jak¹⁾ na přílbici se dívá, kteroužto v rukou držíc na hlavu si dáti⁹⁾ hodlá; knihy, pak její pohozeny jsou u¹⁰⁾ nohou jejích.

- 1) partic. 2) v. 1, 7. 3) verbum. 4) v. 5, 8. 5) t. jesto mnoho jich padlo; gen. abs. 6) budova, jež pevné poskytovala stanoviště. 7) gen. abs. 8) socha En. = Eunalia (bůh to byl válečný) srov. 10, 14. 9) *ἐπιτίθεμαι* §. 437. 10) *πρός* s dat.

30. Sikelie (Sicilie).

Nejkrásnější ze všech ostrovů jest Sikelie. Za starodávna¹⁾ od²⁾ podoby své Trinakria, nápotom po²⁾ Sikanech, kteří se zde usadili, Sikania byv pojmenován, konečně dle Sikelův, kteří³⁾ z Italie houfně na druhou stranu se přeplavili⁴⁾, jméno Sikelie obdržel. Obnáší⁵⁾ pak jeho objem asi⁶⁾ 4060 honů. Zasvěcen⁷⁾

jest prý ostrov ten Demetře a Persefoně, a povídají, že na něm ponejprv bohyně tyto se objevily, a že on pro úrodnost půdy nejprve⁸⁾ požitky polní vydával. Blíže města Enny jesti louka violkami a rozličnými jinými květinami ozdobená a vidění hodná. Pro libovůni z⁹⁾ rostoucích tam květin nemohou prý¹⁰⁾ psi honící¹¹⁾ zde jít po sledu, poněvadž to přirozenému jich čichu jest na závadu¹²⁾. Jest pak dříve řečená louka svrchu rovná a zcela dobře zvlažena, kolkolem však vysoká a odevšad strávněmi odříznuta. Zdá se, že u prostřed celého ostrova leží, pročež i pupek Sikelie od některých se nazývá¹³⁾.

1) v. 19, 14. 2) srov. 8, 14. 3) partic. 4) na dr. str. se přepl. = περαιόματι. 5) t. jest. 6) §. 631, a. 7) §. 414, 1. 8) adjekt. 9) ἀπό; srov. 4, 1. 10) §. 571, Pozn. 11) buď doslovňě aneb = psi honiti uvyklí. 12) t. poněvadž se jim překáží (partic.), co se týče přír. jich čichu; srov. 6, 1. 13) Zdá se... nazývá srov. 19. Neboť..., země.

31. Dokončení.

Na blízku jsou háje, luka, bažiny a jeskyně značně veliká s¹⁾ propastí podzemní k severu se táhnoucí, kteroužto²⁾, jak se bájí³⁾, Pluton s vozem přišel, Persefonu, jež⁴⁾ květiny sbírala, unesl. Po únosu Demeter, nemohoucí dcery své⁵⁾ nalézti, pochdeně v⁶⁾ nástějných sopkách Aitny rozsvítivší, ve dne v noci⁷⁾ po⁸⁾ celé zemi hledajíc chodila; doveděvši se pak, že ji Pluton unesl, na⁹⁾ bohy se horšíc nebe opustila. Když¹⁰⁾ pak Zeus Plutonovi dívku nahoru pustiti rozkázal, tu on, aby snad věčně u matky neprodlévala, jádro granátového jablka snísti jí dal. Netušíc účinku takového jídla požila jádro, a proto třetinu roku s Plutonem, ostatek pak u bohů zdržovati se musela.

1) ἔχω §. 580; srov. 12, 12. 2) srov. 3, 5. 3) srov. 12, 3 a 19, 7. 4) partic. 5) v. 5, 2. 6) ἐκ. 7) srov. 1, 10. 8) §. 459, B, a. 9) §. 439. 10) gen. abs.

32. Lakomec.

Lakomec jakýs, zpenčživ celé své jméni, koupil si zlatou hrudu a kdesi¹⁾ ji zakopav, chodil²⁾ tam co den³⁾ a díval se na ni. Dělník pak jeden, vyčíshav ho a srozuměv, co se událo⁴⁾, vykopal⁵⁾, když⁶⁾ onen odešel, hrudu a odnesl ji. Napotom pak i onen přišel a místo prázdné uzřev, počal plakati a vlasy z hlavy rváti. Kdosi, jenž²⁾ ho tak bědovati spatřil, dozvěděv se o přičině toho, pravil: Nebuď tak málonyslný, přítelinku⁶⁾, nýbrž vezma místo zlata kámen, ulož ho na též místě a myslí, že tu zlato leží. Bude ti kámen touže službu konati; neboť, jak vidím, ani když jsi měl zlato, neužíval jsi majetku svého.

1) t. na jakémusi místě. 2) partic. 3) v. 22, 3. 4) srov. 1, 15. 5) gen. abs. 6) v. 7, 17.

33. Poznej sebe samého.

Jest na bědni, že lidé poznáním¹⁾ sebe největších výhod, šálením²⁾ pak sebe největších škod nabývají. Nebo ti, kteří²⁾ sebe znají, vědí, čeho jím třeba³⁾, a rozeznávají, co mohou a nemohou. A činíce to, čemu rozumějí, opatřují si tak, čeho potřebují, a mají se dobře; zdržujíce se pak toho, čemu nerozumějí, vystříhají se omylu a neštěstí se uvarují. Proto pak i o jiných lidech souditi dovedouce, opatřují si i pomocí jiných dobré věci a zlých se chrání. Kteří²⁾ však nemají této vědomosti⁴⁾, nýbrž ve⁵⁾ své vlastní síle se zklamali, tém vede se⁶⁾ rovně vzhledem k jiným lidem a lidským záležitostem vůbec⁷⁾. I nevědí ani, čeho potřebují, ani co činí, ani s kým obcují, nýbrž ve⁵⁾ všem tom chybujíce, s⁵⁾ výhodami se minou a v neštěstí upadají.

1) verbum §. 574, 2. 2) partic. 3) t. vědí věci sobě potřebné (τὰ οὐτιήδεια). 4) v. 5, 2. 5) §. 419, e. 6) διάκειμαι πρός... 7) ἄλλος 8) §. 437.

34. Milon Krotonský¹⁾.

Milon Krotonský, veleslavný²⁾ zápasník, předčil prý silou nade³⁾ všecky své současníky⁴⁾. Vypravují totiž, že v Olympii čtyrletého býka na ramena si vysadiv po⁵⁾ rejdišti nosil, a že jsa žákem Pythagorovým, když⁶⁾ ve večeřadle filosofů sloup se zvítal, podeň se postaviv tak všecky zachránil. Spoléhaje příliš na tělesnou svou sílu takto prý vzal za své. Když⁷⁾ totiž jednou hustým lesem⁸⁾ cestoval, vybočil⁹⁾ z cesty a nalezl tu veliký strom klíný zprážený. I strčiv ruce a nohy do průstřepu, namáhal se¹⁰⁾ prý, aby strom docela rozštípl. Avšak jen tolik dokázal silou svou¹¹⁾, že¹²⁾ klín vypadly; že⁶⁾ pak části stromu ihned se srazily, tož jako v pasti byv chycen, stal se, jsa zcela bezbranný, krmí divokých šelem.

1) Kroton město ve Velkořecku. 2) superl.; ostatně v. 11, 4. 3) §. 423. 4) §. 459, B, b. 5) v. 31, 8. 6) gen. abs. 7) partic. 8) v. 3, 5, 9) závisí ještě na λέγεται. 10) βιάζουμαι πρός τι §. 574, 2. 11) λεγίω (vl. jsem silen). 12) v. 8, 4.

35. Oidipus. Síň. Válka sedmi (hrdin) proti Thebam.

Po smrti Amfionové dospěl na trůn¹⁾, v Thebách Laios, který²⁾ byl Iokastu³⁾ za manželku pojal. Obdržev věštbu³⁾, že syn jeho vrabem otcovým bude, dal dítě pastýři, aby⁴⁾ je pohodil, sponkami⁵⁾ kotníky mu provrtav. Tento pohodil je na⁶⁾ Kithaironě. Než pastýři krále Korinthského Polyba, nalezše nemluvně, donesli je k manželce jeho Peribooji, kterážto podstrčivši si je a vylečivši kotnísky jeho, nazývala je Oidipus, davši mu jméno to pro tu pří-

činu, že ⁷⁾ nohy jeho byly naběhlé. Když ²⁾ chlapec dospěl a silou nad ⁸⁾ své soudruhy vynikal, ze ⁹⁾ závisti nadáváno mu podvrženců. On pak vyptávaje se na to Periboie, nemohl se nicého dovedít. Přišel tedy do Delf tázal se na své vlastní rodiče. I řekl mu bůh, aby ¹⁰⁾ do své vlasti nechodil, neboť prý ¹¹⁾ otce svého zavraždí a matku svou za manželku pojme. To uslyšev nevrátil se více do Korinthus. Jeda na voze skrze Fokidu potkal se v ¹²⁾ jakémusi úžlabí s ¹³⁾ Laiem též ¹⁴⁾ na voze sedícím a s Polyfontem. Byle to biřic Laiův. / I poručil ¹⁵⁾ Oidipus, aby ¹⁰⁾ se vynul; než že biřic Laiův nedbaje rozkazu ¹⁶⁾ jednoho koně mu zabil ¹⁵⁾, tu Oidipus rozhněvav se i Polyfonta i Laia usmrtil a do Theb přišel. Vládu pak v Thebách Kreon, bratr Iokastin, přejal.

1) srov. 10, 10. 2) partic. 3) t. poněvadž (gen. abs.) bůh věštou mu zjevil. 4) §. 561; srov. 22, 11. 5) πσόνη = sponka se špičkou a jazýčkem nejen k spínání oděvu, nýbrž i, jako naše jehla k pichání. 6) sls. 7) pro tu př., že = διά §. 574, 2; srov. 33, 1. 8) §. 423. 9) διά. 10) srov. 11, 9. 11) srov. §. 567, Pozn. 2, 12) κατά. 13) §. 437. 14) srov. 27, 12. 15) gen. abs. 16) t. z (διά) neposlušnosti.

36. Pokračování.

Za panování ¹⁾ Kreontova nemalé neštěstí sevřelo Theby. Poslala totiž Hera Sfingu, která měla obličej ženský, prsa, nohy a ocas lví, křídla ptáčí. Naučivši se od ²⁾ Mus jakési hádance, usadila se na hoře Fikeiské a Thebským ji předkládala. Hádanka pak byla tato: Co jest to, jež jeden majíc hlas čtvernohé, dvounohé a třínohé bývá ³⁾. Měli ⁴⁾ Thebští věštu, že tenkráte ⁵⁾ Sfingy zbaveni budou, až hádanku tu rozluští, a když ⁶⁾ za tou příčinou ⁷⁾ se scházívali, vyptávala se jich onano, co výpověď ta znamená ⁸⁾. / Když pak to neuhodli, uchvátivší jednoho, požírala jej. / A když ⁹⁾ jich mnoho zahynulo a konečně i Kreontův syn ⁹⁾ Haimon, vyhlásil Kreon, že tomu, kdo ¹⁰⁾ hádanku tu rozluští, trůn a manželku Laiovu dá. Oidipus pak ji rozluštěl řka, že hádanka od Sfingy uložená ¹¹⁾ člověka znamená ¹²⁾. Rodít prý ¹³⁾ se co čtvernohé nemluvně, po všech (totiž) čtyrech ¹⁴⁾ lezoucí ¹⁵⁾. Když pak člověk dospívá, stává prý se dvounohým; stárna však hůl (za) třetí prý nohu na pomoc běže ¹⁶⁾. / Tu tedy ¹⁷⁾ Sfinx s tvrze dolů se vrhla. Oidipus ale i trůn obdržel i matku svou nevědomky ¹⁸⁾ za manželku pojhal. I zplodil s ¹⁹⁾ ní syny. Polyneika a Eteokleá, dcery pak Ismenou a Antigonou. Když ²⁰⁾ ale později tajné ty události na světlo vyšly, tu Iokasta se oběsila; Oidipus pak vyloupav si oči z Theb byl vynáán, zlorečiv synům svým, kteříto vidouce, ani ho z města vyhnáneji ²⁰⁾, ku pomoci mu nepřispěli. Přišel pak s Antigonou do Kolonu v ²¹⁾ Attice a byv přijat od Thesea, zanedlouho zemřel.

1) verbum; gen. abs. 2) §. 465, B, a. 3) γίγνομαι. 4) ὑπάρχει μόλις; gen. abs. 5) tenkr... až τηνικαῦτα... ηὐλκα ἀρ §. 557.

6) gen. abs. 7) *σίς αὐτό.* 8) t. jest. 9) v. 4, 3. 10) partic. 11) t. pověděná. 12) srov. 8. 13) v. 35, 11. 14) *τοῖς τέτταροι καλοῖς* (*καλοῖς* = úd). 15) *όχεομαι.* 16) na pom. bráti = *προσλαμβάνω.* 17) *μὴν οὖν.* 18) *ἀγνοέω.* 19) v. 14, 2. 20) pass. partic. 21) §. 412.

37. Pokračování.

Eteokles a Polyneikes smluvili se o vládu mezi sebou a uzdalo se jim, aby¹⁾ každý²⁾ jeden vždy rok³⁾ panoval. Praví ovšem⁴⁾ někteří, že nejdříve vládu obdržel⁵⁾ Polyneikes a po roce že ji Eteokleovi odevzdal; jiní ale, že Eteokles, stav se⁶⁾ nejdříve panovníkem, vlády⁶⁾ bratru svému postoupiti nechtěl. Polyneikes tedy, vyhnán jsa z Theb, přišel do Argu, kterému⁷⁾ tenkráte Adrastos vládl. I přiblíží se v noci k paláci královskému a začne boj s⁸⁾ Tydeem, synem⁹⁾ Oineovým, jenž¹⁰⁾ za příčinou¹¹⁾ spáchané vraždy z Kalydony¹²⁾, rodinného to města svého, byl uprchl¹³⁾, a již dříve než Polyneikes do Argu byl přišel. I stal se¹⁴⁾ najednou křik, a tu objeviv se Adrastos, roztrhl je a rozpomenuv se na¹⁵⁾ jakéhosi věštece, který¹⁶⁾ mu pravil, aby¹⁶⁾ dcery své za kance a lva provdal, oba dva za ženichy si vyvolil; neboť měli na štítech jeden¹⁷⁾ hlavu kančí, druhý pak lví. I přislíbil Adrastos, že je oba zpět do vlasti uvede. Nejdříve tedy snažil se Adrastos táhnouti proti Thebám a sbíral hrdiny. Než Amfiaraos, syn⁹⁾ Oikleův, jsa věštec a předvídaje, že všickni účastníci výpravy této mimo Adrasta za své vzítí musí¹⁸⁾, nejen že¹⁹⁾ sám váhal do pole táhnouti, nýbrž i ostatní odrazoval. Erifyle však, manželka Amfiaraova, dary od Polyneika obdrževši, Amfiaraa k výpravě té²⁰⁾ přiměla.

1) akk. s inf. 2) *ό ἔτερος.* 3) *παρεπιώντας.* 4) v. 5, 8.
 5) *ἄρχω* §. 585, 4; srov. též 10, 10. 6) v. 5, 2. 7) srov. 12, 6.
 8) v. 18, 14. 9) v. 4, 3. 10) partic. 11) srov. 35, 7. 12) v Aitolii.
 13) srov. §. 486, Pozn. 14) gen. abs. 15) srov. 24, 7. 16) v. 35.
 10. 17) v. 19, 13. 18) §. 567, Pozn. 1. 19) nejen že... nýbrž
 i zè... zai. 20) *σηματεύω.*

38. Pokračování.

Tedy Adrastos, sebrav vojsko, se sedmi vůdcí spěchal válčiti s¹⁾ Thebskými. Vůdcové pak ti jsou následující: Adrastos, Amfiaraos, Kapaneus, Hippomedon, a sice tito z Argu; Polyneikes, syn Oidipodův, z Theb; Tydeus, syn Oineův, z Aitolie²⁾; Parthenopaios z Arkadie³⁾. Když přišli na Kithairon, poslali Tydea, aby Eteokleovi oznámil⁴⁾, by⁵⁾ dle úmluvy⁶⁾ Polyneikovi vládu postoupil. Na to když Eteokles nedbal, tu Tydeus zkoušeje Thebské, po⁷⁾ jednom k boji je vyzýval⁸⁾ a všecky překonal; oni pak ozbrojivše 50 mužů, strojili mu, když⁹⁾ odcházel, úklady. Než on je všecky mimo Maiona zabil a napotom do táboru se navrátil. Tu Argejští,

vyzavše na se zbroj, k hradbám postupovali. Ozbrojil Eteokles též Thebany a tázal se věsteb, jak by nepřátely přemoci mohl⁹⁾. Byl tě mezi Thebskými starý věstec Teiresias, kterýžto věstím duchem¹⁰⁾ Thebanům předpověděl, že zvítězí, jestliže¹¹⁾ Menoikeus, syn Kreontův, Areovi v oběť se dá. To uslyšev Menoikeus před branou se obětoval.

- 1) v. 18, 14. 2) *Διωλός*. 3) *Ἄρντης*. 4) t. řekl v. 18, 10.
 5) v. 35, 10. 6) jak (*καθά*) se byli smluvili. 7) §. 459, B, d.
 8) k boji vyz. = *προκαλέσομαι*; partic. 9) §. 516. 10) *μαρτυρούμενος*.
 11) srov. 6, 9.

39. Dokončení.

Nastal boj, v kterémžto Thebští až k hradbám pronásledování byli. Tu uchopil Kapaneus řebřík a vylezl po¹⁾ něm na hradby, avšak Zeus ho bleskem srazil, načež²⁾ Argejští na útek obrázeni jsou³⁾. Když pak jich mnoho zahynulo, tu Eteokles a Polyneikes, poněvadž se obě vojska na tom usnesla⁴⁾, v souboj se pustili, v němž⁵⁾ jeden druhého zabil. I nastal opět boj ještě prudší, v kterém Zeus po utíkajícím Amfiaraovi bleskem mrštiv, zem rozpoltil. Zmizel tě Amfiaraos s vozem i vozatajem svým a Zeus ho nesmrtným učinil. Jediného Adrasta kůň jeho Arion zachránil. Kreon, přejav vládu v Thebách, pohodil nepohřbeny mrtvoly nepřátel, a vydav rozkaz, aby⁶⁾ žádného nepochovávali, strážce (k tomu) ustanovil. Ale Antigona, jedna z dcer Oidipodových, tajně tělo Polyneikovo ukradla⁷⁾ a pohřbila, a postížena byvši, od Kreonta za živa⁸⁾ do hrobu uzavřena byla. Po deseti pak letech synové padlých zde hrdin, nazvaní Epigoni, proti Thebám válčiti uzavřeli, chtice se pomstítí Thebským za smrt otcův svých. I zustošili nejdříve vsi okolo ležící⁹⁾. Když¹⁰⁾ pak Thebští proti nim vytáhli, bojovali Epigoni udatně, i dostavše se do města, násírali zde kořisti a zbořili hradby.

- 1) *διά*. 2) *τούτον δὲ γερομένον*. 3) *τροπὴ τῶν Ἀργ. γῆρεται*.
 4) 586. 5) t. a jeden atd. 6) srov. 11, 9. 7) partic. 8) verbum.
 9) adv. *πέριξ* v. 19, 15. 10) gen. abs.

40. Matka a dcery.

Žena jakás, jsouc matkou dvou dcer, za muže je provdala, jednu¹⁾ za zahradníka, druhou za hrnčíře. Po nějakém čase²⁾ přišedší k té, jež³⁾ za zahradníka provdána byla, tázala se jí, jak se má, a jak se jim obchod daří. Tato⁴⁾ odpověděla: Matko! Jinak se mi dobře vede; než vidíš, jak škodné nám jesť ustavičné parno slunečné⁵⁾; modli se tedy bohům za déšť⁶⁾, aby zelenina se dařila. Matka odšedší přišla k manželce hrnčířově a právě tak se tázala. Tato pravila: Jinak se nám velmi dobře vede, matko! Avšak obávám se, že⁷⁾ brzy pršeti bude; modli se tedy

bohům, **by nám** jasno a slunečno⁸⁾ zůstalo, aby hlína uschla. Matka to uslyševší usmívajíc se pravila: Žádáš-li⁹⁾ ty za jasno, sestra pak tvoje za déšť, s kterou z vás obou mám se pomoci!¹⁰⁾ **bohům?**

1) v. 19, 13. 2) t. když nějaký čas uplynul (*προσέχουμαι*); gen. abs. 3) partic. 4) η δέ. 5) t. slunce. 6) t. aby déšť přišel (*προσγήγνομαι*; akk. s inf.). 7) §. 533. 8) slunce plur. 9) §. 545. 10) *συνεύχομαι*; §. 437 a §. 511.

41. Faëthon.

Faëthon, syn Heliův, jsa v staré chlapeckém¹⁾, uprosil otce svého, **aby**²⁾ mu na³⁾ jeden den svou čtverospřež postoupil. Když⁴⁾ mu to **bylo povoleno**, tu Faëthon, žena čtverospřež, nebyl s to⁵⁾, aby otěže⁶⁾ ovládal; koně pak, nevšimajíc se chlapce, vybočili z⁷⁾ obvyklé dráhy. I bloudíce z počátku po⁸⁾ nebi, zapálili je a učinili nyní tak zvanou⁹⁾ mléčnici; napotom pak veliký¹⁰⁾ kus země popálili. Tudyž i Zeus, rozhněvav se pro¹¹⁾ tyto věci¹²⁾, Faëthona bleskem zabil a Helia na obvyklou cestu opět dosadil. Když⁴⁾ pak Faëthon u ústí řeky nyní Padus zvané¹³⁾ a za starodávna¹⁴⁾ Eridanos jmenované¹⁵⁾ spadl, tu sestry nad smrtí jeho zalkaly, pro přílišný¹⁵⁾ pak zármutek co do¹⁶⁾ podstaty proměněny byly, stavše se topoly. Tyto každoročně¹⁷⁾ toužebdobou¹⁸⁾ slzroní, a ta prý¹⁹⁾ tvrdnouc tak zvaný⁹⁾ jantar spůsobuje.

1) t. jsa chlapec co do stáří; srov. 6, 1. 2) v. 20, 14. 3) §. 449, b. 4) gen. abs. 5) δίνωμαι. 6) srov. 12, 6. 7) §. 424. 8) v. 31, 8. 9) §. 578. 10) srov. 28, 2. 11) §. 463, A, c. 12) τὰ γεγενημένα. 13) srov. 9. 14) v. 19, 14. 15) č. přenesmírný srov. 27, 15. 16) srov. 1. 17) srov. 22, 3. 18) κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν. 19) φαστ.

42. Rozmluva.

Zeus a Helios.

Z. Co¹⁾ jsi to učinil, ty z Titanův největší zlosyne! Zhubil jsi vše na zemi²⁾, svěřiv vůz svůj mladíku nerozumnému, který jednu část všeho³⁾ spálil, blízko země jeda, druhé pak mrazem⁴⁾ zahynouti dal⁵⁾, oheň od ní velmi vzdáliv; a vůbec ničeho není, čeho⁶⁾ by nebyl zmachlal⁷⁾ a pomátl. A kdybych ho nebyl já, porozuměv, co se děje⁸⁾, bleskem srazil, nebylo by po lidech ani památky⁹⁾ zůstalo. To jsi nám čistého¹⁰⁾ vozataje vyslali! — H. Chybíl jsem, Die! Avšak nehněvej se, jestliže jsem uposlechl syna, který¹¹⁾ mě snažně prosil. Neboť odkud bych se byl též nadál¹²⁾, že tak hrozné neštěstí se stane¹³⁾? — Z. Nevěděl jsi, jaké bedlivosti ona věc vyžadovala, a že všecko jest to tam¹⁴⁾, kdyby jeden trochu z cesty se uchýlil¹⁵⁾? Neznal si ni bujnlosti koní, že otěž nutně stiskati se musí¹⁶⁾? Nebo kdyby jeden počustil, tu hněd se plaši. Tak skutečně¹⁷⁾ i jeho strhli, tu hněd¹⁸⁾

na levo, zanedlouho pak na pravo, někdy i na opáčnou¹⁹⁾ dráhu, i nahoru i dolů, kam²⁰⁾ sami chtěli; on pak nevěděl²¹⁾, co s nimi počti²²⁾.

1) oλα t. jaké to (hrozné) věci. 2) o postavení členu srov. 4, 1. 3) jed. část všeho... druhá pak = τα μέν... τὰ δέ; srov. 19, 13. 4) t. od mrazu §. 468, B, b. 5) t. učinil, aby druhá část zahynula; akk. s inf. 6) srov. §. 602. 7) aor. indik. 8) τὸ γυγρό-μενον. 9) t. ani drobet lidí. 10) t. takového jsi nám to čistého (iron. καλός). 11) partic. 12) §. 544. 13) t. bude. 14) οὐχομαι. 15) §. 549. 16) v. 37, 18. 17) ὅσπεσος ἀμελεῖ (vl. imper. od ἀμελέω; co adv. = revera). 18) ἀρτὶ μέν. 19) v. 17, 8. 20) ἔνθα. 21) οὐκ ἔχω. 22) t. k čemu by jich užil §. 401 a §. 528, b.

43. Dokončení.

H. To všecko jsem věděl, a proto dlouho jsem se opíral a nesvěřoval jsem mu jízdy. Když pak se slzami v očích¹⁾ na mne naléhal, a matka Klymene s ním, tu vysadil jsem ho na svůj vůz a poradil jsem mu, jak má²⁾ pevně státi³⁾, jak dalece⁴⁾ do výše ho pustiti⁵⁾ a se povznesti, napotom opět dolů zahnouti, jak vládnouti otěžemi a nepovolovati bujnosti koní. Řekl jsem mu též, jak velké to nebezpečenství, kdyby zrovna nejel. On pak, jsa ještě mlád⁶⁾, vystoupiv na⁷⁾ tak veliký oheň a sehnuv se do zející hloubky, jak přirozeno, se zděsil. Koně, jak spozorovali, že to nejsem já⁸⁾, jenž nahore stojí⁹⁾, mladíka si nevšímajíce z¹⁰⁾ cesty vybočili a hrozně to neštěstí spůsobili. On pak otěže pustiv, proto, tuším, že⁵⁾ se obával, aby¹¹⁾ nevypadl, sám obruby sedadla se držel. Avšak on již má svůj trest, a mně, Die, dostatečný jest zármutek. — Z. Ze dostatečný, pravíš, ty odvážlivče¹²⁾? Nyní tedy ti odpouštím; budoucně ale, jestliže něco podobného zaviníš, aneb někoho takového za¹³⁾ zástupce svého vyšleš, ihned zvíš, oč¹⁴⁾ tvého ohně blesk můj jest žhavější. Pročež¹⁵⁾ onoho sestry jeho at pochovají u Eridanu, kde¹⁶⁾ spadl, vykuliv se z vozu, at roní nad ním slzy jantarové a v topoly se mění¹⁷⁾ v¹⁸⁾ zármutku svém. Ty pak sbij si⁵⁾ vůz [zlomena jest¹⁹⁾ totiž u něho²⁰⁾ voj a jedno²¹⁾ kolo jest zdrzeno] a zapřáhna koně uháněj. Avšak pamatuji si to všecko²²⁾.

1) δακρύω. 2) χρή §. 567, Pozn. 1. 3) §. 329, 2. 4) ἐφ' ὄπόστον. 5) partic. 6) t. chlapec. 7) §. 424. 8) v. 5, 1. 9) nah. st. ἐπιβαίνω (partic.) srov. 3. 10) srov. 41, 7. 11) v. 40, 7. 12) t. ty, jenž (partic.) jsi se takových věci odvážil. 13) akk. 14) ὄπόστον. 15) srov. §. 565. Pozn. 1. 16) ἔνθαπτο. 17) t. at se stavají top. 18) ἐπτ. 19) §. 330, 1. 20) t. jeho. 21) kola byla jen dvě; jak tedy přeloží se „jedno“? 22) srov. 24, 7.

44. Milosrdný Samaritán.

Pocestný jakýs, z Jeruzaléma do Jericha se ubíraje, upadl cestou mezi¹⁾ lotry, kteří ho obkloupiše a zranivše polomrtvého

nechali. Přihodilo se pak²⁾, že nejdříve kněz jeden Židovský se stupoval³⁾ touže cestou⁴⁾, a ač⁵⁾ nešťastníka uzřel, pominul, nížádné pomoci mu neposkytnuv. Potom i z jáhnův jeden tam přišed, k němu přikročí a chvíli se naň dívá, nevěda⁶⁾, co by s ním měl počít⁷⁾; než nicméně i on pominul, nížádné pomoci mu neposkytnuv. Posledně⁸⁾ přichází Samaritán⁹⁾. Tento uzřev ho ležícího, z útrpnosti¹⁰⁾ přistoupí k němu, a uvázav rány jeho, podával mu občerstvení¹¹⁾, jakého mohl. Nato pak vloživ jej na hovado své, odvedl ho do hospody a všemožnou péčí měl o něj. A druhý den¹²⁾ jsa na odchodu, dal dva peníze¹³⁾ hospodáři, proše ho, by¹⁴⁾ snažnou měl péči o člověka toho; kdyby¹⁵⁾ pak něco nad to¹⁶⁾ vynaložiti měl¹⁷⁾, že to navrátě se sám zaplatí. Který tedy z těchto zdá se ti, že plnil povinnosti lásky k blížnímu¹⁸⁾? Zdali ne¹⁹⁾ ten, jenž³⁾ s nešťastníkem měl útrpnost¹⁰⁾? Následujmež vždy jeho příkladu²⁰⁾.

1) sl. 2) bud doslově slovesem *συμβαλω* (§. 567), aneb „náhodou (*κατὰ τύχην τινά*) sestup. nejdříve“ atd. 3) partic. 4) §. 399, b. 5) t. uzřel sice... avšak μέν... δέ. 6) ἀπόρως ἔχω. 7) srov. 42, 22. 8) srov. 30, 8. 9) §. 361, 11. Pozn. 10) *οἰκτείω τινά*. 11) t. občerstvoval ho, čím mohl. 12) §. 443. 13) t. drachmy. 14) v. 20, 14. 15) §. 523 a 548. 16) t. více. 17) „měl“ nepřeloží se. 18) t. že se choval (§. 408) tak (*τοιοῦτος*), jak (*οἷος*) má (*δεῖ*) (roz. chovati se) člověk k blížním (adv. *πέλας* v. 19, 15). 19) §. 607, Pozn. 20) §. 398.

45. Demonax¹⁾.

Když jednou k mudrci Demonaktovi, jenž²⁾ v³⁾ zimě plaviti se chtěl, někdo z přátel pravil: Nebojíš se, že⁴⁾ loďka se překotí⁵⁾ a ty od ryb sežrán budeš? — odpověděl: A to⁶⁾ bych byl pošetilý, kdybych²⁾ se obával⁷⁾, že rozkouskován budu od ryb, jenžto²⁾ jsem sám tolík ryb snědl. — Uhlídal jednou dva jakési filosofy zcela nevzdělané, ani²⁾ se v učené rozprávce hádají, a jeden⁸⁾ na nemístné věci se táže, druhý pak nic rozumného⁹⁾ neodpovídá, pravil: Nezdá se vám, přátelé, že¹⁰⁾ jeden z nich kozla dojí a druhý mu řešeto drží? — Když²⁾ pak uzřel jakéhosi urozeného pána¹¹⁾, ani²⁾ šírkou nachové lemovky se pyšní, nachýliv se k jeho uchu u chopiv se jeho roucha, pravil: Vždyť to nosila před tebou ovce, a byla to ovce. — A věru i k nesnadným otázkám velmi vhodně odpovídá¹²⁾. Když²⁾ totiž kdosi uštěpačně se ho otázel: Kdybych, Demonakte, tisíc min¹³⁾ dříví spálil, kolik min kouře by vyšlo¹⁴⁾? Odvaž, pravil, popel, a ostatní vše jest kouř. — Nikdá se nespozorovalo, že¹⁵⁾ Demonax křičí a nebo se zlobí, ani když¹⁶⁾ někomu něco vytýkati musel¹⁷⁾; nýbrž ač¹⁸⁾ chyb se dotýkal, odpouštěl chybujícím, uznávaje za dobré, bráti si příklad z¹⁹⁾ lékařů, kteří²⁾ sice nemoci léčí, na nemocné však se nehněvají. Měl totiž za to, že člo-

věkem chyba vládne ²⁰), Bohu pak aneb člověku dle obrazu Božího stvořenému ²¹) že přísluší ²²) poklesky napravovati.

1) D. z Kypru, filosof, nar. nejspíše r. 90. po Kr., žil za času Hadriana. 2) partic. 3) §. 458, A, b, srov. 10, 8. 4) v. 40, 7. 5) gen. abs. 6) κάτα. 7) ὀκνέω s inf. 8) v. 19, 13. 9) t. nic k řeči (patřícího) οὐδὲν πρὸς λόγον. 10) §. 571. 11) σύναρχος = praetextboxatus. 12) t. byl připraven. 13) mina = asi 28 lotů. 14) γλυπτομαι. 15) §. 589 a §. 591. 16) §. 547. 17) διῆν. 18) srov. 44, 5. 19) §. 465, B, a. 20) t. že jest to spůsob člověka (§. 417) chybovat. 21) dle obr. B. stvoř. = λεόθσος 2. 22) srov. 20.

46. Dokončení.

Demonax žil bez mala sto let ¹⁾ zdrav a vesel, nikomu nepříležitosti nijaké neučiniv, nikoho za nic nepožádav, k přátelům jsa laskav, nepřítelům nikdy nikoho neměv. A tak velikou láskou naklonili se k němu Athenští sami i veškeré Řecko, že ²⁾ při jeho příchodu ³⁾ archontové povstávali a ode ⁴⁾ všech mlčení se zachovávalo ⁵⁾. Konečně ⁶⁾ jsa již v převysokém stáří ⁷⁾ bez pozvání ⁸⁾ obědvával a spával v tom domě, do kterého ⁹⁾ právě ¹⁰⁾ přišel, a obyvatelé měli ¹¹⁾ to ¹²⁾ za jakýsi zjev božský a (mysleli), že nějaký dobrý duch do jich příbytku zavítal. Když ¹³⁾ pak jednou jitření v Athenách ¹⁴⁾ nastalo, vkrčil do shromáždění, a pouze tím, že ¹⁵⁾ se objevil, k mlčení Athenské přivedl ¹⁶⁾, a když ¹⁷⁾ užrel, že se už jinak rozmyslili ¹⁸⁾; beze všeho ¹⁹⁾ i sám odešel. Athenští pak jej, když ¹⁷⁾ zemřel, na obecné útraty ²⁰⁾ nádherně pochovali a na dlouhý čas smutku se oddali a sedadlo kamenné, na kterém, když ²¹⁾ býval unaven, rád ²²⁾ odpočíval, u veliké poctě měli a jemu ²³⁾ ku ²⁴⁾ cti ověnčovali, majíce za to, že svatý jest i kámen, na kterém sedával. Není človíčka, který ²⁵⁾ by se nebyl k jeho pohřbu dostavil ²⁶⁾, zvláště pak z filosofů. Tito vzavše jej na ramena svá ²⁷⁾ nesli ho až ku ²⁸⁾ hrobu.

1) ἔτη ὁλίγου δέοντα τῶν ἐκατόν. 2) v. 8, 4. 3) παριέναι, partic. 4) srov. 27, 3. 5) γλυπτομαι. 6) srov. 19, 14. 7) ὑπέρχηρως 2. 8) t. nepozván. 9) srov. lat. in quam forte venisset domum, coenabat. 10) v. 1, 11 a §. 555. 11) ἡγεομαι; gen. abs. 12) τὸ πρᾶγμα. 13) gen. abs. 14) §. 179. 15) §. 581. 16) t. učinil, že Ath. mlčeli; srov. 42, 5. 17) partic. 18) v. 5, 1. 19) οὐδὲν εἰπών. 20) publice §. 441. 21) srov. 18, 6. 22) εἰωθα srov. lat. consuevi quiescere; srov. též 30, 11. 23) gen. srov. 12, 15. 24) εἰσ. 25) οὐκ ἔστιν, οὔτε. 26) srov. 42, 7. 27) t. postavivše se podeň. 28) ἄχρι πρός.

47. Povědění Sokratická ¹⁾.

Když Sokrates byv odsouzen sň soudní opustil a spozoroval, že ²⁾ provázející ho přátelé pláčí, pravil: Co to? Teprv-li ted ³⁾

pláčete? Což pak ⁴⁾ nevíte dávno, že od té doby co jsem se narodil, k smrti od přírozenosti jsem byl odsouzen? Arcit ⁵⁾ jestliže ⁶⁾ šestím oplývaje ⁷⁾ předčasně umírám, zjevno, že ⁸⁾ mně a příznivcům mým rmoutit se jest ⁹⁾; pakliže v očekávání nesnází ¹⁰⁾ život svůj dokonávám, tuť se domnívám, že vám jest všem dobré myslí býti ⁹⁾ v tom mínění, že ¹¹⁾ se mi dobře vede. Přstomen pak jsa jakýsi Apollodoros, horlivy to sice přívrženec ¹²⁾ Sokratův, jinak ale sprostý, pravil tedy: Ale to mě, Sokrate, nejvíce mrzí, že vidím tě nespravedlivě umírat ¹³⁾. On ¹⁴⁾ pak pohladi mu ¹⁵⁾ hlavu odpověděl prý ¹⁶⁾: Ty ¹⁷⁾, nejmilejší Apollodore, raději bys chtěl viděti mě spravedlivě než nespravedlivě umírat ¹⁸⁾? A zároveň (prý) se při tom zasmál ¹⁹⁾. — Když ¹⁹⁾ kdosi pravil, že mu nechutná ²⁰⁾, řekl Sokrates: Aku menos ²¹⁾ uči dobrému proti tomu ²²⁾ prostředku ²³⁾. Když ¹⁹⁾ pak onen se otázel: Jakému ²³⁾? odvětil Sokrates: Přestati jistí ²⁴⁾, a příjemněji prý ²⁵⁾ a laciněji a zdravěji bude člověk žít, když ²⁶⁾ přestane.

1) Σωκρατικά. 2) srov. 45, 15. 3) ἡ ἀρτὶ §. 607, b. 4) §. 636, 6, d. 5) ἀλλὰ μέντοι. 6) jestliže... pakliže srov. 2, 7. 7) při hrnoucím se (ἐπιφεύγει) štěstí (τὰ ἀγαθά) gen. abs. 8) §. 633, 1. a. 9) srov. §. 596, Pozn. 1. 10) any se očekávají nesnáze (τὰ χαλεπά) gen. abs. 11) γέν. abs. §. 588. 12) horl, přívr. = ἐπιθυμητῆς ἴσχυρᾶς. 13) §. 591. 14) §. 369, 2. 15) v. 18, 15. 16) §. 571, Pozn. 17) σὺ δέ. 18) kompos. s επι. 19) gen. abs. 20) t. že bez chuti (ἀηδῶς) jí (§. 528, a). 21) Ak. velmi známý to tehdaž lékař a přítel Sokratův. 22) §. 413. 23) akkus. 24) t. (učí) člověka (srov. §. 568) přestati jistí (§. 590). 25) φησί roz, ó Αἰσομετρός. 26) partic.

48. Pokračování.

Když ¹⁾ opět jiný pravil, že by teplá byla ²⁾ u něho voda, kterou pije ³⁾, odpověděl Sokrates: Když ⁴⁾ tedy budeš chtít v teplé se koupati, bude ti pohotově. — Avšak, pravil onen, ona jest příliš studená ⁵⁾ ke koupání ⁶⁾. — Zdaž tedy ⁷⁾, řekl Sokrates, i otroci tvoji nerádi ⁸⁾ ji pijí a v ní se koupají? — Věru ⁹⁾ u Dia, odpověděl onen; naopak i často jsem se podivil, jak rádi jí k oběma těmto (účelům) užívají. — Která ¹⁰⁾ pak voda, tázal se Sokrates, jest teplejší k pití ¹¹⁾, ta u tebe ¹²⁾ aneb v chrámě Asklepiově? — V chrámě Asklepiově, odpověděl onen. — Která ¹⁰⁾ pak jest studenější k vykoupání, ta u tebe, nebo v chrámě Amfiaraově? — V chrámě Amfiaraově, pravil onen. — Uvažuj tedy, řekl Sokrates, že snáze, jak se zdá, otroky a nemocné spokojiti možná než tebe ¹³⁾. — Když ⁴⁾ pak kdosi služebná svého přísně ¹⁴⁾ potrestal, otázel se Sokrates, proč se na ¹⁵⁾ něho zlobí? — Poněvadž, odpověděl onen, jsa velmi mlsný ¹⁶⁾, i velmi nedbalý jest, a jsa velmi lakomý i velmi líný jest. — Uvážil jsi již kdy, dí Sokrates, komu více bití třeba, tobě-li anebo služeb-

níku tvému? — Když se kdosi bál cesty do Olympie¹⁷⁾, pravil k němu Sokrates: Co se bojíš této pouti? Neprocházíš-li se i doma skoro celý den¹⁸⁾? I tam se ubíráje budeš projda se snídati, projda se obědвати a odpocívatи. Nevíš-li, že kdybys ty chůze natáhl, které v pěti nebo šesti dnech konáš¹⁹⁾, snadno bys z Athen²⁰⁾ do Olympie přišel? Přejmenněji pak jest i vyraziti raději o²¹⁾ jeden den dříve než se opozdívati. Nebot museti²²⁾ přes²³⁾ míru cesty prodlužovati, obtížné (jest), jeden pak den k nim si přidati²⁴⁾ veliké²⁵⁾ ulehčení poskytuje. Lépe tedy při²⁶⁾ odchodu spěchatи než na cestě.

1) gen. abs. 2) §. 528, a; srov. 47, 20. 3) srov. §. 529.

4) ὥτερος. 5) srov. lat. longus = příliš dlouhý; angustus = příliš úzký atd. 6) t. aby (ώστε §. 565) člověk (v. 47, 24) se vykoupal. 7) ἀπὸν srov. 47, 3. 8) ἄχθομαι §. 592. 9) §. 643, 16. 10) voda jest dvojí; jak tedy vyjadří se „který“? srov. 43, 21. 11) §. 562. 12) §. 383; rov. i v chrámě Askl. Ostatně není třeba „chrám“ přeložiti; srov. §. 411. 13) t. že zdáš se (*κυρδυνεύω*) býti neukojitelnější (*δυσάρεστος*) 2) otroků a nemocných; srov. lat. videris fastidiosior esse servis et aegrotis. 14) *λαχυρώς*. 15) §. 439. 16) §. 197. 17) v. 4, 1. 18) §. 405. 19) *περιπατέω* §. 400, a. 20) §. 178. 21) §. 440. 22) §. 574, 1. 23) *περιπατέω*; o formě v. §. 204; ostatně §. 415. 24) t. o (v. 21) jeden pak den více jich vykonati (*πορεύομαι* v. 22). 25) srov. 28, 2. 26) sv.

49. Dokončení.

Když¹⁾ pak-jiný řekl, že dlouhou cestou²⁾ uondán jest³⁾, zeptal se ho Sokrates, zda též něco⁴⁾ nesl. — Přísám⁵⁾ Diovi to ne⁶⁾, odpověděl onen, mimo⁷⁾ svůj oděv. — A cestoval jsi sám anebo i služebník té provázel? — Provázel, zněla odpověď⁸⁾. — Prázdný-li⁹⁾, tázal se, čili něco nesl¹⁰⁾? — Nesl¹⁰⁾ u¹¹⁾ Dia, odpověděl onen, příkrývky a ostatní zavazadla. — A jak pak mu svědčila cesta¹²⁾? pravil Sokrates. — Zdá se mi, odvětil onen, že lépe než mně. — Což tedy? dí Sokrates, kdybys jeho břímě nésti měl¹³⁾, jak myslíš, že by se ti bylo vedlo¹⁴⁾? — Zle u¹¹⁾ Dia, odpověděl onen; spíše ale bych (ho) nebyl mohl¹⁵⁾ aui unéstí. — Jak tedy zdá se ti, pravil Sokrates, že jest to spůsob¹⁶⁾ muže vycvičeného o¹⁷⁾ tolik méně otroka svého moci se namáhati? — Sokrates vida, že¹⁸⁾ Alkibiades bohatstvím svým zhral a na polích mnoho si zakládá, přivedl ho na jakési místo, kdežto ležela tabule, objem země představující¹⁹⁾ a poručil, aby²⁰⁾ zde Attiku vyhledal. Jakmile ji nalezl, poručil, aby²⁰⁾ se tu po svých vlastních polích²¹⁾ ohlédl. Když¹⁾ pak Alkibiades pravil: „Vždyť²²⁾ nikdež naznačena nejsou,“ řekl Sokrates. Na těch-li si mnoho zakládáš, která ani nejsou částí země?

1) gen. abs. 2) t. dlouh. cestu vykonav; srov. 48, 24. 3) παρατίθειν aor. pass. 4) t. břímě. 5) srov. 47, 9. 6) οὐκ ἔγωγε. 7) §. 629,

Pozn. 3. 8) t. pravil. 9) li... čili §. 611. 10) partic. 11) §. 643, 15. 12) Et quomodo (*πῶς δῆ*) discessit (*ἀπαλλάσσω* pfct. act.) ex itinere? 13) *δεῖ* §. 567, Pozn. 1. 14) nezávisle: kdybys... měl, jak by se ti bylo vedlo (*διετίθεμαι* §. 576). 15) roz. i kdybych byl chtěl §. 544. 16) §. 417. 17) v. 48, 21. 18) v. 45, 15. 19) *έχω*. 20) srov. 7, 6. 21) o postavení členu §. 385, b. 22) *ἀλλά*.

50. Skythové kočovníci.

Tak zvaná¹⁾ Skythická poušť jesti pláň louce podobná beze stromoví a mírně zvlažená. Neboť jsou zde veliké řeky, které vodu z rovin vyvádějí. Tu i Skythové se zdržují a kočovníci se nazývají, protože nemají příbytků, nýbrž na vozích bydlí. Vozы pak tyto jsou a sice nejmenší jich část²⁾ o čtyrech, jiné pak o šesti kolach; a tyto plstěnými pokrývkami ověšeny, ano i³⁾ uměle zhotoveny jako příbytky, za táhnou je spřežení volů, některé dvoje, jiné troje, bez rohů; neboť nemají tam voli rohů za příčinou⁴⁾ zimy. Celá totiž země tato ještě tak zimavá, že⁵⁾ tam osm měsíců nesnesitelný mráz panuje⁶⁾, a ostatní čtyři měsíce chladna bývají. Na oněch vozích tedy ženy se zdržují, mužové pak sami na koních jezdí. I jdou za nimi oyce, které mají, krávy i koně⁷⁾. Zůstávají pak na též místě tak dlouho, dokavad⁸⁾ dobytku samému přece stačí; když už ne, tu do jiné krajiny se ubírají. Jedí vařené maso, pijí koňské⁹⁾ mléko, a chroupají tak zvanou hippaku, což nic jiného není, než sýr koňský¹⁰⁾. Poněvadž¹¹⁾ ale země Skythická náramný nedostatek dříví má¹²⁾, vynalezeno ještě od¹³⁾ nich pro¹⁴⁾ vaření masa toto: Když¹⁵⁾ zvýráta stáhnou, odrezují maso od kostí, potom házejí¹⁶⁾ je do kotlů a vaří je podpalujíce (pod kotlem) kosti zvřířat. Není-li¹⁷⁾ jim však kotel po ruce¹⁸⁾, házejí všecko maso do břicha zvřířete, a přimísivše vody, podpalují kosti. Tyto hoří velmi krásně, a do břicha vejde se¹⁹⁾ snadno všecko maso s kostí obrané.

1) v. 41, 9. 2) pouze *ἀλάχιστος*. 3) ano i = *δὲ οὐτ.* 4) §. 468, B, c. 5) v. 8, 4. 6) *γήγενοι*. 7) tak dl. dok. = *ὅσον ἄρε* §. 557. 8) t. konč. 9) gen. abs. 10) *δεινῶς ἀξύλον σλύει*. 11) §. 434. 12) *εἰς*. 13) *ἐπειάν*. 14) partic. 15) *έέν*. 16) *παρεῖναι*. 17) t. břicha pojmem v sebe.

51. Zenon¹⁾ a Nearchos.

Zenon Elejský spiknutí zosnoval proti²⁾ Nearchovi, který rodinnému jeho městu³⁾ železnou rukou vládl. Když⁴⁾ pak se prozradil a při⁵⁾ mukách skřipcových od Nearcha byl tázán, kteří byli jeho spoluvinníci, zvolal: Kéžbych⁶⁾ jako jazyka svého pánum jsem, tak i pánum těla svého být mohl! Když⁷⁾ pak Nearchos ještě více na skřipce jej ztáhl, snášel to sice Zenon po nějaký čas⁸⁾, napotom ale, chtěje muky se zprostít a pomstít zároveň na⁹⁾ Nearchovi, vymyslil si věc následující. Při⁵⁾ největším na-

pnutí skřipce dělal se ⁴⁾), jakoby bolestem se ¹⁰⁾ poddával, a vykřikl: Popusťte, a já vám všechnu pravdu řeknu. Když pak popustili, požádal tyranu, aby ¹¹⁾ přistoupil a ho v soukromí poslyšel; neboť prý jest toho mnoho, co ²⁾ pověděno býti má ¹²⁾ a co v tajnosti mítí ¹³⁾ prospěšno bude. Když ⁷⁾ tyran ochotně se přiblížil a ucho k ústám Zenonovým naklonil, tu Zenon, popadnouv do úst ucho velmožovo, (do něho) se zakousl. Když ⁷⁾ pak služebníci přiběhli a mučeného všemožně ztrestati hleděli, aby ¹⁴⁾ jen kousati přestal, tu on mnohem více zuby zatímal. Konečně nemohouce jeho ¹⁵⁾ statečnosti odolati, vyzvali ho, aby ¹¹⁾ zuby pustil. A takovýmto úskokem bolestí se zbavil a na tyranovi dle možnosti se pomstil.

Z. z Eley (*Ἐλέα* lat. *Velia*) v Lukanii na moři Tyrrhenském, ok. 460 před Kr., byl mimo Xénofana a Parmenida zakladatelem filos. školy, která Elejskou slove. 2) §. 459, A, b. 3) v. 37, 7. 4) partic. 5) §. 459, B, b. 6) *εἰ γάρ* §. 515. 7) gen. abs. 8) *μέχρι τυρός*. 9) §. 396. 10) *ψυχή*; srov. lat. *statui apud animum meum* m. apud me. 11) v. 7, 6. 12) *μέλλω*. 13) *τηρέω*. 14) *σίς*; srov. 27, 5. 15) v. 12, 15.

52. Některé druhy opic v Indii ¹⁾.

Kleitarchos praví, že v Indii ²⁾ jsou druhy opic rozmanité barvy ³⁾ a podivuhodné výšky ³⁾; v hornatých pak krajinách jest jich velikost taková, že Alexander, syn Filipův i se svým vojskem velmi se zděsil, dominuje se, když ⁴⁾ je pohromadě uzřel, že vidí sebrané vojsko, které ⁴⁾ naň číhá. Neboť když se objevily, stály náhodou zpříma. Nechytají se pak opice tyto ani sítěmi ani loveckou obratností psů slídných. Jestli totiž zvíře to žádostivo tanče, kdykoli ⁵⁾ někoho vidí tancovati, i chce pískati na flétnu, když uzřelo, že někdo foukati se naučil. Mimo ⁶⁾ to kdykoli ⁵⁾ spatří, že někdo obouvá střevíce, ihned obouvání nápodobňuje, a že někdo barví se pod očima rudkou, ihned to učiniti chce. Pročež místo ⁷⁾ řečených střevíců pohazují střevíce z olova zhotovené a těžké, a kladou pod ně oka, tak že opice nohy sice v ně strčí, avšak uváznou v pasti, z které nikterak utéci nelze. ⁸⁾ Za nástrahu ⁹⁾ klade se jim před oči místo ⁷⁾ rudky lep. Užívají Indové i zrcadel, když ¹⁰⁾ to opice vidí, a vzdalují se, ne tatáž zrcadla, nýbrž jiná na místě zanechavše, pod kteráž silná pouta přivazují. Opice přijdou, a chtice dělati, co byly viděly ¹¹⁾, nejsou s to ¹²⁾; neboť klapky jejich jsou zlepeny ¹⁰⁾, nohy spoutány ¹⁰⁾, tělo ¹³⁾ vázne ¹⁰⁾. A protož snadno jest je chytiti.

* 1) přidej: žijí. 2) v. 11, 17. 3) t. co do barvy, co do výšky; srov. 6, 1. 4) partic. 5) srov. 45, 16. 6) §. 467, A, c. 7) §. 460, A, b. 8) z kt. nikt. utéci nelze = καὶ μέλλει ἀφυκτος (2). 9) t. (co) nástraha. 10) gen. abs. 11) τὰς πράξεις τῶν ὁμαθέντων ἐπιτελεῖν. 12) ἀδυνατεῖν. 13) plur.

53. Gyges.

Gyges, Kroisův předek, byl pastýř, který¹⁾ u tehdejšího²⁾ panovníka Lydie za mzdu sloužil. Když³⁾ jedenkráte silný⁴⁾ liják a zemětřesení nastalo, rozpuklo se kus⁵⁾ země, a udělala se⁶⁾ propast na tom místě, kde pásl. To spatřiv a podiviv se tomu, sestoupil dolů a užel mezi mnohými jinými zázračnostmi⁷⁾ i důležitého koně z kovu⁸⁾, majícího dvířka, kterými když¹⁾ nahledl, spatřil v něm⁹⁾ mrtvolu, jak se zdálo, na člověka příliš velikou¹⁰⁾. Tato neměla (na sobě) nic jiného než na¹¹⁾ ruce zlatý prsten, kterýž Gyges slyšav, opět z propasti vystoupil. Když¹²⁾ pak měli pastýři obyčejnou schůzku, aby měsíčně¹³⁾ zprávu dávali králi o stavu státu¹⁴⁾, tu přišel i onen s¹⁵⁾ prstenem. Sedě tak¹⁶⁾ s jinými otočil náhodou¹⁷⁾ prstenici k sobě do vnitř ruky, načež¹⁸⁾ zmizel před očima pastýřův, a oni rozmlouvali o něm jako o nepřítomném. A on se divil, a dotkna se opět prstenu, obrátil prstenici ven, načež¹⁹⁾ se objevil. To spozorovav zkoušel prsten, zdali má takovou moc (do sebe), a vždy se mu to tak přihodilo, že, když¹⁾ prstenici do vnitř obrátil²⁰⁾, zmizel, když pak ven, tu se objevil. To když¹⁾ seznal, ihned domohl se toho, že²¹⁾ se stal jedním z poslů²²⁾, kteří ku králi posláni byli²³⁾. Tam přišed chopil se²⁾ krále, zabil ho a zmocnil se vlády.

1) partic. 2) srov. 12, 4. 3) gen. abs. 4) πολύς. 5) τι. 6) γλυπτομαι. 7) 18, 3. 8) srov. 10, 14. 9) ἔνειμι t. v něm jsouci. 10) t. větší, než na (§. 459, B, c) člověka (se hodí). 11) §. 466, A. Co se spojení týče srov. 2, 7. 12) t. když byla (*γλυπτομαι*) pastýřům obyč. schůzka; gen. abs. 13) srov. 22, 3. 14) t. o všech stát se týkajících = τὰ περὶ τὰ ἴστημα. 15) v. 31, 1. 16) οὐν. 17) srov. 1, 11. 18) v. 39, 2. 19) t. a obrátiť ji. 20) o pádu tohoto partic. jakož i násled. adjekt. (ἀδηλος, δῆλος) §. 572. 21) §. 560, 3. 22) §. 417. 23) kt. ku kr. posl. byli = οἱ παρὰ τὸν βασικέα.

54. Pyrrhos válčí proti Římanům.

Tarentským, kteří¹⁾ na nejzevnějším konci²⁾ Italie bydleli, válka byla vypovězena, protože poslance Římanů ztýrali. I požádali za³⁾ pomoc Pyrrha, krále Epeirského⁴⁾, jenž¹⁾ rod svůj od Achillea odváděl. Tento nedlouho potom do Italie přibyl⁵⁾, a tenkráte Římané zajisté ponejprv se zámořním nepřitelem se potkali. Poslaný proti němu konsul P. Valerius Laevinus zajav některé vyzvědače Pyrrhovy, po⁶⁾ táboru je vodil, a ukázav jim celé vojsko, propustil je, aby oznámili Pyrrhovi, co Římané činí⁷⁾. Brzy na to svedena⁸⁾ bitva, v níž utíkající již Pyrrhos předce zvítězil pomocí⁹⁾ svých slonů, kterých se Římané, poněvadž¹⁾ jich ještě nikdy neviděli, velmi ulekli; avšak noc učinila boji konec. Laevinus použil¹⁾ noci a utekl; Pyrrhos 1800 Římanů

zajal ¹⁾ a u veliké cti měl, padlé pak Římany pohřbil. Uzřev, že ¹⁾ jich rány jsou napřed ¹⁰⁾, a že jich pohled, ačkoli ¹¹⁾ bez sebe ¹²⁾ leželi, smělý jest, tu ruce k ¹³⁾ nebi pozdvihnuv, vyjádřil se prý, že by se byl pánum celého světa státi mohl ¹⁴⁾, kdyby se mu bylo takových bojovníků dostalo.

1) partic. 2) §. 391. 3) buď dle §. 402 aneb *προκαλέσομαι* si... 4) t. Epeiru. 5) gen. abs. 6) §. 458, A, a. 7) §. 555. 8) *γίγνομαι*, gen. abs. 9) §. 458, A, c. 10) *σταυρίος* (3). 11) partic. §. 587, 5. 12) *νεκρός* (3). 13) *εἰς*. 14) §. 576.

55. Pokračování.

Tu Pyrrhos, spojiv se se Samnity, Lukany a Bruttickými, táhl proti Římu, vše ohněm hubě, a zpustošiv Kampanii, přitáhl k Praenestu. Obávaje se však vojska, které ¹⁾ pod vedením ²⁾ konsulovým za ním šlo, ustoupil do Kampanie. I vypravili ³⁾ k němu Římané posly, chtice zajaté vykoupiti; Pyrrhos velmi uctivě je přijal a zajaté bez výkupného do Říma propustil. Jedenoho pak z poslanců, jmenem Fabricia, tak si obříbil, že, dověděv se o jeho chudobě ⁴⁾, slibováním ¹⁾ čtvrtiny království svého jej zkoušel, zdali by ho nějak na svou stranu dostati mohl; avšak Fabricius opovrhl jím. Tu Pyrrhos vypravil posla k Římanům, muže to slavného jmenem Kinea, jenž ⁵⁾ pod tou výminkou mír měl nabízet, aby ⁶⁾ Pyrrhos podržel onu část Italie, kterou již dobytou měl ¹⁾. Senát mír zamítnuv Pyrrhovi po poslu vzkázal, že není možná ⁸⁾, aby měl pokoj s Římany, jestliže ⁹⁾ z Italie neodtahne. Zajaté pak, které onen bez výkupného propustil, senát všecky za bezectné vyhlásil, protože se ¹⁰⁾ zbraněmi chyceni byli, i neměli ¹¹⁾ dříve cti dosíci, než až ¹²⁾ by každý z nich dva nepřátele usmrtil ¹⁾, zbroj jim odňal ¹⁾ a tak domů se vrátil.

1) partic. 2) v. 29, 3. 3) gen. abs. 4) t. že jest chudý 5) t. aby nabízel, v. 18, 10. 6) pod tou vým. aby = *ἐφ* *ω* §. 601; srov. 26, 9. 7) lat. ut quam partem (*ὅσον*) Italiae armis occupatam habet (§. 590), eam (*τοσοῦτον*) obtineret; srov. 46, 9. 8) *οἶστε* §. 601. 9) v. 6, 9. 10) v. 31, 1. 11) nepřeloží se; sloveso „dosíci“ záviseti bude na „vyhlásil“. 12) dříve než až §. 565 a 558.

56. Dokončení.

Tak tedy Kineas s nepořízenou odešel. Když ¹⁾ pak se ho otázel král, jak se mu v Římě líbilo ²⁾, pravil, že viděl vlast králu, protože tam všickni prý ³⁾ jsou takoví, za jakého po ⁴⁾ Epeiru a celém Řecku Pyrrhos jediný pokládán jest ⁵⁾. Příštího roku byl proti Pyrrhovi vyslán Fabricius, kteréhožto před tím, když byl poslancem ⁶⁾, král podplatiti nemohl, ačkoli ⁷⁾ mu, kdyby se k němu přidal, čtvrtinu království svého přisliboval. I mělit ⁸⁾ Fabricius i král tábory své blízko sebe, a tu přišel v noci lékař

Pyrrhuv tajně k Fabriciovi a přisliboval ¹⁾, že krále otráví, jestliže ²⁾ se mu za to ³⁾ nějaké odměny dostane. Než Fabricius dal ⁴⁾ jej ⁵⁾ spoutaného zpět dovésti a Pyrrhovi vyřídit, co lékař jeho jemu na záhubu ⁶⁾ slíbil. Tu prý král pln udivení ⁷⁾ zvolal: To jest ten Fabricius, kterého by člověk ⁸⁾ s větší tíží ⁹⁾ od šlechetnosti, nežli slunce ode dráhy odvrátil ¹⁰⁾). Brzy na to ustoupil Pyrrhos od Tarentu, a přešel do Řecka, usmrcen byl při oblehání ¹¹⁾ Argu, města Řeckého.

1) partic. 2) t. jak (*οἷος* 3) Řím shledal. 3) gen. abs. §. 588. 4) v. 31, 8. 5) §. 523. 6) πρεσβεύω. partic. 7) v. 54, 11. 8) gen. abs. 9) v. 55, 9. 10) τὸ ἔργον τοῦτο. 11) srov. 26, 8. 12) v. 12, 15. 13) srov. οὐκοντι χρήματα ἔπι σέ = mají peníze na tebe t. na tvou škodu aneb tobě na záhubu. 14) t. podiviv se. 15) τίς něm. man. 16) t. nikoli snáze. 17) §. 417, Pozn. 1, a. 18) verbum.

57. Fasiané ¹⁾.

Krajina na řece Fasiu jest bažinatá, horká a vodnatá. Silných déšťů zde každé části roku bývá mnoho. Sídla svá mají tam lidé na bahnech, byty pak ze dřeva a z rákosí na vodách zřízené. Málodky pěšky chodívají ²⁾ do města, nýbrž na prámech z jediného dřeva zhotovených ³⁾ sem a tam se přeplavují; nebo průplavů jest tam mnoho. Vodu pijí teplou a stojatou, působením ⁴⁾ slunce nahnilou a déšti rozmnoženou. Fasis pak sám nejstojatější jest ze všech řek a nejtěšejí teče ⁵⁾. Ovoce, které ⁶⁾ se zde rodí, jest za příčinou ⁷⁾ velikého množství vody nepodařené, změkké a zakrnělé; proto také neuhrává. Velká ⁸⁾ mlha od vod (pocházející) zahaluje onu krajinu. Za těmito příčinami mají Fasiané postavu ⁹⁾ od ostatních lidí rozdílnou; neboť jsou velici a nad míru ¹⁰⁾ tuční: kloubu není jim znáti žádného ani žily ¹¹⁾, a plet mají bledožlutou, jakoby na žloutenku stonali ¹²⁾. Mluví velmi z nízka, neužívajíce vzduchu čistého, nýbrž temného a vlhkého. Roční časy mnoho se tam nemění ani co do ¹³⁾ parna ani co do zimy. Větrů jest zde mnoho jižních, vyjma ¹⁴⁾ jeden tamější ¹⁵⁾ větrík. Tento fouká někdy prudce, odporně a palčivě ¹⁶⁾. I jmenují vítr tento Kenchron. Sever ne často sem přichází, a když fouká, slabý jest a mírný.

1) Obyvatelé na řece Fasiu v Kolchidě. 2) ὄλιγη βαδίσει χράμαι. 3) μονόχυλος 2. 4) ὑπό. 5) partic. 6) πολύς. 7) srov. 52, 13. 8) kompos. s ὑπέρ. 9) t. kloub není znalý (*καρδῆλος* 2.) žádný ani žila. 10) t. jako žloutenkou sklíčení (*καρέχω*). 11) §. 467, C, b. 12) πλήν. 13) ἐπιχώριος 3 a 2. 14) prud. odp. a palč. adjekt.

58. Prsten Polykratův.

Polykrates ¹⁾, samovládce Samský, uzavřel hostinné přátelství s Amásiem, králem Aigyptským, poslav mu dary a přijav jiné od

něho. Ihned v krátké době moc Polykratova se šířila a byla rozhlášena po³⁾ Ionii i ostatním Řecku; nebo kamkoli³⁾ zaměřil tahnouti, vše se mu štastně dařilo. Nezfůstaloť štěstí Polykratovo Amasia tajno⁴⁾, a když se ještě více množilo⁵⁾, napsal⁶⁾ Amasis na list toto a poslal to do Samu: Amasis Polykratovi toto vzkazuje: Příjemnot sice slyšeti, že⁷⁾ se muži přátelskému a pohostinnému dobře daří; než mně se tvé velké štěstí⁸⁾ nelsí, vědoucímu, že božstvo⁹⁾ jest závistivo. Protož přeji i sobě samému i těm, o které¹⁰⁾ mám péči, abychom byli v některé¹¹⁾ věci štastni, v jiné pak aby nás úraz potkal, než aby se nám ve všem dobré vedlo. Neboť o¹²⁾ nikom ještě nevím, jenž by nebyl, jsa ve všem štasten, konečně bídne zahynul¹³⁾. Ty tedy nyní, uposlechna mne, učiň proti tomu štěstí toto. Co¹⁰⁾ po bedlivé úvaze¹⁴⁾ nejdrahocennějším býti¹⁵⁾ shledáš a z jehož ztráty¹⁶⁾ nejvíce v¹⁷⁾ duši se zkormoutíš, to odvrz tak od sebe, aby¹⁸⁾ to více mezi¹⁹⁾ lidí nepřišlo. Jestliže tedy od této doby²⁰⁾ štěstí⁸⁾ tvé nebude s neštěstím⁸⁾ se střídati, naprav to spůsobem ode²¹⁾ mne předepsaný²²⁾.

1) ok. r. 530 před Kr. 2) §. 461, B, a. 3) ὄπου §. 555, Pozn. 1. 4) t. Polykr., jsa štasten, nebyl nepozorován Amasiovi §. 590 a §. 398. 5) t. když se ještě mnohem větší (v. 57, 6) stávalo. 6) partic. 7) §. 591. 8) §. 362, b. 9) §. 519, 5, Pozn. 2. 10) §. 554. 11) srív. 42, 3 a §. 404. 12) v. 8, 1. 13) v. 42, 7. 14) εὐ περτίζω. 15) §. 591. 16) ἀπόλλυμαι t. z čehož ztraceného. 17) §. 404. 18) ὄπως §. 500. 19) v. 44, 1. 20) τὸ ἀπὸ τούτου, srív. 19, 14. 21) §. 453, c. 22) ὑπόκειμαι.

59. Dokončení.

Když¹⁾ Polykrates list přečetl a pochopil, že mu Amasis dobrě radí, přemítl, z kterého klenotu ztráty²⁾ by nejvíce v duši se zkormoutil, a přišel přemítáním³⁾ k tomuto výsledku⁴⁾. Mělt pečeť v zlato zadělanou, jež¹⁾ byla ze smaragdu; bylo to dílo Theodora⁵⁾ Samského, syna Telekleova. Tuto tedy vzav hodil do moře, poněvadž mu mezi všemi poklady jeho nejdrahocennější býti se zdála. To učiniv domů se vrátil a ve velikém byl zármutku. Pátého pak neb šestého dne na⁶⁾ to rybář jakýsi, uloviv rybu velikou a krásnou, pokládal za slušno dáti ji darem⁷⁾ Polykratovi. I učinil to. Když¹⁾ pak sluhové Polykratovi rybu kuchali, našli v jejím bříše pečeť jeho. I vzali ji honem a nesli s radostí⁸⁾ k Polykratovi. Tento napsal na list vše, co se mu bylo přihodilo⁹⁾, a⁹⁾ poslal to Amasiovi do Aigypta. Když¹⁾ Amasis list od Polykrata přišly přečetl, vzkázal do Samu po hlasateli¹⁰⁾, že Polykratovi pohostinství vypovídá. To učinil za tou přičinou, aby se sám v mysli nezkormoutil jako k vůli¹¹⁾ muži pohostinnému, až by¹²⁾ strašná a veliká pohroma Polykrata zasáhla.

1) partic. 2) v. 58, 16. 3) verbum. 4) t. shledával toto. 5) Th. kovolitec ok. r. 640 před Kr. 6) ἀπό. 7) §. 403. 8) srív.

1, 15. 9) t. a napsav to, srov. 53, 19. 10) t. poslav hlasatele do Samu pravil. 11) *περὶ*. 12) gen. abs.

60. Alexander přemlouvá své vojáky, aby na Tyros útok učinili.

Když ¹⁾ Alexander proti Tyru postupoval, potkali ho na cestě poslanci Tyrští, byvše od obce vysláni, že prý ²⁾ Tyřané činiti uzavřeli, cokoli ³⁾ jim Alexander bude kázati. On pak pochválil ¹⁾ město i poslance (neboť byl tu ze vzácných v Tyru mužů mimo ⁴⁾ jiné i syn krále Tyrského) a poručil jim, aby vrátice se Tyřanům řekli, že do města přijíti a Herakleovi obětovati hodlá. Jesť totiž v Tyru velmi starodávná svatyně boha tohoto. Když to Tyřanům od ⁵⁾ poslanců oznámeno bylo, usnesli se činiti vše, co Alexander poroučeti bude, do města však ani z Peršanů koho ani z Makedonských nepřijímati. Když došla Alexandra tato zpráva z Tyru ⁶⁾, tu v hněvu ⁷⁾ poslance zpět odesal, sám pak svolav hetairy ⁸⁾, vojevůdce, taxiarchy ⁹⁾ a ilarchy ¹⁰⁾, takto pravil: Stateční přátelé ¹¹⁾ a spolubojovníci! Vidím, že výprava naše ¹²⁾ do Aigypta nebude bezpečna, když ¹³⁾ Peršané budou páni na moři; a nechat si ¹⁾ za zády pochybné město Tyros a Aigypotos a Kypros, které ¹⁾ Peršané v držení mají, a pronásledovati Dareia, to se mi též nezdá být bezpečné.

1) partie. 2) ὡς s gen. abs. §. 588. 3) ὅ τι ἄν, ponechá se totiž spůsob řeči přímé. §. 555, Pozn. 2. 4) t. i jiní i... τὰ — κατ. 5) §. 467, B, c. 6) τὰ ἐκ Τύρου. 7) πρὸς ὀργὴν. 8) ἑταῖροι, garda to na koni z Maked. šlechticů vybraná. 9) t. vůdcové jednotlivých τάξεων t. oddělení záležejících asi z 1000 pěšich. 10) t. vůdcové oddělení jízdeckta, která ἥλαι slula. 11) ἀνδρεσσ φύλοι. 12) §. 373 (470) a §. 382. 13) gen. abs.

61. Pokračování.

Zvláště co se týče ¹⁾ záležitostí Hellenských se obávám, aby totiž Peršané nezmocnili se ²⁾ opět krajin námořních, a mezikdym co ³⁾ my se svou mocí proti Babylonu a Dareiovi postupovati budeme, aby oni sami s četnějším ⁴⁾ lodstvem války do Řecka nepřenesli, právě když ³⁾ Lakedaimonští zjevně ⁵⁾ s námi válčí a město Athenské více ze ⁶⁾ strachu než z ⁶⁾ náklonnosti k nám prozatím v mezích se drží. Bude-li ³⁾ ale Tyros zbořen, tož asi celá Foinikie se obsadí ⁷⁾, a pravdě podobno, že lodstvo Foiničanů, jež největší ⁸⁾ a nejlepší jest části (lodstva) Perského, k nám přestoupí; neboť nedopustí toho ani Foiničtí plavci ani, vojáci námořní, aby když jich města obsazena budou ³⁾, sami za ⁹⁾ jiné na vodě ¹⁰⁾ v nebezpečí se vydávali. Kypros pak napotom aneb bez obtíže k nám se přidá aneb při prvním útoku lodstva ¹¹⁾ snadno dobyt bude. A budeme-li ³⁾ se plaviti mořem na lodích Makedonských ¹³⁾ a Foinických a zároveň Kypros nám připadne, tut' asi

trvale budeme¹⁾ páni na moři, a naše výprava do Aigypta snadno se nám pak¹⁴⁾ podaří¹⁵⁾.

1) *sīs.* 2) partic. 3) gen. abs. 4) srov. 28, 2. 5) *ἐκ τοῦ εὐθέσος.* 6) §. 439. 7) *ἔχω* §. 517, Pozn. 1, a. 8) srov. 4, 9) v. 1, 7. 10) t. plavice se. 11) *ἴξεπιπλον*, jako při pozemním vojsku *ἴξεπόδον*. 12) §. 399, b. 13) t. z Makedonie. 14) *ἐν ταύτῃ*. 15) *γίγνομαι.*

62. Dokončení.

Když¹⁾ ale Aigypta добudeme, tož o²⁾ Řecko a otčinu naší nic více báti se nemusíme³⁾ a výpravu proti Babylonu podnikneme⁴⁾ s bezpečností vzhledem k záležitostem domácím⁵⁾ a zároveň s větší vážností, odtisknouce Peršany zcela od moře a od země na této straně Eufratu ležící⁶⁾. — Touto řečí⁷⁾ bez obtíže je přemluvil, aby na Tyros útok učinili; avšak i jakési božské znamení⁸⁾ přimělo jej k tomu; neboť zdálo⁹⁾ se mu ve snách¹⁰⁾ právě¹¹⁾ oné noci, že proti hradbám Tyrským postupuje, Herakles pak že mu pravici podává a do města ho vede¹²⁾. To vykládal věstec Aristandros (v ten smysl), že¹³⁾ Tyros s namaháním vzat bude, poněvadž i práce Herakleovy s namaháním vykonány byly¹⁴⁾. A¹⁵⁾ bylotě i obléhání Tyru patrně¹⁶⁾ veliká práce. Neboť město to bylo ostrov a na všech stranách vysokými zděmi opevněno, a moře¹⁷⁾ patrně¹⁶⁾ bylo tenkráte více v rukou¹⁸⁾ Tyřanů, poněvadž¹⁹⁾ Peršané byli ještě páni na moři a Tyřanům samým ještě mnicho lodí pozůstávalo²⁰⁾.

1) partic. 2) *ὑπέρ.* 3) t. nic více podezřelého nezbývá. 4) *ποτεῖμαι.* 5) *τὸ σὶς τὰ οἷκοι ἀπηλέσ.* 6) t. odříznouce (*ἀποτέμνομαι*) od (§. 424) Peršanů celé moře a zemi na této straně (*επὶ τάδε*) Eufr. (srov. 60, 12). 7) verbum. 8) *θεῖον τι.* 9) t. domníval se (*δοκεώ*). 10) *ἐνύπνιον* temp. akk. 11) *αὐτόρος.* 12) *ἄναψω.* 13) *ως* s abs. akk. §. 588. 14) *γίγνομαι.* 15) *καὶ γὰρ καὶ.* 16) *φαίνομαι.* 17) *τὰ αἴποθαλάσσης.* 18) *πρός* §. 467, B, a. 19) gen. abs. 20) *περιέπει.*

63. Mravy rozličných starověkých národův.

Taurové, Skythický to národ, s králi nejoddanější z přátel jeho pochovávají; král pak, umřeli¹⁾ mu přítel, buď část nebo celé ucho (si) uřezuje, dle²⁾ hodnosti zemřelého. — Peršané a Aigypťané nemají to za dovolené mrtvoly páliti. Neboť Peršané mají zato, že oheň jest bůh, a proto praví, že není slušno bohu věnovati mrtvolu člověka. U Aigypťanů pak panuje mínění, že oheň jest živé zvíře a všecko požírá, co³⁾ dostihne; samo pak jsouc žrámlem nasyceno⁴⁾, že umírá spolu s tím, co⁵⁾ žere. Pročež není to u nich nikoli ve zvyku⁶⁾ zvířeti mrtvolu dávati, a za tou přičinou ji balsámem napouštějí, aby ležíc od červů sežrána nebyla. — Aithiopové sestry své nejvíce ctí, a posloupnost⁷⁾ nejra-

ději zůstavují králové jejich ne svým, nýbrž synům sester svých; není-li ale nikoho, kdoby⁵⁾ následovati mohl⁶⁾, tu nejkrásnějšího ze všech a nejbojovnějšího vyvolují za krále. Domy jejich jsou beze dveří a ačkoli⁷⁾ při cestách mnohé leží, přece nikdo nekrade. — Keltové se zbraní¹⁰⁾ všecky veřejné záležitosti vyjednávají¹¹⁾. Přísněji trestá se¹²⁾ u nich vražedník cizince, než spoluobčana; nebot za¹³⁾ onoho jest trestem smrt, za spoluobčana pak vypovězení. Dveří u domů¹⁴⁾ nikdy nezamykají. — Frygové přisah ve zvyku nemají¹⁵⁾, ani nepřisahajíce ani jiných přisahou nezavazujíce. Když pak někdo u nich tažného vola zabije aneb rolnické¹⁶⁾ nějaké náradí ukradne, smrtí ho trestají.

1) gen. abs. 2) buď §. 459, B, c, aneb §. 467, C, b. 3) §. 554, Pozn. 1. 4) srov. 7, 8. 5) partic. 6) t. zvyk. 7) plur. 8) §. 500. 9) gen. abs. 10) σιδηροφορέω. 11) veř. zál, vyj. — τα κατά πόλιν πράξεων. 12) přel.: větší jest trest (επιτίμω, τά) proti (§. 459, A, b) vražedníku (ἀναιρέω §. 578, Pozn.). 13) v. 1, 7. 14) gen. 15) οὐ γεζέουμαι. 16) t. rolníků (οἱ περὶ γεωργίαν) §. 466, C, a.

64. Dokončení.

U nás zákon velí, aby otcové od dítěk svých byli ošetřováni¹⁾. Skythové pak je, když přes²⁾ šedesáte let byli dosáhli³⁾, zabíjejí. I Solon dal⁴⁾ Athenským zákon, dle kteréhož usmrcovali každému dítě své dovolil; u nás ale usmrcovali děti zákony zapovidají. Římští pak zákonodárcové velí, aby dítky otcům svým poddány a služebny byly, a aby jménem dítěk nevládly děti, nýbrž otcové, dokud⁵⁾ děti svobody nedosáhly. — Loupežiti u nás protizákonné jest a nespravedlivé, u mnohých barbarů ale ne nemístné. Povídají, že Kilikové i za čest to kladli, tak že i ty, kteří⁶⁾ při loupežení za své vzali, za ctihoné pokládali. Vypravují pak někteří, že i Lakonové zloděje⁷⁾ trestali ne proto, že⁸⁾ krádež spáchali, nýbrž proto, že⁹⁾ polapeni byli. — Někteří národové bez porušení zemřelé oblekše, do země je zakopávají¹⁰⁾, majíce to za hřich, slunci je okazovati. Agyptané vyňavše vnitřnosti, jak již praveno, balsámem je napouštějí a na¹⁰⁾ zemi mezi¹¹⁾ sebon chovají¹²⁾. Z Aithiopů pak Rybojedci do rybníků je házejí, aby od ryb sežrání byli¹³⁾; Hyrkanové psům je pohazují¹⁴⁾, z Indů pak někteří káňatům. O¹⁵⁾ Jamnících pak vypravují, že zemřelého na nějaký paliorek vynášejí¹⁶⁾. Zde přivázavše mu hlavu k nohoum, se smíchem kamením prý naň házejí, napotom pak, když ho byli naházeným kamením obsypali, že odcházejí. Někteří barbarové spalují zemřelé, z nichžto jedni kosti jejich sebravše, pochoňovají, jiní pak nešetrně pohrozené zůstavují.

1) ἐπιμελεῖσθαι ἀξιῶν. 2) §. 460, B. 3) γέννημα, partic. 4) τελεμα. 5) ἔως §. 557. 6) partic. 7) verbum. 8) srov. 35, 7. 9) t. zemí pokrývají. 10) t. nad zemí. 11) σύν. 12) ἄχω. 13) 18, 10. 14) ἐκτίθειν. 15) v. 8, 1. 16) ἄγω.

65. Alkibiades¹⁾.

Alkibiades, jsa ještě malý²⁾, hrál v kostky³⁾ v úzké⁴⁾ jakési uliče; když pak na něm bylo vrcí⁵⁾, tu vůz s nákladem⁶⁾ přijšděl. Nejdříve vyzýval Alkibiades vozku, aby posetkal; nebot padl⁶⁾ hod do kolej; než když⁷⁾ tento z nedvořilosti neposlouchal, nýbrž dále jel, tu ostatní chlapci se rozstoupili, Alkibiades ale padnul před vozem na tyá a roztáhnul se, pobízel vozku, aby, lšbo-li, tak projel, tak že onen⁸⁾ strachy⁹⁾ s vozem couvl, a ti, kteří¹⁰⁾ to spatřili, polekaní se křikem k Alkibiadovi se sběhli. Když pak Alkibiades k učení¹¹⁾ se dostál, tuť všech učitelů patřičně byl poslušen, než hrání¹¹⁾ na píšťalu se vyhýbal, pokládaje je za věc urozeného a svobodného nehodnou¹²⁾; nebot prý užívání plektra¹³⁾ a lyry na¹⁴⁾ postavě a podobě svobodnému příslušné ničeho neruší; avšak obličeji člověka ústy píšťalu nafukujícího i známí prý velmi těžko by póznali¹⁵⁾. Nad to¹⁶⁾ prý lyra s tím, kdo¹⁰⁾ na ni hraje¹⁷⁾, zároveň zvučí a jeho hlas doprovází, píšťala pak že ústa zacpává a zamyká¹⁸⁾ každému hlas i řeč. Necht tedy, pravil, pískají chlapci odnámajsc Thebští, nebot rozmlouvati neuměj. Tak žert a pravdu míchaje Alkibiades sebe i ostatní od onoho učení odvrátil. Neboť rychle roznesla se pověst mezi¹⁹⁾ chlapci, že Alkibiades umění pištecké má v ošklivosti a tém, kteří¹⁰⁾ se tomu učí, se vysmívá. Pročež píšťala z umění svobodných zcela vyloučena byla a všude v opovržení příšla.

1) A. slovutný Athénan, nar. asi r. 450 před Kr. 2) t. chlapec. 3) t. kostkami. 4) ή βολὴ καθήκει εἰς τινᾶ. 5) srov. 63, 14. 6) υποπτῶ. 7) gen. abs. 8) ἀνθρωπός, o lidech nepatrnych; srov. 12, 15. 9) t. uleknuv se. 10) partic. 11) verbum. 12) t. jako neurozenému a nesvobodnému. 13) nástroj k hráni na lyru. 14) t. nic postavy a podoby. 15) §. 575, 1. 16) ἔτι δέ. 17) χράσμα. 18) ústa zacp. a zam. ἐπιστριψίω καὶ ἀποφράττω. 19) εἰς.

66. Dokončení.

Alkibiades, chtěje navštíviti Periklea¹⁾, přišel ku dverím domu jeho. Dověděv pak se, že Perikles nemá kdy, nýbrž že u sebe přemítá, aby²⁾ Athenským zodpovídati se mohl, pravil Alkibiades odcházejce: Což³⁾ by nebylo lépe přemstati, aby²⁾ Athénanům zodpovídati se nemusej? — Měltě⁴⁾ Alkibiades psa podivuhodně velikosti a krásy⁵⁾, kterého byl za sedmdesáte min⁶⁾ kupil. Tomu utal ocas, jenž byl překrásný⁷⁾. I když mu to známí jeho vytýkali a pravili, že se všickni na tom psu horší a Alkibiadovi lají, tu poušmáv se řekl: Stává se tedy dle mého přání⁸⁾: chci totiž, aby Athénané to přetrásali⁹⁾, by něco horšího o mně nemluvili. — Alkibiades od Athénanů k soudu hrdelnému ze Sicilie byv Povolán, ukryl se, řka, že obžalovaný by byl pošetilec, aby¹⁰⁾ se ucházel o osvobození, když možno jest¹¹⁾ utéci. Když¹²⁾ pak kdosi pra-

vil: Nesvěříš rozsudku nad sebou vlasti své? odpověděl: Ba ani¹³⁾ matce své, aby snad omylem¹⁴⁾ černý kamínek místo bílého do osudí nevhodila. Uslyšev pak, že on i jeho soudruzi¹⁵⁾ k smrti jsou odsouzeni, pravil: Ukažme jim, že žijeme, a uchýliv se k Lake-daimonským, proti Athéňanům válku zdvihl.

1) P. znamenitý státník Athenský. 2) v. 58, 18. 3) *s̄τρα*. 4) *σιγλ*, gen. abs. 5) srov. 52, 3. 6) mina, jsouc peníz, byla stříbrná a rovnala se za dob Solonových asi 18½ tol., veliká stříbrná mina attická = 25½ tol., srov. 45, 13. 7) kompos. s *πάντα*. 8) t. co chci. 9) *λαλέω*. 10) infinit. 11) §. 586. 12) gen. abs. 13) *ἔγω μὲν οὐδές*. 14) *ἀγνοέω*. 15) §. 457, Rčení.

67. Knihy Sibyllské¹⁾.

Žena jakás přišla ku králi Římskému Tarquiniovi²⁾, cizozemkyně³⁾ to, (která⁴⁾ devět kněh plných věsteb Sibyllských odprodáti chtěla; že⁵⁾ pak Tarquinius k tomu se neměl, by za žádanou cenu knihy ty koupil, odešla⁶⁾ a tři z nich spálila. I netrvalo to dlouho⁶⁾, přinesla ostatní knihy a za touž cenu je prodávala. Když ji za nějakou pomatenou měli⁷⁾ a jí se vyšmáli, že⁸⁾ touž cenu žádá za⁹⁾ méně¹⁰⁾ kněh, které ani větší jich počet¹¹⁾ obdržeti nemohla, tu odšedší opět polovici¹²⁾ pozůstatých kněh spálila, a přinesla ostatní tři tolikéž¹³⁾ peněz (za ně), žádala. Tu Tarquinius (podiviv se jejímu¹⁴⁾ počínání¹⁵⁾), poslal si pro ptákopravce, a vypraviv jim tu věc, otázal se, co činiti má. I dali mu radu, aby ženě peníze, které mítí chce¹⁶⁾, vypočítal a zbývající knihy vlastnictvím svým učinil¹⁷⁾. Žena, davši mu tedy knihy ty a doloživši, aby jich bedlivě ostříhal, se světa zmizela. Tarquinius pak, vyvoliv z měšťanů dva vážené muže a připojiv jim dva od obce¹⁸⁾ za služebnky, ostříhání kněh jim odevzdal. Po vypuzení králů převzala¹⁹⁾ obec dohlídku na věstby¹⁹⁾ a vyvolila za jich ochrance muže nejvznešenější. Ti doživotně²⁰⁾ měli to na starosti, jsouce zproštěni služeb vojenských i ostatních konání veřejných²¹⁾.

1) Knihy čili věstby Sib. pocházejí od Sibyll t. paní, které v nadšení všešliká proroctví vynášely. Za časů Solonových dostaly se knihy tyto z Asie do Řecka a odtud do Říma. 2) T. příjmím Superbus, poslední král Římský. 3) *οὐκ ἐπιχώριος* 3 a 2. 4) partic. 5) gen. abs. 6) t. zanedlouho. 7) t. za nějak. pom. jmína (*δοκεω*) a vysmána. 8) *ἐπι* §. 574, 4. 9) *πεολ.* 10) adjekt. 11) t. za více; adjekt. 12) §. 412, Pozn. 13) *ἴσος*. 14) *γυνή*; srov. 12, 15; 65 8. 15) *βούλευμα*. 16) t. kolik (*ὅσος* 3.) žádá. 17) vl. s. uč. = *λαμβάνω*. 18) *δημόσιος* 3. 19) gen. 20) §. 458, A, b. 21) *ἡ κατὰ τὴν πόλιν προεγματία*.

68. Massagetové.

Massagetové, mocný to a bojovný národ Skythický na moři Kaspickém, obývají dílem¹⁾ v horách, dílem v rovinách, někteří

pak z nich na bažinách řekami spůsobených, jiní na ostrovech, které²⁾ v oněch bažinách jsou. Za boha jediné mají slunce, jemuž koně obětují. Za nejlepší smrt pokládá se u nich, když sestár-nouce se skopovým masem se rozsekají a s ním smíšení³⁾ se snědí. Ty pak, jižto nemocí zemřeli, vyhazují co bezbožníky, kteří²⁾ od divé zvěři sežráni býti zasluhují. Jsouť dobrí jezdci a pěšáci. Užívají luků, mečů, krunýřů a válečných seker z mědi⁴⁾. Pásy mají ze zlata i víny v bitvách, koně se zlatou uzdou⁵⁾, náplecní řemení zlaté. Střbro nenalezáz se⁶⁾ u nich, železa málo⁴⁾, mědi pak a zlata hojně⁴⁾. Obyvatelé ostrovů⁷⁾, nemajíce žádného osení, žíví se kořínky a požívají⁸⁾ ovoce planého; odívají pak se lýkem se stromů⁹⁾, neboť ani dobytka nemají. Pijí vytlačenou šťávu ovocní¹⁰⁾. Obyvatelé bažin¹¹⁾ žíví se rybami a odívají se kožemi tuleňů, kteří²⁾ z moře (k břehům) vybíhají. Horáci rovněž¹²⁾ se žíví ovozem planým. Mají bravu též po skrovnu¹³⁾, pročež¹⁴⁾ jich ani neporážejí, šetríce jich pro¹⁵⁾ vlnu a mléko. Oděv svůj ostrakacují, natírajíce ho¹⁶⁾ barvami majestími neblednoucí živost. Obyvatelé rovin¹⁷⁾, ač¹⁸⁾ mají role, nevzdělávají půdy, nýbrž žíví se bravy na spůsob kečovníků¹⁹⁾.

1) srov. 19, 13. 2) partic. 3) ἀναπικ. 4) adjekt. 5) χρυσο-χάλινος 2. 6) γύρωμαι. 7) οἱ ἐν ταῖς ρήσοις. 8) χράουμαι. 9) gen. 10) t. vytlačujícíce ovoce. 11) srov. 7. 12) v. 27, 12. 13) t. málo; srov. 67, 10. 14) §. 565, Pozn. 1. 15) §. 404, Pozn. 16) t. na-třenými barvami. 17) ob. rov. πεδίων 3. 18) partic. §. 587, 5. 19) t. kočovnický.

69. G. Marcius Koriolanus.

Když G. Marcius, z vlasti jsa vyhoštěn¹⁾, k Volskům²⁾ se utekl, a proti Římanům vytáhnuv, na 40 honů od města³⁾ polem se položil, hrozil lid senatu, že nepřátelům město vydá, jestliže za příčinou⁴⁾ smíření k Marciově vyslanectvo se neodeberě⁵⁾. Senat jen s tří vypravil poslance, jimž byla neobmezená moc pokoj vyjednávati⁶⁾. Kteřížto příšedše k Volskům, Marcioví amnestii a zrušení vyhnanství⁷⁾ nabízeli, kdyby od války upustil, a jemu senat připomívali, který se prý proti⁸⁾ němu neprohřešil⁹⁾. On pak, ačkoli¹⁰⁾ velmi¹¹⁾ na lid si stěžoval pro to, čfm¹²⁾ se byl tento proti⁸⁾ němu a Volskům provinil, předce sliboval, že mezi nimi a Volsky smíření sjedná¹³⁾, jestliže¹⁴⁾ zem Volskův, kterou v držení mají, a města vrátí, a Volsky, jako Latiny, za občany přijmou¹⁵⁾. Dokavad¹⁶⁾ prý ale přemoženf¹⁷⁾ držeti budou to, co vítězům¹⁷⁾ patří¹⁸⁾, že nevidí, jaké by mezi nimi¹⁹⁾ na-rovnání býti mohlo²⁰⁾. S takovýmto vzkázáním²¹⁾ propouštěl vyslance a dával Římanům třicet dní na rozmyšlenou.

1) Příčina vyhoštění byla ta, že chtěl užiti drahoty obilí v Římě (r. 492 před Kr.), aby lid přinutil, vzdáti se zástupcův svých t. tri-bunů. 2) V. národ Italšký po obou stranach řeky Liru až k bře-

hům Tyrrh. moře. 3) přidej: byv vzdálen (*ἀπέχω*). 4) *περὶ*. 5) t. vyslanci nepůjdou (*πρεσβεύματι* §. 548). 6) t. zplnomocněné (*αὐτοκόρων, -ορος*) vzhledem (*περὶ*) k pokoji. 7) návrat (do vlasti) = *καθοδος*, *ἡ*. 8) *ἰλι.* 9) partic. §. 588. 10) partic. 11) *πολλά.* 12) *περὶ* t. *περὶ τούτων*, *ἄν* §. 597. 13) t. že s nimi V. smířil. 14) *έαν.* 15) t. občany učiní (med.). 16) v. 64, 5. 17) *κρατέω.* 18) t. majetek vítězů §. 383. 19) dat. 20) v. §. 500. 21) *μητραρέω* t. aby to donesli §. 581.

70. Pokračování.

Mezitím obrátil se Marcius proti ostatním Latinům, v oněch třidceti dnech sedm měst jejich vzal. Napotom přišel, aby odpovědi Římanů uslyšel. Tito odvětili, jestliže¹⁾ ze země jejich s vojskem odtáhne²⁾, že pošlou muže, kteří³⁾ o slušné výminky s ním se smluví. Což když⁴⁾ opět odepřel, poslali jiných deset, kteří³⁾ měli zato prositi, aby nic vlasti své nehozněho nečinil a dopustil, by ne dle⁵⁾ předpisu, nýbrž dobrovolně⁶⁾ smlouvy se děly; aby úctu choval³⁾ k vlasti své a důstojnosti předků si vážil³⁾, kteří³⁾ se ničím proti němu neprohlřesili. On pak jim tolik odpověděl, aby v⁷⁾ příštích⁸⁾ třech dnech přišli, jestliže³⁾ se o něčem lepším uradí. Římané již kněze posílali, posvátným rouchem přioděné, aby³⁾ Marcia za totéž žádali. On pak i k nim pravil, aby buď rozkazy jeho vykonali aneb ani k němu nepřicházeli. Pročež připravovali se k obležení a naplnili hradby kamením a střelami, majíce v úmyslu⁹⁾ s hora¹⁰⁾ odrážeti Marcia.

1) v. 69, 14. 2) t. vojsko odvede. 3) partic. 4) gen. abs.
5) §. 453, d. 6) adjekt. 7) §. 426. 8) *ἄλλος*. 9) v. 1, 2. 10) *ἄνωθεν*.

71. Pokračování.

Tu Valeria, dcera Poplikolova, k matce Marciově Veturii a k manželce jeho Volumnii mnoho žen přivedla, kteréžto všecky v smutečném oděvu jsouce a dítky k prošení přinášejíce žádaly, by Veturia a Volumnia s nimi k Marciově se odebraly a ho poprosily, by jich samých a vlasti své ušetřil. Ony tedy s dovolením¹⁾ senátu vypravily se, samotné to ženské, do taboru nepráteleckého. Marcius, nemoha se vynadiviti²⁾ městu pro³⁾ jeho zmužilost, bližícím se ženštínám šel vstříc, a přiběhnув k matce své, objímal ji, vedl ji do sezení Volskův a vybídl ji, aby provějila přání své⁴⁾. Tu pravila Veturia: I mně spolu⁵⁾ křivda se stává, poněvadž⁶⁾ jsouc matkou tvou z města vyháněna jsem. Než vidím, že Římané již mnoho zlého od tebe utrpěli a dosti potrestání jsou; neboť tak veliký kus⁷⁾ jich země jesť zpustošen, mnoho měst jejich zničeno a oni, což u nich nejposlednejší, tebe prosí, vyslance k tobě posílají, konsuly a kněží, matku a manželku, a chtejí amnestii a zrušením vyhnauství⁸⁾ křivdu napraviti. Uděl milost, synu, i mně i vlasti, jež⁹⁾ tebe prosíme.

1) ἐπιτρέπω gen. abs. 2) nem. se vyn. jen θαυμάζω. 3) §. 422, Pozn. 4) t. čeho by jí bylo třeba (χρήσω). 5) kompos. se σύν. 6) partic. 7) τοτοῦτος. 8) v. 69, 7.

72. Dokončení.

Ona tedy tolík řekla; Marcius pak odpověděl: Není ta vlast, která¹⁾ mne vyhnala, nýbrž ta, která²⁾ mne přijala; neboť není přítelem, kdo²⁾ mi křivdí, ani nepřítelem, kdo¹⁾ mi dobře činí. I upozornil ji na svůj poměr k přítomným Volskům³⁾, kteří¹⁾ mu slovo dali a (je od něho) obdrželi, kteří²⁾ mu právo občanské udělili⁴⁾, za vůdce jej sobě vyvolili a své vlastní (záležitosti) jemu svěřili. Zmínil se o poctách, jichž za hodného uznáván, a o přísahách, které jim učinil, a prosil matku, aby tytéž⁵⁾, které oni, za přátely své a nepřátely pokládala⁶⁾. Když⁷⁾ ještě mluvil, tu Veturia, plná hněvu⁸⁾ a ruce k nebi pozdvihnuvší, bohy rodnými se dokládala, řkouc: Již dvě ženská⁹⁾ vyslanectva ve velkých nehodách z Říma vypravena jsou, za¹⁰⁾ krále Tatia¹¹⁾ a za G. Marcia. Z nich Tatius, ač¹⁾ byl cizinec a pravý nepřítel, ženám z úcty¹²⁾ povolil; než Marcius vyslanectvem tolíka žen a spolu¹³⁾ manželky své a matky pohrdá. Kéžby žádná jiná matka u syna ničeho nepořídíc přinucena nebyla padnouti před ním na kolena. Já však i tomu se podrobuji a k nohoum tvým, synu, padnu. Tak mluvíc na zem se vrhla. Marcius se slzavýma očima¹⁴⁾ vyskočil, na matku se pověsil a s¹⁵⁾ lítostí zvolal: Zvítězila si¹⁶⁾ matko, avšak vítězstvím tímto¹⁷⁾ zahubíš syna svého. Po těchto slovech¹⁸⁾ odtáhl s vojskem, jsa toho mínění¹⁹⁾, že se u Volsků spravedlně a oba ty národy smíří; byloť pak lze nadítí se²⁰⁾, že i k tomu Volsky přemluví. Avšak zklamal se v²¹⁾ naději své; neboť za nedlouho od Volsků samých zavražděn jest.

1) partic. 2) §. 554. 3) §. 388 (410). 4) srov. 69, 15. 5) ὁ αὐτός §. 436, b. 6) τιθεμαι. 7) gen. abs. 8) ἀγαπατέω. 9) t. žen. 10) §. 463, B, b. 11) když totíž král Sabinův T. Tatius za přičinou únosu Sabinek proti Římu polem se položil (745 před Kr.). 12) αἰδομαι. 13) εὶλι ταύταις. 14) t. zaslzel a vysk. 15) ὑπό. 16) §. 486, Pozn. 17) t. majic vítězství. 18) verbum. 19) srov. 70, 9. 20) t. byla naděje. 21) §. 419, e.

73. Ctnosti učením nabýti lze¹⁾.

Jakmile²⁾ chlapec rozumí tomu, co³⁾ se mluví, tu i chlúva i matka i vychovatel i sám otec o to usilují, aby⁴⁾ co nejlepším byl, při každém činu a slovu jej poučujíce a mu ukazujíce⁵⁾: toto jest spravedlivé, ono nespravedlivé, toto krásné, ono ošklivé, toto nábožné, ono bezbožné, toto číň, ono nečíň. A jestliže jen dobrovolně⁶⁾ poslouchá! Pakliže ne, tu jej jako dřevo zkřivené a ohnuté napravují hrozbami a bitím. Napotom pak do školy⁷⁾ ho poslajíce nařizují učitelům mnohem více starati se o mravnost

chlapců než o čtení a psaní a hrání na citeru. Učitelové o to se starají, a když chlapci čísti a psáti⁸⁾ se naučili a očekávati lze, že⁹⁾ i písmu³⁾ porozumějí, jako dříve řeči, předkládají jim na lavicích školních ku čtení¹⁰⁾ díla dobrých básníků a nutí je z paměti se jim učiti, v nichž mnohá napomínání obsažena jsou, mnohá líčení a mnohé pochvaly a chvalořeči starověkých čackých mužů, aby jich chlapec horlivě¹¹⁾ násleoval a takovým státi se snažil. Rovněž i učitelové hry na citeru o mravnost se starají a o to, aby¹²⁾ mladíci nic zlého nečinili. Mimo¹³⁾ to, když na citeru hráti se naučili, tu opět jiných dobrých básníků, (totižto) básníků lyrických skládáním je učí, kterážto³⁾ v hudbu uvádějí, a nutně vymáhají, aby se takt¹⁴⁾ a souzvuk¹⁴⁾ vstípil v duši¹⁴⁾ chlapcův, by byli mírnější, a aby lepšimu taktu a souzvuku navykajíce¹⁵⁾ byli spůsobní k¹⁶⁾ mluvení a jednání; neboť celý život lidský patřičného taktu a souzvuku potřebuje.

1) Přel. že (*ὅτι*) ctnost k učení spůsobilá jest (*διδάσκω* verb. adjekt. §. 366). 2) *ἐπειδὴν θέρροι*. 3) participium. 4) §. 553. 5) §. 633, a, Pozn. 6) v. 70, 6. 7) §. 411. 8) čísti a psáti τὰ γράμματα. 9) oček. lze, že μέλλω. 10) §. 561. 11) ζηλόω partic. 12) §. 531, Pozn. 13) §. 467, A, c. 14) plur. 15) εὐχυθμότερος καὶ σύρρυστότερος γίγνομαι. 16) sis §. 574, 2.

74. Dokončení.

Dále¹⁾ posílají chlapce mimo²⁾ to ještě do školy tělocvičné³⁾, aby těla silnější⁴⁾ majíce napomáhali duchu statečnému, a aby nemuseli zbáběle ustupovati pro špatnost těla⁵⁾ jak ve válkách tak i při jiných konánsch. A to činí ti, kteří⁶⁾ to nejvíce (činiti) mohou. Nejvíce pak mohou (to činiti) největší boháči, a synové těchto v nejranějším⁷⁾ věku⁸⁾ do školy⁹⁾ choditi počnou⁶⁾ a nejpozději odtud se vzdalují. Když pak ze školy vystoupí, tu opět stát je nutí učiti se zákonům a dle nich co vzoru žít, aby sami o sobě¹⁰⁾ bezpředloženě nejednali, nýbrž právě jako učitelé písma těm chlapcům, kteří⁹⁾ ještě ve psaní¹¹⁾ nejsou obratní, čáry pisátkem předpisujíce, tak jim tabulkou dávají a dle návodu čar psáti je nutí: tak i stát zákony předpisuje⁶⁾, vynálezy to čackých zákonodárců starověkých, a dle těchto nutí i poroučeti i poslouchati¹²⁾, a kdokoliv je přestupuje, toho tresce. Když¹³⁾ tedy jak od jednotlivců tak od státu¹⁴⁾ tak veliká péče se věnuje¹⁵⁾, aby¹⁶⁾ chlapci co možná nejlepšími byli, nelze nikoliv pochybovat, že¹⁷⁾ možná učením ctnosti nabytí¹⁸⁾.

1) *τολμεῖν*. 2) v. 73, 13. 3) t. do domu učitele tělocviku (*παιδοτριβῆς, -ου*), srov. 73, 7. 4) t. lepší. 5) plur. 6) partic. 7) adv. *περὶ* superl. 8) §. 415. 9) v. 73, 7. 10) *αὐτὸν ἀφ' αὐτῷ*. 11) verbum §. 562. 12) panovati (*ἄρχω*) a opanovati se dátí (pass.). 13) gen. abs. 14) §. 441. 15) t. jest. 16) v. 73, 4. 17) *σί*, 18) v. 73, 1.

75. Kyros starší¹⁾ řeční ku svým vojímům.

Kyros, král Perský, přemýšleje, jak by říše jeho v celosti²⁾ se udržovala a ještě šířila³⁾, poznával, že jest třeba⁴⁾ držeti po-hromadě muže statečné, kteří pomoci⁵⁾ bohův vítězství⁶⁾ dobyli, a starati se o to, aby⁷⁾ v cvičení se v udatenství neochábli. Aby se ale nezdálo, že jim poroučí, nýbrž aby i oni sami to za nejlepší uznali⁸⁾ a tak při tom setrvali a o statečnost pečovali, shromáždil⁹⁾ šlechtice své a všecky, kteří nejspůsobiléjší byli a nejspolehlivějšími účastníky v pracných i dobrých dobách jemu býti se zdáli. Když pak se sešli, mluvil k nim takto: Milí přátelé⁹⁾ a spolubojovníci! Vřelé¹⁰⁾ díky bohům, že nám popřáli dosíci toho, čeho jsme se za hodny pokládali. Neboť nyní máme zemi velkou¹¹⁾ a dobrou a lidi, kteří ji vzdělávajíce živiti nás mohou¹²⁾; máme též domy a v nich nábytek, a nikdo z vás ať nemyslí, že maje to má věci cizí. Neboť jest to v celém světě zákonem věčným, když město nepřátelské dobyto, že tu i osoba¹³⁾ i jméní měšťanů¹⁴⁾ podmanitelům¹⁵⁾ náleží. Ne tedy¹⁶⁾ bez práva podržíte, cokoliv¹⁷⁾ máte, nýbrž bude to lidskost, jestliže i oném¹⁸⁾ něco ponecháte. Co se pak budoucnosti týče¹⁹⁾, jsem toho míněný, že, oddáme-li se lehkovážnosti a blahožití lidí špatných, kteří práci²⁰⁾ za největší neštěstí²¹⁾, nečinný pak život²²⁾ za rozkoš mají, tož pravím, že brzy sami sobě téměř za nic státi nebudeme a brzy o všecky statky se připravíme²³⁾. Neboť věru²⁴⁾ státi se²⁵⁾ mužem šlechetným, to nestačuje (k tomu), abys²⁶⁾ jím i zůstal, jestliže se v tom ustavičně necvičíš²⁷⁾; nýbrž jako i jiná umění, když⁹⁾ se zanedbají, ceny pozbyvají, jako dále²⁸⁾ zdravé tělo²⁹⁾, když člověk v nečinnost zabředne³⁰⁾, opět se zhorší³¹⁾: tak i mírnost, zdrženlivost a síla, když člověk cvičení se v nich zanedbá, opět se zvrhne.

- 1) K. starší (ο ἀρχαῖος), syn Kambysov, zakladatel říše Perské.
- 2) t. celá. 3) t. ještě jiná k ní přičňovala (προστήρωματ).
- 4) §. 596,
- 2. 5) σύν.
- 6) κρατέω §. 574, 2. 7) v. 73. 4. 8) partic. 9) v. 60,
- 11. 10) t. největší 11) v. §. 57, 6. 12) §. 500. 13) v. 74, 5.
- 14) §. 383. 15) αἰλέω §. 578, Pozn.; o pádu §. 417. 16) §. 637,
- 2. d. 17) §. 554, Pozn. 1. 18) t. aby i oni (nepřátelé něco měli
- §. 561. 19) τὸ μέντοι ἐκ τοῦδε. 20) πονέω v. 6. 21) ἄθλιος 3.
- superl. 22) ἀπόρως βιωτεύω v. 6. 23) §. 266, a. 24) οὐ γάρ τοι
- §. 643, 10. 25) §. 573. 26) ὁστε. 27) za subj. polož τίς (něm. man). 28) αὐτ. 29) 74, 5. 30) t. když je někdo v nečinnost pustí (ἀντημι επι...). 31) zle se má (πονήρως ἔχω).

76. Pokračování.

Nesmíme tedy¹⁾ liknovati ani okamžité²⁾ rozkoši se oddávat; neboť za velikou sice věc mám vladařství zřídit³⁾, ale ještě za mnohem větší, když⁴⁾ ho člověk dosáhl⁵⁾, si je zachovati;

nebo dosažení⁶⁾, jeho často tomu, kdo⁷⁾ pouze smělost prokázal, se dostalo; než udržovati je, když⁴⁾ bylo dosaženo⁵⁾, to bez mírnosti, zdrženlivosti a mnohé péče možno není⁸⁾. To pozuvájíce musíme⁹⁾, nyní mnohem více cvičiti se v statečnosti, nežli dříve než¹⁰⁾ jsme těchto výhod nabyla, dobře vědouce, že když člověk nejvíce má, tenkráte nejvíce jich mu závidí, zle o něm ukládají a jeho nepřátele se stávají, zvláště¹¹⁾, když, jako my, jmění a poslušenství na někom vynutil¹²⁾. Ze bohové budou s námi, lze⁹⁾ domnívat se; neboť ne proto, že⁴⁾ jsme úkly strojili, nabyla jsme toho všechno nespravedlivým spůsobem¹³⁾, nýbrž že⁴⁾ se o nás ukládalo¹⁴⁾, proto jsme se pomstili. Co po tom nejlepší jest, musíme si sami opatřiti¹⁵⁾, to jest, abychom lepší jsouce, než naši poddaní (tím) vládu¹⁶⁾ si pojištovali¹⁷⁾. V¹⁸⁾ teple ovšem¹⁹⁾ a v zimě, v jídle a pití, v pracích a ve spaní třeba i otrokům účastenství ponechávati; avšak činíce²⁰⁾ tak musíme zkoušeti, abychom i v tom lepšími nad ně se ukazovali. V umění pak a cvičení válečném nesmíme účastenství dávati¹⁵⁾ těm, které našimi pracovnšky a poplatnísky mřtí²¹⁾ chceme; nýbrž těmito cvičeními musíme sami vynikati, uvažujíce, že jě bohové za nástroje svobody a blahobytu lidem vykázali; a jako jsme oněm zbraň²²⁾ odebrali, tak my sami nesmíme nikdy bez²³⁾ zbraně býti, dobré vědouce, že ti, kteří vždy nejbliže jsou zbraní²⁴⁾, cokoliv chtějí, nejvíce za své vlastnictví považovati mohou²⁵⁾.

1) v. 75, 16. 2) adv. *avtikā* v. 19, 15. 3) §. 574, 2. 4) partic.

5) §. 568. („Člověk“ nevyjadří se; srov. 25, 11). 6) verbum

§. 574, 1. 7) partic. 8) γένομαι. 9) χόν. 10) §. 565. 11) §. 624.

b. 4. 12) vynutil jsem na kom co — ἔχω παρά χροντος (ἀκόρτων) τι.

13) nespravedlivě. 14) §. 483. 15) §. 596, 1. 16) ἀρχω. 17) ἀστίω.

v. 6. 18) §. 419. 19) v. 5, 8. 20) t. účastenství ponechávajíce.

21) κατακρέομαι. 22) §. 402. 23) ἐρημος 2 a 3. §. 414, 2. 24) §. 415.

25) οἰκειότατών μοι στοι τι.

77. Pokračování.

Myslí-li ale někdo: Což pak¹⁾ nám to platno²⁾, že³⁾ jsme dosáhli, čeho jsme si přáli, když dále⁴⁾ hlad⁵⁾, žízeň, práce a starosti budeme musetí snášeti⁶⁾, tož mu jest⁷⁾ vzítí v uvážení, že štěstí tím více těší, čím⁸⁾ větším před tím namaháním⁹⁾ člověk¹⁰⁾ ho dochází. Neboť práce jsou štěstí jako příkrmem. Necítí-li člověk potřeby něčeho dosáhnouti¹¹⁾, nemůže nic tak draze býti opatřeno¹²⁾, aby¹³⁾ mu to příjemné bylo. Jestliže pak osud nám pomohl zjednatí¹⁴⁾ to, po čem lidé nejvíce touží, a každý sám¹⁵⁾ o to se postará, jak nejvíce by si to zpříjemnil¹⁶⁾: tož bude takový muž mřtí tu¹⁷⁾ přednost (před potřebnějšími), že¹⁸⁾ vyhlaďová-li¹⁹⁾, nejchutnější jídla obdrží, dostane-li¹⁹⁾ žízeň, nejchutnějších nápojů bude požívati, bude-li oddechnutí třeba²⁰⁾, nejpříjemněji si odpočine. Pročež pravím, že musíme nyní horlivě pítí se po šlechetnosti, abychom štěstí svého co možná nejlépe

a nejpříjemněji požívali, a abychom, (co) nejkrutějšího (jest), nikdy nezakusili²¹⁾. Nebot nedojítí štěstí není tak kruté, jako to mrzuté jest, opět²²⁾ ho pozbyti.

- 1) §. 642, 6. 2) v. 22, 13. 3) §. 563. 4) *εἰτι*. 5) toto a násł. subst. (žížej, práce, starosti) vyjadří se slovesy. 6) *καρπεόω* §. 590. 7) *δεῖ*. 8) §. 554. 9) *μᾶλλον προπονέω*. 10) srov. 75, 27. 11) *ἄνευ δὲ τοῦ δεσμευτοῦ τυγχάνει τινός*. 12) „nem. býti opat.“ prostým spůsobem §. 516. 13) v. 75, 26. 14) pom. zjed. = *συμπαρασκευάζω*. 15) *αὐτός τις*. 16) t. jak by (*οὐς ἄν*) nejpříjemněji se to objevilo. 17) *τοσούτῳ*. 18) *ὅσῳ*, 19) partic. 20) *δέομαι* partic. 21) *ἄπειρος γίγνομαι*. 22) t. když ho člověk došel v. 76, 4. 5.

78. Dokončení.

Uvažte i to, pod jakou zámkou¹⁾ bychom si dovolovali²⁾ býti špatnějšími než dříve? Zda³⁾ proto, že panujeme? Avšak bez pochyby⁴⁾ neslušno, aby byl panující horší než opanovaní. Či proto, že nyní šťastnějšími býti se zdáme než před tím?⁵⁾ Pak tedy řekne někdo, že štěstí přísluší špatnosť? Či proto, že poněvadž otroky máme⁶⁾, tyto potrestáme, jestliže budou nešlechetní? Než jak přísluší, aby ten, jenž⁷⁾ sám nešlechetný jest, jiné z⁸⁾ nešlechetnosti a malátnosti káral? Uvažujte i to, že jsme si zvykli⁹⁾ chovati mnoho hlídajících i příbytků našich i osob. Jak pak by to nebylo hanebné, budeme-li se domnívat, že pomocí¹⁰⁾ jiných strážníků spásy dojítí musíme, sami pak sebe stríci nebudeme? A věru¹¹⁾ dlužno¹²⁾ věděti, že není jiné stráže takové, jako¹³⁾ když¹⁴⁾ člověk¹⁵⁾ sám šlechetný jest; tato tedy, musí nás všudy provázeni. Kdo ale bez¹⁶⁾ ctnosti jest; tomu ani žádné jiné štěstí ne-přísluší. Co tedy pravím, že máme činiti? jak v statečnosti se cvičiti? kde cvičení před se bráti¹⁷⁾? Nebudu vám, mužové, nic nového povídati; nýbrž jako v Persii¹⁸⁾ šlechtici při budovách státních prodlévají, tak pravím, že i nám šlechticům, kteří¹⁹⁾ zde jsme, všechném to, co tam, konati jest²⁰⁾; vy musíte vlastníma očima²¹⁾ pozorovati, zdali já bedlivě²²⁾ povinnosti své plnití budu²³⁾, a já budu pozorně²⁴⁾ na vás se dívat a ty v uctivosti míti, o nichžto se přesvědčím²⁵⁾, že, (co) krásné (jest) a dobré, vykonávají.

- 1) t. jakou zámkou majíce. 2) roz. kdybychom si to dovolovali §. 544. 3) *πότερον*. 4) §. 642, 5. 5) §. 503. 6) partic. 7) *ἔρενα*. 8) *παρασκευάζω*. 9) *διά*. 10) §. 643, 12. 11) *δεῖ*. 12) *οἷος* 3. 13) akk. s inf. 14) srov. 75, 27. 15) 76, 23. 16) *ποιέομαι*. 17) v. 11, 17. 18) *κρήνη*. 19) *παρώντων*. 20) *διάγω* §. 590. 21) plnití pov. = pečovati o to, oč třeba. 22) *καταρωόντων*. 23) t. které budu viděti §. 554.

Oddělení druhé.

79. Naučení.

Hodlám ti raditi, synu můj, po kterých věcech sluší mládencům dychtiti, kterých se skutkův zdalovati, s jakými asi¹⁾ lidmi obcovati a kterým během²⁾ život svůj řídit; neboť kteří v životě svém³⁾ touto cestou se dali, ti jedini opravdu mohli ctnosti dojít, nad niž žádný statek není vzácnější ani stálejší. Nebo krásu buď čas ničívá⁴⁾ aneb hubívá⁴⁾ nemoc; bohatství napomáhá více špatnosti než šlechetnosti, zváli dávajíc lehkomyslnost a mladíky k rozkošem vyzývajíc; síla s rozumností sice bývá prospěšna⁴⁾, než bez této více těm, kteří⁵⁾ ji mají, škodívá⁴⁾: ctnost jediná nad bohatství lepší jest a nad urozenost prospěšnější, to, co jiným nemožné jest, možným činíc⁶⁾, co obecnému lidu strašné, směle podstupujíc a váhavost za hanu, práci za chválu pokládajíc. — Nikdo není moudrý hned od dětinství⁷⁾, nýbrž člověk učí se časem a zkušeností⁸⁾, která věci liché na světlo vynáší. Ne všecko, synu můj, co se třpytí⁹⁾, zlato jest; ját mnohé, kteří⁵⁾ hvězdám podobní býti se zdáli, padati jsem uzřel. Pročež pokusím se o to, abych ti v krátkosti poradil, jakými snahami by mi se zdálo, že bys nejvíce v ctnosti prospěl a u všech ostatních lidí se proslavil. Člověk nemá v tomto¹⁰⁾ životě postavení měštana, nýbrž jenom nájemníka, ani to není náhodou, žije-li zde, přiděn jsa tělem tímto co nějakým kabátem špatným. Neboť zda nevidíš, že všecko ostatní, co vůkol něho a s ním jest, jest a žije beze všeho vědomí¹¹⁾, jediný člověk jest sobě svědom, podobage se zdi vysoké a pevné, okolo které stínové kráčeji. A všecko ostatní, co kolem něho a s ním jest, cizí podrobeno jest libovůli a moci¹²⁾; jediný člověk jest svým pánum¹³⁾ a sám rozhoduje nad životem svým. Není mu lhostejno¹⁴⁾, v pravo-li či v levo se dává¹⁵⁾.

1) τις. 2) πῶς. 3) gen. 4) §. 494. 5) partic. 6) καθίστημι.

7) §. 453, b. 8) τὰ πράγματα. 9) t. ne každá věc skvělá. 10) ἐν-

Θάδε. 11) σύνοιδα ἐμαντῷ τι. 12) τ. závisí na jiném, jenž (partic.) nad tím panuje a moc má. 13) závisí na sobě. 14) πλεῖστον διαφέρει μοι. 15) srov. Xenof. Mem. II, 1, 21: οἱ νέοι ἥδη αὐτοκράτορες γηρόμενοι δηλοῦσιν εἴτε τὴν δὲ ἀρετῆς ὄδον τρέφονται ἐπὶ τὸν βίον, εἴτε τὴν διὰ κακλας; a tamže: (*Πρόδικός φησιν Ἡρακλέα*) καθῆσθαι ἀποροῦντα, ὅποτέραν τῶν ὄδῶν τρέπεται. Volí-li se vazba posledujičší, musí dvojitosť cest určitě se vytknouti.

80. Pokračování.

Nevř těm, kdož ¹⁾ povídají, že člověk sám sobě může ²⁾ být rádcem a průvodcem. Vezdejší ³⁾ život mu nestáčuje, budoucího pak, neboť jest neviditelný, nezná. Protož pomni, kdo ⁴⁾ jsi, a nemamáhej se marně, aniž sám sobě křivdi. Měj za to, že něco zlého činiti, tebe nehodno jest. Nepřikládej příliš srdce k žádné věci nestálé. Pravda neřídí se dle nás, synu můj, nýbrž my musíme se dle pravdy řídit ⁵⁾. Co člověku poznati lze ⁶⁾, to poznávej a náležitě pozoruj; co věčné jest a lidské poznání převyšuje, o tom drž se toho, co ⁷⁾ Bůh sám nám zjevil. Buď věren všě otců svých ⁸⁾ a nenávid těch, kteří ¹⁾ o věcech božských marně mluví. Neostychej se nikoho více než sebe. Uvnitř nás žije soudce neklamný, na jehožto mínění více záleží ⁹⁾, než na pochvale všech mudrců Řeckých a Agyptských ¹⁰⁾. Umiň si ničeho nečiniti proti jeho vůli. A očkoli se radíš aneb cokoli v úmyslu máš, nejprvé sobě účet vydávej a s ním o to se sděluj. Mluvit z počátku ¹¹⁾ jen zticha ¹²⁾ a žajská se jako neviňátko; dbáš-li ale na jeho nevinost, rozváže brzy jazyk svůj ¹³⁾ a v krátce srozumitelněji s tebou mluviti bude. Nikomu neštěstí nevytýkej; neb společný jest osud a budoucnost neviditelná. Dobrým dobré čiň; neboť krásný jest poklad vděčnost, kterou ¹⁾ šlechetný muž tobě jest povinen. Ciníš-li ¹⁾ zlým dobré, povede se ti rovně ¹⁴⁾ jako těm, kteří ¹⁾ cizí psy krmí; ti totiž na dárcé ¹⁵⁾ jako na ledajaké lidi štěkají; zlí pak dobrodincům ¹⁵⁾ svým jako škůdcům ¹⁵⁾ bezpráví činí.

1) partic. 2) οἶστε. 3) srov. 79, 10. 4) οἰας. 5) Užij věty starých sofistů: πάντων χοημέρων μέτρον ἀνθρώπος. 6) verbal, adjekt. 7) attrakt. 8) t. cti Boha dle obyčeje otcovského (κατὰ τὸ πατρόνα). 9) t. o jehož mínění více starati se jest. 10) t. mezi (ἐν) Řeky a Agyptany. 11) §. 580. 12) t. vydává slabý hlas. 13) οὐκέτι πεδάουμε τὴν γλωτταν; part. perf. 14) ὅμοια πάσχω τινι. 15) verbum.

81. Pokračování.

Měj v nenávisti pochlebnísky ¹⁾ jako šibaly ¹⁾, neboť jedni i druzí ²⁾, když se jim důvěruje ³⁾, křiví těm, kteří ⁴⁾ jim důvěru dalí. Vážíš-li si přátele, kteří ⁴⁾ v ⁵⁾ nejšpatnější věci tobě po vůli bývají, nebudeš mít v životě svém takových, kteří ⁴⁾, byť šlo o věc nejlepší ⁶⁾, pro tebe v nenávist se vydávají ⁷⁾. Bývej vlivný k těm, kdož ⁴⁾ s tebou obcují, ne však nadutý; neboť vypínavost

lidí pohrdavých sotva otroci snéstí mohou⁸⁾, ale chování vlivných všichni rádi snášeji. Vlivným pak budeš, nejsi-li⁹⁾ haštěřivý ani něvřlý ani se¹⁰⁾ všemi svárlivý, nestavé se příkře na odpor hněvivosti těch, kteří¹¹⁾ s tebou obcují, ani když náhodou¹²⁾ neprávč se zlobí, nýbrž durdícím se popouštěje, když¹³⁾ pak se zlobití¹⁴⁾ přestali, jim domlouvaje. Nebud ani vážný při věcech žertovných, ani rád nežertuj¹⁵⁾ při¹⁶⁾ věcech vážných; nebot nevčasnost všudy jest mrzutá. Nejvíce chraň se pijáckých společností; jestliže pak někdy se ti naskytne (k tomu) příležitost, vstaň před opitstvem; nebo když hlava¹⁷⁾ tvoje vínem jest pomatená, povede se ti jako¹⁸⁾ vozům, které¹⁹⁾ vozataje své ztratily. Tyto totiž bez pořádku dále se ženou, nemajíce²⁰⁾, kdoby²¹⁾ je řídil; a duch velmi²²⁾, bloudí, když²³⁾ rozum pomaten jest. Při uvažování²⁴⁾ vezmi si²⁵⁾ minulost za příklad budoucnosti; nebot nejistá věc z jisté nejrychlejšího dochází²⁶⁾ poznání. Uvažuj sice zvolna, avšak vypíňuj rychle, co²⁷⁾ jsi uzavrel. Když o²⁸⁾ svých záležitostech²⁹⁾ s někým radu bráti chceš, zkoumej nejprvě, jak on své věci³⁰⁾ zařídil. Nebot kdo³¹⁾ vlastní záležitosti špatně si promyslil, ten, co se cizích týče³²⁾, nikdy dobré rady uděleti nebude. Tak nejvíce bys povzbuzen k uvažování³³⁾, kdybys přizřel k nehodám, které z nepředloženosti povstávají³⁴⁾. Nebot i o zdraví největší máme péči, rozpomeneme-li³⁵⁾ se na obtíže, které z nemoci pocházejí³⁶⁾.

- 1) verba κολακεύω a σχετιζάω. 2) t. oboji. 3) §. 483 partic. 4) partic. 5) πρός. 6) t. při (πρός) nejlepší věci. 7) ἀπειθαίνουμαι. 8) srov. 77, 12. 9) verbum. 10) subst. 11) χαλωτοῖς γελούσις. 12) μερι. 13) ποῦς. 14) v. 80, 14. 15) διαμεγράψω partic. aor. §. 419, e. 16) v. 69, 11. 17) gen. abs. 18) θωμαζομαι. 19) ποτεομαι. 20) οὐχ. 21) ὑπέρ. 22) §. 383 (410). 23) t. o cizích. 24) které povst. jen členem. 25) ὅταν.

82. Pokračování.

Na úřad jsa dosazen, žádného nešlechetnska k jeho zastávání nepotřebuj; nebot v čem on pochybi, toho vinu tobě přičítati budou. Z obstarávání obecných záležitostí¹⁾ nevycházej bohatší, nýbrž slavnější; nebot lepší než mnoho peněz jest pochvala od lidu. Žádné špatné věci ani podporovatelem nebud ani přimluvčím; nebot bude se zdáti, že i sám takové věci činíš, k jakým jsi nápomocen jiným, když²⁾ je činí. Nezvelebuj nikoho z těch, kdož³⁾ z nespravedlivosti zisk herou, nýbrž těch více si važ, jižto⁴⁾ při⁵⁾ spravedlnosti své škodu vzali; nebot nepředčí-li spravedliví nad nespravedlivé ničím jiným, tož alespoň⁶⁾ nadějemi dobrými⁶⁾ je převyšují. Pečuj o všecko, čeho k životu třeba⁷⁾, nejvíce však cvič svůj rozum; nebot věc nejdůležitější ve věci nejnepatrnejší jestit dobrý rozum v těle lidském. Hled, co do těla⁸⁾, býti milovnískem práce, co do duše⁹⁾, milovnískem mou-

drosti, abys oním¹⁰⁾ vykonati mohl své záměry, touto pak předvídati uměl prospěch svůj. Vše, cokoli hodláš říci, zkoumej dříve rozumem svým; neboť mnozí dříve mluví než myslí¹¹⁾. Dvě ponech si¹²⁾ příležitosti k mluvení¹³⁾, bud o tom, co¹⁴⁾ jistě víc, neb o tom, co¹⁴⁾ říci třeba; neb jen v těchto případnostech¹⁵⁾ řec lepší jest než mlčení, v ostatních pak lépe jest mlčeti než mluvit. Mysli, že všecko lidské nestále jest: tak totiž ani v štěstí¹⁶⁾ příliš se radovati ani v neštěstí¹⁶⁾ příliš se rmoutiti nebudeš.

1) αἱ κοιναὶ ἐπιμέλσιαι. 2) partic.; o spojení vět srov. §. 604, 2. 3) partic. 4) μετά. 5) §. 629, Pozn. 1. 6) σπουδαῖος 3. 7) τὰ πρὸ τὸν βλόβ. 8) t. tělem. 9) t. duši. 10) τῷ μέρ. 11) t. mnohým jazyk myšlenku předbíhá. 12) ποιέουαι. 13) §. 574, 3. 14) attrakce. 15) εὐ τούτοις. 16) verbum.

83. Pokračování.

Těš se ze štěstí, které tě potkává¹⁾, než rmut se jen mírně z neštěstí, které se ti přihází²⁾, avšak jiným ani v štěstí ani v neštěstí³⁾ se neprozrazuj; neb nemístné jest jméni své po⁴⁾ domech uschovávat, své pak smýšlení veřejně na odiv nositi. Více chraň se hany než nebezpečenství; neboť strašný musí býti nešlechetnškům konec života, šlechetným pak neslavnost v životy⁵⁾. Nejvíce hled žít v⁶⁾ bezpečnosti; udá-li se ti ale kdy býti v boji⁷⁾, hled vyjít⁸⁾ z války se skvělou oslavou a ne s hanebnou pověstí; neboť k smrti⁵⁾ osud všecky odsoudil; krásně pak zemřtí prozřetelnost⁹⁾ co zvláštnost jen šlechetným udělila. Nedoufej, že co pořídí ti, kteří¹⁰⁾ s hlukem a zmatkem co počnají, aniž se míchej mezi veřejné křiklouny. Chce-li tě někd o moudrosti učiti, podívej se mu do obličeje, a nepřestane-li ještě mnoho o sobě mysliti, nech ho a neobcuj s ním, i kdyby sebe moudřejší byl a slavnější¹¹⁾; neb nikdo nemůže¹²⁾ dátí to, čeho právě sám nemá¹³⁾, aniž není ten svoboden, kdo¹⁰⁾ chce mít moc činiti, cokoli se mu líbí¹⁴⁾, nýbrž ten, kdo¹⁰⁾ může chtít tomu, co činiti dobré jest. Podobně tedy ani ten moudrý není, jenž¹⁰⁾ vědomostmi svými⁵⁾ se pyšní, nýbrž ten, kdož¹⁰⁾ nevědomosti své sobě jsa svědom skrze poznání zproštěn jest samolibosti. Pročež záleží-li ti na tom, abys se stal moudrým, vyhledávej moudrosti samé a ne své vlastní slávy.

1) τὰ συμβαίνοντα τῶν ἀγαθῶν. 2) τὰ γεννόμενα τῶν κακῶν.
3) přidej: ἡν. 4) εὐ. 5) verbum §. 574, 4. 6) κατά. 7) κινδυνεύειν.
8) t. hledej spásu. 9) η γράπτεις. 10) partic. 11) superl. 12) v. 80,
2. 13) ἔνδεής εἰμι. 14) t. cokoli chce.

84. Dokončení.

Velmi bych Bohu děkoval, kdybych se nezklamal v ménění, které¹⁾ právě mám o tobě. Není mne sice tajno²⁾, že největší

část³⁾ ostatních lidí jakož chutných jídel raději požívají⁴⁾ než zdravých, tak i s těmi přátely, kteří⁵⁾ s nimi hřešují, raději obcování mívají, než s těmi, kteří⁵⁾ je napomínají. O tobě ale, synu můj, domnívám se, že opáčného jsi smýšlení⁶⁾, máje⁷⁾ za důkaz snaživost tvou o ostatní vzdělání tvé; neboť kdož⁵⁾ sobě nejlepší práce⁸⁾ ukládá, tent přirozeně⁹⁾ váží si i jiných, kteří⁵⁾ ho k ctnosti povzbuzují. Při všech činech ne tak na začátek patmatuj, jako na konec pozorovati máš; neboť čeho v životě třeba¹⁰⁾, toho nejvíce ne pro věci samé činíme, nýbrž pro následky vykonáváme. Uvažuj, že špatným volno cokoli¹¹⁾ činiti, neb oni od prvopočátku takovou zásadu života si položili¹²⁾; šlechetným pak není možná¹³⁾, aby ctnosti zanedbávali, poněvadž¹⁴⁾ jsou mnozí, kteří⁵⁾ jim to vytýkají. Neboť všickni nenávidí ne tak chybujících jako těch, kteří⁵⁾ se sice za pořádné vydávají, ničím však od obyčejných lidí se neliší. Maje před očima¹⁵⁾ příklady dobrých lidí po šlechetnosti máš se pídit a ne toliko při tom setrvati, co⁵⁾ ode mne řečeno jest, nýbrž i užitečné průpovědi mudrců¹⁵⁾ čitati. Nebo jakož vidíme, že včela na všecky kvítky sedá a z každého to, co nejlepšího, vyhírá: tak mají ti, kteří⁵⁾ po vzdělanosti baží, ničeho nebzíti nezkušeni, nýbrž odevšad to, co užitečno, sbírat.

1) attrakci. 2) *sύρσω* §. 591. 3) *οἱ πλεῖστοι*. 4) *χαίρω*.

5) partic. 6) t. že jsi opáčnou věc uzavřel (*γυνώσκω*). 7) *χρέουμαι*.

8) verbum. 9) *εἰκός* s akk. a inf. 10) v. 82, 7. 11) *τὰ τυχόντα*.

12) *ποιέουμαι*. 13) v. 80, 2. 14) *δια* §. 574, 2. 15) t. vše, co mudrcové užitečného pověděli.

85. Vděčnost orla.

Jacísi mlatci, počtem šestnácte, při vedru slunečném¹⁾ žížní trápeni jsouce, jednoho ze středu svého²⁾ poslali, aby z blízkého pramenu vody přinesl. Tento měl při odchodu³⁾ svém srp v⁴⁾ ruce a nádobu k nabírání⁵⁾ na rameni nesl. Když na místo přišel, nalezl orla, který od jakéhosi hada mocně a pevně okolo něho se otočivšího jižjiž byl škrcen. Orel totiž náhodou hada nalezl, avšak nezmocnil se ho, aniž, jak se u Homera praví⁶⁾, svým dětem k obědu⁷⁾ ho přinesl; nýbrž dostav se do jeho zátoček, nebyl by ho přisámbůh usmrtil⁸⁾, nýbrž od něho usmrcen býval. Rolník tedy, poněvadž věděl aneb slyšel, že orel jest Diúv poseł a sluha, had pak že jest zvíře zlé, přetal ho srpem a vysvobodil orla z osidel, z nichž vyváznoti možná nebylo⁹⁾. Vedlejší tuto věc vykonav, nabral si vody a vrátil se k ostatním mlatcům, smísil ji s vínem a všem podal; oni pak vypili to k snídaní jedním douškem. Tu chtěl i on pít po nich; neboť teď¹⁰⁾ byl jen jich posluhovačem a nikoliv jich spolupojcem. Když pak číši ke rtům přikládal¹¹⁾, tu zachráněný ten orel, který mu nyní mzdu za ochraňu splácel a na štěstí ještě na¹²⁾ místě se zdržoval, na číši se vrhl, ji překotil a nápoj vylil. I rozhněval se člověk onen,

neboť měl právě žízeň, a pravil: Tak ty jsi to tedy¹³⁾ — on poznal totiž ptáka — jenž vysvoboditelům svým takovýmito díkami splácíš? To přede není hezké¹⁴⁾. Jak pak bude někdo jiný chtít¹⁵⁾ o někoho se vynasnažiti z úcty k Diovi, ochraniteli a dozorci dobrodění? To pravil prahna žízní; avšak když se ohledl, užrl, že ti, kteří pili, sebou trhají a umírají. Neboť had, jak souditi lze¹⁶⁾, pramen s jedem svým smísil. Tak tedy orel vysvoboditeli svému za zachránění mzdu splatil.

- 1) t. když slunce pálico; gen. abs. 2) ἔαντον. 3) verbum.
 4) §. 458, A; Rčení. 5) t. naběrací. 6) τοῦτο δὴ τὸ Οὐρανόν.
 7) τὴν δαῖτα. 8) srov. lat. non erat occisurus. 9) pouze ἀγνωτος 2.
 10) κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ. 11) προσάγω. 12) μελ. 13) t. tak tedy
 (εἴτε μέντοι) ty onen jsa... splácíš. 14) dej otázkou: „Ale jak pak
 je to hezké?“ 15) §. 500, Pozn. 1. 16) srov. §. 564.

86. Gallové.

Veškerý pronárod, který nyní Gallickým aneb Galatským nazývají, jest válečný a srdatý a k boji odhodlaný, jinak ale prostosrdceň a ne zlomyslný. Protož i Gallové byli-li rozdrážděni, houfně k bojům se scházejí, zjevně a ne s obezřelostí, tak že tém, kdož válečné lsti užiti chtejí, snadno jest je podmaniti: neboť popudí-li je kdo, kdy a kde chce a pod jakoukoli záminkou¹⁾, nalézá²⁾ je na dobrodružství připravené, mimo sílu a odvážlivost ničeho, co by jim v boji pomáhalo³⁾, nemající. Domlouvá-li se jim, oddávají se snadno užitečnému zaměstknání, tak že i učením a vědami se zanázejí. Násilnost jejich pochodi⁴⁾ z časti⁵⁾ od velkých jich těl, z časti od jich množství, a snadno pouštějí se u velkém počtu⁶⁾ v zápas pro svou prostosrdceň a upřímnost. Povahou tělesnou a občanskými zřízeními podobni jsou a příbuzni Gallové Germanům. Obývají tito oba národotv v pomezí krajině, řekou Rýnem rozdelené. Římané podmanili je mnohem snáze než Ibery; neboť s témito počali dříve a přestali později válčiti a mezitím přemohli všecky národy mezi⁷⁾ Rýnem a horami Pyrenejskými: tito totiž houfně a u velikém počtu⁸⁾ do boje se pouštějí, houfně přemoženi bývali; onino ale mřně si počnali a brzy ti, brzy jiní⁹⁾ drobné boje brali spůsobem loupežnickým. Jsout sice bojovníci všickni Gallové od přirozenosti, avšak lepší jezdci než pěši, a z nich berou Římané¹⁰⁾ nejlepší své jízdecky. Pokaždé pak ti bojovnější jsou, kteří severněji a při moři bydlí.¹⁰⁾

- 1) ἀφ' ἡς ἔργης προφάσεως. 2) ἔχω aor. 3) συναγανίζουμε partic. 4) poch. od = εστιν... ει. 5) τῆς δὲ βλαστὸς μὲν... τὸ δέ.
 6) κατὰ πλῆθος. 7) ἀνὰ μέσον. 8) ἀλλοτες ἄλλοι. 9) t. jest Římanům.
 10) οἱ προσβορότεροι καὶ παρακεντήται.

87. Pokračování.

Zbroj přiměřena jest velikosti¹⁾ těl jejich: dlouhý meč na pravém boku připiatý, dlouhý štít, dřevce dle poměru a mataris,

druh²⁾ to jakýsi oštěpu. Některí užívají též lučišt a praků. Líhají ještě až dosud z větší části³⁾ na zemi a jídají sedíce na poduškách. Nejobyčejnější⁴⁾ jich potrava jest z⁵⁾ mléka a všelikého masa, nejvíce vepróvého, jak čerstvého tak i nasoleného. Prasata zůstávají na polích, vyznamenávajíce se výškou, silou a rychlostí. Domy mají prostranné z prken i proutí a kuplovité, ani je vysokou střechou opatřují⁶⁾. Stáda ovci a prasat jsou tak hojná, že množstvím pláštů a nakládaného masa netoliko Řím, nýbrž i největší⁴⁾ část¹⁾ Italie zásobují. Státní jich zřízení bývala z většího dílu aristokratická⁷⁾; volvali si za starodávná⁸⁾ každročně⁹⁾ představeného, a rovněž i do vojny jeden od lidu zvolen býval za vůdce; nyní ale větším dlesem⁸⁾ rozkazů Římanů jsou poslušni. Zvláštní pak jest, co se v jich sezeních přihází. Když totiž někdo řečníka¹⁰⁾ hlučením přerušuje a vytrhuje, přistoupí k němu (radní) sluga s vytaseným mečem¹¹⁾ a s výhrůžkou pořuší mu, aby mlčel. Neprestane-li, tu podruhé a potřetí totéž udělá; konečně pak odřízne¹²⁾ mu takový kus¹³⁾ pláště, že¹⁴⁾ ostatek nepotřebný učiní.

1) plur. 2) *sλοg*, *τό*. 3) *οι πολλοι*. 4) *πολύς*. 5) *μετά*. 6) *επίβαλλω*. 7) t. větší počet (§. 374) zřízení státních byl arist. 8) v. 19, 14. 9) v. 22, 3 (53, 13). 10) verbum. 11) t. *vytasiv svůj* (*σπάσουσι*) meč. 12) *ἀφαιρέω*. 13) srov. 71, 7. 14) *ὅσον* §. 601.

88. Dokončení.

Zvláštní cti požívají u Gallův tři třídy: Bardové, Vatové a Druidové. Bardové jsou pěvci a básníci, Vatové obětníci a zkoumatelé přírody, Druidové vedle¹⁾ zkoumání přírody i mravoučením se zanášeji. Mají se za lidí nejspravedlivější a proto i soukromě i veřejné pře k rozsouzení se jim ponechávají, tak že dříve i války urovnávali a ty, kteří se již do šiku stavěti chtěli, od toho zdržovali. I pře týkající se vraždy²⁾ rozřešovati bylo nejvíce jim ponecháno. Jak oni tak i ostatní praví, že nepomíjející jsou duše a svět, než že jedenkráte oheň a voda vrch obdrží. — K prostotě jich a srdnatosti u veliké míře³⁾ druží se nerozum, chvastavost a šnořivost. Okolo hrdel mají zlaté řetězy, okolo ramen a přehybů ručních náramnice, a vznešení⁴⁾ nosí barevný a zlatem vyšivaný oděv. Pro⁵⁾ tuto lehkovážnost spatřujeme je nesnesitelné ve výtězství⁶⁾, skroušené po porážce⁶⁾. K nerozumu druží se barbarský a cizí zvyk, který nejvíce severním národům vlastní jest⁷⁾, přivazovati totiž, když⁸⁾ z boje se vracejí, hlavy nepřátele koňům na⁹⁾ krk a přibíjeti je, když⁸⁾ je přinesli, na odiv¹⁰⁾ v předsíních svých. Posidonios praví, že sám zhusta to viděl a že mu to bylo z počátku sice podivné, potom ale, když tomu zvykl¹¹⁾, že si z toho nic nedělal¹²⁾.

1) §. 467, A, c. 2) *αι φωικαὶ δίκαι*. 3) *πολύ*. 4) *οι ἀξιωματι*. 5) *ὑπό*. 6) verbum. 7) *παρακολούθεω*. 8) partic. 9) §. 453, Rěčení. 10) akk. 11) *διὰ τὴν συνήθειαν*. 12) *πρόχως φέρω*.

89. Každému přísluší účastnu býti spůsobilosti státnické.

Z počátku bydleli lidé po různu; nebylotě měst. I byli tedy hubeni od divoké zvěři, poněvadž¹⁾ v každém ohledu slabší byli než ona. Umělost řemeslnická byla jim sice při²⁾ výživě dostatečnou pomocnicí, nedostatečnou pak při válčení proti divokým zvíratům; neboť neznali³⁾ ještě umění státnického, jehož částí jest umění válečné. Hleděli tedy shromažďovati se a udržovati, zakládajíce města. Kdykoli pak se shromázdili, křídili jeden druhému, protože⁴⁾ neznali umění státnického, tak že opět se rozptylovali a hynuli. Zeus tedy, obávaje se úplného vyhubení⁵⁾ rodu našeho, vypravil Herma, an vede⁶⁾ mezi lidi stud a spravedlnost, aby byly řády v městech a pojídla, jež v přátelství slučují⁷⁾. Táhal se tedy Hermes Dia, jakým by spůsobem spravedlnost a stud lidem dátí měl⁸⁾? Zdali jako umění rozdělena jsou, tak i tyto mám rozdělit⁹⁾? Rozdělena pak jsou umění takto: Jeden, jenž v lékařství se zná¹⁰⁾, stačí pro mnoho nelékařů, a tak ostatní umělci. A spravedlnost tedy a stud tak mezi¹¹⁾ lidi položiti mám¹²⁾, auebo mám je mezi¹³⁾ všecky rozdělit¹⁴⁾?

— Mezi všecky, odpověděl Zeus, a všickni ať jich účastní jsou; neboť neutvořily by se státy, kdyby jich málo v nich, jako v ostatních uměnách, účastenství mělo. Též zákon vydej ve jmennu mému¹⁵⁾, aby toho, jenž studu a spravedlnosti účasten býti nemůže, usmrtili co neduh státu. A proto jakož ostatní tak i Atheňané, když jdou do porady, (v které jednatí se má) o spůsobilosti státnické¹⁶⁾, jež zcela¹⁷⁾ cestou¹⁸⁾ spravedlnosti a mírnosti jítí musí, přirozeným spůsobem každého zde trpí, poněvadž¹⁹⁾ každému této spůsobilosti účastnu býti přísluší²⁰⁾.

1) v. 84, 14. 2) πρός. 3) ἔχω. 4) §. 587, 6. 5) t. obávaje se (δειδῶ srov. lat. veritus) o (§. 466, A) pok. naše, aby celé nevyh. §. 519, 5, Pozn. 2. 6) partic. 7) φιλασσ ὑπαγωγός. 8) §. 528, b. 9) §. 511. 10) §. 456, a. 11) ἐπί s akk. 12) παρά θεοῦ. 13) pouhý gen. 14) adjekt. 15) διά s gen. rovněž: ἵεναι διὰ φιλασσ, διὰ πολέμου, ἐλθεῖν διὰ μάχης, διὰ λόγων atd. 16) ods. §. 588. 17) §. 586.

90. Některá ustanovení Lykurgova.

Lykurgos, zákonodárce Spartský, zrušiv všelikou minci zlatou a stříbrnou, poručil, aby se jen železné užívalo, a ustanovil, kolik¹⁾ podle²⁾ její ceny³⁾ jméní jednoho každého obnášeti smí. To když se stalo, zmizel ze Sparty všeliký zločin, neboť nikdo nemohl více kráсти neb dávat se podpláceti, šidití neb loupití, což ani možno nebylo uschovati, ani žádoucno mítí, ani bezpečno užiti, ani jistou vyvážeti neb přivážeti. Mimo to dal i výhost všem věcem zbytečným; protož ani kupec, ani sofist, ani věstec, ani poběhlík, ani hotovitel náčiní do Sparty nepřicházel; neboť Lykurgos běžné u nich minci přístupu nedal, nýbrž jenom železnou

zavedl, která co do ceny⁴⁾ čtyry chalky⁵⁾ obnášela. Když pak shledal⁶⁾, že Spartané, jako jiní Řekové doma stolují, a spozoroval, že při tom nejvíce lehkovážně si počínají, přeložil⁷⁾ společná jídla pod šíré nebe, domnívaje se, že by tak zákony nejméně⁸⁾ se přestupovaly. Též i stravu jim předepsal, tak že se ani nepreplňují, ani nedostatku nemají. Mnoho mimořádných věcí dostává se jim z lovů⁹⁾; bohatí pak někdy¹⁰⁾ i pšeničný chléb dávají. Pročež ani jídel nikdy prázden stůl není, aniž mnohého nákladu vyžaduje¹¹⁾. Též z pití vyloučiv nepotřebné nápoje, ustanovil, aby každý pil, kdy má žízeň, maje za to, že tak pití nejneškodnější jest a nejpříjemnější. Když tedy tak společně stolují, jak by mohl někdo mlsoutstvím aneb pijáctvím bud sebe aneb dům svůj zhubiti? Neboť v jiných obcích obyčejně¹²⁾ stejnovočí pohromadě¹³⁾ jsou¹⁴⁾, mezi¹⁵⁾ nimiž i nejméně mravnosti¹⁶⁾ panuje¹⁷⁾. Lykurgos pak ve Spartě je smíchal, aby¹⁸⁾ mladší zkušeností starších na větším díle¹⁹⁾ se vzdělávali. Jest totiž zvykem, že při veřejném stolování se vypravuje, co kdo krásného v městě učinil, tak že ani⁸⁾ svévolnosti, ani⁸⁾ obyčejné při víně nevázanosti, ani⁸⁾ nespůsobných řečí tam není²⁰⁾.

- 1) μέχρις οὗ. 2) §. 467, C, b. 3) ἀμοιβή. 4) δύναμις dat.
 5) χαλκοῦς -οῦ, ó, peníz měděný, osmá část obolu. 6) παραλαμβάνω.
 7) ἔξιγυ. 8) ἥκιστα. 9) τὰ ἀγρουόμενα. 10) §. 603. 11) πολυδέ-
 πανος (2) γλυπομαι. 12) §. 631, a. 13) t. jedni s druhými §. 211.
 14) σύνειμι. 15) μετά. 16) nejménší mravnost. 17) παραγλυπομαι,
 18) §. 561. 19) τὰ πολλά. 20) ἐγγλυπομαι.

91. Pokračování.

Poskytuje pak veřejné stolování i následující výhody: Musejí se pohybovat¹⁾ na cestě k domovu a míti o to péči, aby se vínem neomámili, vědouce, že tam, kde obědvali, nezůstanou a že jim tma i den jedno být musí²⁾; neboť kdo ještě službě vojenské jest podroben³⁾, ten se⁴⁾ svítlnou jítí nesmí. Poněvadž pak Lykurgos spozoroval, že od týchž jídel ti, kteří se namáhají, zdravé bývají barvy a tělnatí a silní, ti pak, kteří nepracují, opuchlí, hubení⁵⁾ a slabí, tož ani to povšimnutí jeho neušlo⁶⁾, nýbrž mají na zřeteli, že i, když někdo sám z čista dobra⁷⁾ se namáhá, zdravé⁸⁾ tělo mívá, rozkázal vždy nejstaršímu na každém turnajišti starati se o to, aby nikdy jídly přemoženi nebyli. A mně se zdá, že ani v tom se nezmýlil. Ne snadno tedy nalezl by kdo lidí nad Spartany zdravějších a tělesně⁹⁾ spůsobilejších. Pospolitostí obědů ale a sprostotou stravy¹⁰⁾ ochudil, jak Theofrastos praví, bohatství a ceny je zbavil¹¹⁾; neboť nyní bylo užívání skvostného náčiní nemožné, poněvadž boháč s chudým k témuž stolu chodil, tak že ze všech měst pod sluncem jedině ve Spartě platnosti dochází ono známé přísloví¹²⁾, že bohatství jest slepé a že leží jako malba bezduché a nepohnuté.

- 1) t. procházeti. 2) t. že tmy jako (*όσα*) dne užiti musí (verb. adj.). 3) službě voj. podrob. *έμφρονος* 2. 4) §. 468, B, d. 5) *αισχός* 3. 6) t. ani toho nezanedbal. 7) *τῇ οὐντοῦ γράμμῃ*. 8) t. dostatečné. 9) t. těly. 10) η περὶ τὴν διαταρ εὐτέλεια. 11) *ἄγηλον καὶ ἀπλούτον κατεργάζομαι τι*. 12) *τοῦτο δὴ τὸ θρυλούμενον*.

92. Pokračování.

Co pak se vychovávání mládeže týče, tu z ostatních Řeků ti, kteří tvrdí, že syny své nejlépe vychovávají, jakmile¹⁾ jich²⁾ chlapci řeči³⁾ rozumějí, ihned otroky za vychovatele k nim ustanovují, ihned do školy⁴⁾ je posírají, aby⁵⁾ se tam čtení a psaní, hudbě a cvičením zápasnickým⁶⁾ učili. Mimo to⁷⁾ však nohy chlapců obuví k rozmaností, těla pak střídáním⁸⁾ šatstva k choullostivosti přivádějí; pak⁹⁾ za měřítko jídla žaludek jich²⁾ pokládají. Lykurgos ale na místě co¹⁰⁾ každý pro sebe¹¹⁾ za vychovatele otroky ustanovuje, muže ustanovil, aby¹²⁾ nad nimi vládl, (jednoho z takových), z nichžto nejvyšší¹³⁾ úředníci se dosazují, kterýto tedy¹⁴⁾ i dozorcem chlapců se nazývá. Tohoto zplnomocnil, aby¹²⁾ chlapce shromažďoval, a aby dohlížejé, kdyby některý lehkovázně si počímal, jej přísně¹⁵⁾ trestal. Daltě mu z nastávajících mužů¹⁶⁾ šlehače, aby trestali, kdykoli by třeba bylo, tak že veliká¹⁷⁾ bázeň a spolu poslušnost tam se nalézá¹⁸⁾. Pak⁹⁾ místo rozmazlování¹⁹⁾ nohou obuví nařídil, aby chodice bosí²⁰⁾ je sfilili, maje za to, kdyby se v tom vycvičili, že by²¹⁾ mnohem snáze do vrchu chodili, bezpečněji s vrchu sestupovali a že by též²²⁾ člověk²³⁾ i skočil i se vyšvihnuti běžel rychleji bos, kdyby v²⁴⁾ nohy byl vycvičen, než obut. Ba i²⁵⁾ místo co¹⁰⁾ by šatstvem k choullostivosti byli přiváděni, zákonem ustanovil²⁶⁾, aby jednomu oděvu po (celý) rok²⁷⁾ přivykali, maje za to, že by²¹⁾ tak i proti zimám i proti horkům lépe se otužili²⁸⁾.

- 1) *έπειδαν τάχυστα*; srov. 73, 2. 2) dat. 3) t. tomu, co se mluví v. 73, 3. 4) v. 73, 7. 5) v. 18, 10. 6) *τὰ ἐν παλαιστρᾷ*. 7) v. 73, 13. 8) plur. 9) *γέ μήν*. 10) *ἀρτὶ* §. 574, 3. 11) *ἰδίᾳ*. 12) §. 561. 13) t. největší. 14) §. 642, b. 15) v. 48, 14. 16) nast. mužové *οἱ ήβωντες* (*ήβω*). 17) *πολύς*. 18) spolu se nal. *συμπάρεσμι*. 19) verbum v. 10. 20) t. bosotou. 21) §. 575, 1. 22) a... též = *καὶ*... 23) v. 76, 5. 24) §. 404. 25) *καὶ... γέ*. 26) zák. ust. = *ρουμέω*. 27) §. 458, A, b. 28) t. přichystali.

93. Pokračování.

Dále¹⁾ nařídil Lykurgos, aby se chlapcům (jen) tolik chleba dalo, by²⁾ se nikdy nepřejídal³⁾ a nuznějšího živobytí⁴⁾ nezkušení nebyli, maje za to, že⁵⁾, kdož⁶⁾ tak se vychovávají, spíše by mohli, kdyby třeba bylo, o hladu při práci vytrvat⁷⁾, spíše, kdyby se rozkázalo, při⁸⁾ téže potravě delší⁹⁾ čas se vynasnažiti, že by⁵⁾ méně příkrmu potřebovali, lépe ku každému jídlu se

měli¹⁰) a zdravější zůstávali¹¹). Aby ale opět od hladu přiliš trápeni nebyli, nedal jim bez práce¹²) sice bráti, čeho by¹³) nad to potřebovali¹⁴), krásti však dovolil (jim) některé věci¹⁵) a (tak) hlad zaháněti¹⁶). A že ne z nedostatku¹⁷) (toho), co by dal, jim dovolil, aby¹⁸) lstí potravy se domáhali, to myslím, že nikomu není neznámo. Zjevnoteč, že ten, kdo⁶⁾ hodlá krásti, i v noci bdítí musí i ve dne¹⁹) šiditi a číhati, a též²⁰) vyzvědače po hotově mítí ten, který⁶⁾ něco vzít chce. V tom tedy zajisté ve všem patrno že tak chlapce vychoval, chtěje důmyslnějšími je činiti u opatřování si²¹) věcí potřebných²²) a k válce spůsobilejšími. Řekneť²³) tudyž snad někdo: Proč pak²⁴), když jinak²⁵) krásti měl za dobré, mnoho bití uložil tomu, jenž⁶⁾ bývá dopaden? Proto, dám já, že i v²⁶) ostatním, čemu lidé učí, trestají onoho, který⁶⁾ nedobře svou věc koná²⁷). I oni tedy ty, kteří⁶⁾ dopadeni bývají, protože²⁸) neobratně kradou, trestají. Aby pak ani kdyby dozorce chlapců odešel, nikdy bez²⁹) správce³⁰) chlapci nebyli nařídil³¹), aby vždy přítomný z měštanů měl plnomocenství i rozkazovati chlapcům, co by za dobré uznával, i trestati, kdyby v čem³²) chybovali. Tím pak nařízením³³) dokázal, že i stydlivější jsou chlapci. Neboť ničeho se tak neostýchají ani chlapci ani muži, jako správců³⁰). Aby pak i kdyby tu někdy náhodou žádného muže nebylo, ani tak bez²⁹) správce chlapci nebyli, ustavnil, aby na každé oddělení nejráznější z mladíků³⁴) dohlížel³⁵); protož³⁶) nikdy tam chlapci bez²⁹) správce nejsou.

1) γέ μῆν. 2) ὁσ ḥ. 631, e. 3) t. přesycením neobtěžovali.
 4) ἐνδεστρέψως διάγω §. 574, 3. 5) v. 92, 21. 6) partic. 7) o hl. při pr. trvám = ἀστησας ἐπιπονέω. 8) ἄπο. 9) v. 12, 13. 10) mám se dobré k čemu: εὐχερῶς ἔχω πρός τι. 11) zůst. zdravým = ὑγιεινῶς διάγω. 12) ἀπραγμόνως. 13) §. 554 (§. 555, Pozn. 2). 14) nad to potř. kompos. s πρός. 15) §. 603. 16) partic. srov. §. 572, Pozn. 17) t. nemaje ned. = ἀπορέω. 18) §. 574, 2. 19) §. 464, C, b. 20) v. 92, 22. 21) jsem důmyslný u opatř. si čeho = μηχανικός σιμί τρός; §. 414, 6. 22) srov. 33, 3. 23) srov. 61, 7. 24) srov. §. 462, 6. 25) §. 639, 1. 26) v. 92, 24. 27) svou věc konati = ὑπηρετέω. 28) t. jakožto neobratně (κακῶς) kradoucí. 29) v. 76, 23. 30) ἄρχων. 31) ποιέω. 32) srov. lat. si quid peccarent. 33) t. to učiniv. 34) εἰρηνή, -έρος u Spart. mladík od 20ho roku. 35) ἄρχω. 36) §. 565, Pozn. 1.

94. Dokončení.

Když dále¹⁾ z chlapců mezi mládence²⁾ vystupují, tu ostatní berou³⁾ je od⁴⁾ vychovatelů, berou od učitelů, nedohlíží⁵⁾ pak více nikdo⁶⁾ na ně, nýbrž nechávají⁷⁾ je samostatné. Než Lykurgos i toho opak ustavil. Spozorovav totiž, že lidem v tomto stáří⁸⁾ nejvíce vysoké o sobě smýšlení bývá přirozeno, že nejspíše zpupnost (v nich) se zmáhá, že nejsilnější dychtivost⁶⁾ po rozkoších se dostavuje, nejvíce v tom čase⁹⁾ prací jim uložil, nej-

větší zaneprázdnění (pro ně) vymyslil. Ustanoviv pak i, kdyby se kdo tomu vyhnul, aby žádných vyznamenání¹⁰⁾ více nedostával, spůsobil, že netoliko mužové od obce ustanovení¹¹⁾, nýbrž i ti, kteří jednotlivců zvláště¹²⁾ se ujmají, o to pečují, aby zbabělým ustoupením¹³⁾ o dobré jméno v městě zcela se nepřipravili. K tomu pak stydlivost¹⁴⁾ hluboko¹⁵⁾ jim vstípiti chtěje nařídil, aby na ulicích pod¹⁶⁾ pláštěm ruce měli, mlčky kráceli, nikam se neohlíželi, nýbrž zrovna před sebe hleděli¹⁷⁾. Tím¹⁸⁾ tedy ještě i na jevě, že mužské pohlaví co do opanování sebe sama¹⁹⁾ silnější ještě nad povahu ženských. Z oněch alespoň těže bys slovo dostał²⁰⁾ než ze soch kamenných, těže jich oči odvrátil než soch kovových; a když k společnému jídlu přijdou, ještě se spokojí, když od nich člověk i to uslyší²¹⁾, nač otázání byli.

1) v. 93, 1. 2) σίς τὸ μειρακιοῦσθαι. Zvláště od 14ho až do 20ho r. nazýval se jinoch μειρακιού. 3) πάνω. 4) ἀπό. 5) v. 93, 35. 6) plur. 7) ἀγλημι. 8) člověk v t. stáří = ὁ τηλικοῦτος. 9) t. tu. 10) t. žádného z vyz. (τὰ καλά). 11) muž. od obce ust. = οἱ ἄνδρες δημοσίοι. 12) jed. zvl. = ἔκαστοι. 13) partic. 14) verbum. 15) t. silně. 16) ἀνθρός. 17) t. právě (ἀνθρός) na to, (co) před nohama (jest). 18) ἔνθα, 19) σωφρονέω §. 574, 2. 20) t. těže (ῆττον) bys slovo (v. 26, 14) uslyšel od nich. 21) t. od nich i to uslyšeti, nač otáz. byli (τὸ ἐρωτηθέν).

95. Archelaos.

Archelaos¹⁾ dostał se následujícím spůsobem ku vládě v Makedonii. Pocházeje²⁾ od ženy, jež byla otrokyně Alketa, bratra Perdikkova, byl i on dle práva otrokem Alketovým, a kdyby byl chtěl po spravedlivosti³⁾ jednat, byl by (musel) Alketovi otročiti. Než však⁴⁾ on se dopustil největších přečinění; povolav k sobě totiž právě tohoto⁵⁾ pána svého a strýce, jako by mu ménil vrátiti⁶⁾ vládu, kterou mu Perdikkas byl odňal, opil při hostině⁷⁾ jej i syna jeho Alexandra, svého skoro rovnověkého bratrance, a hodiv je na vůz, v noci je vyvezl a oba dva zabil a odstranil; zanedlouho ale svého bratra, manželského to syna Perdikkova, chlapce asi⁸⁾ sedmiletého, jemuž po právu vláda příslušela⁹⁾, místo co¹⁰⁾ ho měl, jak spravedlivo, vychovati a trůn jemu vrátiti, do studně shodil a utopil, (a) matce jeho Kleopatře řekl, že honě husu spadl a zahynul. | On totiž vystavěl největší část v zemi se nalézajících¹¹⁾ pevnosti a tvrzí, založil rovné silnice a zdokonalil zvláště vojenství (více než všech ostatních osm králů před ním¹²⁾). Avšak vzal za své spůsobem někdejších svých přečinění hodným, byv zavražděn od mladíka jménem Kratera čili Krataia, buďsi že¹³⁾ na honbě z neopatrnosti, aneb, jak někteří tvrdí, následkem spiknutí¹⁴⁾.

1) A. syn Perdikka II. z levého boku, po smrti otce svého r. 414 před Kr. uchvátil trůn Makedonský a panoval až do r. 399.

- 2) ὁν. 3) ταῦθικαι; 4) §. 622, 6. 5) hunc ipsum. 6) §. 588.
 7) vyčastoval a opil; partic. 8) §. 631, a. 9) γλυπομαι §. 417. 10) v.
 92, 10. 11) σλιψι. 12) přidej: γερόμενος. 13) σίτε δῆ . . . σίτε.
 14) facta coniuratione.

96. Rozmluva.

Ares a Hermes.

A. Doslechl jsi se, Herme, jak¹⁾ nám Zeus pohrozil, jak opovržlivě²⁾ a nemotorně³⁾? Zachce-li³⁾ se mi, pravil, spustím řetěz s nebe, vy pak všickni naří se zavěsíte a o to usilovati budete, abyste mě strhli; avšak marně budete se namáhati, neboť zajisté⁴⁾ mne nestáhnete; já pak kdybych nahoru táhnouti chtěl, netoliko vás, nýbrž i spolu zemi a moře se vším všude do výše zdvihnu⁵⁾ — a jiné takové věci, které i ty jsi slyšel. Ját nechci upříti⁶⁾, že, co se jednotlivce týče⁷⁾, Zeus všech mocnější⁸⁾ a silnější jest; že pak spolu nad tolik nás vyniká, tak že bychom ho nepřevážili, i kdybychom⁹⁾ zemi i moře na pomoc vzali, tomu bych neuvěřil⁶⁾. — H. Buď zticha¹⁰⁾, Aree! neboť není bezpečno takové věci mluviti, abychom nějak zle nepochodili s tímto tlačáním. — A. Což pak myslíš, že bych já to každému řekl¹¹⁾, a ne¹²⁾ pouze tobě, o němž jsem věděl, že jazyk za zuby držeti budeš? Co se mi ale nejvíce směšným zdálo, když jsem ho při¹³⁾ té výhružce poslouchal, to není možná¹⁴⁾ tobě zamlčeti; neboť se pamatuji¹⁵⁾, (a) není tomu dávno¹⁶⁾, když Poseidon, Hera a Athena, pozdvihše se proti němu, úklady mu strojili, aby¹⁷⁾ ho jali a svázali, jak tu, ačkoli byli jen tři, úzkostí kudy kam nevěděl¹⁸⁾, a kdyby nebyla snad¹⁹⁾ Thetis, ustrnulvši se nad ním, zavolala jemu na pomoc²⁰⁾ storukého Briarea, byl by byl svázán i se²¹⁾ svým bleskem a hromem. To když jsem uvažoval, musel jsem²²⁾ se smáti jeho chvastavosti. — H. Mlč, pravím; neboť není bezpečno ani tobě takové věci mluviti, ani mně jich poslouchati.

- 1) οὐλ. 2) adjekt. 3) Zachee-li... zdvihu srov. Hom. Il. 8, 18—27. 4) §. 642, 4, d. 5) dvě verba: συνανασπάω (partic.) a μετασωρίζω. 6) §. 517, a. 7) §. 459, B, c. 8) ἀγαθός. 9) καῦ . . . καῦν. 10) εὐφημέω; srov. lat. fave linguā. 11) §. 575. 12) οὐχὶ δέ. 13) μεταξύ. 14) δύναμαι v. 6. 15) memini. 16) οὐ πρὸ πολλοῦ. 17) v. 90, 18. 18) t. jak nevěděl kudy kam (*παντοῖος εἰμι*) boje se, a sice (*καὶ ταῦτα* srov. lat. idque) tří (přidej: ὁν). 19) εἴ γε μη. 20) t. co spomocňka. 21) §. 441, Pozn. 22) ἐπῆσι μοι.

97. L. Kornelius Sulla.

L. Kornelius Sulla byl rodem z patriciův. Z jeho předků byl Rufinus konsulem; avšak poněvadž se shledalo, že¹⁾ přes deset liber stříbrného náčiní měl, čehož zákon nedovoloval²⁾, byl ze senátu vyloučen. Jeho potomci ustavičně³⁾ jen jakž takž se měli,

a Sulla sám v hojnosti nevyrostl. Když k jinoštvi dospěl, bydlel u jiných, nepatrny nájem platě, jak mu to později vytykáno bylo. Když totiž po válečné výpravě, (kterou) do⁴⁾ Afriky (podnikl), hrde si počímal a se honosil, řekl prý mu kdosi z mužů vážených: Jak můžeš býti ty poctivý, kterýžto máš tolík, ačkoli ti otec ničeho nezůstavil? A později, když už pánum byl a mnohé usmrcovali dával⁵⁾, vyčetl mu jakýs propuštěnec, že dlouhý čas v jednom nájemním domě spolu bydleli, platícé nájmu on sám za⁶⁾ horní místo dva tisíce sesterců⁷⁾, Sulla pak za⁸⁾ dolní tři tisíce, tak že rozdíl⁹⁾ jich stavu na tisíc sesterců se páčí¹⁰⁾, které 250 Attických drachem obnášeji. Sullova ostatní tělesná postava z¹¹⁾ jeho soch jest vidna¹²⁾; avšak zraků jeho lesk, který byl náramně pronikavý a ohnivý, činila barva tváří na pohled¹³⁾ hroznější. Vyrážela z nich totiž červenost kříklavá, místy¹⁴⁾ s bělostí smíšená. Protož jakýsi posměváček v Athenách, maje z něho šašky, pravil, že moruše jest Sulla ječnou moukou posypaná. Takováto svědectví mohou bez útržky¹⁵⁾ podati se o muži, který prý od přírozenosti takovou měl náklonnost k vtipkování, že, jsa ještě mladý a neslavný, s posuňkáři a šprýmaři žil a dováděl, když pak všemocným pánum se stal, herce¹⁶⁾ a divadelníky každodenně okolo sebe shromažďoval¹⁷⁾, s nimi pil a ve vtipkování závodil.

1) §. 591. 2) διδωμι gen. abs. 3) διατελέω. 4) ἐν 5) t. usmrcoval. 6) gen. 7) stříbrný peníz asi 9 kr. r. č. 8) το μεταξύ. 9) εἶναι. 10) ἐπί s gen. 11) φαύρουμαι. 12) προσοράω aor. §. 562. 13) σποραδήν. 14) t. není to nemístné podati (χρόνου). 15) §. 452, Rčení, dle čehož i násł. „divadelníky“ statným θέατρον vyjádřiti se má. 16) συνάγω.

98. Pokračování.

Quaestorem byv vyvolen doprovodil Maria, jenž první svůj konsulský úřad zastával, do Afriky k válce¹⁾ proti Jugurthovi. Přišel do táboru v ostatních věcech právě tak²⁾ statečným se prokazoval, jakož i²⁾ příležitosti, která se mu nahodila, dobrě užív, krále Numidského Bokcha přítelom si učinil. Přijav totiž laskavě poslance jeho, kteří z rukou loupežnické zběří Numidské s tímž byli vyvázli, dary a bezpečný průvod jim poskytl a domu je odeslal. Bokhus pak již dávno nenáviděl³⁾ a bál se zetě svého Jugurthy, tenkráte pak, když byl Jugurtha přemožen a k němu se utekl, ukládaje o jeho bezhrdlí zavolal Sullu, hodlaje mu Jugurthu vydati. Sulla sděliv se o to s Mariem a obdržev několik⁴⁾ vojáků největší nebezpečenství podstoupil, že barbaru i nejbližším příbuzným⁵⁾ nevěrnému uvěřil, a aby⁶⁾ jiného do svých rukou dostal, sebe samá v šanc vydal. Zatím pak⁷⁾ Bokhus když oba ve své moci měl a viděl⁸⁾, že jednomu neb druhému slovo zrušiti musí, po mnohem váhání⁹⁾ konečně dovršil první svou zrádu a Jugurthu Sulovi odevzdal. Byltě to sice Marius, jenž proto¹⁰⁾

triumf slavil; avšak sláva podařeného díla, kterou Mariovi závidníci⁹⁾ Sullovi přičítali, mrzela potají Maria. Neboť sám Sulla, který od přirozenosti byl chlubný a tenkráte ponejprv ze života nízkého a neznámého k jakémusi pověšinnutí u svých spoluobčanů přišel, tak daleko dospěl ve své ctižádosti¹¹⁾, že dav¹²⁾ si vrýti vyobrazení činu svého do prstenu, tento ustavičně¹³⁾ nosil. Byl pak rytinou vypodobněn¹⁴⁾ Bokhus, jak Jugurthu vydává a Sulla, jak jej přijímá.

- 1) t. aby válčil; partic. 2) τε . . . οὐαί. 3) vazba s τυγχάνω.
 4) ὀλλύος. 5) οἰκεῖος superl. 6) ωπέρ §. 574, 3. 7) §. 622, 6.
 8) vidím, že musím = καθίστημι διανοτήν εἰς ἀνάγκην τοῦ . . . 9) part.
 10) ἐπὶ τούτῳ. 11) §. 412. 12) v. 9, 7. 13) v. 97, 3. 14) t. byla
 pak rytina.

99. Pokračování.

To tedy sice Maria mrzelo; než maje Sullu ještě za člověka příliš nepatrného¹⁾, než aby se mu čeho závidělo, potřeboval ho při svých výpravách, a sice²⁾ ve svém druhém konsulátě³⁾ za legata, v třetím za tribuna vojenského, a pomocí⁴⁾ jeho mnoho užitečného šťastně dokázal. Neboť jsa legatem⁵⁾ zajal Sulla vůdce Tektosagův Kopilla, a tribunem jsa vojenským³⁾ veliký a četný národ, Marsy (totižto), k tomu přiměl, že přátely a spojenci Římanův se stali. Když pak na to⁵⁾ spozoroval, že Marius na něho se horší, a že mu již nedává rád příležitosti k činům, nýbrž jeho vznětání překáží, tu spojil se s Katulem, soudruhem Mariovým, mužem to sice šlechetným, avšak v zápasech méně rozhodným⁶⁾. Ten svěřoval⁷⁾ mu první a nejdůležitější záležitosti, a tím nabýval Sulla slávy a zároveň⁸⁾ moci. Ve válce podmanil si velikou část barbarů v Alpách; když pak špíže došla, vzav na se tu péči, takový jí nadbyt zaopatřil⁹⁾, že ač vojínové Katulovi v hojnosti žili, ještě i vojákům Mariovým jí poskytl, čímž¹⁰⁾, jak sám praví, Maria hrozně urazil. Toto tedy nepřátelství, jež mělo¹¹⁾ tak malicherný a dětinský základ a počátek, napotom pak krví¹²⁾ občanskou a záhubnými vzpourami k despotismu a k převrácení všech věcí vedlo¹³⁾, dokázalo, jak pravdivě vyličil Euripides ctižádost co démona¹⁴⁾ nejzáhubnějšího a nejhoršího.

- 1) ἡττῶν s gen. 2) pouze μέρ. 3) verbum. 4) v. 78, 9.
 5) ἐπὶ τούτων. 6) ἀμφιβλύς. (3) πρός τι (komp.). 7) πιστεύω, partic.
 praes. pass. §. 483, 1. 8) §. 436, e. 9) ποιῶ. 10) ἔφ' φ. 11) λαμ-
 βάων. 12) užij *δια* s gen. 13) χωρέω. 14) zde ἦ δαίμονι, -ορος.

100. Dokončení.

Sulla, domnívaje se tedy, že válečná jeho sláva k státnické dráze dostačuje, ucházel se o praeturu, avšak špatně pochodiil. Příčinu toho přičítá lidu obecnému. Praví totiž, že tento znaje

jeho přátelství s Bokchem a, kdyby se před praeturou aedilem stal, skvělé honby a zápasy Afrických šelem očekávaje, jiné praetory vyvolil, aby¹⁾ ho k aedilství²⁾ přinutil³⁾. Avšak skutečností zdá se být dokázáno⁴⁾, že Sulla nevysnal pravé příčiny svého propadnutí; neboť příštího roku obdržel praeturu, ještě si byl lid dílem přívětivosti dletem též penězi naklonil. Pročež i také když byl praetorem a k Caesarovi s hněvem řekl, že užije proti němu vlastní své moci úřadní, Caesar se zasmál a odpověděl: Právem nazýváš úřad svůj vlastním, neboť jsi jej koupil⁵⁾. Po praetuře poslán byl do Kappadokie na oko⁶⁾, aby Ariobarzana⁷⁾ na trůn dosadil, v skutku ale⁸⁾, aby cíl položil pletichářství⁹⁾ Mithridata, který své panství a moc svou zdvojnásobil. Přiváděl s sebou¹⁰⁾ nevelké vlastní vojsko; avšak že ochotné nalezl¹¹⁾ spojence, usmrtil velké množství Kappadoků samých a ještě větší pomáhajících jim Armeniův, Gordia vypudil a Ariobarzana králem ustanovil. Když pak u řeky Eufratu meškal, sešel se s ním Orobazos z Parthie¹²⁾, vyslanec to krále Arsaka, při čemž¹³⁾ národnové tito ponejprv spolu v obcování přišli. Než i to zdá se patřiti¹⁴⁾ k velikému štěstí Sullovu, že on byl první z Římanů, s nímžto¹⁵⁾ Parthové, spolkou a přátelství hledajíce¹⁶⁾, do rozmlouvání se dali¹⁷⁾. Po této schůzce řekl prý¹⁸⁾ kdosi z průvodčích¹⁹⁾ Orobazových, že jest nevyhnutelnō, by tento muž největším se stal, ano²⁰⁾ divno mu prý, jak to snáší, že²¹⁾ první mezi všemi není.

1) ὡς §. 588. 2) verbum. 3) Aedilium bylo totiž dávati veřejná divadla k obveselení lidu. 4) ἀλέγω §. 593. 5) vazba s ἔχω §. 590. 6) τὸν μὲν σμαραῖ λόγον ἔχων. 7) A. od senatu r. 92 před Kr. na trůn v Kapp. dosazen, byl několikrát od Mithridata Velkého vypuzen. 8) αἰτίας δὲ ἀλεθῆ (roz. ἔχων; srov. 6). 9) πολυπραγμονέω partic. s nímž násł. věta spojkou καὶ se sloučí. 10) ἐπάγομαι. 11) χράομαι. 12) Πάρθος. 13) gen. abs. 14) γλυπομαι §. 417. 15) t. že s ním prvním. 16) δέουμαι. 17) v. 89, 15. 18) ἴστορεώ. 19) t. těch, kteří s Or. byli přišli (καταβαλω partic.). 20) δέ. 21) §. 590.

101. Stěhování se duše do říše mrtvých.

Kdyby byla smrt odloučení se od všeho, byla by to třeba pro nešlechetníky, neboť umírajíce zároveň těla svého a nešlechetnosti své i s duší zproštěni by byli. Nyní ale když duše nesmrtnou býti se objevuje, nebude asi¹⁾ pro ni ani žádného jiného útočiště před strastmi ani jiné spásy kromě té, aby co možná nejlepší a nejrozumnější se stala. Neboť nic jiného neběže duše s sebou²⁾ do Hadu mimo vzdělanost a vychování, což ovšem³⁾, jak se praví, zemřelému hned na počátku jeho tam se stěhování nejvíce prospívá aneb škodí. Praví se totiž, že po smrti⁴⁾ vede jednoho každého jeho duch strážce, který mu v životě⁴⁾ byl přidělen⁵⁾ na jakési⁶⁾ místo, kamžto ovšem jest se shromáždit⁷⁾, aby po vykonaném nad nimi soudu do Hadu se ubírali pod ve-

dením toho, jemuž právě uloženo pozemštany⁹⁾ tam doprovoditi. Mrvná ovšem⁹⁾ a rozumná duše následuje a okamžení to¹⁰⁾ dobře pochopuje; ta pak, která náruživě na těle lpí¹¹⁾, ta okolo něho a okolo viditelného místa dlouhý čas obletovavši, po mnohem se vzpírání⁴⁾ a mnohých strastech⁴⁾ násilně a s tříš od přvtěléného¹²⁾ ducha strážce se odvádí¹³⁾. Když pak přišla tam, kdežto ostatní duše (jsou), tu nečisté této duši, která buď nespravedlivou vraždu spáchala¹⁴⁾ aneb něčeho jiného takového se dopustila, každý se vyhýbá a od ní se odvracuje a ani jejím spolucestným ani vůdcem býti nechce, / nýbrž ona všelikou nesnází jsouc sklíčena semo tamo bloudí, až pak jisté doby uplynou¹⁵⁾, po jichž vyjítí⁴⁾ nezvratným osudem¹⁶⁾ do příslušného jí příbytku se odnáší; ona duše naopak, která čistě a mravně život svůj ztrávila, dostavši bohy za spolupocestné a vůdce, ubytuje se¹⁷⁾ na místě jí příslušném.

1) §. 517, a. 2) t. ničeho jiného nemajíc přichází. 3) §. 642.

4) verbum. 5) t. který jej (k opatrování) obdržel (pouze λαγχάνω).

6) δῆ τις. 7) t. quo (ol) oportet congregatos iudicium passos (*διαδικόμενοι* med.) in Orcum proficisci. 8) οἱ ἑρθέρδοι. 9) v. 5, 8. 10) τὰ πάροπτα. 11) ἐπιθυμητικῶς ἔχω τινός. 12) προστάστω. 13) vazba s οἰχομαι §. 590. 14) ἀπτομαι. 15) γλυπομαι, 16) pouze ἀράγη.

17) §. 494.

102. Kylon.

Kylon¹⁾, vítěz Olympijský, pojal za manželku dceru Theagenu, jenž toho času Megarum neobmezeně vládl. Když pak v Delfech věstidla se tázal, oznámil mu bůh, aby o největším svátku Diově tvrz Athenskou obsadil. Když se tedy přiblížily slavnosti Olympijské v Peloponnesu, tu on přijav od Theagena moc válečnou a přemluviv přátele své obsadil tvrz v Athenách, maje v úmyslu samovlády se zmocnit²⁾; domnívalt se totiž, že slavnosti Olympijské největším jsou svátkem Diovým a že se ho jakožto vítěze³⁾ v Olympii poněkud⁴⁾ týkají. Zdali však největší svátek v Attice anebo někde jinde méněn byl⁵⁾, to ani on už neuvážil, a věšta to na jevo nedávala. Neboť Athenským jsou též Diasia, jež největším svátkem Dia Meilicia se nazývají, vně města, v kterýžto (svátek) s veškerým lidem⁶⁾ obětují. Kylon tedy, domnívaje se, že věště dobře rozumí, k dřlu rukou přiložil. Ale Athenští spozorovavše to se vším lidem⁶⁾ z venkova proti němu na pomoc vytrhlí, a rozloživše se⁷⁾ obléhali tvrz. Po⁸⁾ nějakém čase mrzelo je obléhání (a tudyž na největším díle⁹⁾) odtáhli, po-nechavše devíti archontům, aby hlídku a vše dle vlastní vůle¹⁰⁾ zařídili tak, jak¹¹⁾ to za nejlepší budou uznávat, neboť tenkráte největší část¹²⁾ záležitostí občanských devatero archontů obstarávalo. Kylonovi obleženému a jeho přívržencům¹³⁾ špatně se vedlo pro nedostatek potravy a vody. Pročež uprchl Kylon i bratr jeho; ostatní pak, když se na ně doráželo a někteří i hladem

umírali, zasedli jako prosebníci na oltáři Athenině, (jenž) na tvrzi se nalézal.) Archon Megakles přemluvil je, aby k soudu se dostavili pod tou výminkou, že¹⁴⁾ se jim nic zlého nestane¹⁵⁾. I přivázali k¹⁶⁾ obrazu bohyňě šnúru a sestupující této se drželi. Když pak k oltářům Erinyím zasvěceným se přiblížili¹⁷⁾ a šnúra sama od sebe¹⁸⁾ se přetrhla, tu Megakles a jeho soudruhové¹⁹⁾ z nenadání je schytali, poněvadž prý²⁰⁾ Athena jich prosebnictví zamítá. I ukamenovali ty, (kteří byli) venku; ti pak, kteří se k oltářům utekli, zavržděni byli.

1) K. Athenean, byl r. 640 před Kr. vítězem Olymp. Povstání jeho, o kterém zde řeč, padá do r. 612. 2) οἵς ἐπὶ τυραννίδι. 3) verbum §. 400, c. 4) τι. 5) λέγω. 6) παρδημεῖ. 7) t. sedice tu προσκαθέσουαι. 8) ἀπολύτουαι gen. abs. 9) v. 87; 3. 10) αὐτοκράτωρ, -ορος. 11) ή ἄρ. 12) τὰ πολλά. 13) §. 462, C, Rčení; m. ἀμφὶ může se užiti předl. μετά s gen. 14) v. 55, 6. 15) πάσχω. 16) srov. 88, 9. 17) γήρωμαι. 18) αὐτομάτως. 19) συνάρχων, -οντος. 20) οἵς §. 588.

103. Agesilaos v malé Asii¹⁾

Když jistý Syrakusan, jmenem Herodas, z Foinikie Spartánům zprávu přinesl, že král Perský a Tissafernes veliké vypravují lodstvo, tu obávajíce se, že proti Asijským Řekům potáhne, tak se rozčilili, že králi Agesilaovi třicet Spartanův, asi²⁾ dva tisíce novoměšanů a na²⁾ šest tisíc spojenců dali, by do Asie táhl. S touto mocí válečnou plul Agesilaos do Efesu. Když tam dorazil, dal se³⁾ ho nejdříve Tissafernes zeptati, v jakém úmyslu⁴⁾ přichází. On ale pravil: V tom⁵⁾, aby i⁶⁾ státy v Asii měly samosprávu, jako⁵⁾ v našem⁷⁾ Řecku. K tomu odpověděl Tissafernes: Tedy chceš-li uzavříti smlouvu na ten čas, až⁸⁾ já ku králi pošlu, mám zato, že bys to poříditi a pak, když by se ti libilo, odplouti mohl. Byl bych srozuměn, zněla odpověď⁹⁾) Agesilaova, kdybych se nedomníval, že od tebe klamán jsem. I řekl Tissafernes: Můžeš¹⁰⁾ přijmouti to slavné ujištění, že pokud smlouva trватi bude¹¹⁾, žádného nepřátelství proti tobě nepodnikneme. Tak tedy vyslancové z obojí strany¹²⁾ ve jmenu¹³⁾ vrchních velitelů svých smlouvu příslahou ztvrdili. Avšak barbar ihned, co byl přisáhal, zrušil; neboť místo co měl¹⁴⁾ poctivě pokoj zachovávat, dával si od krále četné vojsko k tomu, co¹⁵⁾ dříve měl, poslati¹⁶⁾; Agesilaos naopak, ač to pozoroval, předce smlouvě věren zůstával. — Byla těnkráte v tamějších Řeckých státech správa obecná¹⁷⁾ v nepořádku; nebo tam nebylo ani demokratie jako za¹⁸⁾ Atheneanů, ani dekarchie jako za¹⁸⁾ Lysandra. Všickni ale znali Lysandra, který co soukromník Agesilaia doprovázel¹⁹⁾, a na jehož rádu²⁰⁾ zvláště Agesilaos výpravu podniknouti se podvolil, již z dřívější jeho přítomnosti lépe než Agesilaia sama a protož se naň obrátili, když něco na vrchním veliteli vymáhati chtěli. A tak se stalo, že²¹⁾ Lysandra vždy převeliké množství

lidí ²²⁾), kteří se mu kořili, následovalo, tak že Agesilaos soukromníkem, Lysandros pak králem býti se zdál.

1) přidej: do pole táhna. 2) §. 449, c. 3) t. poslav (roz. posly) zeptal se. 4) slovesem δέομαι, 5) sloveso opakovati netřeba; ať se užije spojky ὅτι §. 633, Pozn. 6) §. 624 b, 3. 7) η παράγματι. 8) na ten čas, až ἦντος ἦν. 9) v. 49, 8. 10) ἐξεστιν. 11) t. po čas trvání (pouze σὺ) smlouvy. 12) ab utroque. 13) ὑπέρ. 14) v. 92, 10. 15) attrakci. 16) dával si pos. μεταπέμπομαι. 17) plur. 18) §. 463, B, b. 19) συντραχθείμαι. 20) συμβουλεύω. 21) καὶ διὰ ταῦτα. 22) παραπληθής δόχλος.

104. Pokračování.

Agesilaos tajil sice z počátku svou nad tím nevoli ¹⁾; než oněch ostatních třicet Spartanů nemlčelo, nýbrž oni zjevně vinili Lysandra, že nádherněji, než kdyby byl králem ²⁾, si vede. I počal též některé k Agesilaovi uváděti; když ale spatřil, že všickni, které podporoval, odmrštění bývají, tu seznal, jak se věci mají ³⁾, a těžce nesa toto odstrkování, šel k Agesilaovi a pravil: Agesilae, tyt pak ⁴⁾ umiš přátely své zlehčovati! Ba přisámbah ⁵⁾, odpověděl Agesilaos, alespoň ty, kteří se nade mne vypínati chtějí; avšak styděl bych se, kdybych těm, kteří mě zvelebují, vzájemné cti prokazovati neuměl. I řekl Lysandros: Snad jednáš ty i záhadněji ⁶⁾, nežli já jsem činil. Učiň mi tedy to k libosti a pošli mě někam pryč, abych ⁷⁾ se nemusel styděti, že u tebe nič neplatím ⁸⁾, a abych ti v cestě nebyl. Neboť kdekolivěk budu, pokusím se, abych ti prospíval. I byl s tím Agesilaos srozuměn ⁹⁾ a poslal ho k Hellespontu. Zde přiměl Lysandros Péršana Spithridata, který se s Farnabazem rozprátelil, k odpadnutí ¹⁰⁾ a činem tímto získal si opět přízeň Agesilaovu. — Tissafernes, když mu mezičím vojsko od krále přitáhlo ¹¹⁾, vyzval Agesilaia, aby se z Asie vyklidil, pakli ne, že s ním co nepřítelem naložiti musí. Bylotě patrno ¹²⁾, že vojínové Agesilaovi velmi rozmrzeli byli, zvláště ¹³⁾ poněvadž myslili, že síla jejich válečná menší jest nežli příprava králova; avšak Agesilaos s velmi veselou tváří po poslancích Tissafernovi vzkázal, že mu jest velmi povděchen, poněvadž křivou přísahou svou ¹⁴⁾ sám s bohy se rozpřátelil, a je spomocníky Řeků učinil. A se vší horlivostí chystal se k ¹⁵⁾ rychlému tažení do Karie, vydav rozkaz ¹⁶⁾ městám, do kterých mu bylo ¹⁷⁾ přijíti, aby měli potravu pohotově, a poručil též Ionům, Aioléum a Hellespontským, aby svůj kontingent k němu do Efesu poslali.

1) slovesy λανθάνω a ἀνίκανομαι. 2) τῆς βασιλείας. 3) τὸ γιγνόμενον. 4) μὲν ἄρα σύντα postpos. 5) §. 643, 16. 6) μᾶλλον εἰκότα. 7) t. abych (§. 531, Pozn.) se nestyděl. 8) ἀδυνατέω §. 592. 9) πειθομαι (pass.). 10) verbum. 11) καταβαλω; proč? 12) φανερός γίγνομαι s partic. 13) v. 76, 11. 14) ἐπιορκεω; 15) ως s partic., 16) προεπειν. 17) ἀνάγκη εστι.

105. Pokračování.

Tissafernes přepravil do Karie, která jízdě nepřístupna byla, všecko svou pěchotu; jízdeckto pak své přivedl kolem¹⁾ na rovinu Maiandru, domnívaje se, že jest s tò²⁾, aby pouze³⁾ tímto Řeky rozdrtit, dříve než do krajin jízdě nepřístupných přijdou. Zatím⁴⁾ ale zklamal se v naději své; neboť Agesilaos, na místě co měl⁵⁾ do Karie jít, dal se na cestu opáčnou a táhl do Frygie, a vpadnuv tam necekávaně, postupoval beze vší překážky⁶⁾. Když pak byl nedaleko Daskyleia, tu jezdci jeho napřed jdoucí hnali se na jeden pašorek, aby co před nimi⁷⁾ jest zhlédli. (I stalo se) náhodou, že i někteří jezdci Farnabazovi, počtem Řekům se rovnajíce, rovněž⁸⁾ na tentýž pašorek se hnali. Tu strhla se šarvátka mezi jezdci, v kteréžto Řekové nejdříve prohrávali, poněvadž všickni, kteří po nepříteli bodli, oštěpy svézlámali, Peršané pak, majíce dřínová kopf, dvanáct jezdců usmrtili a ostatní na útek zahnali; napotom pak Agesilaos s těžkooděnci ku pomoci přišel a nepřátně odrazil. Když pak druhého dne obětoval a oběť příznivého výsledku neměla⁹⁾, tu upustil od dalšího postupování a dal se stranou¹⁰⁾ k moři. Aby si ale silné¹¹⁾ jízdeckto opatřil, které za zcela potřebné uznal, vyvolil největší boháče¹²⁾ z tamějších měst, aby chovali koně¹³⁾, a prohlásil, že každému, kdo by koně, zbroj a statečného muže dostavil, osobní službu vojenskou od-
pustí¹⁴⁾, a spůsobil tak, že vše ta se okamžitě před se brala. Na počátku¹⁵⁾ jara shromáždil veškeré vojsko do Efesu, a chtěje je vycvičiti, ustanovil ceny pro všecky, pro těžkooděnce, jezdce, kopiníky a lučištníky. Následkem¹⁶⁾ toho bylo možná¹⁷⁾ viděti všecka zápasitě plná cvičících se mužů, rejdiště plně harcujících, kopiníky a lučištníky, ani cvičením se zaměstknávají¹⁸⁾.

1) περιάγω. 2) ἴνανός εἰμι. 3) μόνος. 4) srov. 95, 4. 5) v. 103, 14. 6) nullo impediente. 7) τάμπροσθεν. 8) καὶ οὐτος srov. 27, 12. 9) τὰ λεπά οὐ γένεται. 10) στρέφω. 11) ἴνανός. 12) §. 379. 13) ἴπποτροφέω. 14) že mu bude svobodno (ἔξστιν) do pole netáhnouti. 15) ὑποφαίνω. 16) εἴ. 17) πάρεστιν. 18) cvič. se zam. = pouze μελστάω.

106. Pokračování.

Ano i¹⁾ celé město Efesos poskytovalo pamětihonou podívanou. Neboť náměstí bylo plné rozličných prodajných koní a zbraní; kovotec, dřevodějci, kováři, řemenáři, malíři, všickni válečnou zbraň zhotovovali, tak že město v skutku dílnou válečnou býti se zdálo. Mnohý²⁾ nabýval³⁾ srdatosti, když⁴⁾ i to uzrel, jak Agesilaos první a potom i ostatní vojínové ověnčení ze zápasíř odcházejí a vence své Artemidě skládají⁵⁾. Neboť kdekoli mužové bohy ctí, vojenstvím se zanášejí a v poslušenství ku svým představeným⁶⁾ se cvičí, jak jinak, než⁷⁾ že tam všecko dobrými na-

dějemi naplněno jest? Domusvaje se, že i pohrdání⁵⁾ nepřítelem jakési síly k boji⁶⁾ dodává, poručil Agesilaos, aby barbarové od mořských loupežníků chytaní nazí se prodávali. Vidouce tedy vojáci, jak bílí jsou, poněvadž se nikdy nesylékají, jak rozmazaní a choulostiví, poněvadž pořád se vozí, mysleli, že válka nebude nic jiného⁷⁾, než jako⁸⁾ by se ženami bojovati bylo⁹⁾.

1) δὲ καὶ. 2) τις. 3) §. 494, Pozn. 1. 4) partic. 5) ἀντίθημι. 6) pouze πειθαρχῶν. 7) μῶς οὐκ εἰκός. 8) verbum. 9) οὐδὲν διαφέρω. 10) η̄ εἰ. 11) δεῖ.

107. Pokračování.

Když pak mezitím od té doby, co¹⁾ Agesilaos odplul, již rok byl prošel, odešlo onech třicet Spartanů a mezi nimi²⁾ Lysandros domů, a jich místo zaujalo jiných třicet. Jakmile mezi ně vůdcovství rozdělil, oznámil jim, že nejkratší cestou do nejúrodnějších (krajin) země potáhne. Když se o tom Tissafernes dověděl, zdálo se, jakoby tomu nevěřil, vždyť pak³⁾ i dříve se zkłamal, a myslil, že Agesilaos opravdu do Karie vpade; pročež přepravil, jako ponejprv, pěchotu svou do Karie a jízdectvo své na rovinu řeky Maiandru poslal. Než Agesilaos tenkráte neselhal, uýbrž jak byl oznámil, ihned do krajiny Sardské vpadl. Zde postupoval tři dny, aniž se s nepřátely potkával; čtvrtý ale den objevili se jezdové nepřátelští a když Řecké záškodníky po⁴⁾ drancování roztroušené uzřeli, zabili mnohé z nich. Sotvaže⁵⁾ to Agesilaos spozoroval, i poručil jezdcům, aby ku pomoci přispěli. Tu však sebrali se Peršané a s přečetnými řadami jezdců naproti se postavili. Tedy měl Agesilaos zato, že jest čas bitvu svésti a poručil jezdcům, aby učinili útok, že prý⁶⁾ sám a celé vojsko jich bude následovat.

1) §. 556 (601). 2) περὶ §. 466, C, a. 3) §. 587, 6. 4) σις.
5) srov. οὐκ ἔφθη λέγον καὶ εἰθὺς ἐγέλασαν ἀκαυτας; srov. staroč. Netaže j'mu říci brže, až sě Judas přes zed vrže (Výb. I, 172).
6) οἵς s gen. abs.

108. Dokončení.

Ačkoli se Peršané jezdcům postavili, předce, když všecky hrůzy zároveň se okázaly¹⁾, se uhnuli a dílem u řeky Paktolu potřeni dílem na útek zahnáni jsou. A Řecké rozhodně zvítězili, tak že táboru nepřátelského dobyli a Agesilaos celé okolí²⁾ obsadil. I ukořistil zde mimo³⁾ mnohé jiné věci též velbloudy, které do Řecka odvedl. Tissaferna, jenž toho času právě v Sardách se nalézal, vinili Peršané ze zrady, a poněvadž i Perský král sám měl za to, že on tím vinen jest, že⁴⁾ jeho věci tak špatně se mají⁵⁾, poslal za ním⁶⁾ Tithrausta a dal mu hlavu stíti⁷⁾. Tithraustes počal pak vyjednávat⁸⁾ s Agesilaem, zda by ho mohl

přiměti k tomu, by z Asie domů odplul pod tou výminkou, že⁹⁾ státy Asijské obdrží samosprávu, avšak že dávný poplatek králi odváděti budou. Když ale pozoroval, že Agesilaos vykliditi se z Asie nikoliv v úmyslu nemá, tu spůsobil¹⁰⁾ v Řecku samém podplacením vůdců národní strany¹¹⁾ v Thebách, Korinthu a Argu Lakedaimonským tak zvanou válku Korinthskou, která je zanedlouho přinutila, že Agesilaas z Asie odvolali.

1) παρεῖναι. 2) t. kolem (κύκλῳ) všecko. 3) τὸ . . . κατ. 4) αἴτιος εἴμι τοῦ . . . 5) κακοῖς φέρομαι; srov. franc. se porter mal. 6) καταπέμπω srov. 104, 11. 7) t. stal mu hlavu; srov. 97, 5. 8) προσφέρουμαι πρός. 9) ἐφ' ὑπερ; srov. 55, 6. 10) κινέω. 11) t. představených (προστηγεῖναι) lidu.

109. Rozmluva.

Otec a syn.

Jak¹⁾ ochotnost²⁾ bojování vštípiti vojákům, kte-rak je k poslušnosti vésti a lásku jich si získati.

Syn. Strany toho, aby³⁾ vojákům ochotnost k bojování se vštípila, nezdá se mi býti nic spůsobilejšího než když člověk může⁴⁾ dobré naděje dávat⁵⁾ lidem. — Otec. Ale, milý synu, ta věc má se tak, jako⁶⁾ kdyby někdo psy na lovu k sobě volal vždy tím hlasem, kterým (je k sobě volá), když zvěř vidí. Nejprv totiž, vím dobře, že ho poslušni jsou⁷⁾; klame-li je však často, konečně⁸⁾ ho neposlouchají, ani když opravdu vida (zvěř) je volá. Tak se to má i s nadějemi⁹⁾. Krmí-li kdo často těšínskými jablký¹⁰⁾, konečně, ani kdyby podstatné naděje vzbuzoval¹¹⁾, takový víry nenalézá¹²⁾. Ale třeba se mítí na pozoru, milý synu, aby¹³⁾ člověk¹⁴⁾ sám nemluvil, čehož by jistě nevěděl, jiní pak nechtět časem týmž mluvením¹⁵⁾ (něco) spraví¹⁶⁾; svému vlastnímu ale povzbuzení třeba pro případ¹⁷⁾ největších nebezpečenství co možná nejvíce víru udržovati. — Syn. Ale věru u Dia zdá se mi, milý otče, že dobře pravíš a mně to tak milejší. Co se dále¹⁸⁾ toho týče, kterak¹⁹⁾ vojáky k poslušnosti vésti, toho zdá se že nejssem nezkušen! Neboť ty jsi mě k tomu hned od dětinství vedl, nabádaje mě, abych tebe byl poslušen; potom odevzdal jsi mě učitelům, a oni opět k témuž naprosto cíli působili²⁰⁾. Když pak jsme mezi mládenci²¹⁾ byli, správce²²⁾ náš o zcela touž věc snažně²³⁾ se staral; a zákony naše zdá se mi na větším díle²⁴⁾ že tomu dvému nejvíce učí, spravovati (totiž) a poslouchati²⁵⁾.

1) Jak lze (χρῆ). atd. 2) alacritas pugnandi §. 574, 3. 3) str. toho, aby = σἰς τῷ §. 574, 2. 4) t. než mocí §. 574, 1. 5) εὐποίεω. 6) t. jest taková, jaká (roz. by byla). 7) t. že je má poslušné (ὑπακούων). 8) srov. 80, 11. 9) t. tak se má i ta věc (τό) s (περὶ) nad. 10) t. klame-li kdo často tím, že (§. 581) očekávání (plur.) dobrých věcí (v někom) vzbudil (θυμβάλλω). 11) λέγω.

12) t. přemluviti nemůže. 13) §. 574, 3. 14) nepřeloží se; srov. 47, 24. 15) t. totéž mluvice. 16) *διαποτίτω* §. 516. 17) p. př. slg. 18) v. 93, 1. 19) co se toho týče, kterak v. §. 574, 2, Pozn. 20) hoc idem (srov. 95, 5) agebant; rovněž i v násled. „zeela táz vče“ = hoc idem (*τὸ αὐτὸ τοῦτο*). 21) *ἔργηθος*. V Athenách slul tak mladík od 18ho roku. 22) v. 93, 30. 23) t. silně. 24) *οἱ πολλοὶ*. 25) v. 74, 12.

110. Pokračování.

A přemýšlím-li tedy o tom, při¹⁾ všem zdá se mi že spatruji, že to, co nejvíce k poslušenství povzbuzuje²⁾, jest, poslušného chváliti³⁾ a chtiti, neposlušného pak zahanbovati a trestati. — Otec. Ano k nucenému alespoň poslouchání⁴⁾, milý synu, vede⁵⁾ sice tato cesta, než k mnohem lepšímu nad toto, k dobrovolnému (totiž poslušenství⁶⁾), jiná jesti kratší. O kom totiž lidé usoudí, že jich dobrému lépe rozumí nežli oni, toho nad míru⁷⁾ rádi poslouchají. A že tomu tak jest, můžeš poznati⁸⁾ jak⁹⁾ při¹⁾ mnohých jiných tak zvláště⁹⁾ při nemocných, jak rádi volají ty, kteří jim, co činiti třeba, naříditi mohou¹⁰⁾; též i¹¹⁾ na moři jak rádi oprávců ti, kteří spolu¹²⁾ se plaví, poslouchají; a o komž se domyslí někteří, že lépe, nežli oni, cesty zná, jak pevně se ho přidržovati¹³⁾ chtějí. Když se ale domnívají, že poslušni jsouce škodu nějakou vezmou, tu ani trestáním¹⁴⁾ zhola v ničem nechtějí povolovati ani dary dávati se podněcovati¹⁵⁾. Neboť ani darů ku svému zlému dobrovolně nikdo neběre. — Syn. Ty míníš¹⁶⁾, milý otče, že k tomu, aby¹⁷⁾ člověk¹⁸⁾ poslušné měl (lidi) nic není platnějšího, než aby¹⁹⁾ rozumnějším zdál se býti svých poddaných. — Otec. Ovšem²⁰⁾ takt jest²¹⁾. — Syn. A kterak by tedy někdo, milý otče, mohl nejrychleji takové mínění o sobě si získati²²⁾? — Otec. Není, můj milý synu, kratší cesty než porozuměti tomu, v čem chceš vidin býti rozumným. Což když při každé věci budeš uvažovati, poznáš, že pravdu mluvím. Neboť budeš-li chtiti, nejsa dobrým rolníkem, zdáti se dobrým, aneb jezdcem aneb lékařem aneb pištem aneb čímkoliv, uvažuj, jakou²³⁾ bys musel divnou práci podnikati²⁴⁾ pro to zdání²⁵⁾. A kdybys i²⁶⁾ přiměl mnohé (k tomu), že by tě chválili²⁷⁾, abys slávy dosáhl, a (kdybys) krásné nástroje ku každé z těchto věcí si zjednal, měl bys v tu chvíli sice²⁸⁾ podvod svůj vykonaný²⁹⁾, než²⁸⁾ zanedlouho, kdekoliv bys důkaz (o tom) podal, byl bys jsa vyzrazen k tomu ještě za chvastače uznaván³⁰⁾.

1) řv. 2) to, co k posl. povzb. = *τὸ προτρέπειν πελθεσθαι*. 3) srov. 109, 4. 4) *καὶ σπλιέν γε τὸ ἀνάγκην ἔπεσθαι*. 5) t. jest. 6) *τὸ ἐκόντας πελθεσθαι*. 7) v. 57, 8. 8) srov. 77, 12. 9) §. 624 b, 4, 10) partic. §. 500. 11) srov. 92, 22. 12) srov. 71, 5. 13) t. ani se odloučiti od něho. 14) t. tresty. 15) pouhým pass. 16) v. 102, 5. 17) v. 109, 3. 18) v. 109, 14. 19) v. §. 574, 3. příkl. 3. 20) §. 686, 6. e. 21) t. mínim (tak) v. 16. 22) *αντερχομαι*. 23) *προσδέ*.

24) div. práci podn. = *μυχαρδομαι τι.* 25) verbum §. 574, 3. 26) καὶ
σι δῆ. 27) infinit. 28) τὲ...κατ. 29) mám podvod svůj vykonaný
= pouze ἔξαντας; co do času §. 502, co do spás. §. 546, co do
formy §. 276, Pozn. 30) φαλρουμαι.

111. Dokončení.

Syn. Jak pak by ale člověk skutečně stal se rozumným vzhledem k¹⁾ tomu, co²⁾ by mu na potomní čas³⁾ prospěšné bylo? — Otec. Zjevno, milý synu, že bys byl nad jiné rozumnější, kdybys²⁾ naučil se tomu, co možná učením⁴⁾ zvěděti, jakož jsi se taktice naučil; čehož pak lidé ani učením dosáhnouti nemohou⁵⁾ ani lidským rozumem⁶⁾ vystihnouti nelze, kdybys na to skrze umění věštecké bohův se vyptával; kterou ale věc bys za lepší⁷⁾ uznal, kdybys²⁾ o ni měl péči, jak by⁸⁾ vykonána býti mohla. Neboť starati se⁹⁾ o to, čeho třeba, na rozumnějšího muže náleží než⁹⁾ o to nedbatí. — Syn. Než ale¹⁰⁾ k tomu, aby¹¹⁾ milován byl od poddaných, což se mi nejdůležitějším býti zdá, zjevno, že táž jest cesta, jako kdyby někdo od přátel lásku mítí¹²⁾ žádal. Myslím totiž, že třeba, by patrným byl dobrodincem¹³⁾. — Otec. Ale tof, milý synu, nesnadná věc, aby⁹⁾ mohl vždy dobré činiti, kterým kdo chce; než dávati to na sobě znáti¹⁴⁾ že spolu¹⁵⁾ se raduje, když je něco dobrého potkává, že spolu¹⁵⁾ se rmoutí, když něco zlého, že ochoten jest v jich nouzi spolu¹⁵⁾ jim pomáhati, že se napřed obává, aby škody nějaké nevzali, a že se snaží prohlídati (k tomu), by v neštěstí uváděni nebyli¹⁶⁾, v¹⁷⁾ tom jaksi musí jím spíše po boku státi. Též i¹⁸⁾ ve¹⁹⁾ službě²⁰⁾, koná-li²¹⁾ se v létě, třeba, by bylo zjevno, že náčelník vedro slunečné²²⁾, je-li v zimě, že mráz, je-li lopotná²³⁾, že namahání snáze vydrží²⁴⁾. Neboť všecko toto napomáhá k tomu, aby²⁵⁾ byl milován od poddaných. — Syn. Ty tedy méně²⁶⁾, milý otče, že i pevnější musí ve všem náčelník býti poddaných svých. — Otec. Ovšem tak jest²⁷⁾. Avšak¹⁰⁾ buď co se toho týče²⁸⁾ dobré myсли, milý synu! Neboť dobré věz, že stejného těla²⁹⁾ náčelníkova a sprostého vojáka tyže práce nestejně se dotýkají, nýbrž usnadňuje poněkud³⁰⁾ práce náčelníku úřad jeho i samo vědomí³¹⁾, že nezůstává v úkrytu³²⁾, cokoli činí.

1) περι. 2) partic. 3) μέλλω §. 501. 4) verbum. §. 568
příkl. 2. 5) nemohu čeho uč. dos. = οὐ μαθητόν μοι τι ἔστω; rovněž vyjádří se násl. „čehož vystihnouti nelze“ slovesem προοράω. 6) προ-
πολα. 7) t. že (§. 591) jest lepší aby (§. 562) byla vykonána.
8) srov. 77, 16. 9) v. 109, 4. 10) ἀλλὰ μέρτοι. 11) §. 574, 2.
12) t. milován býti. 13) užij φανερός εἰμι a σὺ ποιεώ. 14) dávám
na s. zn. = φαλρουμαι. 15) v. 110, 12. 16) σφάλλομαι. 17) ἐπι s akk.
18) srov. 92, 22. 19) ἐπι s gen. 20) αἱ πράξις. 21) t. je-li. 22) srov.
40, 5. 23) διὰ μόχθων (t. koná-li se lopocením οἱ μάχθοι). 24) sn.
vyd. něco = πλεονεκτέω τινός. 25) srov. 109, 3. 26) v. 110, 16.

27) v. 110, 20. 21. 28) t. vzhledem k tomu §. 404. 29) v. 74, 5.
30) v. 19, 11. 31) verbum §. 574, 1. 32) t. že nebývá ukryto.

112. Povinnost pochovávání mrtvol u Řeků¹⁾.

Že to Řekové i Římané měli za svatou povinnost zemřelé pochovávat, to souviselo s jich pojmy o podsvětí. Neboť zde, domnivali se, že panují zasmušilé a lidem i hořejším bohům nepříznivé bytosti, v jichž moci²⁾ prý jest život všech smrtelníků. Neoblomně³⁾ drží se tohoto svého práva, a když nikdo jiný dobrovolně neobětuje se za toho, kdo k smrti jest určen⁴⁾, tu žádnému života nevracuje⁵⁾. Zkopávajíce pak do⁶⁾ země mrtvoly aneb alespoň kosti jejich a popel, odevzdali je bohům podzemním. Tak bylo to na příklad Řekům svatou povinností, kdykoli bitvu nějakou svedli, ať si už zvítězili anebo přemoženi byli, pečovati o pohřbení padlých. Přemožení totiž museli aneb vítěze⁷⁾ za příměří prositi, aby mrtvé pohřbiti mohli, anebo ukázalo-li se to býti nemožné, poněvadž arci⁸⁾ tímto spůsobem ku porážce⁹⁾ se přiznávali, tož museli novým bojem¹⁰⁾ vítěze⁷⁾ k vydání¹¹⁾ mrtvých nutiti. Po bitvě u Leukter na příklad některí z Lakedaimonských, ač velmi značnou škodu byli vzali, učinili návrh, překážeti nepřátelům v stavění¹¹⁾ vítězného pomníku a o¹²⁾ mrtvé opět v zápas se pouštěti; avšak velitelé války, ač za nesnesitelnou pokládali to nehodu, seznali, že nevyhnutelná toho jest potřeba, za přičinou¹³⁾ příměří vyslati hlasatele k vítězům. Vítězi naopak bylo to svatou povinností nepřátelům padlé k pochovávání¹¹⁾ vydávati. Kdokoli se tomu zpěčoval, jako Thebští po válce oněch sedmi proti Thebám¹⁴⁾ se zpěcovali, ten za bezbožníka jmén byl.

1) t. že to Řekové měli za svou povinnost mrtvoly pochovávat. 2) §. 463, A, c. 3) adjekt. 4) μέλλω. 5) t. žádného nevydávají, aby (ὠστε) občív. 6) ὑπό. 7) partic. 8) ὡς δή s gen. abs. 9) ἡττάομαι (pass.). 10) ἔχαθης μάχομαι. 11) verbum. 12) ὑπέρ. 13) v. 69, 4. 14) v. 35—39.

113. Dardaňanka Mania.

Krajina Aiolidská¹⁾ byla někdy pod vládou Farnabazovou²⁾ a v jeho jmeně³⁾ byl satrapem v zemi této, dokud žil, Dardaňan⁴⁾ Zenis. Když pak tento nemocí sešel a Farnabazos jinému satrapii dátí zamýšlel, vypravila se Mania, žena Zeniova, rovněž Dardaňanka, s tovaryšstvem svým a pojavši dary, by⁵⁾ i Farnabaza samého i ty, kteří nejvíce u něho mohli, obdarovala, k němu se ubírala. Byvši připuštěna pravila: Farnabaze! Manžel můj tobě i jinak byl přítelem i tak daně ti odváděl, že jsi ty ho chválil a ctíš. Jestliže tedy já tobě ne špatněji než onen budu sloužiti, nač⁶⁾ ti třeba jiného satrapem ustanovovati? Pakliže se ti nebudu líbiti, bude to bez pochyby⁷⁾ v moci tvé⁸⁾ odníti mi vládu a ji-

nemu ji dátí. Uslyšev to Farnabazos, uznal, že ženě té satrapii svěřiti sluší⁹). Ona pak když se paní země stala, odváděla daně právě tak na vlas¹⁰) jako muž její. Kdykoli k Farnabazovi přišla, vždy dary mu přinášela¹¹), a kdykoli on zem navštívil¹²), vždy co nejlépe a nejpřijemněji jej častovala. A nejen že města, jež byla obdržela, mu zachovala, nýbrž k témtoto i z nepodrobených námořní města Larisu, Hamaxitos a Kolony získala, s najatým vojskem Řeckým ku hradbám připadnusí a sama z vozu tomu se dívajíc. Kdokoli se jí zalibil, toho štědře obdarovala, tak že velmi skvělé vojsko žoldnéřské si zjednala. Podnikala válečné výpravy¹³) i s Farnabazem, kdykoli tento do země Mysův¹⁴) nebo Pisidův¹⁴) vpadel, poněvadž tito zemi králově škodí. Protož i vážil si jí za to¹⁵) velmi Farnabazos a někdy¹⁶) k poradě¹⁷) ji zvával. Když už jí bylo přes¹⁸) čtyřicet let, (tu) Meidias, zet její, popuzen byl od některých, jako by hanba bylo, aby vládla žena, on pak sám aby byl soukromníkem. Ještě tedy, jak při¹⁹) samovládě slušno, před jinými velmi na pozoru se měla, onomu pak důvěrovala a tak srdečně jej přijímal, jak jen žena zetě svého přijímati může, (tu on) přišed jedenkráte k ní, jak se praví, ji zaškrtl. Usmrtil též syna jejího podoby překrásné²⁰) asi²¹) sedmnácte let starého²²).

1) *Aἰολίς, -ίδης.* 2) t. byla Farnabazova. 3) t. jemu. 4) z města Dardanu (*Δάρδανος*) na Hellespontu. 5) *οῖστες.* 6) §. 401. 7) §. 642, 5. 8) v. 112, 2. 9) *δεῖ* a *στρατεύω.* 10) *οὐδὲν ἥττον.* 11) *ἄρω.* 12) *καταβαίνω εἰς.* 13) *συστρατεύομαι.* 14) srov. 11, 17. 15) *ἀρτιτημάω.* 16) §. 603. 17) *σύμβούλος.* 18) *ετῶν εἴη πλέον ὅ.* 19) *ὅ.* 20) kompos. s *πᾶν.* 21) §. 631, a. 22) v. 18.

114. Aigyptané zvířatům božskou čest prokazuji¹⁾.

Aigyptané ctí nad míru některá zvířata netolikо živá²⁾ nýbrž i mrtvá³⁾), jako na příklad: kočky, ichneumony, psy; pak i jestřáby a tak zvané ibidy; mimo to i vlky, krokodily a jiných takových více. Každému druhu zvířat, jimž čest se prokazuje, zasvěcen jest kus země⁴⁾), jenž na jich ošetřování a výživu dostačený příjem poskytuje⁵⁾). Když některé z nich zahyne, do plátna je zaobalivše a s bědrováním v prsa se bijíce, nesou je k nabalamování a napustivše⁶⁾ je olejem cedrovým a takovými věcmi, které líbeznou vůni a trvalé zachování těla poskytovati mohou, v posvátných hrobkách je pochovávají. Kdo pak některé z těchto zvířat dobrovolně zahubí, trest smrti na sebe uvaluje, vyjma když kočku neb ibidu zabije: neboť tato zvířata jestliže kdo leč⁷⁾ dobrovolně, leč proti své vůli usmrtí, každým spůsobem trest smrti na se uvaluje; sbíhají se totiž houfy lidu a s původcem toho činu⁸⁾ až hrůza nakládají, a to někdy beze všeho soudu. Tím se stává, že ti, kteří některé z těchto zvířat mrtvé uhlídají, plní strachu u veliké vzdálenosti⁹⁾ křičí, bědujíce a zadušujíce se, že od nich

mrtvé nalezeno jest. Tak (hluboko) vštípila se v mysl sprostého lidu pověrečná bázeň před¹⁰⁾ témito zvířaty, a tak tvrdošijně lpí¹¹⁾ každý na jich poctě, že i toho času, kdy¹²⁾ král Ptolemaios od Římanů ještě nebyl nazýván přítelem, a lid všemožnou vynakládal péči, hledě se příchozím Italům zachovati a dávaje si ze¹³⁾ strachu na práci, aby jim žádného podnětu k obviňování neb k válce nedal: že když¹⁴⁾ pak Říman jakýsi kočku usmrtil a lid k jeho domu se sběhl, ani důstojníci od krále k jeho vyprošení poslaní ani všeobecný před Římem strach s to nebyl¹⁵⁾, aby člověka toho od trestu vysvobodil, ač to byl proti své vůli spáchal.

1) t. zvířata jako bohy ctí. 2) ζάω. 3) τελευτώ. 4) kus z. = χώρα. 5) φέρω. 6) θεραπεύω. 7) §. 627. 8) původce č. slovesem πράττω. 9) μακρὰν (roz. ὀδόν) ἀφίσταμαι; silný aor. 10) πρός. 11) διάκειμαι πρός τι. 12) t. č. kdy = καθ' ὅτι χρόνον. 13) διά. 14) gen. abs. při čemž „že“ odpadne. 15) λοχώ.

115. Pokračování.

Jestliže to, co povědino jest, mnohým zdá se býti k víře nepodobné a báječné, muohem podivnější bude jim přicházeti to, co v příštím bude vypravováno. Když totiž jednou hladem stíháni byli Aigyptané, tuť prý pro nouzi mnozí jeden do druhého se dávali; než že by byl kdo do posvátných zvířat se pustil, z toho naprosto nikdo nebyl ani obviněn. Když pak v domě nějakém nalezne se mrtvý pes, všickni obyvatelé domu toho celé tělo si oholí a truchlí, a co nad to podivuhodnějšho¹⁾, jestliže víno neb obilí neb něco, čeho k živobytí třeba²⁾, náhodou leží v staveních, kde zvíře nějaké zdechlo, neodhodlali by se již užiti k čemu věcí těchto. Jestliže pak náhodou někam dō cizí země výpravu válečnou podniknou, skupují kočky a jestráby a do Aigypta je odvádějí; a to činí někdy i když se jim peněz na cestu nedostává. Co se děje s³⁾ Apidem v Memfi, s Mneviem⁴⁾ v Heliopoli, s kozlem v Mendetě, mimo to s krokodilem u jezera Moiridského, se lvem, jenž v Leontopoli se chová, a s mnoha jinými takovými, snadno jest vypraviti; než nesnadno povídáci⁵⁾ víru nalézti u těch, kteří to nebyli uzřeli. Tato zvířata krmí se v posvátných ohradách, a ošetřují je mnozí vážení mužové, dávajíce jim potravu nejdražší: žemlovou totiž mouku aneb špalďové kroupy v mléce vařené⁶⁾, rozličné koláče medem namazané, husí maso dílem vařené, dílem pečené; těm pak, která syrové maso žerou⁷⁾, chycených ptáků hojně⁸⁾ předhazují a vůbec o drahocennost potravy se přičinují.

1) srov. 85, 6. 2) τὰ πρός τὸν βίον; srov. 82, 7, 3) περι.

4) Mnevis byl jako Apis posvátný býk. 5) ἐπάγγελλω. 6) t. vaříce; rovněž tak: namazané, pečené, chycených. 7) pouze ὄμοφάγος 2.

8) πολύς.

116. Dokončení.

Jestliže některé zahyne, truchlí, jako kdyby¹⁾ byli milovaných dítěk zbaveni, a pochovávají je ne dle své možnosti, nýbrž spůsobem²⁾, jenž jich jmění daleko přesahuje. I stalo se po smrti Alexandrové, když Ptolemaios, syn Lagův, právě Aigyptos obdržel, že v Memfi Apis stářím sešel. Obstaravatel³⁾ jeho netotiko určenou summu⁴⁾, kterážto byla velmi značná, na pohřeb celou vydal, nýbrž i od Ptolemaia padesáté talentův k tomu si vypůjčil. Když Apis po smrti své nádherně se pochová, hledají ustanovení k tomu kněží tele, které má na těle známky předešlému podobné. Když se nalezne, lid smutku zproštěn jest; kněží pak, kteří to mají na starosti, vedou tele nejdříve do Nilopole, kdežto je po čtyřicet dní krmí; pak naloživše je na lod s pozlacenou jizbou, odvážejí⁵⁾ je jako boha do Memfi do svatyně Hefaistovy. V řečených čtyřiceti dnech jenom ženy na ně se dívají, celý pak ostatní čas zapovědíno jim tomuto bohu na oči⁶⁾ choditi. Někteří udávají⁷⁾ příčinu pocty býka tohoto, pravice, že do něho po smrti Osiridově duše jeho se přestěhovala, a proto ustavičně⁸⁾ až podnes vždy při jeho zasvěcení do něho se stěhuje. Někteří ale vypravují, že když Osiris od Tyfona byl zavražděn, Isis údy jeho snesší⁹⁾ do dřevěné krávy, rouchem lněným přioděně¹⁰⁾, je vložila, a proto prý i město Busiris jmeno své obdrželo. Mnoho jiného bájí se o Apidovi, než mám za to, že by obšírné bylo, o tom všem se zmínovati.

1) t. jako (*Iota* §. 436, c) ti, kteří (partic.). 2) t. nýbrž daleko (*πολύ*) cenu jmění přesahujíce (*ὑπερβάλλω*). 3) *ἐπιμελεῖσθαι* σχώ. 4) *χορηγία*. 5) *ἀνάγω*; srov. 104, 11. 108, 6. 6) *ὅψις*. 7) *φέρω*. 8) *διατελέω*. 9) *συνάγω*. 10) *βύσσινα περιβάλλω*.

117. Dobytí Saguntu.

Hannibal odtáhl s vojskem svým z Nové Karthaginy a postupoval cestou¹⁾ k Saguntu. Toto město leží na patě hory, kterážto až k moři se táhne a jest od moře asi²⁾ sedm honův vzdáleno. Jeho obyvatelé obývají v krajině úrodné a dobrotnou od celé Hispanie rozdílné. U toho města Hannibal tehdáž polem se položiv³⁾, obléháním snažně se zanášel předvídaje mnohé výhody, které mu pro budoucnost z toho vyplynou⁴⁾, jestliže⁵⁾ města stůj co stůj dobude. Nadál se totiž zajedno, že Římanům odejme naději na vedení⁶⁾ války v Hispanii, zadruhé byl ujištěn, že pustí-li hrázu na všecky, k větší poslušnosti pohně ty z Hispanů, kteří mu již podřízeni byli, tém pak, kteří ještě⁷⁾ byli nezávislí, trochu strachu nažene, a co nejhlavnejší, že nenechá-li za zády svými nepřítele, bezpečně ku předu postupovatí bude. Mimo to se domýšlel, že bude mít sám hojnou prostředků k vyvedení⁸⁾ záměrů svých, že vstípí vojskům ochotnost vyhlídkou na⁹⁾ prospěch, kte-

rého se každému dostane¹⁰⁾, a že náklonnost Karthaginských doma (pozůstalých) si získá¹¹⁾ kořistí, která se jim pošle. Takto na mysl přemítaje, obléháním snažně se zanášel, brzy¹²⁾ sebe samého lidu za příklad dávaje¹³⁾ a sám při lopotných pracích činným jsa, někdy¹⁴⁾ pak i lid pobízeje a odvážlivě v nebezpečenství se vydávaje.

1. t. konaje cestu (*ποιέουαι τὴν προστασίαν*). 2) v. 113, 21. 3) *παραστρατεύεσθαι*. 4) *μελλω* a *εἰμι*. 5) z toho jestliže = *εἰς τοῦ . . .* 6) *συνισταμαι*. 7) *ἀκμήν*. 8) pouze *πρός*. 9) pouze *εἰς*. 10) *εἰμι*. 11) *προκαλέσομαι*. 12) *ποτὲ μέν*. 13) *ποιέω*. 14) v. 113, 16.

118. Pokračování.

Když tak Hannibal Saguntum obléhal, vypravili Saguntští posly do Říma. S těmito poslal senát Římský poslance k Hannibalovi, kteří jej nejdříve na platné ještě smlouvy upamatovati a, kdyby po vůli býti nechtěl, do Karthagini odpouti a tam na něho stěžovati si měli. Avšak Hannibal těmto poslancům, když do Hispanie připluli a od moře k táboru se ubírali¹⁾, přístup²⁾ zakázal. I odpulili tedy s posly Saguntskými do Karthagini a Karthaginským smlouvy na pamět uváděli. Tito ale kladli Saguntským za vinu, že poddaným jich mnoho krvídí. Poslanci pak Saguntští vybízeli je k narovnání, při kterémž Římané rozsudími býti měli³⁾. Avšak Karthaginští pravili⁴⁾, že mohouce sami se brániť, žádných rozsudích nepotřebují. To když se do Říma doneslo, radili jedni, aby se Saguntským pomáhalo, druzí ale ještě váhali, pravice, že ve smlouvách Saguntští uvedeni nejsou jako spojenci Římského národa, nýbrž jako lidé svézákonni a svobodní. Svobodni ale že jsou i nyní, ačkoli jsou obleženi. A toto mínění zvítězilo.

1) *ἀναβαλλω*; srov. 116, 5. 2) *προστέμενοι* §. 617, Pozn. 3. 3) t. za (*εἰνι* s gen.) rozsudích Římanů. 4) srov. lat. negabant sibi opus esse iudicio (*δίκην*).

119. Dokončení.

Tak vzdali se Saguntští vši naděje na pomoc Římanů¹⁾. Když pak i hlad na ně doléhal a Hannibal město trvale sevřené držel — neboť slyšel, že jest zámožné a proto od obléhání neupouštěl — tu na²⁾ veřejné ohlášení všecko zlato a stříbro jak státu tak i jednotlivcům nálezející³⁾ na náměstí snesli a s olovem a s měďí slili, aby je pro Hannibala nepotřebným učinili. Sami pak uzavřevše raději v boji než hladem⁴⁾ zahynouti⁵⁾, učinili hned v noci výpad na stráže Africké, které ještě spaly a nic takového ani netušily. Pročež je vstávající z lůžka a v uděšení⁶⁾ sotva zbraně se chápající, některé⁷⁾ pak již i bojující побijeli. Že ale boj se prodloužil, padlo Afričanů mnoho, Saguntští pak všickni.

Že ny těchto, vidouce se zdi porážku⁸⁾ mužů svých, dílem se střech se vrhaly, dílem se věšely, některé pak i děti své dříve usmrcovaly⁹⁾. A to byl konec Saguntu, onoho velkého a mocného města! Hannibal, když se dověděl, co se bylo se zlatem stalo¹⁰⁾, s pozůstalými z nich a ještě zcela mladými¹¹⁾ ze zlosti hanebně na-kládal a konečně je zahubil.

1) τὰ Ποναιῶν. 2) ἀπό. 3) δημόσιός τε καὶ ιδιωτικός. 4) §. 468, B, b. 5) πάσχω τι. 6) σὺν θορύβῳ. 7) §. 603. 8) τὸ τέλος. 9) προκατασφάσω. 10) pouze „o zlatě“. 11) ἡβάω.

120. Proč Athenáne každého roku obětní průvod na Delos odesílají¹⁾.

Androgeos, syn Minoa krále Kretského, byl, jak se praví, v Athenách zavražděn²⁾. Minos, dověděv se o neštěstí synově, proti Athenským válku pozdvihl a mnohými strastmi je stíhal³⁾; mimo to⁴⁾ i bohové zemi hubili; neboť dolehla na ni velká neúroda a nemoc, a i řeky vyschlly. Otázali se tedy Athenští Apollona, kterak by strasti těch zbavit se mohli. Tento jim věštou oznámil, udobří-li Minoa a smíří-li se s ním, že hněv bohů uleví a strastem že bude konec. I vypravili tedy posly k Minoovi a uzavřevše⁵⁾ smlouvu přislíbili, že mu vždy v⁶⁾ devíti letech sedm mládenců a tolirkéž panen za pokrm pro Minotaura tak dlouho odváděti budou, dokud⁷⁾ nestvůra tato žítí bude. To činice strasti zbaveni byli a Minos od války⁸⁾ proti Athenám upustil. Když pak přišel čas, kde Athenští potřetí daň tuto odvéstí měli⁹⁾, tu syn Athenského krále Aigea, Theseus jmenem, který jeden byl z oněch sedmi párků¹⁰⁾, na Kretu se doplaviv, Minotaura zabil, načež Minos Athenským daň onu odpustil. Tenkráte pak přislíbili, jak se praví, Athenští Apollonovi, budou-li zachráněni, že každého roku průvod obětní na Delos odešlou. Když k průvodu tomuto přípravy činí¹¹⁾, jest u nich zákonem v tomto čase město v čistotě držeti¹²⁾ a ve jmenu státu¹³⁾ nikoho nezabíjeti, dříve nežby lod, na které Theseus druhdy s oněmi sedmi párkami do Krety odplul¹⁴⁾ a je i sebe sama zachránil, na Delos a zase nazpět přišla.

1) ἀπάγω. 2) ἀποθνήσκω. 3) ἐργάζομαι. 4) πρὸς δέ. 5) ποιέομαι. 6) διά. 7) tak dlouho, dokud = ὅσον ἀν χρόνον. 8) verbum. 9) t. čas třetí dávky. 10) οἱ δἰς ἑπτά. 11) ἄρχομαι. 12) t. aby město bylo čisto. 13) publice. 14) οἴχομαι a ἀγω §. 590.

121. Věrnost psů.

Jak milují psi pány své¹⁾, o tom svědčí mezi²⁾ mnohým jiným zvláště²⁾ toto: Gelonovi Syrakuskému, kdy v přehlubokém byl spaní, se zdálo³⁾, že bleskem omráčen jest, a ačkoli spal, předce křičel, a sice velmi ostrým a pronikavým hlasem. Pes,

který od něho potravu dostával⁴⁾, uslyšev přátelský ten a zná mý⁵⁾ hlas, vyskočil, jakoby Gelonovi následkem⁶⁾ úkladu nějaké nebezpečenství hrozilo, kvapně na postel, a postaviv se nad živitele svého, velmi hlasitě štěkal, jakoby úkladníka od něho odháněti chtěl. Probudil se tedy Gelon, a strachem i štěkáním zproštěn jest⁷⁾ spaní, ač velmi hluboké bylo. — V jedné občanské válce v Římě zabit byl Říman Kalvus, nikdo však z nepřátel, ačkoliv jich na tisíce kladlo si to za účel snahy své a za obzvláštní svou čest⁸⁾, nemohl mu hlavy utíti, dříve než zabil stojícího při němu psa, který od něho výživu dostával⁴⁾ a takovou lásku k němu choval, že zaň, kdy padl⁹⁾, bojoval jako dobrý spolubojovník a soudruh¹⁰⁾ a až do posledka přítel. — Toho času, když¹¹⁾ Perský král Xerxes velikou válku proti Řecku započal¹²⁾, a Athéňané na radu¹³⁾ věsteb město opustivše na lodě se vystěhovali, tu psi Xanthippa, syna Arifrova, zároveň s pánum svým se vystěhovali a do Salaminy přepluli¹⁴⁾. — Když Theodora, dobrého to hudebníka¹⁵⁾, příbuzní jeho do rakve vložili, tu vrhl se pejsek jeho Melitský¹⁶⁾ do hrobky a dal se spolu s ním pohřbiti¹⁷⁾.

1) φιλοδέσποτός εἰμι §. 366. 2) v. 18, 3. 3) t. Gelon S. snil (*δοκέω*). 4) τρέφομαι. 5) σύντροφος 2. 6) v. 105, 16. 7) ἐκβάλλω τι. 8) obzvl. čest = okrasa. 9) κατημαι partic. 10) σύσκηνος. 11) ἦρνε. 12) ἔξαπτω. 13) verbum. 14) διανήχομαι (partic. aor.) a ἀποβάλω. 15) t. dobrého v hudbě. 16) Melite (*Μελίτη*), ostrůvek blíž pobřeží Illyrského, kde mnoho pejsků se chovalo. 17) pouze συρθάπτομαι.

122. Pokračování.

Jakýsi lovec jmenem Nikias, smekl se z nepozornosti do pece uhlířské¹⁾. Uzřevše to psové, kteří byli s ním, nevzdálili se, nýbrž nejdříve okolo pece bez ustání²⁾ kničeli a vyli, konečně pak okolojdoucí zvolna a šetrně za³⁾ oděv popadajíce⁴⁾ a k oné ne-hodě tahajíce, za spomocnýsly pánu svému je přivolávali. A jeden z nich to⁵⁾ vida, domyslil se toho, co se bylo přihodilo. I šel za psy a nalezl Nikia v peci spáleného. — Když Pyrrhos, král Epeirský, jednou cestoval, přišel na psa, který při mrtvole pána svého stál a jí hlídal, aby nikdo zavražděného nezneuctil. Byl pak onen pes pro⁶⁾ bedlivé a velmi vytrvalé hlídání již třetí den bez jídla⁷⁾. O čemž když Pyrrhos byl zpraven, slitoval se nad člověkem tím, a dal jej pochovat, o psa pak péci míti rozkázal. Po nedlouhému čase odbyval⁸⁾ Pyrrhos přehlídku těžkooděnců svých. Byltě s ním⁹⁾ i onen pes, kterýžto jinak zticha se držel a velmi krotký byl. Když pak při přehlídce vojákův vrahý pána svého uzrel, tu nemohl se zdržeti¹⁰⁾, aby pokojným zůstal, nýbrž skákal na ně a štěkal, pazoury je škrábaje a zároveň na Pyrrha se obraceje, a jak mu bylo možno, za svědka si ho bral¹¹⁾, že již vrahý pána svého má. To vzbudilo podezření¹²⁾ i u krále i u těch, kteří okolo něho stáli, i povšímlí si štěkání psova. A jati jsou onino muži a mučeni, i vyznali, čeho se byli dopustili.

1) t. uhlířů. 2) διατρέψω. 3) καρά s gen. 4) δάκνω. 5) τὸ γερόμενον. 6) §. 463, A, c. 7) ἀστρος 2. 8) ποιέομαι. 9) παρεῖναι. 10) t. nezdržel se (καρτρέσω). 11) επάγομαι. 12) ὑπέροια εἰσέρχεται τινα.

123. Dokončení.

Když divadelní herec Polos zemřel a dle obyčeje pálen byl, tu pes jeho na hranici skočiv, zároveň s ním se spálil. — Skladateli veseloher Eupolidovi dal Augeas Eleusinský darem štěně na pohled¹⁾ rozkošné, původu Molottského²⁾. I pojmenoval je Eupolis jménem³⁾ toho, který mu je daroval. Krměmi vnaděn a delším zvykem⁴⁾ poután jsa⁵⁾, miloval pes Augeas pána svého. I stalo se, že jednou mladý jakýs otrok, jménem Efialtes, nějaké dramatické básně Eupolidovi vzal. Neušla krádež ta⁶⁾ psovi, kterýžto bez milosrdenství do něho se dal a jej ukousal. Po nějakém čase dokonal⁷⁾ Eupolis na Aigině život svůj a byl zde pochován. Tu pes jeho ustavičně vyl, a hořem a hladem se trápiv, konečně pošel. — Když Dareios, poslední král Perský, v boji proti Alexandrovi od Bessa poraněný ležel, a všickni mrtvého opustili, tu pes, který od něho potravu dostával, jediný věren mu zůstal.

1) verbum. 2) Molotti, národ původu Hellenského v Epeiru. V zemi jich rodilo se mnoho honících psů. 3) ὄμωνύμως §. 436, b. c. 4) t. následkem v. 105, 16. delšího zvyku. 5) υπάγω. 6) λαρθάνω a κλέπτω. 7) καταστρέψω.

124. Řeč Archidamova¹⁾.

Hned po událostech Platajských²⁾ Lakedaimonští po Péloponnesu a vnějším³⁾ spojenstvu vyzývali města, aby chystala vojsko a potravu, jaké k výpravě zahraničné míti třeba⁴⁾, majíce v úmyslu⁵⁾ do Attiky vpadnouti. Když to každému z nich v ustanovený čas bylo hotovo, sešli se, dvě třetiny⁶⁾ z každého města, na Isthmos. A když byl celý voj pohromadě⁷⁾, svolal Archidamos, král Lakedaimonský, který v čele byl výpravy této, vojevůdce všech měst, nejpřednější úředníky a muže nejvzácnější a pravil takto: „Mužové Peloponnesští a spojenci! Otcové naši mnoho válečných výprav jak v samém Peloponnesu tak i vně podnikli⁸⁾, a z nás samých letitější nejsou nezkušeni válek; než předce s větší branou mocí nežli tato ještě nikdy jsme nevytáhli; avšak jako proti státu velmi mocnému nyní táhneme, tak i sami nejčetnějším a nejstatečnějším vojskem opatření jsme. Slušno tedy, abychom ani otcův svých špatnějšími se neokazovali, ani než naše sláva jest slabšími⁹⁾. Neboť celé Řecko jest napnuto¹⁰⁾ a obrací svou pozornost na toto hnuty, ze záští proti Athenským přejíc, abychom vyvedli úmysl svůj¹¹⁾. Nesmíme tedy¹²⁾, i když mnohemu s přesilou přicházeti a zcela bezpeční býti se zdáme, že se s námi protivníci naši polem potkati¹³⁾ nemohou, proto snad nedbalejí

upravení postupovati; nýbrž i vůdce každého města i vojín má, co se jeho týče¹⁴⁾, stále očekávati, že s nějakým nebezpečím se potká¹⁵⁾. Neboť nejistý jsou příhody válečné¹⁶⁾ a pro¹⁷⁾ malichernost větším dilem¹⁸⁾ a z hněvu útoky se stávají a často menší množství při obezřelosti¹⁹⁾ většímu se ubránilo, poněvadž²⁰⁾ toto nepřítel pohrdajíc²¹⁾ nepřipraveno²²⁾ bylo.

- 1) Archidamos II. král Spartský (468—426 př. Kr.). 2) τα
σὺ Πλαταιῶν. 3) přislovem ἔξω. 4) εἰκός. 5) v. 1, 2. 6) §. 374.
7) t. shromážděný (συλλέγω). 8) ποιεῖμαι. 9) ἐνδεής 2. 10) ἀπαλω. 11)
t. co zamýslíme. 12) §. 637, 2, d. 13) v. 89, 15; ostatně
§. 575; „nemohou“ se nevyjádří zvláště; srov. 77, 12. 15) ἦκω σίς...
16) τὰ τῶν πολέμων. 17) ἔξ. 18) τὰ πολλά. 19) δέδια partic. 20) διὰ
τό... 21) konstr. κατὰ σύνστη.

125. Dokončení.

V zemi nepřátelské musí člověk vždy se srnatou sice myslí¹⁾ do pole táhnouti, v skutku pak úzkostlivě²⁾ připraven býti; neboť tak asi³⁾ bude při útoku⁴⁾ na nepřátele nejzmužilejší, a udeří-li se na něho, nebezpečnejší. Netáhnemeť proti státu k bránění se⁵⁾ tak neschopnému, nýbrž vším dobře opatřenému; protož musíme i s jistotou⁶⁾ se nadíti, že se polem potkají⁷⁾, třebas i nyní, kde⁸⁾ jim ještě na blízku nejsme⁹⁾, k útoku se neodhodlali, nýbrž teprv až¹⁰⁾ viděti budou, že my v jich zemi nepřátelsky se chováme¹¹⁾ a jich majetek hubíme. Neboť všecky uchvacuje hněv, když¹²⁾ před¹³⁾ očima svýma a na místě¹⁴⁾ vidí, že se jim něco, čemu zvyklí nejsou¹⁵⁾, stává¹⁶⁾; a kteří nejméně rozvážlivosti mají¹⁷⁾, ti nejvíce k činu povstávají. Rozumí se tedy samo sebou, že Athenští i spíše snad než ostatní to učiní, kteřížto jiným panovati a, činice útoky, zemi sousedů svých raději pustošiti, nežli svou pustošenou viděti chtejí. Poněvadž¹⁸⁾ tedy proti státu tak velikému do pole táhneme a z výsledku na obě strany nejrozsáhlejší pověsti i předkům svým i sobě do budeme¹⁹⁾, tož následujte, kamkoli vás kdo povede, pořádku a bdělosti nade všecko si vážíce²⁰⁾ a rozkazy ochotně přijímajíce; neboť nejkrásnější to jest a nejbezpečnejší, když se okazuje, že valný počet lidí²¹⁾ jednoho pořádku se drží¹⁷⁾.

- 1) t. v myslí (*γράμμη*) srnatý. 2) v. 124, 19. 3) 101, 1.
4) πρὸς τὸ ἐπιτρέπειν, jako v násled. πρὸς τὸ ἐπιχειρεῖσθαι. 5) verbum.
6) καὶ πάντα. 7) srov. 89, 15. 8) ἐν φ. 9) παρεῖται. 10) ἀλλ' ὅταν.
11) nepř. se chov.=δηρώ. 12) infinit. 13) ἐν τῷ παρανυτικῷ. 14) ἐν τῷ παρανυτικῷ. 15) t. něco neobyčejného (*ἀήθης* 2). 16) πάσχω partic.
17) χράομαι. 18) partic. §. 588. 19) φέρουμαι. 20) §. 466, B, c.
21) t. množi jsouce.

126. Soudeové v podsvěti.

Když duše z těla se vyzuje, jest všecko na ni vidno, i přirozené její vlastnosti i dojmy, jichž člověk za příšinou¹⁾ zaměstkná-

vání se každinkým předmětem v duši své doznał²⁾). Když pak přijdou před³⁾ soudce, a sice pocházející⁴⁾ z Asie před Rhadamantha, z Evropy pak před Aiaka, tu je Rhadamanthys i Aiakos před sebe postaví a prohlížeji každého duši, nevědouce čí jest, nýbrž často uchopivše duši velkokrále anebo kterežokoli⁵⁾ jiného krále neb vladaře, spozorují⁶⁾, že v té duši nic zdravého není, a že od křivých přísaх a nespravedlnosti jest⁷⁾ rozmrskána a plna jizev, které každinký skutek jemu v duši vtiskl, že všecko jest zkroucenou od lži a marnivosti a nic přímého, poněvadž⁸⁾ bez pravdy živ byl; a tak vidí⁹⁾ následkem¹⁰⁾ libovůle, bujnosti, přepychu a nevázanosti činu duši přeplněnou nesrovností a mrzkostí. / To když uzří, odešlou¹¹⁾ ji s potupou přímo¹²⁾ do vazby, kamžto přišedší příslušné jí strasti vytrpěti musí. Jestí pak na¹³⁾ každém, kdo od jiného náležitě jest trestán, buďto se lepšiti a tak prospěch z toho míti, aneb druhým býti na výstrahu, aby jiní vidouce ho trpícího, z bázně¹⁴⁾ se lepšili.

1) διά. 2) τ. obdržel (ἔλθω). 3) παρό. 4) οἱ μὲν . . . οἱ δέ.
 5) §. 637, 2, c. 6) v. 79, 4. 7) gen. 8) v. 124, 20. 9) ὑπό.
 10) εὐθὺς §. 415. 11) προστήνει τινι. 12) verbum.

127. Dokončení.

Kteří ale od bohů a lidí jsouce trestáni prospěch z toho mají, jsou ti, kdož¹⁾ zléčitelných přečinů se dopustili; předce však skrze bolesti a utrpení dostává se jim prospěchu i v životě tomto²⁾ i v Hadu; neboť není možná jinak nespravedlnosti se zproštovati. Kteří¹⁾ ale nejsvrchovanějších nepravostí se dopustili³⁾ a pro takovéto nezléčitelnými se stali, z těch bývají ony příklady na výstrahu⁴⁾, a tito nemívají sami žádného prospěchu, poněvadž⁵⁾ jsou nezléčitelní, než jiní mají prospěch, vidouce je, ani pro hřchy své největší a nejbolestnější utrpení snášejí na věky, opravdu za příklady tam v Hadu v žaláři se vznášejícc, neschetníkům, kteří sem vždy přibývají, na odiv a na výstrahu⁶⁾. Když tedy Rhadamanthys aneb Aiakos některého takového dostanou, nevědí o něm jinak nic, ani kdo jest, ani jakých rodičů, jen že jest jakýsi zlosyn. A to shledavše, poznamenávají si ho, buď že⁷⁾ zléčitelným aneb⁸⁾ nezléčitelným býti se zdá, a odešlou ho do Tartaru; a ten, když tam přijde, snáší, co na něho připadá. Někdy ale pohlednou Rhadamanthys a Aiakos též na jinou duši, která nábožně a dle⁹⁾ pravdy živa byla, duši to soukromná aneb někoho jiného, zvláště filosofa, který za živobytí hleděl si svého a do cizích věcí se nemíchal, a tu radostně užasnou¹⁰⁾ a na ostrov y blažených ji odešlou¹¹⁾. Jeden i druhý ze soudců těchto drží berlu, když soudí¹²⁾. Minos pak sedí zde sám jakožto dozorce¹³⁾, maje v rukou zlaté žezlo, jak p...ví Odysseus u Homera¹⁴⁾, že ho viděl, an zlaté žezlo drží zemřelým soudil.

1) quicunque. 2) ἐνθάδες. 3) τὰ ἔσχατα ἀδικεῖω. 4) pouze παράδειγμα. 5) §. 587, 6. 6) obojí v nom. plur. 7) §. 627. 8) μετά.

9) v. 79, 4. 10) drží berlu soudí. 11) ἐπισκοπέω. 12) t. Home-
rický = δέ Ουηγόν. Hom. Od. 11, 568.

128. Rozmluva v podsvětí¹⁾.

Charon. Menippus²⁾. Hermes.

Ch. Zaplat, zpropadenče, převozné³⁾. — M. Křič, když ti to tak milé⁴⁾, Charone! — Ch. Zaplat, pravím, za to, že⁵⁾ jsem tě převezl. — M. Kde nic není, ani smrt nebere⁶⁾. — Ch. Jest někdo, jenž by obolu neměl? — M. Zdali jest kdo jiný, nevím; já ho ale nemám. — Ch. Na mou pravdu⁷⁾ tě uškrtil, přisám Platonu⁸⁾ ty bezbožníku, nezaplatíš-li. — M. A já ti klackem⁹⁾ lebku rozrazím¹⁰⁾. — Ch. Marně tedy budeš mít vykonanou¹¹⁾ tak dalekou¹²⁾ plavbu. — M. Za mne ať ti zaplatí Hermes, jenž mne tobě odevzdal. — H. Přisám Diu, měl bych to užitek, mám-li¹³⁾ ještě za umrlce platiti¹⁴⁾. — Ch. Já se od tebe nehnu. — M. Pro mne¹⁵⁾ vytáhni lodku na břeh¹⁶⁾ a zůstávej při ní. Avšak předce¹⁷⁾ jak obdržeti mužeš, čeho nemám? — Ch. Tys nevěděl, že převozné s sebou mítí¹⁸⁾ máš¹⁹⁾? — M. Věděl jsem, avšak jsem ho neměl. Což tedy měl jsem²⁰⁾ proto neumřít? — Ch. Tak jediný honositi se budeš, že jsi zadarmo se přeplavil? — M. Ně zadarmo, můj nejdražší; neboť vybral jsem kal z lodičky²¹⁾, chopil jsem se vesla a jediný z pocestných jsem neplakal. — Ch. To nemá nic s²²⁾ převozným. Obol zaplatiti musíš, neb jinak to býti nemůže²³⁾. — M. Tedy mne opět k životu přived. — Ch. Ty jsi chytrý²⁴⁾, abych ještě proto od Aiaka bit byl. — M. Tedy neobtěžuj. — Ch. Okaž, co máš v pytlí²⁵⁾. — M. Vlčí hráč²⁶⁾, jestliže chceš, a oběd Hekatin²⁷⁾. — Ch. Odkud jsi nám, Herme, toho nestydu přivedl? A co²⁸⁾ se i při plavbě nažvástal, všem pocestným se posmívaje a ušklíbaje a jediný zpívaje, kdežto onino hořekovali. — H. Nevíš, Charone, jakého jsi to muže převezli? Svobodného zajisté, a do nikoho mu nic není²⁹⁾. To jest Menippus. — Ch. Na mou pravdu⁷⁾ jestliže tě někdy dostanu! — M. Jestliže dostaneš, můj zlatý! Dvakráté asi mne nedostaneš!

1) *κερχικὸς διάλογος*. 2) M. slavný kynický fil. z Gadary Sýrské rodilý, žil ku konci 3. stol. před Kr. Nashromáždil si lichvou velikého jméní, ale byv o ně ošisen, vzlal si život. 3) Převozné to obnášelo jeden obolos (šestý díl drachmy), jejž příbuzní zemřelému do úst kladli a každá duše za převezení přes řeku Stygu Charonovi platiti musela. 4) kompar. 5) §. 601. 6) t. nic asi neobdržíš (§. 517, a) od toho, kdo (partic.) nemá (ničeho). 7) μὲν μήν. 8) §. 643, 15. 9) Kynikové nosili místo hole klacek. 10) παταξίας διαλύω. 11) §. 505. 12) τοσοῦτος. 13) μέλλω. 14) ὑπεροκτήω. 15) deikticky: τούτον γε ἔνεκα. 16) vyt. na břeh = νεωλκέω. 17) πλὴν ἀλλά. 18) κομιζω. 19) δέον. 20) χρῆ. 21) pouze ἀντλέω, 22) οὐδὲ ταῦτα πρός... 23) οὐ θέμις. 24) χαρίειν λέγεις. 25) Kyničtí fil. nosívali žebrácký pytel. 26) θέρμοι lat. lupinus, obyčejná to potrava.

chudých. 27) H. bohyně kouzelnictví, jížto bohatší při sklonku každého měsíce na rozcestích krmě kladli, kterých pak chudí požívali. 28) ořád. 29) mělši mor.

129. Tuto Dariáš sebrav lid vytrhl jest polem proti Alexandrovi.

(Ze života Alex. Vel. Výb. II., str. 529.)

Alexander ¹⁾ pohnuv svým vojskem přítrže k řece Grankum ²⁾, a tu jest rozbil stany své. Ale Darius vytáhl jest polem proti Alexandrovi, aby s ním opět bojoval. A měl jest jízdných oděncov čtyři sta tisícov, a pěších dvě stě tisícov a vozov kosatých deset tisícov. A druhý den sjeli sú se obě vojsce na pole rovně ³⁾. Ale Alexander všed na svój kuoň Bucifal, hnal jest velikú prudkostí ⁴⁾ přede ⁵⁾ všecko své vojsko. Jehožto když sú uzřeli Peršci, lekli sú se velmi, neb se jim zdáše jeho hrozné vzezřenie. Potom trubači ⁶⁾ trubiechu k boji, a hned Alexander zdviže se úprkem proti svým nepřátelům, hned se v hromadu smiešiechu roty i počechu ukrutně bojovati ⁷⁾ a padáchu s obú stranú rytieři ranění i zbití. A ⁸⁾ střelcův bieše ⁹⁾ převeliké množstvie ¹⁰⁾, a mrtvými bieše přikryto ¹¹⁾ všecko pole ¹²⁾. A ten boj bieše se počal, když slunce počalo vycházeti a trval až do západu slunečného ¹³⁾. Ale Peršci počechu velmi ¹⁴⁾ padati, a protož vida Dariáš, že jeho velice hynú, obrátil se i poběže ¹⁵⁾. A již bieše ¹⁶⁾ zatemněná noc a množstvie ¹⁷⁾ vozov utiekajíce Perské mnohé mordováchu, a padáchu lidé před kosami vozními ¹⁸⁾ jako obilé před srpy ¹⁹⁾, anebo když od mnohých jízdných bude utlačeno. A když přijede Darius k řece řečené Grankum, nalezne ji zamrzlá, i přejede sám s lidem nemohým; ale jízdní všeckno lože řiečné naplnichu. A když biechu na puol ²⁰⁾ řeky, hned se led provali, a což jich tu bieše ²¹⁾, všickni se potopichu a ztonuchu. A druží nemohúce přejeti přes řeku, od nepřátel sú zmordováni. Sešlo jest zajisté v tom boji a pobití Dariova Perského lidu tři sta tisícov, kromě kteří sú v řece ztonuli; a Alexandrových šešlo jest devadesáte tisícov.

1) Sporádej věty: Dar. chtěje opět bojovati (*μάχην ποιέσθαι*) vytáhl jest polem proti Alex., kterýž pohnuv svým vojskem přítrže k řece Gr. a tu stany své rozbil. 2) επὶ τὸν Στράγγαν ποταμόν. Pseudo-Kallisth. II, 16. 3) εἰς ταύτην ἀφικενέσμαι gen. abs. 4) ἀνα χράτος. 5) εἰς τὸ πρόσθετον. 6) §. 361, Pozn. 2. 7) δεινὴν μάχην συνέπετω. 8) γάρ. 9) gen. abs. 10) πάννυ πολύς. 11) ἐμπληῆμι. 12) χώρα. 13) t. dál (*γύρωματι*) pak se ten boj od východu (*ἀνατέλλω*) slunce až do (*μέχοι*) západu (*δύοματι*). 14) πολύς. 15) εἰς φυγὴν τρέπεσθαι. 16) ἐπεξοματι. 17) συχνός 3. 18) t. kosami voz. jsouce požínání. 19) t. jako obili (*οἱ στάχυες*) padá bud od rolníků žaté (*κείρω*) aneb od jezdci utlačené (*καταπετάτω*). 20) t. u prostřed (*μέσος 3:*) 21) τυγχάνω a παρεῖται.

130. Tuto dva rytieře¹⁾ Dariášova zabili krále Dariáše.

(Tamže str. 535.)

Mezi tiem utekše²⁾ některí z rytieřov Dariášových, pověděli sú Alexandrovi, kterak Dariáš opět se strojí, aby s ním bojoval, a kterak poslal³⁾ ku Porovi, králi Indickému, aby pospiešil k jeho pomoci. A když to uslyše Alexander, hned hnul⁴⁾ vojskem, umínil proti Dariášovi tahnuti. A ustanovi na své myslí, aby⁵⁾ nikoli jména ciesařského nepřijímal, leč⁶⁾ by království Dariášovo prvé obdržal. Ale Darius a Perští uslyševše příjezdu⁷⁾ Alexandrovu, lekli sú se velmi. Ale některí⁸⁾ z kniežat rytierstva Dariášových⁹⁾, jednomu jméno bieše Byssos a druhému Onobrazantes, hned jakž sú uslyšeli příjezdu Alexandrovu, přisáhla sta sobě, aby Dariáše zabili, mniece¹⁰⁾ by od Alexandra byli obdařeni hodnú a vzácnú odplatu. To mezi¹¹⁾ sebú utvrdivše, vešli sú před Dariáše, vytrhavše meče¹²⁾; kteréž uzřev Dariáš, vece jim: Najmilejší moji! dosavad sem vás nazýval služebnšky svými; ale již vás pány jmenuji, neb mě chcete zahubiti. I zdali¹³⁾ nemám od jinad dosti umučenie? zabíte-li mě tajně, a nalezne vás Alexander, učiní nad vámi věční pomstu nežli nad lotry. Ale oni nikoli dobrótú nejsouce pohnuti, počechu jeho séci, a on zavrhl se rukú pade na zemi raněný. I nechachu jeho na poly mrtvého.

1) zde σαρράπης, -ov, ó. 2) αὐτομολέω παρά τινος. 3) γεάφω. 4) ἀναλαμβάνω partic. 5) spoj s předešlým = umínil proti Dar. tahnouti a nikoliv jména cís. (βασιλεὺς) nepřijímati (χράσσω). 6) leč... prvé πολv. 7) ἐπέρχομαι. 8) t. dva. 9) οἱ περὶ Δαρεῖον ἀριστοί. 10) srov. 1, 2. 11) πρός. 12) ἔιψήρης ἐπιφέρομαι τινι. 13) t. zdali (§. 607, Pozn.) dostatečno není umučení od jiných mně připravené.

131. Tuto káza mordéře¹⁾ Byssos a Onobrazantes stinati.

(Tamže str. 542.)

A potom káza všem mlčeti, i vece: Kteří z vás byli sú zahubitelé²⁾ Dariášovi, přistupte ke mně, abyste vzali odplatu milostivú a hodnú; nebť přisáhám skrze najvětšie bohy a skrze mū milú matku Olympiadu, že jim hodnú odplatu dám. A když takově přiseže, všickni³⁾ Perští hořce plakáchu, a ti přenešlechetní mordéři Byssos a Onobrazantes přistúpista dobrovolně k Alexandrovi a vecechu jemu: Najvětší ciesaři³⁾! my sme Dariáše vlastniema rukama zahubili. Vzezřev na ně Alexander, přikáza svým (rytieřím), aby je zjímalí a vedli hned k hrobu Dariášovi, a tu aby hlavy jich byly stínány. Ale oni počechu volati a řkuce: Najvětší ciesaři! však's přisáhl skrze množstvie bohuov a skrze mátre své zdravie⁴⁾, že nic bezprávně⁵⁾ budem trpěti. Jimžto odpovědě Alexander: Nikoli byste se byli okázali⁶⁾, leč bych takově se zapřisáhl; ale myšlenie umu mého takové jest bylo⁷⁾ od

počátku, aby mordéři stínání byli, kdež by se zjevili. A když to vece Alexander, počechnu jeho Perští chváliti. A tak sú stínání.

- 1) verbum. 2) *πλῆθος τό*. 3) *οὐ βασιλεῦ*. 4) *σωτηρία*. 5) *κακός*.
- 6) t. nebylo mi jinak možná vás nalézti. 7) *εὐκαιρίον μοι ἦν*.

132. Pochlebník.

Pochlebník praví cestou¹⁾: Všímáš si toho, jak se lidé na tebe dívají? To nestává se nikomu v městě²⁾ vyjma tobě; včera jsi byl veleslaven v stoe³⁾; sedělo tam totiž více než třicet osob, a když přišlo k řeči⁴⁾, kdo by byl nejlepší, tu všickni tvé jméno vyslovili. A jiné takové věci mluvě stírá mu vlákno s oděvu; a když na druhého nějaká pleva větrem se zanese⁵⁾, tu ji smítá a se smischem⁶⁾ praví: Vidíš, že jsem se s tebou po⁷⁾ dva dni nešel, máš⁸⁾ bradu plnou šedin, ačkoli, jestliže kdo jiný, máš (zajisté ty) na⁹⁾ svá léta vlasy černé. Povídá-li onen něco, káže pochlebník jiným mlčeti; vtipkuje-li onemu, směje se tomu a zandává si ústa šatem¹⁰⁾, jakoby¹¹⁾ se opravdu¹²⁾ smíchu zdržeti nemohl. Na ty, kteří je na procházce¹³⁾ potkávají, volá¹⁴⁾, aby se zastavili, až¹⁵⁾ onen přejde. Dátem jeho nakoupí jablek a hrušek, dává jim je před jeho očima¹⁶⁾ a polibiv je, praví: Kuřátko to statečného otce! Jde-li onen k někomu z přátel, běží napřed a praví: Přichází k tobě, pak obrátí se a řekne: Ohlásil jsem tě. U stolu¹⁷⁾ první ze všech hostí chválí víno a praví: Jak pánsky jíš! vezme¹⁸⁾ něco se stolu a volá: Jaktě to¹⁹⁾ lahodné! Pak se táže, zdali snad²⁰⁾ mu není zima, a zdali si přeje ještě nějaký šat²¹⁾, a v tom, co to praví²²⁾, již ho přikrývá. Shýbaje se k jeho uchu, šeptá mu a švitoří s jinými, dívaje se na něho. V divadle vezme služovi podušky²³⁾ a sám mu je podloží. A jeho dům, praví, že krásně jest vystaven, jeho pole dobré že osázeno, jeho obraz že ku podivu²⁴⁾ jest podoben. A slovem vidno, že pochlebník vše mluví a činí, čím se domnívá, že jinému se zavděčí.

- 1) *πορεύομαι* §. 587, 1. 2) t. nikomu z lidí v městě §. 383.
- 3) Bylaf to nejspíše tak zvaná *στοὰ ποικιλή*, kteráž na záp. straně náměstí v Athénách stojíce shromaždištěm byla všech měšťanů Athenských. 4) *λόγος ἐμπλέτει*. 5) *προσφέρομαι*. 6) *ἐπιγελάω*. 7) §. 426.
- 8) perfekt. 9) §. 467, C, b. 10) t. tiskne (ωθέω) šat na (εἰς) ústa.
- 11) §. 588. 12) *δῆ*. 13) verbum. 14) *κελεύω*. 15) *ἔως ἀν.* 16) *ὅρω*.
- 17) t. leže vedle (roz. svého příznivce) *παράκειμαι*. 18) *αἴρω*. 19) *τοντί* (§. 212, Pozn.) *ἄρα οἶς*. 20) §. 610. 21) t. zdali se chce ještě přidít (επιβάλλομαι). 22) srov. 1. 23) boháči dávali si do divadla od otroků podušky nositi. 24) *θαυμαστῶς οἶς* §. 602.

133. Dionysia, samovládee Syrakuského, snaha básnická.

Když Dionysisos, tyran Syrakuský, zproštěn byl váleč proti Karthaginským, požíval¹⁾ úplného²⁾ pokoj a prázdné chvíle,

Pročež s mnohou psísl dal se do psaní³⁾ básní, volal k sobě muže, kteří básnictvím slynnuli, se zvláštní úctou⁴⁾ s nimi obceval a je za dohližitele a opravovatele svých básní mítval. Od nich pro dobrodějn pochvalnými slovy jsa vynášen, mnohem více se pyšnil básněmi svými, než tím, co byl slavného ve vojně dokázal⁵⁾. Mezi básníky, kterí u něho žili⁶⁾, byl též dithyrambokujce Filoxenos, jenž, co se týče⁷⁾ složení jeho básní, převeliké vážnosti požíval¹⁾. Když básně tyranovy, které byly špatné, při stole se předčítaly, byl Filoxenos otázan, co by o nich soudil. Když tento příliš otevřeně odpověděl, tu tyran rozdurdív se jeho řečí a nařknuv jej, že ze závisti potupně byl mluvil, poručil služebníkům, aby ho ihned odvedli do vězení⁸⁾. Druhého pak dne, když ho přátelé žádali⁹⁾, aby Filoxenovi odpustil, smířil se s ním a opět tytéž muže ku stolu pozval¹⁰⁾. I hodovalo se dále¹¹⁾, a když opět Dionysios vlastními básněmi se pyšnil a s některými verší, o kterých mysel, že jsou podařeny¹²⁾, se vytasil a se tázal: Jaké asi¹³⁾ zdají se ti býti básně tyto? — tu Filoxenos nic jiného neřekl, než zavolav si služebníky Dionysiový, žádal¹⁴⁾, aby ho do vězení odvedli. Tehdáž Dionysios pro vtipnost slov těchto poušmáv se, snesl tu svobodomluvnost; po krátkém pak čase, když známi a zároveň Dionysios nevčasné toto svobodné mluvení si zapovídali, učinil Filoxenos jakýsi podivný slib. Pravil totiž, že odpovědí svou i pravdu na zřeteli míti bude i uznání Dionysiovo; a dostál slovu. Neboť když tyran s jakýmis verší, jež žalostné city vyjádřovaly¹⁾, se vytasil a se tázal: Jaké asi zdají se ti básně tyto? — tu odpověděl Filoxenos: K pláči¹⁵⁾ — dvojakostí tou obému vyhověv. Neboť Dionysios pochopil¹⁶⁾ (to tak), že básně k pláči jsou básně žalostné a plné soustrasti, a takové že jsou díla básníků dobrých. Pročež se domníval¹⁷⁾, že Filoxenos ho pochválil; ostatní ale snadno porozuměli pravému smyslu onoho výroku.

1) ἔχω. 2) πολύς. 3) verbum. 4) προτιμάω. 5) τὰ εὐ πολέμῳ κατωφθαμένα. 6) συντεῖναι. 7) κατά s akk. 8) λατομίαι vl. kamenné lomy, obecná to trestnice v Syrakusách. 9) παρακαλέω. 10) παραλαμβάνω. 11) προβαίνει ὁ πότος. 12) ἐπιτυγχάνω pf. pass. 13) τις. 14) κελεύω. 15) οἰκτρός 3. 16) δέχομαι. 17) ἀποδέχομαι τινα ὡς ἐπαινέσατα.

134. Dokončení.

Něco podobného přihodilo prý se s¹⁾ mudrcem Platonem. Tohoto muže totiž Dionysios k sobě povolal a z počátku největší úcty hodným uznával, vida při něm²⁾ otevřenosť mudrci hodnou; později ale pro³⁾ nějaká slova na něho se rozdurdív, zcela nař zanevřel a vyveda ho na tržiště jako otroka za 20 min⁴⁾ prodal. Avšak jeho přátelé se sedě se, vykoupili jej a odeslali do Řecka, davše mu k tomu⁵⁾ přátelské napomenutí, že mudrc aneb co nejméně aneb co nejlahodněji s tyranym obcovati má. Dionysios pak od své básnické snahy neupouštěje k slavnosti Olympijské ode-

sílal nejlibohlasnější z herců, aby vůči ⁶⁾ lidu básně jeho se ⁷⁾ zpěvem přednášeli. Tito z počátku libohlasnosti svou posluchače ⁸⁾ udivením naplnovali; napotom pak, když se věc prozkoumala, v opovržení přišli a veliký smích si utřízili. Dionysios, uslyšev o opovržení básní svých, v přenesmírnou upadl tesknost ⁹⁾. Ještě neduh tento pořád více se zmáhal, opanovala pomatenost mysl jeho, a domnívaje se ¹⁰⁾, že mu všichni jsou závistiví, přátely své, jakoby o jeho bezživotí stáli, v podezření brával. Konečně dospěl na takový stupeň ¹¹⁾ šílenosti a ztřeštěnosti, že mnohé z přátel svých z nepravých příčin usmrtil, nemálo jich i vypověděl. Mezi témoto nalézal se též Filistos a bratr jeho Leptines, kteří mu ve válkách mnohé znamenité služby prokázali. Tito do Thurii v Italii utekli, a u Italů veliké vážnosti docházejíce, později na žádost ¹²⁾ Dionisia samého s ním se smířili, a vrátivše se do Syrakus, dřívější ¹³⁾ přízně tyranovy opět nabyla.

1) περὶ. 2) τ. vida ho majícího. 3) ἐκ. 4) 66, 6. 5) ἐπιφθῆγματ. 6) ὁν. 7) μετά 8) verbum. 9) ὑπερβολή λόγης. 10) φάσκω. 11) srov. 98, 11. 12) δέομαι. 13) προϋπάρχω.

135. Nenasycená žádost panování ¹⁾.

(Dan. Ad. z Veleslavína.)

Pyrrhos, král Epeirský, měl jednoho řečníka, jmenem Kineas, kterýž ho usiloval pěknými a lahodnými slovy namluviti — jakož pak ku podivu výmluvný člověk byl ²⁾ — aby války s Římany zanechal a s nimi pokoj učinil. Protož času jednoho, uhlédav svou chvíli ³⁾, takto s ním o tom rozmlouval: Králi, pane můj ⁴⁾! Poněvadž Římané, jak vůbec o nich ta pověst jde, jsou ze všech národů nejzmužilejší a nejudatnější bojovníci a podmanili svému panství mnohé národy: jestli se nám štastně zdaří, a my ⁵⁾ nad nimi vítězství obdržíme, co dále před sebe vezmeme? Odpovoděl Pyrrhos: Co jiného, než že ihned všecky země vlaské ⁶⁾ opanujeme. Opět se tázal Kineas: A když všecku Italii ve své moci máti budeme, co více učiníme? Potáhneme, řekl král, upřímo do Sicilie. Ten ostrov jest hojný a lidný a snadno může vybojován býti, protože obyvatelé v něm jsou nepokojni a sami mezi sebou nesvorni. A Kineas: Dobře ⁷⁾ pravíš, králi. Ale když Sicilie též v moci naší bude, už-li aspoň ⁸⁾ budeme máti pokoj? Nikoli ⁹⁾, odpověděl Pyrrhos, ale ten teprv začátek bude velikých věcí. Nebo ještě Afriku a veliké město Karthaginské vybojovati musíme. K tomu odpověděl Kineas: Tak tedy ¹⁰⁾ když podmaníš sobě tyto země, potom velmi snadno Makedonie i všech Řeckých zemí dosáhneš ¹¹⁾.

1) verbum. 2) spoj: kterýž, jsa ku podivu výmluvný (superl.) a t. d. 3) καὶρὸς παραπλέου. 4) srov. 131, 3. 5) t. kdyby Bůh dal, abychom a t. d. 6) země vl. Italla. 7) εἰσόρα. 8) ἀλλο τι η μετά γε ταῦτα §. 608. 9) οὐ μὰ τὸν Αἴα. 10) §. 637, 2, d. 11) εὐληπτών μοι τι τοιν.

136. Dokončení.

Když pak to všecko vykonáš a k místu i konci podle vůle své přivedeš, co potom činiti méníš? Pak teprv¹⁾, řekl Pyrrhos, budeme dobré myslí a veseli, den po dni hodovati a kvasiti²⁾, v pokoji seděti, přátelskými rozprávkami a jinými kratochvílemi vespolek se těšiti a obveselovati a vělijaké rozkoše ploditi³⁾. K tomu takto odpověděl Kineas, řka: Proč pak nyní, ó králi, bez práce⁴⁾ nechceš téhož pokoje a týchž rozkoší ani sám užiti⁵⁾, ani jiným dáti? Nebo tento úmysl a předsevzetí⁶⁾ mnoho tebe stane⁷⁾, a než ty k tomu přivedeš, k čemuž směruješ, mnoho krve lidské proleješ⁸⁾. Avšak⁹⁾ nevíš, zvede-liš se¹⁰⁾ tak všecko, jakžs ty u sebe uložil a umínil¹¹⁾, aneb dosáhneš-li toho, o čež tak žádostivě usiluješ, čili nic. Jakož pak v skutku¹²⁾ daleko se jinak Pyrrhovi zvedlo, než se on domníval a nadál¹³⁾. Nebo ačkoli s Římany dvě bitvě svedl a je přemohl, však takovou škodu na svém lidu vzal¹⁴⁾, že vyznati musil¹⁵⁾, řka: Jestliže se tak ještě jednou s Římany potkáme a zvítězíme, veta bude¹⁴⁾ po nás a bez vojska domů se navrátíme. Ale ani do Epeiru Pyrrhos se nevrátil; neb v městě Řeckém Argos nějaká žena, svrhši naň s hůry¹⁶⁾ kámen, zabila ho. A tak ten udatný bojovník, jak¹⁷⁾, žádostiv byl vojny a boje, tak v ní i o pokoj i o radost, i o všecku rozkoš svou s životem přišel.

1) τότε δή. 2) εἰς ἡμέραν δοθίω καὶ πίνω. 3) ταῦλα πάντα καθ' ἥδονὴν ποιέω. 4) ἀπραγμόνως. 5) srov. 133, 1. 6) t. dokázati (τὸ διαιρεῖσασθαι), po čem toužíš. 7) πολλῆς δαπάνης δεῖται. 8) t. ne bez mnohého krveprolití dosáhneš, čemu (attrakci) chceš. 9) πρὸς δὲ οὐ. 10) κατορθώω τι. 11) pouze κατὰ νοῦν. 12) srov. 128, 7. 13) τὰ πράγματα πολὺ εἰς τούτωντος ἀποβαίνει τῶν προσδοκωμένων. 14) ἀπόλυτοι. 15) srov. lat. non possum non. 16) t. se střechy. 17) διὰ τὸ ...

137. Thales.

Ze života a řečí starých básníkův a mudrcův.

(Jireš. Anthol. I. str. 75.)

Thales, mudřec Asianský¹⁾, jakož praví Laërtios, z cizích rodičov pošel jest. Ten v Athenách přebýváše a první mudřec nazván jest, pro²⁾ něhožto sedmi jiným mudrci řiekáhu. O přirození a běhu hvězdném³⁾ on první učeše, proněžto velikost slunce a měsice vypsal jest. Ten první všech mudrcov poznal jest a řekl, že duše jsú nesmrtelné. On celého roku časy⁴⁾ rozdělil jest ve čtyři sta, v šedesát a v pět dnův. Ten jednoho času kúpil jest vlačej od rybářov, a vytážena jest zlatá kra. O to stal se jest svár mezi nimi; neb rybáři praviechu, že vlačej ryb prodali jsú, on jistieše, že vlačej štěstí kúpil jest. Protož pro takovú neslychanú novinu⁵⁾ a pro množstvie zlata přišel jest⁶⁾ súd ten před vešken lid města toho a podáno jest⁷⁾ na Apollona mudrce, aby sě podle jeho výrčenie stalo⁸⁾ o tom zlatu. I řekl⁹⁾ Apollo: Tomu bud zlato dáno, ktož

jest najmúdzejší a najctnostnejší. To uslyševše dali jсu dsku zlatу¹⁰⁾ Thaletovi mudrci. Ten nechť vzieti, kázal ji dáti Manubiášovi; ten pak kázal ji dáti Pittakovi, a ihned ten poslal ji jinému. A tak všickni mudrci střiedali se jí¹¹⁾, až naposledy dostala se Solonovi. — Tento Thales byl jest chudý: s mудростí toliko sě obieraje, ižádné péče neměl o penězích. Protož řekl jest: Dobývati peněz a uměnie mудrosti spolu¹²⁾ nižádný nemůž. Tyto jсu jeho řeči¹³⁾: Najlepšie (stvořenie jest) svět, neb jest úcinek Boží; najvětšie (stvořenie jest) miesto, neb všecky věci schrání¹⁴⁾; najrychlejšie (stvořenie) rozum, nebo všudy¹⁵⁾ zbiehá; najmúdřejšie věc jest čas, neb všecky věci nalézá. Otázán jsa, co jest člověku nesnadného, řekl: Samému sě poznati. Otázán, kterak kto mohl by neštěstie snést, řekl: Bude-li mocí strpěti nepřátely. Otázán jsa, kto by byl šťastný, řekl: Ktož zdrav jest na těle, čist na duši. Otázán, kterak by kto mohl spravedlivě živ býti, řekl: Činí-li to sám, což jiným velí činiti. A umřel jest Thales, když byl v sedmdesáti letech a osmi, a byl za časov Achaz krále Židovského¹⁶⁾.

1) přidej: τὸ γένος. 2) κατά. 3) t. hvězd. 4) ὁ ἐνιαύσιος χρόνος. 5) τὸ καυρὸν τοῦ πράγματος 6) ἐπιτρέπεσθαι. 7) t. poslání jsou (lidé) majet se tázati (μαρτυρούμενοι). 8) t. aby, jak by bůh chtěl, uradili se. 9) χρέω. 10) t. zlato. 11) t. a tak jiný jinému, až atd. 12) φιλοσοφός αὖτε χρηματικόμενος. 13) ἀπόρθημα. 14) χωρέω. 15) διά παντός. 16) t. Židů.

138. Dobyti Theb.

Když¹⁾ byl Alexander v zemi Taulantiův zaměstknán, vtrhli někteří Thebští utečenci, zavoláni byvše²⁾ od jisté novotářské strany v městě, v noci do Theb, chopili se Amynta a Timolaa, důstojníků to Makedonské posádky na Kadmeii³⁾, kteří se žádného nepřátelství⁴⁾ nenadáli, a usmrtili je. Nato⁵⁾ odebrali se do shromáždění a podpichli Thebské, by od Alexandra odpadli, přislibujíce⁶⁾ jim svobodu — stará to a krásná slova! — a konečné vyproštění⁷⁾ z jařma Makedonského. I bylo jim proto snáze lid přemluvit⁸⁾, poněvadž jistili, že Alexander v Illyrii zahynul; neboť skutečně⁹⁾ pověst tato mnoho a z mnoha stran¹⁰⁾ se šířila¹¹⁾, poněvadž dlouhý čas byl pryč a že nižádná zpráva od něho ne přišla, tak že, jak se v takových (okolnostech) stává¹²⁾, neznajíce pravdy, co jim nejvíce po chuti bylo, se domýsheli. Čehož když Alexander se dověděl, domníval se, že záležitostí Thebských nikoli nevšimati si nesmí, maje jednak ode dávna v podezření město Athenských, jednak i odvážný čin Thebanů za dosi důležitý pokládaje¹³⁾, jestliže Lakedaimonští, kteří již dávno v myslí odpadlící byli, a někteří jiní z obyvatel Peloponesských a nespolehliví Aitolové Thebany v novotářství podporovati budou. Tak tedy¹⁴⁾ bez meškání vtrhl a rychlými pochody sedmého dne¹⁵⁾ do Pelliny v Thessalii přišel. Odtud vyraziv šestého dne do Boiotie

vpadl, tak že Thessalští nedověděli se dříve o jeho příchodu¹⁶⁾ za¹⁷⁾ Pyly, až s celým vojskem svým v Onchestu stál¹⁸⁾. Tu pak¹⁹⁾ tvrdili původcové²⁰⁾ odpadlictví, že přišlo vojsko Antipatrovo z Makedonie, sám pak Alexander, ujišťovali, že jest mrtev, a chovali se nezdvořácky²¹⁾ k těm, kteří hlásili, že tamо²²⁾ Alexander sám se blíží: vždyť²³⁾ prý to přišel jakýsi jiný Alexander, syn Aëropův.

1) ἐν φ. 2) t. ještě někteří z města je za přičinou (§. 463, A, c) novotářství zavolali (ἐπάγουσι gen. abs.). 3) t. důstojušků Makedonův Kadmeii držících (ἔχω). 4) adjekt. 5) δέ. 6) προτίσχουσι. 7) ἥδη ποτὲ ἀναλάττω (inf. aor. II. pass.). 8) jest mi snadno někoho přem. = πιθανός φανουσι εἰς τινα. 9) καὶ γὰρ κατ. 10) t. od mnohých. 11) φοιτάω. 12) opětování vyjadří se slovesem φιλέω. 13) οὐ φαῦλος ποιέουμαι τι. 14) pouze δή. 15) ἐβδομαῖος. 16) verbum. 17) εἰσω. 18) γίγνουμαι. 19) καὶ τότε δέ. 20) πράττω. 21) χαλεπῶς ἔχω. 22) οὐτος. 23) γάρ.

139. Pokračování.

Alexander, vytrhnuv na zejtří z Onchestu, blížil se městu Thebských vedle¹⁾ háje Iolaova, kdežto i tábor rozobil, dada ještě Thebanům čas²⁾, kdyby se snad jinak potázali a za přičinou³⁾ toho, že se byli tak se zlou poradili⁴⁾, poslance k němu vypravili. Oni pak tak málo na to pomyslili⁵⁾, by příležitost jakousi k narovnání poskytli, že jezdci a nemalý počet lehce oděných z města vybíjajíce až do táboru na přední stráže z dálky stříleli a několik Makedonův i usmrtili. Tu poše Alexander lehkooděnce a lučištníky, aby jich útok odrazili, a tito odrazili je bez obtíže, ani již i na tábor se hnali⁶⁾. Příštího dne obešed s⁷⁾ celým vojskem k bráně vedoucí⁸⁾ do Eleuther a Attiky, ani tu nedal se⁹⁾ do hradeb samých, nýbrž rozobil tábor nedaleko¹⁰⁾ od Kadmeie, aby byla pomoc na blízku posádky Makedonské¹¹⁾. Theští totiž stříhli Kadmeie, dvojnásobným kolím ji obehnavše, tak že ani z venku uzavřeným nikdo pomáhati, ani tito vybíháním¹²⁾ škoditi nemohli Thebským, kdykoli na nepřitele vně města se hnali⁶⁾. Alexander ale — neboť ještě pořád byl nakloněn¹³⁾ spíše přátelsky než bojem věc vyrovnat¹⁴⁾ — prodléval v táboru¹⁵⁾ u Kadmeie. Tu tedy z Thebských těm, kteří o obec nejlépe smýšleli, zachtělo se¹⁶⁾ vybrati se k Alexandru a lidu Thebskému odpuštění za odpadlictví vymoci; než utečenci a ti, kteří byli utečence přivolali, domnívajíce se, že by žádné milosti před Alexandrem nenalezli¹⁷⁾, všemožným spůsobem lid k válce naváděli. Alexander pak ani tak na město útku neučinil.

1) κατά. Iolaos, vozataj Herakleův, byl za heroa ctěn. 2) τριβὴν ἐδιδομι. 3) v. 138, 2. 4) τὰ κακῶς ἔγρασμένα. 5) τοσούτου δέω. 6) προσφέρομαι. 7) ἀναλαμβάνω. 8) φέω. 9) προσμίγνυμι. 10) οὐ πολὺ ἀπέχων. 11) srov. 138, 3. 12) verbum. 13) ἐθέλω. 14) v. 89, 13. 15) καταστραπεσθενώ. 16) ὀρμάομαι. 17) τυγχάνω.

140. Pokračování.

Než vypravuje Ptolemaios, syn Lagův, že Perdikkas, který se svým oddělením před polní stráží stál a od kolí nepřátel nedaleko byl vzdálen, nedočkav znamení k bitvě od Alexandra, sám první se dal¹⁾ do kolí a vytrhav je udeřil na přední stráž Thebských. Za ním pustil se²⁾ Amyntas, syn Andromenův, poněvadž tam s Perdikkou též stál³⁾, a přivedl rovněž oddělení své, jakmile byl spatřil, že Perdikkas kolím ku předu se protlačil⁴⁾. Uzřev to Alexander postupoval s ostatním vojskem, aby onino samotni od Thebanův obklíčeni nebyli a do nebezpečenství nepřišli. I poručil lučištěnům a Agrianům, aby kolí ztekli, jádro pak vojska a gardy ještě venku držel. Tu však Perdikkas, když o to usiloval, aby se druhým kolím ku předu dostal⁵⁾, sám raněn byv na tom místě⁶⁾ klesl, a v špatném stavu⁷⁾ do táboru byl odnesen a jen s tíží z rány své vylečen. Thebští ale od lučištěnů s⁸⁾ ním sem vpadších a i od Alexandra (poslaných) do úvozu, jenž vedle⁹⁾ chrámu Herakleova¹⁰⁾ běží¹¹⁾, uzavřeni byli. I couvali, pořád pronásledováni jsouce, do chrámu Herakleova; když pak se odtud s křikem obrátili, nastal útěk mezi Makedonskými. Tu padne toxarch Eurybotas z Krety¹²⁾ a do sedmdesáti lučištěnů samých; ostatní utekli k jádru vojska Makedonského a ku gardám královským.

1) v. 139, 9. 2) ἐπομαι partic. 3) συντέταγμαι. 4) προέρχομαι εἰσω τινός. 5) παρέρχομαι εἰσω τινός. 6) αὐτοῦ. 7) κακῶς ἔχων. 8) ἄμα. 9) §. 459, B, a. 10) τὸ Ἡράκλειον. 11) srov. 139, 8. 12) ὁ Κρής.

141. Dokončení.

V tom Alexander spatřiv, že lidé jeho utíkají, a Thebští že při stíhání šík svůj opustili¹⁾ se sřaděným klínem svým na ně udeří. Tento zatlačí Thebské do brány, a mezi²⁾ nimi nastával tak³⁾ strašný útěk, že skrze bránu do města tlačeni jsouce, ne dosti rychle⁴⁾ zavřtí ji mohli. Než tu⁵⁾ vtrhli zároveň⁶⁾ s nimi do města všickni ti Makedonové, kteří v zálepí za utíkajícími běželi, poněvadž i hrady za příčinou četných předních stráží byly neobsazeny. Tito přišedše na Kadmeii tálí⁷⁾ odsud zároveň s posádkou Kadmejskou⁸⁾ vedle⁹⁾ chrámu Amfionova¹⁰⁾ do ostatního města; kdož pak stáli naproti⁹⁾ hradbám obsazeným¹¹⁾ již od těch, kteří s utíkajícími byli vtrhli⁶⁾, ti přelezše hnali se cválem na náměstí. Nějakou chvíliku vytrvali Thebští, kteří u chrámu Amfionova stáli; když však Makedonští i Alexander se všech stran, brzy tu, brzy onde¹²⁾ se objevujíce, na ně nalehali, tu upláchnuvše jezdcové Thebští městem na rovinu pádili, pěšáci pak, jak komu bylo možná¹³⁾, zachrániti se hleděli¹⁴⁾. Tu tedy v hněvu ne tak Makedonští, nýbrž Fokejští, Platajští a ostatní Boiotové Thebany, kteří se už ani nebránili, maně zabíjeli: jedny, do domů

se vdírajíce, některé, když na odpor se postavili, jiné pak, když v svatyních za ochranu žádali, a nešetřili ani žen ani děti.

- 1) καταλνω. 2) dat. 3) σις τοσόνδε. 4) οὐ φθάρω s infinit.
 5) ἀλλά — γάρ. 6) συνυπείνετο. 7) ἐκβαίνω. 8) srov. 138, 3. 9) v.
 140, 9. 10) τὸ Αμφιῶν. 11) ἔχω. 12) ἀλλοτε ἄλλη. 13) προχωρέω.
 14) §. 489.

142. Mínění starých o trestech a odměnách na onom světě.

Jakmile zemřeli přijdou na místo, kamž strážný duch každého přivádí, musejí nejprve státi k soudu¹⁾ i ti, kteří dobře a šlechetně žili byli, i ti, kteří ne. Ti, o kterých se uzná²⁾, že jakýž takýž život vedli³⁾, odeberou se k Acherontu, a vstoupivše do člunků, které tam pro ně jsou, dostanou se po nich k jezeru. Zde bydlí a očišťují se, a když za hřichy své pokání učinili, docházejí odpuštění, jestliže kdo čím se probřešil, jakož i za dobré skutky své bývají odměněni, každý dle zásluh. Ty pak, o kterých se uzná, že nejsou k vyléčení⁴⁾ pro velikost hřichů, bud že mnohé a veliké svatokrádeže aneb nespravedlivé a nezákonitě vraždy spáchali aneb něco jiného, co snad⁵⁾ tomu jest podobno, ty zasloužený osud vrhá do Tartaru, odkudž nikdy nevycházejí. O kterých se ale uzná, že zhojitelné sice, avšak veliké hřichy spáchali, jako na příklad ti, kteří proti otci neb matce z hněvu násilí nějakého se dopustili⁶⁾ a v skroušenosti⁷⁾ ostatní život tráví, aneb nějakým jiným takovým spůsobem někoho o život připravili⁸⁾, ti musejí sice do Tartaru upadnouti, než upadší tam a rok tam pobývší⁹⁾ vlna vyvrhuje, vražedníky do Kokytu, násilnšky pak proti otci a matce do Pyriflegethonu.

- 1) §. 494. 2) δοκέω; ostatně jest to věta povšechná. 3) μέσως βιώω. 4) ἀνιάτως ἔχω. 5) τυγχάρω. 6) πράττω. 7) μεταμέλει μοι §. 586. 8) t. mužebojci se stali. 9) γλυπομαι.

143. Dokončení.

Když pak (proudem) nesení jsouce dostanou se¹⁾ k jezeru Acherontskému, tu křičí a volají, jedni ty, které zavraždili, druží ty, jimž násilí učinili, a přivolavše je snažně žádají²⁾, aby jim v jezero vystoupiti popřáli a je přijali, a uprosí-li je, tu vystoupí a strastí svých zproštěni jsou; pakli že ne, odnášeni bývají opět do Tartaru, a odtud zase do oněch řek, a utrpení jich nemá dříve koncě³⁾, než až uprosí ty, kterým ukřividli; nebo trest tento uložen jim byl od soudců. Kdož však životem zbožným vynikli⁴⁾, to jsou ti, kteří z podzemních těchto místnosti vysvobozeni a jako z vězení vyproštěni nahoru do čistého příbytku přicházejí a na zemi se ubytují. Kteří pak z těchto mudretvím dostatečně se očistili, ti žijí docela bez těl po celý budoucí čas, a do příbytků, nad tyto ještě krásnějších přicházejí.

1) γλυπομαι. 2) λικετεύω καὶ δέομαι. 3) vazba s παύομαι. 4) δοκέω
διατρέποντας πρός τὸ ὄστρος βιῶνται.

144. Ptolemaios Filometor¹⁾.

Ptolemaios, Filometor nazvaný, jest osmý potomek po králi Aigypském Ptolemaiovi, synu Lagovu, a obdržel úsměškem²⁾ příjmení toho; neboť nevíme, že by byl kdo z králů od své matky tou měrou³⁾ nenáviděn býval. Ačkoli byl starší než bratr jeho Alexander, nepřipouštěla⁴⁾ ho matka jeho Kleopatra k vladaření, spůsobivši dříve, že od otce svého na Kypros poslán byl. Přičina této k synovi nepřízně byla prý Kleopatře mimo⁵⁾ jiné i ta, že měla naději, že mladší syn Alexander více poslušen jí bude. Protož přemluvala Aigypťany, aby Alexandra za krále si zvolili. Když pak tomu lid odporal, tu poslala Alexandra podruhé na Kypros, zdánlivě sice co vojevůdce, avšak v pravdě proto, že skrze něho Ptolemaiovi hroznější býti chtěla. Konečně poranivší ze služebníků svých ty, které za nejvérnější měla, přivedla⁶⁾ je před lid, jako by byl Ptolemaios o její bezživotí stál⁷⁾ a služebníci její od něho to byli utrpěli. Tu povstali obyvatelé Alexandrie⁸⁾, hodlajice Ptolemaia usmrtili; když pak on je tím, že do lodi vstoupil, předstihl⁹⁾, tu Alexandra vrátivší se z Kypru králem učinili. Avšak Kleopatra došla trestu za hanebný čin svůj, byvši o život připravena od Alexandra, jemuž sama k panování v Aigypť dopomohla. Což když na jevo vyšlo, a Alexander strachem před občany utíkal, tu Ptolemaios se vrátil a podruhé Aigypotos opanoval a s Thebskými, kteří od něho odpadli, válku započal. I podmanil si je třetího roku po odpadnutí a ztýral je tak, že jim nezůstalo ani památky někdejšího blahobytu, který byl takového stupně dosáhl, že bohatstvím svým nejzámožnější z Hellenův převyšovali. Zanedlouho potom zemřel Ptolemaios přirozenou smrtí. Atheňané, kteří od něho mnoho dobrdění obdrželi, vystavěli z kovu¹⁰⁾ sochu i jemu i Berenice, dcери jeho.

1) Král Aigypský 181—146 před Kr. 2) §. 463, A, c. 3) εἰς τοσούνδε. 4) ἔων καλεῖν. 5) srov. 18, 3. 6) ἐπάγομαι εἰς. 7) Věta tato vyjadří se trpně. Ostatně co se této jakož i násled. věty týče srov. §. 588. příkl. 6. 8) οἱ Ἀλεξανδρεῖς. 9) vazba s φθάρω. 10) srov. 10, 14.

145. Povaha mladíků.

Mladíci jsou co do povahy žádostiví a spůsobilí¹⁾, činiti to, čeho si žádají. Jsoutě vrtkavi a brzy nabaží se svých žádostí. I zahoří dychtivosti, než brzy přestanou; neboť jich chtění²⁾ jest prudké, ne však vytrvalé³⁾, jako hlad a žízeň⁴⁾ nemocných⁵⁾. Jsoutě popudliví, prchlí a náchylní poddati se⁶⁾ návalu, a podléhají hněvu; neboť ze ctižádosti nevydrží toho, když zůstávají bez povšimnutí⁶⁾, nýbrž rozhorlí se, když se domnívají, že se jim křivda stává.

Jsoutě sice ctižádostivi, více však chtivi vítězství; neboť po přednosti baží mládež, a vítězství jest jakási přednost. Penězochtivi jsou nejméně, poněvadž ještě nouze nezakusili. I nejsou zlomyslni, nýbrž dobromyslni, poněvadž ještě neuzreli mnoho nešlechetnosti. Též jsou lehkověřni, poněvadž ještě nebyli často¹⁾ oklamáni, a plni naděje²⁾; neboť naděje patří³⁾ budoucnosti, upomínka pak minulosti; mladíkům ale budoucnost rozsáhlá⁴⁾ jest, minulost pak krátká. I snadno jest je oklamati⁵⁾ pro to, co právě podotknuto; neboť snadno naděje nabývají. Dále⁶⁾ jsou náležitě srdnati⁷⁾, neboť jsou ohniví a plni naděje, z čehož dílem neohroženosť pochází⁸⁾ dílem důvěra. Též jsou velikomyslni; neboť nejsou ještě životem pokročeni, nýbrž nouze neznali; a místi se za schopna velkých věcí, jest velikomyslnost. I volí raději činiti věci krásné než užitečné; neboť žijí spíše dle⁹⁾ své povahy než dle rozvážení; směrují¹⁰⁾ pak rozvážení k užitku, ctnost ku kráse. Též jsou více milovní přátelství a společenství než ostatní věky, poněvadž se radují z pospolitého života, a že ještě o ničem dle¹¹⁾ užitku nesoudí. A ve všem¹²⁾ chybují pro náchylnost svou k přílišnosti a prudkosti¹³⁾ proti výroku¹⁴⁾ Chilonovu; neboť vše přes míru činí: milují totiž přes míru, nenávidí přes míru a rovněž i vše ostatní. I myslí, že všecko vědí a stojí na svém. Jsou též útrpní, poněvadž všecky za hodné a za lepší mají, než v skutku jsou¹⁵⁾, neboť posuzují bližní dle své nevinnosti a myslí, že nezaslouženě¹⁶⁾ trpí.

1) t. takovi (*οἶος* §. 601) že činí. 2) plur. 3) t. a ne vyt. (*μέγας*). 4) *κάμην*. 5) *ἀκολουθέω*. 6) §. 590. 7) *πολλά*. 8) *εὐστης*, -*ιδος*. 9) *εἰναι*. 10) *πολύς*. 11) *συεῖαπάτητός σίμι*. 12) *ἄτι δέ*. 13) kompar. 14) t. což dílem (*ἄν τὸ μέρη*) neohroženosť (*μὴ φοβήσθαι*) dílem (*τὸ δέ*) důvěru (*Φαρέττην*) činí. 15) dat. 16) t. patří v. 9. 17) §. 467, C, b. 18) §. 401. 19) *ἐπὶ τὸ μᾶλλον καὶ σφραγότροπον* (čímž směr a spolu výsledek onoho poklesku se naznačuje). 20) *τὸ Χιλώνιον*. Chilon Lakedaim. jeden ze sedmi mudrců, jemužto se připisuje právopověď: *Μῆδεν ἄγαν* (nic přes míru). 21) nevyjádří se; protiva ta v Řec. jaz. již v kompari obsažena. 22) adjekt.

146. Povaha starců.

Starci skoro opáčnou mladíkům na největším díle mají povahu. Poněvadž totiž mnoho let žili, často oklamáni byli i sami pobloudili a že větší část věcí nedokonalá jest: ani nic rozhodně netvrdí, nýbrž o všem s pochybností¹⁾ mluví; domýšlejí se toliko, nevědí však ničehož, a přidávají řečem svým vždy „snad“ aneb „možná“²⁾. I jsou domnívační z nedůvěry, nedůvěřliví pak ze zkušenosti a všecko na horší stránku vykládají³⁾. Jsou málo-myslni, poněvadž jsou životem pokročeni; nežádají totiž nic velkého neb zvláštního⁴⁾; nýbrž čeho k životu třeba⁵⁾; též jsou skoupi; neboť jedna z potřebných věcí jest jméni; zároveň pak i ze zkušenosti vědí, že nesnadno jest nabity, snadno pozbyti. I jsou

bázlivi a všechno napřed se obávají⁶⁾; neboť jsou opak⁷⁾ mladíků; tito totiž jsou ohniví, starci pak chladní. Též jsou života milovní, a nejvíce posledních dnů⁸⁾, poněvadž člověk nejvíce baží po tom, čeho se mu nedostává. I žijí dle⁹⁾ užitku a ne dle krásy, více než třeba, poněvadž jsou samolibí. Doufajíť nesnadno¹⁰⁾ za příčinou zkušenosti (neboť největší část věcí špatný konec mívá) a mimo to¹¹⁾ i z bojácnosti. Žijí více v upomínce¹²⁾ než v naději; neboť zbytek jich života je skrovny, minulá pak jeho část¹³⁾ dlouhá¹⁴⁾; patří¹⁵⁾ pak naděje budounosti, upomínka minulosti. A to právě¹⁶⁾ ještě též příčinou¹⁷⁾ jich štěbetavosti; neboť vypravují vždy¹⁸⁾ o věcech minulých: nabývají totiž útěchy ze zpomínání¹⁹⁾. Jich vášně dílem zanikly dílem jsou slabé. Útrpní též jsou starci, avšak ne za touže příčinou²⁰⁾ jako mladíci; neboť tito jsou to z lidumilnosti, starci pak ze slabosti. Též rádi naříkají a nejsou ani žertovni ani veseli.

1) ἀμφισθητέω; užij spojek οὐτε... τέ §. 625, 2. 2) τὸ ἴσως καὶ τέχνα §. 379, Pozn. 3) ἐπὶ χεῖρον ὑπολαμβάνω. 4) περιττός. 5) v. 115, 2. 6) πάντα προφορητικοί (pojí se jako verbum προφορέομαι). 7) ἐνεργῶς διέκειμαι τινι. 8) ἐπὶ τῇ τελευταῖᾳ ἡμέρᾳ. 9) v. 145, 17. 10) δύσελπτις εἰμι; srov. 145, 8. 11) καὶ ἔτι. 12) dat. 13) t. minulost (života). 14) v. 145, 10. 15) v. 145, 9. 16) t. což právě (ὅπερ). 17) αὔτιος 3. 18) vazba s διατελέω. 19) vazba s ἥδομαι a ἀναμιμησκομαι. 20) διὰ ταῦτα §. 436, b.

147. Jak se správě obce oddávati máme¹⁾.

(Dle Jana Kocína z Kocinetu.)

Kdož se správě obce oddati chtějí, těm ještě předně toho potřebí²⁾, nechtěli sebe i obce zavéstí a k nenabyté škodě přivésti, aby k tomu s dobrým rozmyslem, zdravou radou a bedlivým uvážením³⁾ přistoupali; ne z lehkomyслné žádosti, marné chvály aneb nenáležité pomsty, ani úmyslem⁴⁾ vyhledávání vlastního užitku a zisku⁵⁾, jakoby na nějakou zlatou žěň jítí měli — tak totiž někdy Stratokles a Dromokleides soudnou stolicí jmenovali, a nyní mnozí týmž úmyslem se na úřady obecné⁶⁾ trou — aneb že by někomu vyvýšenosti a poctivosti závistivě⁷⁾ nepráli⁸⁾; ani z vše-tečnosti a že by se neměli čím jiným zaneprázdniti. Nebo jako zahálčiví a prázdní lidé po ryňku se třebas celý den, by jim toho žádná potřeba nebyla, procházejí⁹⁾: tak mnozí, nemajíce co užitečného dělati, pletou se v úřady obecné⁶⁾, a pokládajíce je sobě za hru a žert, netoliko za ně žádají¹⁰⁾, ale někdy¹¹⁾ i drahými¹²⁾ dary se v ně vklupují. Takoví podobní jsou¹³⁾ těm, kteří z kratochvíle vejdouce do lodi, když je potom mimo naději na hlubinu mořskou výtr zanese¹⁴⁾, teprva se zpátkem k břehu ohlíďají¹⁵⁾, a kterak by zase k zemi přijíti mohli¹⁶⁾, o to se žádostivě strají; však nieméně se strachem¹⁷⁾ a velikou nechutí¹⁸⁾, chtej nechtěj¹⁹⁾ v nebezpečenství s jinými²⁰⁾ zůstat a vytrvat musejí. Rovně i onino dosáhlouce úřadův a za nedlouhý čas jich poku-

síce, teprv potom předsevzetí svého pykají a ustavičně bych bych **volají²¹⁾**, zvláště **22)** když místo chvály **23)** potupy dochází **24)**, **a** místo co by svou mocí, jak si to přáli, jiné zastrašovati měli **25)**, **do** nebezpečného postavení a do zmatků se přivádějí **26)**. Ale **kteríž** ve správu obce jako ve věci svému řádu a stavu náležitou **27)** **s radou²⁸⁾** a rozmyslem vstupují **29)**, ti se toho ničehož neobávají, a potká-li je co (odporného), dobromyslně to snázejí.

1) *Ποτον χοη ἀπτεσθαι τῆς πολιτείας.* 2) *δεῖ.* 3) *εἰ λογίζουμαι καὶ βουλεύομαι καὶ ἐνθυμέομαι.* 4) *ἐνι s dat.* 5) *vyhl. vl. už. a zisku ἔργωσια καὶ χρηματισμός.* 6) *δημόσια πράγματα.* 7) *ὑπὸ φθόρον.* 8) *ζηλόω τινά τινος.* 9) *διατελέω θν.* 10) *διώκω τι.* 11) §. 603. 12) *μέγας.* 13) *ταῦτὸν πάσχοντα srov.* 146, 20. 14) *ἀποσπάω.* 15) *ἀποβλέπω.* 16) *ἀποβαλω.* 17) *ταράττομαι.* 18) *ταντιάω.* 19) spojení **dle** §. 627. 20) *μετ' ἄλλων κινδυνεύω.* 21) *vazba s oύ πανόμαι a οὐ μοάζω.* 22) *καὶ ταῦτ' εἴτι μᾶλλον.* 23) t. chvály očekávajíce (*εἴπιζω*). 24) *περιπλέω.* 25) t. očekávajíce (*προσδοκῶ*), že jiným mocí svou hrozní budou. 26) *ἄγομαι.* 27) *μάλιστα προσῆκον ἑαροῦς.* 28) *γνώμη.* 29) *vstupují ve správu obce = τα κοινὰ πράγματα ἀρχομαι.*

148. Řeč neduživec proti obžalobě, aby¹⁾ se mu nedával peníz od obce.*)

Skoro²⁾ jsem díky povinen, slavná rado³⁾, žalobníku, že mě v tuto při zapleti⁴⁾. Nebot nemaje dříve příležitosti, při⁵⁾ které bych účet ze života svého vydal, nyní skrze něho jsem ji obdržel. I pokusím se v řeči své o to, abych dokázal, že on lže, já pak

*.) V Athenách nebývalo ani ústavů pro chudé ani pro nemocné. K vespolečnému se podporování v neštěstí a chudobě zakládali měšťané dobrovolně mezi sebou spolky, nějakou maličkostí k účelu tomu přispívajíce. Spolek takový, jakož i příspěvek k tomu cili dávaný nazýval se *ἔραρος* (lásky), údové takového spolku sluli *ἔραρισται*. Než i stát již od dávných časů mrzákům a neduživým (*ἀδυάτοις*), jichž jmění nebylo větší tří min (*δυρδές τριῶν μνῶν*; srov. 66, 6) poskytoval podporu, která toho času, do něhož tato řeč padá, jeden obol (*ὅβολός* t. něco více než 5 kr.) obnášela. Zdali kdo takové podpory hoden byl cili nic, o tom rozhodovala rada pěti set občanů (*οἱ πεντακόσιοι*) a udilela ji dle prytanií t. j. vždy za 35 neb 36 dní. Pročež bylo neduživém oné pomoci potřebujícím po uplynutí každé prytanie před radu se postavit, kdežto proti dalšímu poskytování oné podpory i námítky činiti se mohly, t. j. mohla se proti neduživci podat žaloba (*εἰσαγγελία*), že takové podpory již více nepotřebuje. Rozhodnouti o tom přislüšelo radě. Tak stalo se to i v této případnosti, která se několiko let po vyhnání třiceti tyranův sběhla. Podána byla totiž od kohosi žaloba proti jakémusi mrzákovi, který se tedy před radou následující řečí hájí.

že jsem žil až po dnešní den (co muž, jenž) chvály spíše hoden (jest) než závidění; neboť pro nic jiného, zdá se mi, nezapletl mne v při tuto než ze závisti. Ač⁶⁾ kdo takovým závidí, s nimiž ostatní mají útrpnost, jaké nešlechetnosti zdá se vám, že by se takový člověk zdržeti mohl? Neb činí-li to pro bohatství, jest udavač; mistí-li se na mně co na nepříteli svém, jest lhář; nebo pro jeho špatnost nikdy jsem s ním nic neměl⁷⁾) ani co s přítelem ani co s nepřítelem. Pročež tedy⁸⁾, slavná rado, patrně⁹⁾ mi závidí, že, ač takovým neštěstím jsem postižen¹⁰⁾, lepším nad něho jsem občanem. Myslím totiž, slavná rado, že dlužno pohromy tělesné snahami duševními náležitě léčiti. Neboť jestliže stejnou měrou, jako jest moje neštěstí¹⁰⁾, i ducha¹¹⁾ mříti i ostatní život tráviti budu, čím¹²⁾ budu se lišiti od tohoto člověka?

1) περὶ srov. §. 574, 3. 2) t. nejsem toho dalek (οὐ πολλοῦ δέω) vzdávati díky. 3) ὁ βουλῆ. 4) παρασκευάζω. 5) ἀπί s gen. 6) κατοι. 7) χρέουμαι. 8) ἡδη τοίνυν. 9) vazba s δηλός εἰμι. 10) t. stejnou měrou (εἴσον) s nešt. 11) διάφορα. 12) §. 401.

149. Pokračování.

O tom tedy tolík ode mne¹⁾ řečeno hudiž. Avšak o čem mi sluší mluviti, o tom, jak možná bude, co nejkratceji²⁾ se vyjádřím. Praví totiž žalobník, že neprávě dostávám onen peníz od obce; neboť prý jsem tělesně zdrav a nepatřím³⁾ mezi neduživé a znám prý se v takovém obchodu, že i bez této almužny žiti mohu⁴⁾. A na důkaz toho uvádí tělesnou mou sflu, že na koních jezdím, a zámožnost z obchodu⁵⁾, že mohu obcovati s lidmi, kteří utráceti mohou. Mou z obchodu zámožnost a ostatní život můj, jaký právě jest, myslím, že všickni znáte; avšak předce i já vám to v krátkosti povím. Mně totiž otec můj nezůstavil ničehož, a nebožku⁶⁾ matku svou již třetí tomu rok co⁷⁾ přestal jsem živiti a dítek nemám, jež by mne ošetrovaly⁸⁾. Obchod pak mám⁹⁾, který mi málo¹⁰⁾ vynášeti¹¹⁾ může, jejž sám již s tíží provozuji; člověka pak, jenž by ho přejal¹²⁾, nemohu dostati¹³⁾ a příjmu nemám jiného leč tento, kterýžto kdybyste mi odňali, byl bych v nebezpečí v nejhorší příjiti postavení¹⁴⁾. Pročež¹⁵⁾ když možná, slavná rado, mě spravedlivě zachrániti, nezníčujte mne nespravedlivým spůsobem¹⁶⁾, aniž co jste mladšímu a silnějšímu poskytli, staršímu a slabšímu neodnímejte, a ještě jste dříve i k těm, kterých žádná rána nezastihla¹⁷⁾, nad míru byli milosrdni¹⁸⁾, nyní pro tohoto člověka s těmi, kterých i nepřátel politovati musí¹⁹⁾, krutě ne-nakládejte; aniž odvážice se mně křivdu učiniti, i ostatní, kteří v stejném jsou se mnou postavenf²⁰⁾ myslí nezbavujte. Neb bylo by to nemístné, slavná rado, kdyby se ukázalo, že tehdáž, když jednoduché bylo moje neštěstí, dostával jsem onen peníz; nyní pak, když stáří a nemoce a nehody, jež s nimi souvisí²¹⁾, na mne naléhají²²⁾, tu kdyby se mi odňali.

- 1) §. 434. 2) ὡς ἀνολόγιος τε δια βραχυπάτων. 3) srov. 145, 9.
 4) t. žiji. 5) η ἐν τῇ τέχνῃ (ἐν τῇ τέχνῃς) εὐπορία. 6) τελευτώ.
 7) τρόπον ἔτος τοιτ. 8) §. 500. 9) §. 503. 10) βραχέα. 11) ὁφελέω.
 12) partic. §. 500 a §. 380. 13) κτάομαι. 14) ὑπὸ τῇ δυσκαλεστάτῃ
 τύχῃ γέννηματ. 15) τοιττ. 16) t. nespravedlivě. 17) οὐδὲν κακὸν
 ἔχω. 18) superl. 19) ἀλλεωός σημ. τινι. 20) ὄμοιως τινὶ διάκειμαι.
 21) ἐπομεῖται. 22) προσγένετο.

150. Pokračování.

Zdá se mi, žeby velikost mé chudoby žalobník nejpatrněji sám a sám¹⁾ dokázal. Nebot kdybych já ustanoven jsa za chorega v truchlohře²⁾ k záměně majetku jej vyzval, desetkrát by volil spíše býti choregem, nežli jednou jmění své zaměnit³⁾. A což pak⁴⁾ to není strašné nyní žalovati, že pro velikou zámožnost stejnou měrou⁵⁾ mohu obcovati s lidmi nejbohatšími, kdyby pak se náhodou stalo něco z toho, co⁶⁾ povídám, takovým býti člověkem a ještě horším? — Co však se týče máho jezdění na koních⁷⁾, o kterém tento člověk opovážil sé zmínsku vám učiniti, ani osudu se neboje ani vás se neostýchaje, o tom mnoho nedíl⁸⁾. Nebot já, slavná rado, myslím, že všickni, kteří nějakou takovou pohromou postiženi jsou⁹⁾, jakési úlevy hledají a na to pomýšlejí¹⁰⁾, jak by co možná nejvíce bez bolesti¹¹⁾, potkavši je nehodu snášeti mohli¹²⁾. Z nichžto jeden já, kterýž jsem do takového neštěstí upadl, tu sobě vynašel jsem úlevu na cesty, jež nad nevyhnutelné jsou delší. A co největším, slavná rado, jest důkazem, že pro neštěstí a ne z přepychu, jako tento praví, na koních jezdím, to snadno jesť pochopiti. Nebot kdybych měl jmění, ve¹³⁾ zvláštním sedle¹⁴⁾ bych se vozil a nejezdil bych na koních cizích; nyní pak, když nic takového zjednatni si nemohu, cizích koní často užívat musím. Núž tedy¹⁵⁾ což pak⁴⁾ to není nemístné, slavná rado, že právě on¹⁶⁾, kdyby mě ve zvláštním sedle vézti se viděl, mlčí — neb co by také říkal? — když¹⁷⁾ pak na vydlužených koních jezdím, o to se pokouší, aby vás přemluvil, že bych byl při sile? A poněvadž dvou berlí užívám, kdežto ostatní jedně potřebují, což pak⁴⁾ není to nemístné, nežalovati, že i to jest věc zdravých lidí, poněvadž ale na koních jezdím, to vám uváděti za důkaz, že patřím k lidem zdravým? A toho mi pro touž přičinu obého třeba.

1) μόρος ἀνθρώπων. 2) χρηγῆς τραχυπόδοις. Choregum bylo pečovati o patřičné vystrojení a vyevičení chorů v tragediích. Bylato velmi nákladná povinnost bohatších občanů v Athenách; a kdyby byl někdo, jsa k tomu od archonta ustanoven, choregie na se vzítí nechtěl, mohl jiného bohatšího, o němž se domníval, že by spíše jemu příslušela, k záměnu majetku vyzvat (εἰς ἀντίδοσιν προκαλεῖσθαι). 3) pouze ἀντίδοσις. 4) což pak = πῶς. 5) srov. 148, 10. 6) attrakci. 7) περὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἴννης ἵππης. 8) οὐ πολὺς ὁ λόγος. 9) ἔχω. 10) φιλο-

σοφέω τι. 11) *ἀλύπως.* 12) *μεταχειρίζομαι.* 13) *ἐπι.* 14) *ἀστραβή,* sedlo to na spůsob lenošky, v kterém člověk bezpečně (*ἀστραβῆς = ἀστραβῆς*) seděl. Takových sedel, která obyčejně mezikům na hřbet se kladla, užívali lidé rozmazlení, ženy a mrzaci. 15) *κατροι.* 16) srov. 92, 5. 17) *ὅτι.*

151. Pokračování.

Tak velice vyznamenal se nestydlostí svou před celým světem, že jsa jediný pokouší se přemlouvati vás, jichž jest tolik, že já nenáležím k neduživým. Ač¹⁾ namluví-li k tomu některé z vás, slavná rado, což mi překáží losovati o hodnost devíti archontů²⁾, a vám, odníti mi onen obol co zdravému a přiřknouti všecko mému žalobníku co mrzáku? Neboť neodejmeme snad předce³⁾ vy témuž člověku almužny co zdravému, onino⁴⁾ pak ho co neduživce z losování⁵⁾ vyloučí! Avšak vy nejste stejného s ním smýšlení. Neboť on, jako by moje nehoda dědičkou⁶⁾ byla, přišel, aby se přel o ní se mnou, a pokouší se přemlouvati vás, že nejsem takový, jak vy všickni vidíte. Vy pak, jak přísluší lidem zdravého rozumu⁷⁾, spíše věřte vlastním očím svým než jeho slovům. — Praví dále⁸⁾, že jsem zpupný a násilník a příliš drzé povahy, jako by mítí měl pravdu, když strašných užije výrazu⁹⁾, avšak jako by toho nedosáhl¹⁰⁾, kdyby zcela mírných výrazů užíval¹¹⁾ a nelhal. Já pak, slavná rado, mám zato, že jistě rozeznáváte, kterým lidem dovoleno, aby byli zpupni, a kterým to nepřísluší. Neboť není přirozeno, aby lidé chudobní a v přílišné nouzi postavení¹²⁾ se nadýmali, nýbrž ti, kteří více mají než třeba; ani stářím již pokročili, nýbrž ještě mladí a junáckou mysl¹³⁾ mající¹⁴⁾. Bohatí totiž vyplácejí se penězi z nebezpečenství, chudí pak vlastní¹⁵⁾ nouzí k mírnosti¹⁶⁾ dohánění bývají; a mladíci odpustění docházejí u starců, starcům pak, když chybují, staří i mladí výčitky činí. A silným dovoleno jest, i když se jim žádná krivda nestává, týrati koho chtejí; slabým pak není možná, ani když se jim ubližuje, brániti se původcům toho, ani když někoho týrati chtejí, býti s ty¹⁷⁾, jimž by se ubližovalo. Pročež zdá se mi, že žalobník mluvil o mé zpupnosti ne opravdu nýbrž v žertu¹⁸⁾, a ne aby vás přesvědčil¹⁹⁾, že já jsem takový, nýbrž aby mě v posměch uvedl, jakoby něco hezkého činil.

1) v. 148, 6. 2) *κληρόομαι τοῦ συνά αρχόντων* (roz. *ἀρχήν*). Mrzaci totiž neměli přístupu k této hodnosti. 3) §. 642, 5. 4) roz. ti, kteří losování obstarávají. 5) *κληροῦσθαι καλών.* 6) *ἡ ἐπίκληψη.* dcera, která neměla bratří a které tudyž otecovské jmění připadlo. Aby se ale jmění, pokud možná, při mužském rodě udrželo, byli v této případnosti i nejbližší příbuzní oprávněni, takovouto dědičku za manželku si žádati, třebas i dříve za jiného provdána byla. Za takovouto dědičku pokládá žalobce nehodu, s kterou onen mrzák žije, poněvadž denně obol vynáší. 7) t. což jest vše (ἐσγον) lidí zdr.

roz. (οἱ εὖ φρονοῦντες). 8) δέ. 9) φοβερῶς ὄνομαζω. 10) ἀλλ' οὐ ταῦτα ποιήσων. 11) πάντα πραόντως λέγω. 12) λλαγ ἀπόρως διάκειμαι. 13) νέαι διάροιαι. 14) χράομαι. 15) παρόν. 16) σωφρονέω. 17) περιγραφομαι. 18) οὐ σπουδαζω ἀλλὰ παλζω. 19) τ. chtěje vás přesvědčiti.

152. Pokračování.

Mimo to¹⁾ praví, že práv se u mne schází mnoho lidí špatných, kteří své jméni utratili a těm, kdož svůj majetek zachovati chtejí, úklady strojí. Vy pak rozvažte všickni, že touto řečí nic více mne neviní, než ostatní, kteří obchody mají, a nic více ty, kteří mě, než ty, kteří ostatní řemeslníky navštěvují. Neboť každý z vás uvykl si choditi jeden do krámu voňavkářského, druhý do holírny, třetí do dílny ševcovské, čtvrtý, kamkoli se to nahodí, a nejvíce jich k těm, kteří nejbliže náměstí bydlí, nejméně pak k těm, kteří odtud nejdále jsou²⁾. Pročež jestliže kdo z vás ze špatnosti viniti bude ty, kteří mě navštěvují, tož zjevno, že³⁾ platí to i těm⁴⁾, kteří se u jiných zdržují, a platí-li to těmto⁵⁾, tož i všem Atheneanům; neboť všickni jste zvyklí k někomu choditi a někde⁶⁾ se zdržovati. — Avšak nevím, proč se mám přfliš obširně proti jedné každé výpovědi hájiti a vás déle obtěžovati. Nebo jestliže jsem o věcech nejhlavnějších promluvil, proč mám na maličkostech, jako žalobník můj, dávati si záležeti? Žádám vás, slavná rado, všech, abyste o mně tak jako dříve smýšleli, a abyste mne o to, čeho mi jedině ve vlasti účastnu býti osud po přáli, tomuto člověku k vúli⁷⁾ nepřipravili, a ať vás teď on jediný nepřemluví, byste mi opět odňali to, co dávno všeobecným usnešením⁸⁾ všickni jste mi poskytli. Poněvadž mě totiž nebe⁹⁾ nejvyšších hodností zavilo, příkla mi obec této peníz, domnívajíc se, že společný jest los všem i dobrého i zlého. Jak bych tedy nebyl člověkem politování nejhodnějším, kdybych nejkrásnějších a nejdůležitějších výhod pro neštěstí své byl zbaven, o to pak, co obec mi poskytla, postaravši se o takovéto mrzáky¹⁰⁾, žalobníku k vúli byl připraven.

1) srov. 145, 12. 2) πλεῖστον ἀπέχω. 3) §. 633, 1, a. 4) t. (viniti bude) i ty. 5) t. jestliže (viniti bude) tyto atd. 6) ἀμοῦ γέ πον. 7) διά. 8) κουη. 9) ἐ δαιμων. 10) οἱ οὐτως διακείμενοι.

153. Dokončení.

Nikterak, slavná rado, takto neuuzavfrejte. Neboť proč pak byste na mě takoví byli¹⁾? Či proto, že mnou někdo snad v pří byv zapleten²⁾ jméni své ztratil? Avšak to ani jeden by nedokázal. Nebo proto, že jsem pletkář, nezbeda, poštíváček? Avšak já takových životních pomůcek na takovéto věci nevynakládám³⁾. Nebo proto, že jsem příliš zpupný a násilný? Avšak to ani žalobník sám říci nemůže, leč by chtěl i v tom lhářem býti, jako

ve věcech jiných. Nebo že jsem za vlády třídceti tyranů⁴⁾ moci nabyl a mnohým z občanů bezpráví učinil? Avšak s vaším lidem utekl jsem do Chalkidy na Euripu, a ačkoli mi bylo lze⁵⁾ s oněmi beze strachu řídit obec, zvolil jsem s vámi se všemi být v nebezpečenství. Pročež, slavná rado, poněvadž jsem se ničím ne-provinil, nebudete na mě takoví, jako⁶⁾ na ty, kteří mnoho bez-práví natropili⁷⁾, nýbrž usneste se o mně tak, jako jiné rady, rozpomenouce se, že ze spravování peněz obecných⁸⁾ účtu nesklá-dám, ani ze zastávání nějakého úřadu⁹⁾ počtu nevydávám, nýbrž jenom za příčinou¹⁰⁾ obolu mluvím. A tak vy všickni věc spra-vedlivou poznáte, a já, když takoví na mě budete¹¹⁾, budu-vám vděčen, žalobník pak budoucně se naučí nestrojiti úkladů slabším, nýbrž vítěziti nad těmi, kteří mu jsou rovní.

1) τοιούτον τυγχάρω τινός. 2) εἰς ἀγοῦνα καθίσταμαι τινα. 3) vazba s τυγχάρω a χρέουμαι τινι πρός τι. 4) ἐπὶ τῶν τριάκοντα. 5) §. 586. 6) τυγχάρως τινός ὄμοιώς τινι; srov. 1. 7) πολλὰ ἀδικεώ. 8) χρήματα διαχειρίζω τῆς πόλεως. 9) ἀργὴν ἀργω. 10) περὶ. 11) v. 1.

SLOVNÍČEK

č e s k o - ř e c k ý

ku Kořínkově

„Cvičebně knize.“

A.

Ada *"Ἄδα.*
 Adrastos *"Ἀδραστος.*
 Aedilis *ἀγορανόμος;* aedilem se státi
ἀγορανομέω.
 Aëropos *Ἄεροπος.*
 Africký *Αἰρικός* 3.
 Afričan *Διβύς,* n.os.
 Afrika *Αἴρική.*
 Afrodite *Αφροδίτη.*
 Agesilaos *Ἀγησίλαος.*
 Agriané *Ἀγριάνες,* o.i.
 Achaz *Ἀχαζός.*
 Acheron *Ἀχέρων,* ovtos.
 Acherontský *Ἀχερούνιος* 3. zvl. fem.
Ἀχερονιάς, ád.os.
 Achilleus *Ἀχιλλεύς.*
 Aiakos *Αἴακος.*
 Aletes *Αἴτης,* ou.
 Aigeus *Αἴγευς.*
 Aigina *Αἴγινη.*
 Agyptos *Αἴγυπτος,* j.
 Agyptský *Αἴγυπτος* 3.
 Aiolové *Αἰολεῖς,* twn, o.i.
 Aithiopové *Αἰθίοπες,* o.i.
 Aitna *Αἴτνη.*
 Aitolové *Αἴτωλοι,* o.i.
 Akumenos *Ακουμενός.*
 ale dě.
 alešpoň yé, yonu.
 Alexander *Ἀλέξανδρος.*
 Alkotes *Ἀλκέτης,* ou.
 Alkiabides *Ἀλκιβάδης,* ou.
 almužna *διδόμενον,* tó.
 Alpy *Ἀλπεις,* ewn, ai.
 Alyattes *Ἀλιάττης,* ou.
 Amasis *Ἀμασίς,* ew.
 Amfíaraos *Ἀμφιάραος.*
 Amfion *Ἀμφίων,* ovtos.
 amnestie *ἀμνηστία.*
 Amyntas *Ἀμύντας,* ou.
 Anaxagoras *Ἀναξαγόρας,* ou.
 Androgeos *Ἀνδρόγεως,* ew.
 Andromenes *Ἀνδρομένης,* ou.
 Anchuros *Ἀγχοῦρος.*
 ano i dě kai.
 Antaios *Ἀνταῖος.*
 Antigone *Ἀντιγόνη.*
 Antipater *Ἀντίπατρος.*
 Apis *Ἀπις,* eos č. idos, á.
 Apollodoros *Ἀπολλόδωρος.*
 Apollon *Ἀπόλλων,* ovtos.
 arci dñ.
 Ares *Ἄρης,* ew č. eos.
 Argejský *Ἄργειος* 3.
 Argos *Ἄργος,* tó.
 archa lágrnač, akos, j.
 Archelaos *Ἀρχέλαος.*
 Archidamos *Ἀρχίδαμος.*

archou *ἀρχων,* ouvtos.
 Arifros *Ἄριφρος.*
 Ariobarzanes *Ἀριοβαρζάνης,* ou.
 Arion *Ἄριων,* ou.
 Aristandros *Ἀριστανδρος.*
 aristokratický *ἀριστοκρατικός* 3.
 Ariston *Ἀρίστων,* ou.
 Aristoteles *Ἀριστοτέλης,* ou.
 Armeniový *Ἀρμενῖοι.*
 Arsalces *Ἀρσάκης,* ou.
 Artaxerxes *Ἀρταξέρξης,* ou.
 Artemis *Ἄρτεμις,* idos.
 Asie *Ἀσία;* Malá Á.=jen *Ἄσια.*
 Asianský *Ἀσιανός* 3.
 Asklepios *Ἀσκληπιος.*
 Athamas *Ἀθάμας,* autos.
 Athena *Ἀθηνᾶ.*
 Athérian *Ἀθηναῖος.*
 Atheny *Ἀθηναί.*
 Attilka *Ἀττική.*
 Attikové *Ἀττικοί,* o.i.
 Augeas *Αὐγέας.*
 až ťota; až posud v. posud.

B.

Babylon *Βαβυλών,* ovtos.
 balino *βαλίνος,* tó.
 bájce, bájka *μύθος.*
 bájecný *μύθος παραπλήσιος* 3. 2.
 bájiti *μυθογίγεια.*
 balsám, b-em napouštěti v. napouštěti.
 barbar *βαρβαρός.*
 barbarský *βαρβαρός* 3.
 Bard *Βαρδός.*
 barevný *βαρτός* 3.
 barva *χρόα,* φάρμακον; zdravé barvy
εὐχρόος 2.
 barvití se pod očima *ὑπογεάφω τῷ ὀφ-*
θαλαιῷ.
 báseň *ποιῆμα,* tó; b. dramatická dráma,
 mu, tó.
 básník *ποιητής,* ou; b. lyrický melopeoúos.
 básníška *ποιητρία.*
 bašta *Ἐπαλέες.*
 báti se *φοβέσθαι,* dědočka (dědka), *ἐπ-*
πλήττειν; přestávám se báti *ἀπο-*
βάλλομαι τὸν φόβον.
 bázeň *φόβος;* aídovis, ou, j; pověrečná
 bázeň *δεισιδαιμονία.*
 bázlivý *δειλός* 3.
 bázina *βάσινος,* tó.
 bázinatý *βάλωδης* 2.
 báziti *ἐπιθυμέω,* θέλγομαι.
 bdělost *φυλακή.*
 bdítí *ἀγουπνέω.*
 bedlivé *ἐπιμελῶς.*
 bedlivost *ἀκριβεία.*
 bedlivý *φιλόπονος* 2.
 bědování *οἰκυαγή,* óðnuqmós (těž plur.).

bědovati *όλοφύρομαι*, *όδύφομαι*.
 běh *περιφορά*; během času v. čas.
 běhati v. běžeti.
 bělosl *λευκότης*, *ητος*.
 beran *χρέος*.
Berenika Berenikē.
 berle *βαυτηγλα*, *φάρδος*, ň.
Bessos Βῆσσος.
 bezbožník *άθειος* 2., *άσεβής* 2.,
     μαρός 3., *ανόσιος* 2.
 bezbranný *άχειος* 2.
 bezduchý *άψυχος* 2.
 bezečtný *άτειος* 2.
 bezhrdlí; o b. ukládati v. ukládati; o
     b. úklyady nasnovati v. strojiti úklyady.
 bezpečně *άσφαλτος*.
 bezpečnost *άσφαλτος*, *τὸ ἀσφαλές*.
 bezpečný *άσφαλτος* 2. *ἀκινδύνος* 2.
 bezprávni *άνθιτος*, *κακοῦς ποιέω*.
 bezpředloženě *εἰπῆ*.
 bezvýznamný *άπτυμος* 2.
 benzalkonost *άναρχία*.
 bezživotí; o něči b. státi v. státi.
 běžeti *τρέχω*, b. napřed *προτρέχω*, b.
     za kym v zápteti *ἔργος ἔχομαι τε-*
     νος, b. o závod *δραμεῖν στάδιον*.
 běžný (o minci) *εὐχρηστός* 2.
 bědně *κακοῦς*.
 bědník *μοχθηρός*.
 bělý *λευκός* 3; jest na biledni v. den.
 bělic *κήρυξ*, *κος*.
 bětí *πληγαι*.
 bětí se v prsa *καταπλήττομαι τὰ στή-*
     ρη, jsem bit *πληγαὶ λαμβάγω*.
 bětva *μάχη*.
 blahoobyt *εὐδαιμονία*.
 blahožití *ήδυπαθεῖα*.
 blažený *μάκαρ-ρος*, ō, ň.
 blažiti koho *καθιστημι τοια εἰς εύδαι-*
     μονίαν.
 bledožlntý *ψχρός* 3.
 blesk *κεραυνός*, bleskem zabiti (zabi-
     ti) v. zabiti, bleskem omráčený v.
     omráčiti.
 blízko; na bl. *ἐγγύς*, *πληγον*.
 blízký *δικτίον*, *γειτνιῶν* 3 (*γειτνιάω*).
 bliže *πλησίον*.
 bližiti se *πλησάζω*, *προσάγω*, *πρόσ-*
     επει (*εἴναι*).
 blouditi *σφεύλλομαι*, *πλανάομαι*; b. se-
     mo tamo *πλανάομαι*.
 bodnouti po někom *παῖον τινά*.
 boháč *πλούσιος*.
 bohatství *πλούτος*; *χρήματα*, *τά*.
 bohatý *πλούσιος* 3.
 bohyně *Θεά*.
Boiotie Βοιωτία.
 boj *μάχη*; *άγνω*, *ώνος*; *άθλος*; dro-
     bné boje brati *καταεργματίζω τοῖς*
     άγνωντας.

bojácnost *δειλία*.
 bojovati s kym *μάχομαι τινε* č. *πρός*
     τέρα, pro někoho *ὑπερμαχέω*.
 bojovník *στρατιώτης*, *ον*; *μαχητής*, *ον*.
 bojovný *πολεμικός* 3. *μάχιμος* 3. 2.
 bok *πλευρόν*; po b-u státi v. státi.
Bokchus Βόκχος.
 bolest *ἄλγηδων*, *όνος*, ň.
 bolestný *όδυνηρός* 3.
 bos *ἄνυπόδητος* 2.
 bosota *ἄνυποδησία*.
 bouře *χειμών*, *ώνος*.
 bouřka *θρονται*.
 božský *θεῖος* 3. *τον θεον*.
 božství, b-vo *θεῖον*, *τό*.
 brada *πάγων*, *ώνος*.
 brána *πύλη* (obvy. plur.)
 brániti *άμυνω*; b. se proti komu *άμυ-*
     νουμί τινα; b. se čemu *άντεξω τιν*
     č. *πρός τι*.
 branný; b-á moc v. moc.
 bráti v. *ντίτι*.
 bratr *άδελφός*.
 bratranc *άνεψιος*.
 brav *πρόβατον*.
Briareos Βριάρεως, *εω*.
 brzy *ταχύ*, *ἐν διλύφ χρόνῳ*; b. na to
     μετ' διλύον, *οὐ πολλῷ ώστερον*.
 Bruttiočti *Βρούττιοι*.
 břeh *φακίλα*, *διχήη*.
 břicho *γαστήρ*, *τρός*, ň.
 břímě *φορτίον*.
Bucifal Βουκεφάλας, *α*, *δ*.
 budouci měllon *ἔσοδαις*; b. čas ó *Ἐπει-*
     τα χρόνος.
 budoucně *τού λοιποῦ*, *εἰς τὰ λοιπόν*,
     εἰς τὸ μέλλον.
 budoucnost *τὸ μέλλον*, *οντος*.
 budova státní *άρχειον*.
Bühl Θεός.
 bujnosc *θυμός*, *τρυφή*.
Busiris Βούσιρος, *ιος*, ň.
 bůsti *διαπέλω*.
 bydleti *οἰκέω*; spolu s někym *συδι-*
     αιτάομαι.
 býk *ταῦρος*; *βοῦς*, *οός*.
Bysso = Bessos.
 byt *οἰκημα*, *τό*.
 bytosf *δαιμον*, *ώνος*.

C.

Caesar Καῖσαρ, *αρος*.
 cedrový olej v. olej.
 cely pás 3. *σύμπτας* 3. *δύος* 3.
 cena *άθλον*, *ταινή*, *άξια*; *ποζήγυντι* ceny
     v. pozb.
 ceniti *τιμάω*.
 cesta *όδός*, ň; *πορεία*; *cestou κατά τὴν*
     όδόν; c. k domovu *ἡ οἰκαδε ἄφοδος*;

c. zpráteční η ἀποκομιδή; dátí se, vydati se na c. πορεύομαι, τρέπομαι (πορεύομαι) οὖν; býtí v cestě ἐμπόδιών εἰμι.

cestovatī δύοτυπέω, πορεύομαι.
cít pánθos, τό.

citera; hráti na c. κιθάριζω; hráni na c. κιθαρίσεις; učitel hry na c. κιθαριστής, οὐ.

cízí ἄλλος, ἀλλότριος, ἀλλοδαπός 3.
Έκφυλος 2.

cizinec ξένος.

couvati ἀναχωρέω; c. s vozem ἀναχρούω τὸ ζεῦγος.

ctihodný τιμῆς αἵσιος 3.

ctiti σέβομαι, τιμám.

ctižádost φιλοτεμία,

ctižádostivý φιλότυπος 2.

ctností ἀρετής.

ctnostní χειροτός 3.

cválem se hnáti v. hnáti.

cvičení μελέτη, ἀσκησης; ἀσκημá, τό.

cvičiti γυμnácia; c. se ἐπιμελέομai,
ἀσκέω (τι).

C.

Čacký ἀγαθός 3.

čára γραμmí.

čas χρόνos, καιρós; v č. ēn ūdřa, ēn návř; během času προiόντos τoū χρόνou; na dlouhý čas ἐπὶ πολύ; po dlouh. č. οὐ μετά μικρón; časem v. někdy.

čast ménos, τό; č. roku v. rok.

často πολλάκις.

častovatí δέχομai,

čekati προσδοκáw; č. toužebně καρα-
σoňe.

čelo; býtí v čele ἡγεμoμai.

černý μέλas 3.

čerstvý νέos 3.

červ εὐλή.

červenosť ἔρυθρημa, τό.

čest tímē; u veliké eti míti μεγιστής
ἀξίōw τιμῆς; zvláštní eti požívati
διαφερόntos εἰμὶ τῶν τιμωμένων; eti
dosíci θεtusos γίγνomai; prokazuje
se mi č. σεβασomou τυγχáw; vzhá-
jemuňo čest komu prokazovati ἀν-
τετμáw τινá; za č. klásti εὐklesés
νομízaw.

četný πολús 3. πολύaνδros, πολuvá-
θrapoos 2. přečetný παμplēthys 2.

číhati na koho ἐλλοχáw, ἐνεδρéwia τiνá.
čich áloš-nos.

čím-tím ὅσp-tosonútaw.

čin ἔργoν, πρᾶξis; odvážný č. τόλμu-
mu, τό; hanebný č. κακouγηma, τό.

činiti ποιō, πράttew; č. zle κακouγ-
yéw; č. bezpráví, křivdu, výčitky v.
bezpr. a t. d.

činný; jsem slám č. γίγnomai αὐτouγ-
yos 2.

čisté καθαρóς.

čistý καθáρos 3. λαμprós 3. διεudήs

2, jsem č. καθaρéw.

číše κύλek, ikoš, η.

čitatí ἀναγνώσkou.

človéck ἄνθρapos, ἀνήρ.

člunek ὥχma. τό.

čtoní a psam γράmmata. τά.

čtvernohý τετράπoυs, ουρ gen. πoδos.

čtvrtina τετaρtou μέρos, τό.

čtyrletý τετρaetήs 2.

D.

Daidalos ΔaídaloS.

dále = napotom μετέπειta; d. jeti, hnáti se, tázati se v. jeti a t. d.

dálka, z d. stíleti v. stíleti.

Damon Δámon, ωνos.

daň δaсomos, φόρos.

dar δárqor.

Dardaňan Dardanarevís.

Dardaňanka Dardanakis, ιδos.

Darcios (Dariás) ΔaρeioS.

darovati δádowm, δmřkoum.

dariti se χωρéw, ἀνέκánomai; darí se mi dobré εu πράttew; jak se darí obchod? εt τiνi εotí tā πράγmata.

Daskyleion Δaскúleion.

dáti (dávati) δídmou, πaρékh, τíθemai
(jmeno); d. se (učkam) πoρεúomai;

d. se do koloh (čeho) ἀπόtomai τiνos,
ἐμπíptw τiνi, ὑψótoumai tui; d. diva-
dlo, dívčru, radu, zváli, přístup, vý-
host, příležitost, účastenství, na jevo;
d. se v obět, na útěk, na těk, na cestu; d.
si na přeči; daná otázka v. u přísl.
subst.; d. se podpláceeti v. podpláceeti.

dávka δaсomos.

dávno πála; ode dávna εt πoлloу.

dávný ἀρχaios 3.

dbáti πρoσégh (τiνi), αιδéomai (τi).

decreta θeγyáteq.

dekarhie δekarhia.

dékovati χápev ἔχw; mám co d. χáper
ófelliw.

dělati se jakoby πrosoπoileomai s inf.

déle πlēi w χrónov.

Delfy Δelphi.

dělník ἐργáteq; ou.

Delos Δílos, η.

Domaratos Δomáratos.

Demeter Δemítēf, Δemítros.

Demokedes Δemokédes, οuS.

demokratie δημοκρατία.

Demonax Δημόναξ, οὐρανός.

den ἥμέρα, dnešní d. ἥδε ἥμέρα; druhý (příští) d. ὥστεραία; jest na běžně δῆλον ἔσται.

despotismus τυραννίς, λιδος.

děst ὕβρις, τὸ ἔξ οὐρανοῦ ὑδωρ.

dětinský μειωσιώδης 2.

dětinství; od d. ἐκ παιδίου.

Denkalion Δενκαλίων, ωνος.

Diasia Διασια, τά.

dílčí χάρις, επος; dílky vzdávání χάριν ἔχω.

díl; na největším díle τὰ πλεῖστα.

dílna válečná ἐργαστήριον πολέμου;

d. řevcovský σκυτοτομεῖον.

dílo λεγον; d. básnické ποίημα, τό;

d. podařené κατάρθωμα, τό.

Diogenes Διογένης, ους.

Dionysios Διονύσιος.

Dionysos Διόνυσος.

dítě (dítka) τέκνον, παῖς, παιδίον.

dithyramboklífce διθυραμβοποιός.

dítí se γιγνομαι.

divadelní herec v. herec.

divadlo θέατρον, θέα; d. dávati θέατρον ἐπιτελέω.

dívati se ὄράω, βλέπω, ἀποθλέπω, οφείλω, θέαμψαι.

dívka κόρη.

dívny; d—o mi jest θαυμάζω.

divoky; d. šelma, zvěř v. šel. zvěř.

divý; d. zvěř v. zvěř.

dlohoř ēπὶ πολὺν χρόνον.

dlouhý μαργός 3. po dl. čase v. čas.

dlužen, dlužno (jest) δεῖ.

dnešní den v. den.

doba χρόνος; praenā d. πόνος; dobrá

doba ἀγαθόν, τό; od té doby ἐξ ἐ-

κείνου; od té doby, co ἐξ οὗ, ἐξ ὅτου;

dobrodění χάρις, επος; εὐεγνησία; d.

obdržeti ει πάσχω.

dobrodružství κληρονομία.

dobromysluost εὐήθεια.

dobromysluý εὐθύνη 2. εὐήθης 2.

dobrota ἀγρή; χρηστότης, ητος.

dobrovolté έκουσσος 3. 2.; έκών 3.

auτομάτως.

dobrovoltý έκουσσος 3. 2.; έκών 3.

dobrý ἀγαθός, καλός 3.; d. doba v.

doba; něči dobré (dobre) τὸ συμφέ-

gov τινί; za dobré uznávati v. uzn.

dobře εὖ, καλῶς; d. se mít, d. uva-

žení v. mít, zvlažiti.

dobyték αἰγήν, τά; βοσκήματα, τά.

dobyti (dobyvatí) αἴχω, λαμβάνω, κα-

ταλαμβάνω, κτάσωμαι, παρισταμαι

ii. p. τὴν πόλιν; ἀλισκομαι (dobyti

být); d. vítězství μάχην νικῶ, νί-

κην παρέχω; d. si nemalých zásluh

pléistva οὐφελοί τινά.

dobytí αἴχεσις, ἄλωσις.

docsela τελέως, τὸ παράπαν.

dočkati προσμένω,

dodati (dodávati, siltu) ἐμβάλλω; srdeč-

komu d. ἐπανορθώω τινά.

doháněti ávaykáčaw; zároveň d. συνα-

ναγκάčaw.

dohlídká προστασία.

dohlížeti ἐπισκοπέω.

dohlížitel ἐπιστάτης, ου,

docházeti v. dojít.

dochovati παραβίωμι.

dojem πάθημα, τό.

dojmiti ámeľgu.

dojítji (docházeti) τυγχάνω, ἐφεκνέομαι,

λαμβάνω; ἀπειμι (—είναι ἐπὶ τι);

hodina dochází η ὡρα συγκλείεται; dochází něco (deficit) ἐπιλείπει τι; d.

platnosti, oduštevní, trestu; došla mne

zpráva v. u přísl. subst.

dokavad ὅσον χρόνον.

dokládati δηλώω, ἀποδεικνυμι, ἐπιδεικ-

νυμι; = učiniti διαπράττω; d. co za

koho ἐξαρκέω τι πρότινος; d. šťastné

κατορθώμou.

dokládati se Bohem v. doložiti.

dokonale τελέως.

dokonati (život) καταλύω.

dolehnouti (doléhati) na koho έρυξή πτω,

πτένω (τινά).

dolní místnosti v. místnosti.

doložiti (dokládati slovy) φάσις; dokl.

se Bohem μαρτύρομαι θεόν.

dolní záta, εἰς τὸ κατάντες; d. sejti,

sestonpiti, skočiti v. sejti a t. d.

domáhati se v. domoci.

domilovati ἐπιπλήττω, παραπείθω

(τινά).

domněka; d-ku u něk. vzbuditi v.

vzbudit.

domnivačný καχίτοπτος 2.

dominativi se δοκεω, ἀξιω, ὑπολαμ-

βάρω, οἷομαι, ἡγέομαι.

domoci (domláhati) se čeho καταπρά-

τουτι τι, lsti μηχανάομαι τι.

domov; cesta k domovu v. cesta.

domyslitli (domýšleti) se εἰκάω, ὑποπ-

τεω, ὑπολαμβάρω, νομίω, οἶμαι.

donéstati (donášeti) φέρω, εἰσφέρω, προσ-

φέρω, ἀπαγγέλλω.

dopadnouti; bývám dopaden ἀλλοκομαι.

dopíditli se čeho καταλαμβάρω τι.

doplavitli se καταπλέω.

dopomoci někomu k panování πράττω

τινά βασιλεύειν.

dopouštěti v. dopüstiti.

dopravitli κομίω, παριστημι (τινά τιν).

dopravidli (dopravážeti) πορείω; (koho

na lodi) ουνεκπλίω; d. hlas něči ουρ-

αδω τιν.

dopustiti (dopouštěti) ἔλω, ἀνέχομαι; d. se čeho ποιέω, τολμάω, ἔγραψομαι;
d. se přečinu ἀμαρτώνω; d. se největších přečinění τὰ μέγιστα ἀδικέω.
doraziti (dorážeti někam) ἀφικνέομαι; doráz. (na koho) προσθάλλω (τινί).
Dorioveiς. dosaditi na úřad καθίστημι εἰς ἀρχήν; opět d. ἀποκαθίστημε; d. na trůn κατάγω ἐπὶ βασιλεῖα.
dosáhnouti (dosíci) τυγχάνω, λαμβάνω, καταπράττω; d. cti, stupň v. čest, stupeň.
dosavad μέχρι τούτου.
dosednouti na trůn τὴν βασιλείαν παραλαμβάνω.
doslechnouti se ďínuv. dospěti (dospívati) προέρχομαι, = povyrušti τελεόμοι (pass.); d. k jinoštvi melegániom γλύγομαι.
dostáčovati ἔξαρκέω.
dostatečně ἵνανώς.
dostatečný ἵνανός 3. ἀριθμ. 3. (ἀρκτῶ).
dostatek τὰ ἀρκοῦτα.
dostati (dostavati) τυγχάνω, λαμβάνω; d. do rukou παραλαμβάνω; d. koho na svou stranu μεθίστημι τίνω εἰς τὰ ἐμαντοῦ; d. žíšení διψάω; d. se komu γλýgovali τίνος; d. se (do čeho) περιπλέvo; d. se (někam) γλýgovali (κατά τί), ἀφικνέομαι, εἰσεμι (= iéme); dostati se k čemuž ηώ εἰς τι; d. se k vládě ἐπικυράτεω; d. se nahoru ἀνατρέχω; dostává se mičeho τυγχάνω (οὐν ἀνυχέν) τίνως, γλýgetai (ύπάρχει) μοι τι; nedostává se mičený ειμι τίνος, ύπολείπει μέ τι.
dostatí čemuž φυλάττω τι; d. slovu οὐ διαφεύδομαι.
dostaviti παρέχω; d. se παρέμει (= eivai) παρισταμαι, ἀπαντάω (ἐπὶ τι); τάσσω ἐμαντόν πρός (ἐπὶ) τι; d. se (k sondu) στήνω (εἰς δίκην).
dosti potrestánu býtí v. potrestati.
dostimouni λαμβάno.
dosud; ještě až d. καὶ μέχρι νῦ.
dotazovati se ἀποπειράσσομai.
dotknouti (dotýkat) se ἀπτομai, καθάπτομai, ἀπυγλωψάω (τι).
doufati ἐλπίζω.
doušek; jedním douškem ἀμυnoti.
dováděti (s kým) συνακολαστάτω.
dověděti se μαρθάνω, πυνθάνομai.
dovésti = moći δύναμαι; = vykonati πράττω, διαπράττω (a Med.); zpět d. ἀνάγω, κατάγω.
dovoliti δίλωμi, ἀφέμi; dovolenlo jest ἔγχωρεi; dovolený οἶος 3; d. si προσίεμαι.
dovršiti κυρώω.

dozorce ἐπόπτης, ον; d. chlapeč παιδονόμος, ον.
dráha ὁρόμος; státnická d. πολιτικὴ πράξεις.
drahocennost̄ πολυτέλεια.
drahocenný πολλοῦ ἀξιος 3.
drahy πολυτελής 2; τιμος 3; můj nejdražší! ὁ βλέπεται.
drachma δραχμή.
dramatický; d.—á báseň v. báseň.
drancování ἀρπαγή.
draze πολυτελός.
drobet λείφανοv.
drobny; drob. boje bráti v. boj.
Dromokloides Δρομοκλείδης, ον.
druh γένος, τό.
druhdy ποτε.
Druid Δρυνίδης, ον.
držiti se πρόσωπι (=εἶναι).
drvoštěp δρυοτόμος.
drzý; příliš drzé povahy v. povaha.
držení; v d. mítí ξύοι.
držeti ūchov, κατέχω (v ruce τῇ χειρὶ); d. pobromadě συνέχω; d. pod něčím = podkládati ὑποτίθημι; d. jazyk za zuby ἔχεμυθέω; d. se ξύομai, ἀντέχομai, ἐπαλαμβάνομai, πειθομai; d. se v mezích κατέχομai.
dřevce lógyh.
dřevěný ξύλινος 3.
dřevo ξύλον; ze dř. ξυλικός 3.
dřevodějce τέκτων, ονος.
dřínový ξυρανίνος 3.
dřívce πρότερον, πρόσθιον; d. než πρίν; d. řečený v. říci; d. vyrážiti v. vyr. nejd. πρῶτον.
dříví v. dřevo.
dub δρῦς, ούρος, ή.
duch ψυχή; δαίμον, ονος; διάροια;
d. stráže (strážný) δαίμων.
důlkaz τεμνήσιον; d. podatí πειραν δίδωμi.
dálečitý μέγας 3.
dám olikia, οίκος; doma οἴκοι, domu οίκαδε.
durditi se θυμόμai.
důstojník ἄρχων, οντος; = hodnostář u krále Pers. χιλιαρχος.
důstojnost̄ ἀξίωμα, τό.
duše ψυχή.
duševní τῆς ψυχῆς.
dutý κοίλος 3.
dřívěra; dátí d. πιστεύω.
důvěrovati πιστεύω.
dva; oba dva v. oba.
dvěře θύρα (též plur.); bez dv. αὐθιγος 2.
dvíčka θυγάτης, ιδος.
dvojakost̄ ἀμφιβολία.
dvojnásobný διπλοῦς (όος) 3.

dvojnohý *δίποντος*, ovv gen. *ποδος*.
dyclititi *δρέγομαι*.
dychitivost' *ἐπιθυμία*; zahořeti d—i
v. zahoř.
dýka *ξίφος*, *τό*; *ξιφίδιον*.

E.

Efesos *Ἐφεσος*, *η*.
Efialtes *Ἐφιάλτης*, *ου*.
ejble! *ἰδού*.
Elejský *Ἐλεάτης*, *ου*.
Eleusinsky *Ἐλευσίνιος* 3.
Eleuthery *Ἐλευθεραί*.
Enna *Ἐννα*.
Euyalios *Ἐρυάλεος*.
Epeiros *Ἐπειρός*.
Epeirský *Ἐπειρότης*, *ου*.
Epigoni *Ἐπίγονοι*.
Eridanos *Ἐριδανός*.
Erifyle *Ἐριφύλη*.
Erinys *Ἐρεινής*, *ους*.
Eteokles *Ἐτεοκλῆς*, *εους*.
Eufrat *Ἐυφράτης*, *ου*.
Eupolis *Εὐπόλις*, *ιδος*.
Enripides *Ἐρύπιδης*, *ου*.
Euripos *Ἐύριπος*.
Europa *Ἐυρώπη*.
Eurybotas *Ἐύρυβότας*, *ου*.
Eurystheus *Ἐυρυσθεύς*.

F.

Fabricius *Φαβρίνιος*.
Faethon *Φαέθων*, *οντος*.
Farnabazos *Φαρνάβαζος*.
Fasiané *Φασιανοί*.
Fasis *Φάσις*, *ιος*.
Femoneč *Φημονέχ*.
Fikejský *Φίκειος* 3.
Filip *Φίλιππος*.
Filistos *Φίλιστος*.
Filometor *Φιλομήτωρ*, *ορος*.
filosof filósofos (ἀνήρ).
Filoxenos *Φιλόξενος*.
Fintias *Φίντιας*, *ου*.
flétna; na fl. pískati v. písk.
Foinický *Φοινικιός* 3. fem. též *Φοινικ*
nosa.
Foiničané *Φοινικες*.
Foiniki *Φοινίκη*.
Fokejský *Φοκεύς*.
Folkis *Φωκίς*, *ιδος*.
foukati *πνέω*, *καπνίων*.
Frixos *Φρίξος*.
Frygie *Φρυγία*.
Frygové *Φρύγες*.
Fthia *Φθία*.

G.

Gaios *Γαῖος*.
Galatský *Γαλατικός* 3.
Gallický *Γαλλικός* 3.
Gallíčan *Γαλάτης*.
Gallové *Γαλάται*, *οι*.
garda *ὑπασπισταί*, *οι*.
Gelon *Γέλων*, *ινος*.
Germani *Γερμανοί*.
Gordius *Γόρδιος*.
granátový; gr. jablko v. jablko.
Gyges *Γύγης*, *ου*.

H.

Had *ὅφις*, *εως*, též *εος*.
hádanka *αἴνυγμα*, *τό*.
hádati se *ἔριζω*.
Hades *Ἄιδης*, *ου*.
Haimon *Αϊμων*, *ινος*.
háj *τέμενος*, *τό*; *ἄλος*, *τό*.
hájiti se *ἀπολογέομαι*.
Hamakitos *Ἀμακίτος*, *η*.
hana *ψύρος*.
hanba *αισχύνη*.
hanebné nakládati v. nákl.
hanebný *αιχρός* 3. h. čin. v. čin.
Hannibal *Ἀννίβας*, *α*.
harcovati *ἱππάζομαι*.
hašteřivý *δύσισις*, *έριδος*.
házeti v. hoditi.
Hefaistos *Ἥφαιστος*.
Hekate *Ἑκάτη*.
Heliopolis *Ηλιούπολις*.
Helios *Ἥλιος*.
Helle *Ἔλλη*.
Hellenský *Ἑλληνικός* 3.
Hellespontský *Ἑλλησπόντιος* 3.
Hera *Ἥρα*.
Herakles *Ἡρακλῆς*, *έους*.
herec (divadelní) *ὑποκριτής*, *ον*.
Hermes *Ἑρμῆς*, *ον*.
Herodas *Ἡρόδας*, *ου*.
hezky *καλός* 3.
Himera *Ἵμέρα*.
hippaka *ἵππακη*.
Hippomedon *Ἴππομέδων*, *οντος*.
Hispan *Իբրո*, *դրօս*.
Hispanie *Իբրիա*.
hlad lumen; mítí h. *πεινάω*.
hlás *φωνή*; *ιλησις*; *φθύγμα*, *τό*; do
provázeti hl. něčí v. doprov.
hlasatel *ηγουκ*, *ικος*.
hlasitě *οφοδρώς*.
hlásiti *ἀπαγγέλλω*.
hlava *κεφαλή*; *προτομή* (vl. předek,
zvířete).
hlavní *μέγας* 3.
hledati *ζητέω*, *ἐρευνάω*.

hleděti nač ὅράω τι; = zkoušeti πειράματι; hl. si svého πράττω τάμαντον; hl. někdy v slovese obsážno n.p. προσφέρω τιμωρίαν hledím ztrestati.

hlidač φύλαξ, ακος.

hlídání φρουρά.

hlídati φρουρέω.

hlídka φυλακή.

hlína κέραμος.

hloubka βαθός, τό.

hlubina βυθός; hl. mořská πέλαγος, τό.

hluboce se pokloniti v. pokl.

hluboký βαθύς 3; jsem v přehlub. spaní v. spaní.

hlučení; h—m. přerušovati v. přeruš.

hlučný περιβόητος 2.

hluk θόρυβος.

hnát μηδέσ.

hnáti (honiti) ἐλαύνω, διώκω, κυνηγέω,

(o psich); hnáti se ἐλαύνω, φέρομαι; eválem δρόμῳ φέρομαι; hnáni pes v. pes.

hned αὐτίκα, εὐδύς, παραχρῆμα, οὐδὲν ἀποσχὼν 3.

hněd ὁργή, θυμός, μήνιμα, τό; μῆνις, ιος.

hněvatí se χαλεπαῖνω, ὁργῇ χράμαι (πρὸς τινα).

hněvivost ὁργαῖ, αι.

hnouti (hybati) se αἴροταμαι (od ko-
ho); nelyh. se ἀκίνητος εἴμι.

hnutí ὄρμῃ.

hod βοή.

hoden ἀξίος; h—ným uznati ἀξιόω.

hodina ώρα.

hoditi (hazeti) βάλλω, ἐμβάλλω, εἰσ-
βάλλω, δίπτω.

hodlati μέλλω, ἔθέλω, βούλομαι.

hodnost ἀρχὴ, ἀξία.

hodný χρηστός 3; = velký μέγας 3.

hoch πάις, δός.

hojení γαστι.

hojnost ἄφθονα, τά; mám h. εὐπο-
ρέω.

hojný εὐδαιμόν 2. ἀφύονος 2. δαψι-
λῆς 2.

holirna κουρεῖτον.

hon στάδιον; plur. τέξ οι στάδιοι.

honba θήρα, κονηγέσιον.

honem τάχιστα.

honiti v. hnáti.

honositi se καλλωπιζομαι, μεγαληγο-
ρέω.

hora ὅρος, τό.

horko θάλπος, τό.

horák ὅρειος.

horký θερμός 3.

horlivost σπουδή, σρμή.

hornatý ὄγειος 3.

horní místoňti v. místoňst.

horšiti se ὄγειομαι, ἄχθομαι; h. ne
na kom δάκνομαι ἐπὶ τινι.

horče πικρῶς.

horější ὁ, ἡ, τὸ ἄνω.

horěkovati οἰλωῶ, ὄδύρομαι.

horěti καίομαι.

hospoda καπηλεῖον.

hospodní κάπηλος.

host ēστιώμενος.

hostinný; h—d přátelství v. přát.

hotov ēτοίμος 3. 2; býti po hotově v.
pohotově.

hotovitel δημιουργός.

houf μοῆρα; h. lidu ὄχλος.

houfně αὐθρόος 3. πανδημι.

houština δρυμός.

hovado = mezek ἡμίονος.

hra παιδιά.

hradba τεῖχος, τά.

hranici na citeru κιθάριοις.

hranice πυγά.

hrátki παιῶν; hr. na citeru κιθαρίζω,
na písťalu αὐλέω.

hrde si počinati v. počinati.

hrdelny θαρατικός 3.

hrdina ἀμυντεύς.

hrdlo τραχύλιος.

hrdost φρόνημα.

hrnčíř kerařmevés.

hrob τάφος.

hrobka θήκη, (τοῦ νεκροῦ).

hrom βροντή.

hromada; h—u sněsti, v h—u se smí-
siti vi. sn. sm.

hrozbá ἀπειλή.

hrozití ἀπειλέω; hrozí mi nebezpečenství
παθεῖν τε καὶ διηνεύον.

hrozně iσχυρός.

hrozný ισχυρός, φοβερός, δεινός 3.
tak hr. = tak velký τηλικούτος 3; hr.

nebezpečenství v. nebezpr.

hruda βολος.

hruska ἄπιος, ἥ.

hrůza τὰ δεινά; hrůzu na koho pustiti
καταπλήττω τινα (a Med.); h—a mne
jimě řecky μεφοβος γίγνομαι; až hr. δει-
νότατα.

hřbet νῶτος a νῶτον.

hřešovati (s kym) συνεξαμαρτάνω.

hřich āμαγτία; ἀδίκημα, τό; ἀσ-
βές, τό.

hubiti φθείρω; ἀπόλλυμι, μαρτιών; h.

olněm πυρπολέω.

hudba μουσική, φαλτεκή; v h—u (na
citeru) uváděti εἰς τὰ μιθαρισματα
ἐγτείνω.

hůl βάκτρον.

hára; s h—y ἄνωθεν.

husa κήν, νός, δ, ή.

husí κήνειος 3.

husty δυστίς 3.

hvězda αστρον; αστήρ, ἀρος.

hybatí; neh. se v. hnouti se.

hynouti διαφθεροւати.

Hyrkanové Υρκανοι.

Ch.

Chalkiopé Χαλκιόπη.

Chalkis Χαλκίς, ίδος.

Charon Χάρων, ονος.

Chersonesos Χερσόνησος, ή.

chladno ψύχος, τό.

chladný κατεψυγμένος 3.

chlapec παις, δός.

chléb (výbec) σῖτος; pšeniciňák ártoſ.

chlubný μεγάλανχος 2.

chlup φύξ, τριχός, ή.

chodba πόρος.

choditi βαδίζω, βαίνω, φοιτάω, προσ-
φοιτάω, έρχομαι, προεύομαι, περί-
ειμι (—ιεναι), περιέρχομαι (sem a
tam).

chopiti (chápati se), λαμβάνω (a Med.),
έπιλαμβάνομαι, έπιτιθέμαι (τινί);
chop. se zbraně též óplízomai.

choregos χορηγός; jsem ch—em χο-
ρηγός.

chouloustivost; k ch—i přiváděti δια-
θρύπνω.

chouloustivý ἄπονος 2.

chování τρόπος.

chovati (n. p. lásku) ἀποσώζω; úcta k
někomu ch. αἰδεομαι τινα; = živit
τρέψω.

chránim īerón.

chrániti se čeho φυλάττομαι τι, εὐла-
βέομαι τι.

chropati τρώγω.

chtění βουλήσις, ή.

chtítí θέλω, εθέλω, βούλομαι, μέλλω,
άξιω.

chťivý výtěžství φιλόνικος 2.

chudočka πενία.

chudobný πένης, ητος; πενόμενος 3.
ch—m býti πένομαι.

chut; po chuti καθ' ήδονήν.

chutný ήδυς 3.

chůva τρόφος, ή.

chůze περίπτασις.

chvála ἐπαινος, δόξα; marná ch. κενο-
δοξία.

chváliti ἐπαινέω.

chvaločecké ἐγκύμεον.

chvalozpěv ἐπαινος.

chyastač álačán, ήρος.

chvastavost καλλιθήμοσύνη, álačo-
retia, τὸ ἀλαζονικόν.

chvíle; prázdná ch. σχολή; chvíli κρό-
νον τινά; v tu ch—i ácti.

chyba ámáρτημα.

chybiti (chybovatí) ἀμαρτάω, ἔξαμα-
ταω, διαμαρτάω.

chystati se παρασκευάζομαι.

chytiti (chytati) θηράω, θηρεύω, ὑπο-
λαμβάνω; chycenu býti állošomou;

snađno mě chytiti εὐληπτός είμι.

I.

I καὶ.

Iberové Ιβηρες.

ibis ίβις gen. ειος, ιδος, ειος, ή.

Idský Ιδαῖος 3.

ihned εὐθύς, αὐτίκα, παραχγῆμα.

ichneumon ἵχνευμων, ονος.

Ikaros Ικαρος.

ilarch ίλαρχος δ. ίλαρχης, ον.

Illyrie Ιλλύρια.

Indie Ινδία.

Indové Ινδοι.

Ino Ινώ, ονς.

Iokasta Ιοκάστη.

Iolaos Ιόλαος.

Ionie Ιονία.

Ionové Ιωνες.

Isis Ισις, ιδος.

Ismene Ισμήνη.

Ismenias Ισμενίας, ον.

Isthmos Ισθμός.

Italie Ιταλία.

Italové Ιταλιώται, οι ἀπὸ τῆς Ιταλίας.

J.

Jablko μῆλον; granátové j. φρούτα.

járdro κόκκος; j. vojska ἄγημα, τό.

Jahen Λευτης, ον.

jak (jako, jakž) ώς, ώσπερ, καθάπερ,
όμοιως, πῶς (interrog.); jak to? τι
δέ; jak velký v. velký; jakž takž
se mití v. mití.

jaksi πώς (encl.)

jaký ποιος 3. = jak velký όοος 3; inter-
rog. ποιος, ποίος 3.

Jannik Τρωγλοδύτης, ον.

jantar ίλεκτρον.

jantarový; j—é slzy roniti v. roniti.

jaro ūsp, os, τό.

jařmo βαρύτης, ητος.

jasno αιθρία, εὐδία.

jazyk γλοττα; j. za zuby držeti v.
držeti.

ječný; j. mouka v. mouka.

- jed *λός*.
jedenkráte *ποτέ*.
jediný *μόνος* 3.
jednak—jednak *τέ—καὶ*.
jednati *ποιέω*, *πράττω*.
jednoduchý *ἀπλοῦς* 3. (*όσ*).
jednou *ποτέ*.
Jericho *Ἰεριχώς*, *οὐντος* 3. *Ιεριχώ,*
οὖς, *ἡ*.
Jeruzalém *Ιερουσάλιμα*, *τά*.
jeřáb *γέρανος*, *ἡ*.
jeskyně *σπήλαιον*, *ἄντρον*.
jestřáb *ἴραξ*, *κος*.
ještě *ἴτε*, *πρὸς τούτοις*; j. k tomu
προστί καὶ; j. těd *καὶ τῶν*; j. no
(nikdy) *οὐπω*, *οὐδέπω*, *μηδπω*, *μη-*
δέπω.
jeti *ἔλαύνω*, *δέχομαι* (na vozce), dale
j. *ἔπτάνω*; blízko země j. *πρόσογειος*
(2) *φέρουμαι*.
jevo; na j. dávati *δηλώ*; vše vychází
na jevo *τὸ έγρον φωράται*; jest na
jevě *δῆλον γεγένηται*.
jezdce *ἱππότης*, *ον*; *ἱππεῖς*.
jezditi *δέχομαι*, *ἱππεύω*, *ἐπὶ τοὺς ἵπ-*
πονς *ἀναβαῖνω*.
jezero *λίμνη*.
jídati v. *ἵστι*.
jídlo *σῖτος* (plur. *σῖτα*, *τὰ*), *σιτίον*,
βρῶσις, *βρωτόν*; *βρῶμα*, *τό*; spo-
lečné j. *συστίτιον*, *φιλίτιον*, *τό*;
střídmy v jidle *γεωργὸς ἐγκρατῆς* 2.
jimati v. *ἵστι* (jmu).
jinak *ἄλλως*, *τάλλα* (*τὰ* *ἄλλα*); j. se
pothzati, rozmysliti v. pot. rozm.
jinde *ἄλλοθε*.
jinoštví, k j. dosprěti *μειράμιον γι-*
γνομιο.
jiný *ἄλλος*, *ἕτερος* 3.
jistě *σαφῶς*.
jisti *ἔσθιω*, *δειπνέω*, *τρέφομαι*.
jistiti *φάσκω*, *ἰσχυνθίζομαι*.
jistyč *ἀσφαλῆς* 2. *φανερός* 3. == stálý
βέβαιος 2. 3.
jiti (jmu) *λαμβάρω*, *συλλαμβάνω*; hrá-
za mne jímá *χρυσός γίγνομαι*.
jiti (jdu) *ἔχομαι*, *είμι* (-*έναι*); k ně-
komu *προσέρχομαι*, *προεύμαι*; za
kým *ἀνολούθεω*, *ἐπομαι*, *ὑποσθεν*
ἔφερομαι τινι; j. po sledu *στιβεύω*,
se světla *ἀποσκοτίζω* (vl. stín od-
stranit), vstříc *ἀπαντάω* (*τινά*), okolo
pársemu (-*έναι*).
jítření *օτανίς*.
jizba *οἴημα*, *τό*; *σιαυτητήριον*.
jízda *ἴκασις*; jízdě neprístupný *ἄφε-*
πος 2.
jízdecovo *ἱππεῖα*.
jízdný odnec v. odnec.
jizva *οὐλή*.
- jižjiž *ηδῆ*.
jižní *νότιος* 3. 2.
jmění *οὐσία*; *κτήματα*, *τά*; *χρήματα*,
τά; *τὰ ἔμαντοῦ*.
jmeno *ὄνομα*, *τό*; j. obdržeti *ἀρο-*
χομαι; o dobré j. se připravit *ἀδόκε-*
μος γίγνομαι.
jmenovati v. nazvati.
Jugurtha *Τογυρθᾶς*, *α.*

K.

- Kabát *ἱμέτιον*.
Kadmeia *Καδμεία*.
Kalvus *Κάλβος*.
Kalydon *Καλυδών*, *ῶνος*, *ἡ*.
kámen *λίθος*; *κεραμίς*, *έδος*.
kamení *λίθινος* 3; k-é sochy v. socha.
Kamínek *ψῆφος*, *ἡ*.
Kampanie *Καμπανία*.
kamžto *οὗ*.
kanec *κάπρος*.
lkáně *γύψη*, *υπός*, *δ*.
Karapeus *Καπανεύς*.
Kappadokie *Καππαδοκία*.
Kappadokové *Καππαδόκες*.
káratí *κολάζω*.
Karbo *Κάρβων*, *ονος*.
Karie *Καρπία*.
Karové *Καροτί*.
Karthaginští *Καρχηδόνεος*.
Karthago *Καρχηδὼν*, *όνος*, *ἡ*; Nová

- K. *ἡ Καιηγή πόλις*.
Kaspický *Κάσπιος* 3.
Katulus *Κάτλος*.
káztati v. rozkáztati.
každý, každinký *ἕκαστος* 3.
kde (kdež) *οὐ*, *ἢ*, *ἴνθαπερ*; interrog.
ποῦ.
kdy; míti kdy *σχολάζω*.
Kelaianí *Κελαινίτης*, *ον*.
Kelainy *Κελαιναῖ*.
Keltové *Κέλται* č. *Κέλτοι*.
Kilikové *Κίλικες*.
Kineas *Κινέας*, *ον*.
klacek *εύλοι*.
klamati *ἔξαπατάω*; *ψεύδομαι*.
klapka (oční) *βλέφαρον*.
kládte *τίθημι*; pod něco *ὑποθάλλω* (*τι-*
νί); za vinu *αἰτιάμαι* (*τινά*); klad-
de se před oči *ἀφθαλμῶν* *πράκτε-*
ται; k. za čest *εὐκλεές νομίζω*.
klenot *κειμήλιον*.
Kleomenes *Κλεομένης*, *ονος*.
Kleopatra *Κλεοπάτρα*.
klín *οφήν*, *νός*; klín myzprorázeti *οφηνόν*;
k. (vojska) *γάλαχς*, *γγος*, *ἡ*.

klobouk *ἄρθρον*.
 Klymene *Κλυμένη*.
 kněz *ἱερεῖς*.
 kničeti *κυνίζωμαι*.
 kniha *βιβλος*, ἡ; *βιβλιον*.
 knížek *κύνημα*, τό.
 kočičí *γνολοχος*.
 kočka *άλλονχος*, ἡ.
 kočovnicky *ρομαδικῶς*.
 kočovník *ρομάς*, ἀδος, δ, ἡ.
 Kodros *Κόδρος*.
 kojná *τίτη*.
 Kokytos *Κώκυτος*.
 kolikem *κίνηλω*.
 koláč *πέμμα*, τό.
 kolej *ἡ πάροδος τῆς ἀμάξης*.
 kolem ověsiti v. ověsiti; k. vésti v.
     vésti.
 koleno; na k-a padnouti v. padn.
 Kolchové *Κόλχοι*.
 kolik *χάραξ*, ακος, δ, ῥ.
 kolik *ὅσος* 3. interrog. *πόσος* 3.
 kolo *τρόχος*; o čtyrech kolesch *τετρά-*
     κυκλος 2; o šesti k. *hexákuklos* 2.
 Kolonos *Κολωνός*.
 Kolony *Κολωναῖ*.
 komora pokladnička *θησαυρός*.
 konatai *ἐπιτηδεύω*; k. službu *χρεῖται*
     πληρώω.
 končina *χώρα*.
 konec televntu, *παῦλα*; k. učiniti *δια-*
     λύω (*τι*); k. vztíti *διαλύματι*, *παύ-*
     ματι; přivéstí něco k místu a konci
     εἰς τέλος τενὸς ἔρχομαι; něco má
     špatný k. *ἀποβαλνει τι ἐπὶ τῷ κεί-*
     ρον.
 konečně *τεῖλος*, *εἰς τέλος*, (*τὸ*) *τελευ-*
     ταιον.
 konsul *ὑπατος*; k-em byti *ὑπατείνω*.
 konsulský; úřad k. zastávati *ὑπατεῖαν*
     ὑπατεύοντος.
 kontingent *οἱ συνταχτεύμενοι*.
 kopí *παλτόν*, *λόγχη*.
 Kopilloos *Κόπιλλος*.
 kopinské *πελταστής*, οī.
 Korinthos *Κόρινθος*, ἡ.
 Korintský *Κορινθίων* 3.
 Koriolanus *Κοριολάνος*.
 Cornelius *Κορνίλιος*.
 korínček; živit se k-y v. živiti.
 kořist *λεια*, ἡ; *λάψυα*, τά.
 kořisti se komu *θεραπεύων τινά*.
 kosa vozní *δρίπανον*, τό.
 kosatý *δρεπανηρόδος* 2.
 kost *στείλων* staz, *διτοῦν*.
 kostka *ἀστργάγαλος*.
 kotel *λεβής*, *γνος*, δ.
 kotev *ἄγκυρα*.
 kotušk *σφυρόν*.
 koupati se *λούνομαι* (*τῷ* *νῦστε*).

koupití *ῳτέομαι*, aor. *ἐπιφαμηγη*.
 kouř *καπνός*.
 kousati; přestati k. v. přestati.
 kováč *χαλκεὺς*.
 kovotepes *χαλκοτύπος*.
 kovový *χαλκοῦς* (*χάλκεος*) 3. 2.
 koza *αἴλε*, *αἴγος*, ἡ.
 kozel *τράγος*.
 kozelec *χειρός*.
 kra *βῶλος*, ἡ.
 kráčeti *πορεύομαι*; k. okolo *παρέχο-*
     με παρὰ τι.
 krádež spáchati v. spách.
 kraj (studně) *χείλος*, τό.
 krajina *χωρίον*; k. námořní *τὸ ἐπὶ*
     οἰλάσσηγ χωρίον.
 král *βασιλεὺς*.
 kralovati *βασιλεύω*.
 královna *βασιλεία*.
 královský *βασιλικός* 3.
 královsky *βασιλικῶς*.
 království *ἄρχη*, *βασιλεία*.
 krám voňavkářský *μυροπωλεῖον*.
 krása *κάλλος*, τό; *καλόν*, *εἶδος*, τό.
 krásně *εὖ*.
 krásný *καλός* 3.
 krásti *κλέπτω*, *κλοπεύω*.
 Krataios *Κραταῖος*.
 Krateros *Κράτερος*.
 krátkost; v k-sti *διά βραχέων*, *συντό-*
     ωμός.
 krátký *σύντομος* 2.
 kratochvíle *υετριβή*, *περιουσία*.
 kráva *βοῦς*, *βούς*, ἡ.
 Kreon *Κρέων*, *έοντος*.
 Kreta *Κρήτη*.
 Kretský *Κρήτης*, *ητός*.
 krev *αἷμα*, τό.
 krik *αὐγὴν*, *ένος*, δ.
 krmě *βούμι*, *τροφή*, *ὄφον*.
 krumití *τρέψω*, *οιτέω*.
 Kroisos *Κροῖσος*.
 krok *βῆμα*, τό.
 krokodil *κροκούδειλος*.
 kromě *πλὴν*.
 krotký *πυραος* č. *πρεστής* 3.
 Krotonský *Κροτωνιάτης*, *οι*.
 kroupa; špalďové k-py *χόνδρος*.
 krunýř *θώρακ*, *ακος*.
 kruté *ἄγριος*.
 krutý *χαλεπός* 3.
 krvoprolití *φόνος*.
 křičeti *βοῶν*, pf. *κέκραγα* (s význ.
     přít. času).
 křidlo *πτερύνε*, *γνος*, ἡ.
 krik *βοή*.
 kříklavý (o barvě) *τραχύς* 3.
 kříkloun večejený *ὁ κρειγάζων* (*οντος*)
     ἐν τῷ φανερῷ.
 křivda *ἀδίκημα*, τό; k-u činiti (*αἱ-*

niti) ἀδικέω; stává se mi k. ἀδικέο-
μαι, πάσχω τι.
křivditi ἀδικέω.
křivý; k-k přisaha v. přisaha.
kuchař ὄψοπος.
kuchař témov.
kulhání χωλότης, ητος.
kůň ἵππος.
kupec ἔμπορος.
kuplovityθ θολοειδής 2.
kuřátko νεόττεον.
kus (země) χώρα.
kůže δέρμα, τό; k. lví λεοντῆ (= λε-
οντή δορά).
kvapně κατά τάχος.
květina ἄνθος, τό; k-y sbírati ἀρθο-
λογίων.
květěk βλάστημα, τό.
Kylon Κύλων, ονος.
Kypros Κύπρος.
Kyros Κῦρος.

L.

Labyrint λαβύρινθος.
laciný εὐτελής 2.
lačný býtí πεινάων.
Laerrios Λαιρρίος.
Laevinus Λαεβίνος.
Lagos Λάγος.
lahodný χρηστός 3. αἰμυλος 3.
Laios Λαῖος.
Lakedaimonský Δακεδαιμόνιος.
lakomec φιλάγγυρος.
lakomý φιλάγγυρος 2.
Lakonové Λακωνες.
Larisa Λάρισα.
láska εϊνοια; ξέμω, ωτος.
luskav χρηστός 3. (τινι č. περι τινι);
la-vé přijeti v. přijetí.
laskavě φιλοφρόνως.
laskavost εϊνοια.
láti λοιδορέω (τινά).
Latinové Λατίνοι.
lavice školní βάθρον.
Learchos Λέαρχος.
lebka κρανιον.
leč plήν.
léčiti λέωμα.
led páγος.
ledajaký τυχών 3; ἐπεινυχών 3.
legat πρεσβευτής, ον; l-em býtí πρεσ-
βεύω.
lehce oděný v. lehkooděnec.
lehkomyslnost ψαθυμία.
lehkomyslný κούνφος 3.
lehkooděnec φυλός 3.
lehkovážně si počinati v. počin.

lehkovážnost κουφότης, ητος; ϕαδιουφ-
για.
lehkověrný εϊπιοτος 2.
lehký ἐλαφρός 3.
lék īama, τό.
lékař λατρός.
lékařský; umění lék-é = lékařství.
lékařství λατρειή.
lekounuti se ἐπιλήττομαι; 1. se velmi
περιφορος γλγνομαι.
lemnovka nachová πορφύρα.
lenivě ἀργώς.
Leonidas Λεωνίδας, ον.
Leontopolis Λεόντων πόλις.
lep iξός.
lepšíti se βελτιων γλγνομai.
Leptines Λεπτίνης, ον.
les ūly.
lesk (zralý) γλαυκότης, ητος.
lesk τίχνη; válečná 1. στρατήγημα τό;
domluvám se lstí čeho v. domoci.
letěti (litati) ἀναπέτομαι; okolo παρα-
πίτομαι.
loto = rok λτος; = roční čas θέρος, τό.
letitý πρέσβης.
Leuktra Δεινήρα, τά.
lev λέων, έοντος.
levý ἀριστερός řid. λαιός 3; na levo
ἐπ' ἀριστερά.
lež ψεῦδος, τό.
ležeti (lhuti) λεῖμαι, πατάκειμαι, ἀνά-
κειμαι; ležeti na zemi χαμενητε.
lhář; jsem 1. ψεύδομai.
lháti ψεύδομai.
lháta χρόνος.
lhbezny; l-k vůně v. vůně.
lhbiti se ἀρέσω; lhbi se mi βούλομai.
libohlasnost εϊφωνία.
libohlasný εϊφωνος 2.
libost: k-l-i učiniti χαριζομai.
libověle εξονοία.
libovně εϊνδīcia.
libra λίτρα.
liby libo mi jesť βούλομai.
Libye Λιβύη.
ličení διεξιδος.
lid δῆμος; 1. obecný (sprostý) πλῆθος,
τό; ὅχλος (též plur.); = vojsko δύ-
ναμιс.
lidný πολυάνθρωπος 2.
lidkost φιλανθρωπία.
lidský ἀνθρώπιος 3; 1-é záležitosti v.
zálež.
lidumilnost φιλανθρωπία.
lhhati v. ležeti.
lichý κενός 3.
liják ὄμερος.
liknovati ἀμελίω.
liný ἀργός 3.
list ἐπιστολή, βιβλίον, γράμματα, τά.
2*

lišti se διαφέρω.
liška ἀλόπηκη, κος, ἡ.
lítati v. letěti.
litost πάθος, τό.
litovati οἰκτεῖον (τινά), ἐλείω (τινά).
lod návěs; neós; πλοῖον; nákladná 1.
    όλκας, ἄδος.
lodka σκάφος, τό; πορθμεῖον,
lodstvo οὐδός, ναυτικόν.
lopotný; l-é práce v. práce.
los τύχη (též plur.).
lotr ληστής, οὐ; κακοῦργος.
louka λεπτόν, ὄνος; louce podobný le-
    μονoseljής 2.

loupežení ληστεῖα.
loupežití ληστεῖον.
loupežnický; l-é zběř, l-ým spásobem
    v. zběř, spásob.
loupežník ληστής, οὐ.
loupiti ἀπαλῶ.
lov θῆρα, ἄγρα.
lovec κυνηγέτης, ον.
lovecký αγρυπτικός 3.
lože říčné φεῦρον.
lstně dôlky.
Lucius Λεύκιος, Λούκιος.
lučiště τόξον.
lučištět τοξότης, ου.
luk τόξον.
Lukani Λευκανός.
lůžko evný.
lví léortos, τοῦ; l. kůže v. kůže.
Lydie Λυδία.
lyko φλοιός.
Lykurgos Λυκοῦργος.
lyra λύρα.
Lysandros Λύσανδρος.
lze jest ἔξεστι(ν).

M.

Macecha μητρικά.
Maiandros Μαιανδρος.
Maion Μαιων, ορος.
majetek ιπημα, τό; můj m. τὰ ἡμα-
    τοῦ.
Makedon Μακεδών, όνος.
Makedonie Μακεδονία.
malatnost βλακελा.
malba γεαφή.
malíčkost τὸ ὀλλγον, φαῦλον.
malicherný βραχὺς 3.
malíř čoigráfos.
maló ὀλλγον 3.
málonymný μικρόψυχος 2; býti m.
    άθυμεω.
malý mikrós 3. Malá Asie v. Asie.
manž ovdenež kódumy.
Mania Μανία,

Manlius Μάλλιος.
Manubiáš Blas, αυτος.
manželka γυνή, ἥ γεγαμημένη; vzítí za
    m. γυμέω,
manželský γυνήσιος 3.
Marcus Μάρκος.
Marius Μάρκος.
marně μάτην; m. mluviti v. ml.
marnivost ἀλαζονεία.
marný; m-k chvíla v. chv.
Marsové Μαρσοι.
maso κρέας, τό (ohyb. plur.); naklá-
    dané m. ταριχεία.
Massagetové Μασσαγέται.
mataris μάταρος.
matka μήτηρ, τρός.
meč μάχαιρα; ξίφος, τό.
med μέλι, ετος, τό.
měd žalnós; z mědi žalnouς 3. 2. (χάλ-
    νεος).
Megakles Μεγακλῆς, έους.
Megara Μέγαρα, τά.
Meidias Μειδιας, ον.
Meilichios Μειλίχιος.
Melikertes Μελικέρτης, ον.
Melištský Melitaios 3.
Meinfs Mέμφης, ιδος.
Mendes Μένδης, ητος, ἥ.
méně ňosou; nejm. ἥκιστα.
Menippos Μένιππος.
měnití metalláno.
Menoikeus Μενοικεύς.
měřítka μέτρον, τό.
měšic (těleso) οελήνη, (čas) μήν, νός, δ.
město πόλις; rodinné m. πατέρις, ιδος.
měškání; bez m. v. hned.
měškatí διατηρήω.
měštan πολίτης, ον; αστός.
mez; držeti se v mezích v. držeti.
mezitím ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ; ἐν τῷ με-
    ταξύ (χρόνῳ).
Midas Μίδας, ον.
měchatí se mezi ... συμμιγήνω τινὲ; m.
    se do cizích věcí πολυπράγμονέω;
m. žert a pravdu πατέω ἄμα καὶ
    σπουδάζω.
Milon Μίλων, ονος.
milosrdný; bez m. ἀφειδέστατα.
milosrdný ἐλεήμον (περὶ τινα).
milost χάρις, ετος; τό φελάνθρωπον.
milostivý καλός.
milovati φιλέω, στέργω, ἀγαπάω; milo-
    vaný ἀγαπητός 3.
milovný (milovník) n. p. moudrosti,
    práce a t. d. v. u přísl. subst.
míly φίλος 3; ιδύε 3.
mimo žωγις, πλήν.
mimořádný παράλογος 2.
mina μᾶ.
mince νόμισμα, τό.

mínění **δόξα**, γνώμη; jsem toho m. **οὐτως** ἐγώ γεννώσκω; panuje m. u koho **γενόμεναι τινα**.
 míiniti én **νῷ** **ἔχω**.
Minos *Mίνως* gen. *μοις* a *Μίνω*.
Minotauros *Μινόταυρος*.
 minouti se (s čím) **ἀποτυγχάνω**.
 minulost **τὸ παροιχόμενον**, **τὸ παρελληλυθός** (též plur.).
 minulý **γενόμενος**.
 mír **εἰρήνη**.
 míra **μέτρον**, **μέτριον**; nad míru **καθ'** **ὑπερβολήρι**.
 mírně **μετρίως**; m. si počinati v. počin.
 mírnost **σωφροσύνη**.
 mírný **ἡμερός** 3. 2. **βληχρός** 3. (o větru).
 mírostnost **τόπος**; horní m-sti **τὰ ἄνω**; dolní m-sti **τὰ ὑποκάτω**.
 místo **τόπος**, **χώρος**; na místě = ihned, ihned; přivéstí něco k místu a konec v. konec; místo (předl.) **ἄντι**.
Mithridates *Μιθριδάτης*, *ον*.
 míti **ἔχω**, nemít **ἀπορέω**; m. zač. **ὑπολαμβάνω**, **νομίζω**, **οἴμαι**, **ἡγέομαι**; jak se máš? **πῶς** **ἔχεις**; mám se dobre **εὖ** **ἔχω**, **εὖ** **πραττω**; mám se jakž takž **ταπεινά πράττω**; mám se k čemu **ἀξιώ**. Výrazy jako: míti péci, obcování, vědomst, m. kdy, m. se na pozoru a t. d. hledej pod příslušnými slovy: péče, obcování, vědomst, kdy, pozor a t. d.
 mládej **γεντερός**, **ἡγεος**, **ἔφηβος**.
 mládej **νεοτης**, **ητος**; ol. **νέοι**.
 mladík **νεανις**, *ον*; **γέος**, **μειζάνιον**.
 mladý **γέος** 3. **παῖς**, **δός**.
 mladec **ἀλοῦν**, **ῶντος**.
 mlčení **σιωπή**, **σιγή**.
 mlčetí **σιγάω**, **σιωπάω**.
 mlčky **σιγῆ**.
 mléčnice **γαλαξίας**, *ον*, bud s **κύκλος**, aneb bez **κύκλος**.
 mléko **γάλα**, **ακτος**, **τό**.
 mlha **οὐτίχλη**.
 mlsoutství **λεχνεῖα**.
 mluvění; svobodný ml. **παδόσια**,
 mluviti **λέγω**, **λαλέω**; m. s kým **διαλέγομαι**; m. marně **φλυαρέω**; m. potupně **βλασphemέω**; m. velmi z nízka **βαρύτατον φθέγγομαι**.
Mnevis *Μνεῦς*, *ιος*, **δ.**
 mnoho **πολὺς** 3; nejvíce **πλεῖστον**, **πλεῖστα**, **μέγιστον**; mnohonásobný **πολλαπλάσιος** 2. 3.
 množství **πλῆθος**, **τό**; **ἀφορία**; veliké m. **πολυπλήθεια**,
 moc **ἔξοντα** (též úradní moc); **τὰ πράγματα**; všechná m. **δύναμις**; bramná m. **παραπονή**; mám ve své moc,

jest v mé moći **κύριος γίγνομαι τενος**; nabývám moći én **δυνάμει γέγομαι**.
 moći **δύναμαι**, **ἔχω**.
 mocné **δυνατός**,
 mocný **δυνατός** 3. **ἀλκιμος** 2.
 modlití se **εὔχομαι**.
 Moiridské jezero **Μοιριδος λιμνη**.
 Molotský **Μολοττός**.
 mordovati **κτείνω**,
 moruške **συκάμινον**.
 moře **πλαγας**, **τό**; **Θάλασσα**; jsem plnom na moři v. pán.
 mdršký loupežník v. loup.; m-á hlubina v. hlubina.
 motylka **δικελλα**.
 moudrost **σύνεσις**, **εως**; milovník m-i **φιλόσυφος**.
 moudrý **σοφός** 3.
 mouka ječná **ἄλφετον**; žemlovň **σεμιδαλες**, **εως**.
 možnost **δύναμεις**; dle m-sti **ἐκ τῶν ἐνδεχομένων**.
 možný **δυνατός** 3; nemožný **ἀδύνατος**, **ἀνεγέρτος** 2; jest možná **ἔστι** (*v*); nemí možná **ἀδύνατον**, **οὐχ οἶον τέ έστι** (*v*).
 mrav **ῆθος**, **τό**; = obyčej **ἦθος**, **τό**.
 mravné **μετρίως**.
 mravnost **αἰδώς**, **οῦς**; **σωφροσύνη**, **εὐκομια**.
 mravný **κόσμος** 3. 2.
 mravoučení **ἡ γένειη φιλοσοφία**.
 mráz **ψυμός**, **δ**; **κρύος**, **τό**; **ψυχος**, **τό**.
 mrštiti čím po kom **βάλλω τινα τινα**.
 mrtvola **τεκχός**.
 mrvý **μετρός** 3; říše mrtvých = Hades.
 mrzák **ἄνατηρος**.
 mrzeti lypěw, **ἀνιάω**; mrzí mě co **τρύχουμαι τινα**, **χαλεπώς φέρω τι**.
 mrzkosí **αλοχρότης**, **ητος**.
 mrzutý **λυπηρός** 3.
 mstítel **τιμωρός**.
 mstítí se **τιμωρέομαι**.
 mučiti **στρεβλώ**, **βασανίζω**.
 mudre (mudřec) **σοφός**, **φιλόσοφος**, **σοφιτης**, **οῦ**.
 mudretví **φιλοσοφία**.
 muka **ἀνάγκη**; m. skřípcová **αἱ εν ταῖς βασάνοις ανάγκαι**.
Musa *Μουσα*.
 museti **ἀναγκάζομαι**, **ἀνάγκη** (roz. **ἔστιν**).
 mužebouce **ἀνδροφόρος**.
 mužský **ἄρρην**, **ενος**, **δ**, **η**.
 mysl **ψυχη**; dobré myslí být **εὐθυμέομαι**, **Θαψέων**; myslí koho zbabití **ποιει τινα ἀθυμῆσαι**.
 myseti **νομίζω**, **οἴμαι**, **ἐννοιομαι**; m. mnolno o sobě **μέγα φρονέω ἐπ' ἔμαυτη**.

Mysové *Musoi*.

myšlenka *diárous*.

mzda zač *μισθός τίτος*; mzda za ochranu *ζωάγρα*, *τά*; za mzdu sloužiti v. sloužiti.

N.

Nabádati *ἀναγκάζω*.

nabalzamování *ταριχεῖα*.

nabažiti se brzy čeho *ἀφίκορός εἴμι πρός τι*,

naběhuonti = otéci *ἀραιδέω*.

naběrací *ἀχνοτικός*.

naběhnouti (nabízeti) *προτείνω*, *προκαλέω* (mír).

nábožně *δόσις*.

nábožnost *εὐσέβεια*.

nábožný *δούς* 3.

nabratni (vody) *ἀρών*.

nábytek *κατασκευα*.

nabyti (nabyvat) *ἔχω*, *κτάομαι τι*; *πυόειν* (-έναι) *εἶς τι*; *πάσχω τι* (o škodě); n. moc, srdnatosti, síly, naděje v. moc, srdnatost a. t. d.

náčelník *ἄρχων*, *ουτος*.

náčinní *παρασκευή*; *κατασκευα*, *τό*; stříbrné n. *ἀργυρός κοῦλον*.

nadlati (nadlávati komu) *λαθοφέω* (*τινά* *ὑπόβλητον*); n. komu podvrženel *ὑπειδέξω τινά* *ὑπόβλητον*.

nadlhyt *περιουσία*.

naděje *ἐλπίς*, *ίδος*; n. nadívati *ἐλπίζω*; vzděti se vši nad, naděj *ἀπογράψω τι*.

nádherně *μεγαλοπρεπῶς*, *δυγκηρῶς*.

nadití se *ἐλπίζω*, *ὑπολαμβάνω*, *ὑποπτεύω*, *ὑποτοπέω*.

nádoba *ἄγγειον*.

nadoť *ἄλλως*.

nadutý *οεμός* 3.

nadýmati se *ὑβρίζω*.

nafukovati *φυσίω*.

nádle *ἔξαλφης*.

naučednouti *μανθάνω*; něčím (do čeho) *ἔγκυπτω κατά τι*.

nahmati; trochu strachu někomu n. *εὐλαβεῖστερόν τινα* *παρασκευάζω*.

nahnitlý *οηπόμενος* 3.

náhoda; n-on *κατὰ τύχην*; často slovo sem *τυγχάνω*.

nahoditi se *τυγχάνω*, *παραπλήστω*.

nahoru *ἄρω*; n. se dostati, přijít, přistati, tahnouti, vystupovati v. u přísl. verb.

nahý *γυμνός* 3.

nachový; n-á lemovka v. lemov.

nachyliti se *κύπτω*.

náhlylný *οῖος* 3.

najatý; na-é vojsko *ξενικον*.

najednou = náhle,

nájom *ἐνοίκιον*.

nájemní dám *ονοικία*.

nájemník *μέτοικος*.

náklad *φορτία*, *τά*.

nakládati v. naložiti.

nákladný; n-á lod v. lod.

nakloniti *ἐγκλίνω*; (uchó) *παραβάλλω*;

n. si (kohó) *προσάγομαι*; n. se ku-

komu láskou *ἔρωτα ἔχω πρός τινα*.

náklonnost *εὐνοία*; nák. k vtipkování

míti *φιλοσοφίμων* (*ονος*) *εἰμί*.

nakonpití aor. *ἐπριάμην*.

náložlati (na kohó) *πρόσκειμαι*; snažně

v. snažně prositi.

nálezati (nalézati) *εὑρίσκω*, *ἀνευρίσκω*,

καταλαμβάνω; n. se nad čím *ὑπέρεκειμαι τίνος*; n. víru *πιστεύομαι*.

náložeti *εἰμί* (*εἶναι*).

náložité *ὄφθως*, *καλῶς*, ev *μάλα*.

náložité (nakládati) n. p. na lod *ἐμβιβάζω*, *εἰσθ*. n. s někým *χράομαι τίνη*, *διατιθέμαι τίνη*, *ἀποδέχομαι τίνη*;

hanebně s kým n. *αἰτίω* (a

Med.); nakládané maso v. maso.

námluhní *πόνος* (též plur.); n. podnikati

(s kým) v. podnikati.

námluhni se *διαπορέομαι*, *πόνεω*, *φριλοπονέω*.

namazati *φύγω*.

námdstí *ἀρορά*.

namlouvání *ερμινati* (s kým) v. užívati.

namluviti *πείθω* (*τενά τι*).

námořní *ἐπιθαλαττίδιος* 2.; n. krajina,

n. vojáki v. krajina, vojáci.

naopak *δέ*, *αλλά*.

náplecmi řešení v. řešení.

naplňuti *πληρώω*, *ἐμπληκτήμαι*; n. pře-

velkou radostí pllelosti *ευφαίστω*; na-

plněný *μεστός* 3.

naprunuti *ἐπέτασις*.

nápodobně *ὁμοίως*.

nápodobňovuti *μιμέομαι*.

nápoj *ποτόν*, *πόσις*.

náponahatel *ἐπηρέτης*, *ον*.

náponemati *νονθετέω*, *συλλαμβανω*.

náponemati *νονθετησις*.

náponocien jsem *βοηθέω* (*τινι* k

čemu).

náposledy (*τό*) *τελευταῖον*.

nápotom *εἴτα*, *ἐπειτα*, *ὑστερον*, *ἐπι*

τῷδε, *ἐκ τούτον*.

nápošteti balzámem *ταριχεῖω*.

nápravitelný *ἰασιμός* 2.

nápraviti *ἰαομαι*, *ἀνέομαι*, *ἐπανορθώω*,

εὐθύνω.

náprosto *τό* *παράπαν*.

napřed vzítí, obávati se, běžeti, viděti, slyšeti v. vzítí a t. d.
 napsati γράψω.
 náramně ἄγαν, δεινός.
 náramnice ψέλιον.
 národ έθνος, τό.
 naroditi se γίγρομαι.
 narovnání δίκη, σύμβασις, διάλυσις.
 náruč ἄγκαλό (obvyk. plur.).
 nářadí σκεῦος, τό.
 nařiditi (nařizovati) ἐτέλλομαι; τάσσω, ἐπιτάσσω.
 naříkati κλαίω; rád naříkám ὁδυρτικός εἷμι.
 nařknouti καταμέμφομαι.
 nasbíratí συναθρότω.
 násilí τὸ βίαιον; υβρις; n. učiniti υβρίζω.
 násilně βία.
 násilník βίαιος; proti otoi πατραλολας, α.; proti matec μητραλολας, α.
 násilný βίαιος 3. 2.
 naskytnoti se συμπίπτω.
 následek τὸ ἀπόβασιον, αρτος.
 následovati ἔπομαι, μιμέμαι; (v pano-ván) διαδέχομαι; = jítì za kym ákulouňhem; následující ὅδε, οὗτος; následujícím spùsobem v. spùsob.
 nasnovati úklady o bezhrdli v. strojiti úkl.
 nasolený άλιστός.
 nastati γίγνομαι, ἐμπίπτω.
 nástraha δέλεαρ, ατος, τό.
 nástroj ὄγγανος, κατασκεῦη.
 nastytti πίμπλημε, ἐπιπλήμη.
 natábnonti ἔκτείνοι.
 naučení παραίστασι.
 naučiti se μαρθάριο (τι).
 nával ὀρμή.
 navéstí (naváděti) ἐράγω, πειθω.
 návod ἵψιγγος.
 návrat ἀνοδος, ἥ.
 navrátití se ἀπονοστέω.
 návrh učiniti βουλεύοι.
 navštíviti ἐντυγχάνω, εἰσεμι (-είμαι ὡς τι).

naznačiti γράψω.
 nazpět ὀπίσω.
 nazvatí καλέω, ὀνομάζω, προσαγορεύω.
 nažvástatí se λαλέω.
 Nearchos Νιαρχος.
 neb (neboť) γάρ, ἥ.
 nebe οὐρανός, šíré n. τὸ φανερόν.
 nebezpečí (nebezpečenství) κίνδυνος, ἐπικίνδυνον; v neb. býti, do nob. přijíti, v neb. se vydati κινδυνεύω, διδούω ἐμεινάτω εἰς τοὺς κινδύνους; hrozit mi nějaké neb. παθεῖν τι κινδυνεύω.
 nebezpečný; n-é postavení v. postav.

neblednonice (o barvách) δυσεξίτηλος 2.
 nečinnost ἀραιοւση.
 nečistý ἀκαθαρτος 2.
 nedaleko οὐ πόρρω.
 nedbalo ἀμελῶς, ἀνεμένως.
 nedbalý βλάχ, βλαχός; superl. βλαχίστατος.
 nedbatí ἀμελέω.
 nedlouho potom οὐ πολὺ ὕστερον.
 nedokonalý φαῦλος 2. 3.
 nedostatečný ἐνδεής 2.
 nedostatek ἀπορία; n. míti ἐνδεής γίγνομαι.
 nedostávatí; nedostává se mi čeho v. dostati.
 neduh νόσος, ἥ; πάθος, τό.
 nedůvěra ἀπιστία.
 nedůvěrlivý ἀπιστος 2.
 nedůvěrvec ἀδύνατος.
 Nefele Νεφέλη.
 neloda v. neštěstí.
 nelohný ἀνάξιος 2.
 nechatí (koho) ἀγίχομαι (τινός), ἀπολείπω, καταλείπω; n. si ὑπολείπομαι.
 nejak πώς (encl.).
 nejdříve v. δρίψε.
 nejistý ἀφανῆς 2. ἀδηλος 2.
 nejprvě τὸ πρώτον.
 nejvíce v. μνοho.
 někam ποι (encl.).
 někde πού (encl.).
 někdy ἐνίστε.
 neklamný ἀφενδής 2.
 nelékár̄ īdīotēs, οὐ (roz. της λατρηκής).
 nemalý οὐ μικρός 3. dobysti si n-ch zásluh v. dobysti.
 nemisný ἀτόπος 2.
 nemluvně βρέφος, τό.
 nemoc ἀρρενωπία; νόσος, ἥ; νόσημα, τό.
 nemocný ὁ νοσῶν (νοσέω), ὁ κάμινον (κάμινο).
 nemotorný ἀπιθανός 2.
 nemozný (nemožno) v. možný.
 nenabýt; k n-é škodě přivéstí v. škoda.
 nenadání; z n. ἐξ ἀποσποδοχήτων, ἀνεπίτοστος.
 nenáležitý αἰσχρός 3.
 nenasycený ἀπληστός 2.
 nenáviděti μεσέω.
 nenávist; míti v n-i μιστό.
 neoblonný ἀπαρατήτος 2.
 neobmezeně vládnouti v. vládu.
 neobsazen v. obsaditi.
 neočekávaně ἀπροποδοχήτως.
 neohroženost τὸ ἀτάραχτον.
 neomylný ἀφενδής 2.
 neopatrnost ἀφιλαξία.
 nepatrny μικρός; οὐ πολύς; nep. εἴο-
 věk ὁ τυχών.

nepodařený (o ovoci) ἀραλδής 2.
nepodobný; k vídě nep. v. víra.
nepodroběný οὐχ ὑπῆκοος 2.
nepohnutý ἀκίνητος 2.
nepohřbení ἄταφος 2.
nepokojný ταραχώδης 2.
nepomíjející ἀπθεάτος 2.
neporádok; jsem v n-u συντετάγματι.
neporázit; s neporázienou odejítí ἀπρα-
κτος ἀπέρχομαι.
neposlušen; jsem n. ἀπειθέω.
neposlušnost ἀπειθεία.
nepotřebný ἄχρητος 2. ἄχρειος 2. οὐκ
χάρακατος 2. 3.
nepozornost ἀπιλαξία.
nepozorované ἀδήλως.
nepozvání v. pozvatí.
nepravé ἀδίκως, οὐ δικαιῶς.
nepravý ψευδής 2.
neprátský πολέμιος 3.
nepráteleství ἔχθρα, τὸ πολέμιον.
nepředloženosť ἀπούσια.
nepřiležitosť učiniti někomu ἐνοχλέω
τινί č. τινά.
nepřistupný jízdě ἀφιππος 2. δύσιπ-
πος 2.
nepřítel polémicos, ἐναρτλος, ἔχθρός,
δ πολέμων (οῦντος).
nepřítomný οὐχίμενος 3.
nepřízeň δύνοντα.
nepříznivý komu δυομενῶς ἔχων πρός
τινα.
Nercovna Νηργής, Ιδος.
nerožum ἄροια, τὸ ἀνόητον.
nerozumnyj ἀνόητος 2.
nerožvaliivost' προπέτεια.
nesčistnosť ἀπειρία.
nescistlný ἀπέρος 2.
neschopný ἀδύνατος 2.
neslavnosť ἀδόξια.
neslavnyj ἀδόξος 2.
nesmísený; nes. víno v. víno.
nesmrteľný ἀθάνατος 2.
nesnaďný ἀπόρος 2. δύοκολος 2. χαλ-
πάς 3.
nesnáze ἀπορία.
nesnositelný ἀφόρητος 2. ἀνεκτός 2.
nespolehlivý οὐ βέβαιος 3. 2.
nespravedlivý ἀδίκως.
nespravedlivost' ἀδίκημα.
nespravedlivý ἀδίκος 2.
nesprásobný; nesp. řeči v. řeči.
nesrovnanost' αἰσημετρία.
nestálý ἀβέβαιος 2.
nestejnosť αἴσουμάστης, ητος.
nestíti (nositi) φέρω, φορέω, περιφέρω;
nos. večejně na odív περιπατέων φα-
ρερόφ τι ἔχων.
nestvýhra τέλεια, ατος (ρως), τό.
nestyda κύνη, κυνός.

nestydatost' ἀγαποχυντία.
nesvobodný ἀρελεύθερος 2.
nesvorný; jsem n. οτασιάκω (πρός
τινα).
nešetrně ἀφροντίτατος.
neškodný ἀβλαβής 2.
nešlechetně πονηρός, κακός, φαῦλος,
ἄδειος.
nešlechetnost' πονηρία, κακία.
nešlechetný πονηρός 3.
nešfastník ἀτυχης, ἀτυχῶν (οῦντος).
neštěsti δυστυχία, συμφορά, κακόν, τὸ
κακῶς πράττειν, τὸ πάθος (těž plur.).
hrozné n. τὰ δυνά.
neúroda ἀφορία, ἀκαρπία.
neurozený ἀγενής 2.
nevázanosť ἀγετία; obyčejná při víně
n. παροια.
nevčasnost' τὸ ἀκαιρον.
nevčasnyj ἀκαιρος 2.
nevďděný k někomu býtí ἀχαροτέτο
τινι.
nevěrný ἀπιστος 2.
nevíditeľný ἀδόχατος 2.
neviňátko παιδάριον ἀδιάφθορον,
nevinost' ἀνακία; ἀδιάφθορος, τό.
nevinnyj ἀνατίος 2.
nevrlý δυσάρεστος 2.
nevšimati si v. γνímati.
nevýhnutelný ἀναγκαῖος 3. 2. jest toho
nev. potřeba v. potřeba.
nevzdělany ἀπαλαύτος 2.
nezákonitý παράνομος 2.
nezasloužený ἀνάξιος 2.
nezávislyj ἀντοχαράτωρ οφος, δ, ή.
nezbeda θρασούς 3.
nezdroňlosť ἀγραυλία.
nezkušen ἀπειρος 2; jsem n. ἀπειρως
τι.
nozléčitelný ἀνίατος 2.
neznalý ἀπειρος 2.
neznámosť ἀγροια.
neznámnyj ἀδηλος 2; ἀγνῶς, ωτος; δ, ή;
jest mi co n-o ἀγνοέω τι.
nezvyklosť ἀήθεια.
než = avšak ἀλλά, δέ; dříve než v. dříve.
nic οὐδέν, μηδέν; nicméně οὐδέν ητ-
τον, οὐδέν μᾶλλον.
ničiti ἀγαλίσομο.
nikam οὐδαμοῦ, μηδαμοῦ.
nikde οὐδαμοῦ, μηδαμοῦ.
nikdy οὐποτε, οὐδέποτε, οὐδεπώποτε;
μηποτε a t. d.
Nikias Νικίας, ου.
nikoli (nikterak) οὐδαμῶς, μηδαμῶς.
Nilopolis Νείλου πόλις.
nistěj καρήτηρ, ηρος.
nízký ταπεινός 3; velmi z nízka mlu-
viti v. mluviti.
noc νὺξ, επός, ή; v noc = těž νύκτωρ.

noční procházka v. proch.
noha πούς, οδός; βάσις; k nohou padnouti v. padn.

Norikové Νορικοί.

nositi v. něstí.

nouze ἔνδεια, ἀπορία (též plur.); τὰ ἀναγκαῖα; v. n-zi postavenu býtí απορέω; n-zi trpěti v. něčem ἔνδειοι τυνος.

novoměštan νεοδαμώδης, ονς.

novorozeny νεογενεῖς 2; νεογόρος 2.

novotářství νεωτερισμός.

nový κανός 3. Nová Karthago v. Karth.

nozdry ἄφες, αἱ (sing. ἄφη, ινός, nos).

Numidové Νομάδες.

Numidský Νομαδικός 3.

nutiti v. přinutiti.

nutně ἀνάγκη; n. vymáhati v. vym.

nutno; velmi n. jest πᾶσα ἀγάρκη (roz. ἐστίν).

nuzný ἀπορος 2.

nýbrž ἀλλά.

nytí νῦν.

O.

Oba (o. dva) ἀμφότεροι.

obávati se v. báti se.

obecování míti s kým πλησιάζω τινὶ; v. obec. přijítī ἐπιμιγυμασε.

obecovati δημιέω, σύνεμε (-εῖναι), συγγίγγομαι, συνδιατρίβω, πλησιάζω, χρέομαι. —

obecná ἰδιωτής, ον.

občanský ἐμπύλος 2; o. zřízeni v. zřiz.

občerstvovati ἀναψύχω.

obdarovati (δῶρο) δίδωμι τινὶ.

obdržeti ύχω, λαμβάνω, παταλ. παραλ. τυγχάνω; ob. dobroděni, jmeno, samo správu, vrch, věštív, v. dobroděni atd.

obec πόλις, τὸ κοινόν.

obecený lid v. lid.

oběd δεῖπνον,

obědvati δειπνεῖν.

obehnati ἀποτελεῖν.

obejmouti περιβάλλω, ἀσπάζομαι; περιπλοκάς δίδωμι τινὶ.

oběsiti ἀναρτάω.

oběť θυσία; o. přinésti θύω; za oběť přin. σφάττω; v. o. se dáti komu σφάγιον ἑαυτὸν ἐπιδιδόναι τινὶ.

obětník průvod v. průvod.

obětník λεροποιός.

obětovati θύω, σφάττω; o. se (za ko- ho) ὑπεραποδηνόσω.

obězřelost περισκεψε.

obchod τέχνη; πράγματα, τι.

obili στρος.

obíratí se v. obrati.

objem περιμετρος, ή; περιοδος, ή.

objeviti se φαίνομαι, ἐπεραίνομαι, φα- γεός γλγνομαι, δῆλος γλγ.

objimati v. obejmouti.

oblížení ἀπολαμβάνω.

obléhání πολιορκία.

obléhati πολιορκέω.

obléknoti (zemřelého) περιστέλλω.

obletovati ποτέμαι.

obléžení = obléhání.

oblíbiti si ἀγαμαι.

oblíčej πρόσωπον.

obloupiti διαρράχω.

obnáseti (tolik a tolik) ίχω, δύναμαι.

obel οβολός.

obouti (obouvatii) ὑποδέουμαι, περιτίθη- θημι τοῖς ποσ(ν); obut ὑποδεδει- vos 3.

obouvání ὑπόθεσις.

obr γλγας, αντος.

obrati (obratii) maso s kostí φιλόω τὰ κρέα τῶν δοτῶν; obrati se s čím σπουδάζω περὶ τι.

obratiti (obracetii) στρέφω, ἐπιστρέφω, ἀναστρέφω; obratil jsem se (na ko- ho) πρόσονεμαι; ob. svou pozornost προσέχω τερι την γνώμην.

obratnost σφρά.

obratný δενός 3.

obraz έικων, όρος, ή.

obrubu sedadla (u vozu) ἄντυξ, γος, ή.

obsaditi κατέχω, καταλαμβάνω; neob- sazeň έργμος 3.

obsažen; ob-ii byti ένεμε (-εῖναι).

obstarati πράττω.

obsvpati κώνυμαι.

obšírně ἀκριβώς.

obšírný μακρός 3.

obtěžovati βαρύνω, ἐνοχλέω.

obtíž lύπη; bez ob-že οὐ χαλεπώς.

obtížný χαλεπός 3.

obuv ὑποδήματα, τά (ὑπόδημα = pod- šev, střevic).

obveselovati εὐφράτω.

obviniti; obviněnu býtí αἰτιας ύχω.

obviličování έγκλημα, τό.

obvyklý συνήθης 2.

obýčeji ήθος, τό.

obýejný στωθής 3, (ελθω-α); = ledajaky τυχώ 3. o-ii při víně nevázanost v. neváz.

obyvatel ὁ κατοικῶν, ἐνοικῶν; ob-é do mu οἱ κατ' οἴκον.

obývati κατοικέω, νέκυμαι (χώρας v. zemi).

obžaloba δίκη, εἰσαγγελία.

obžalovati ἐγκαλέω, γράφομαι; obžalo- vaný ὁ δίκην ύχων.

obživnouti ἀναβιώσω, ἀναβιώσομαι.

XVIII

očas *οὐρά*,
 očekávání *προσδοκία*,
 očekávatí *προσδοκάω*, *προσδέχομαι*.
 očistiti *καθαίρω*.
 oddati (oddavati) se čemu *τρέπομαι*,
     προῖημι *έμαντον ἐπὶ τῷ*; *ἐνθέωμαι*
     πρός τῷ; oddaný (komu) *εῦνος* 2.
     (*εὔνοος*); od. se smutku *πενθέω*.
 oddechnuti *ἀνάπναω*.
 oddělení (vojska) *τάξις*, (mladíků) *ηλι*.
 odebrati *ἀφαιρέομαι*; od. se *πορευομαι*,
     παρέχομαι; s někým *ὑπερέχωμαι*.
 odejítí (odehlázeti) *ἀπειμι* (-*έναις*), *ἀπέρχομαι*, *ἀπαλλάσσομαι*; od. (na lodi)
     ἀποπλέω.
 oděnec; jízdný od. *ἱππεύς*.
 oděrítí (odpirati) *ἀφνέομαι*, *ἀπικέγω*,
     (aor. *ἀντεπον*); odprá se mi něco
     od koho *ἀτυχέω τοντὸς παρὰ τῶν*.
 odeslati (odesiliti) *ἀποπέμπω*, *ἀποστέλλω*,
     ἔξαποστέλλω.
 oděv; *ἔσθῆς*, *ητος*; *ἱμάτιον* (též plur.)
     v smutečném. oděv býtí *πενθεώς*
     δοκεύωμαι.
 oděvšad *πανταχόθεν*.
 oděvdzati *παραδίδωμι*, *ἀποδέδωμαι*.
 odháněti *ἀμύνομαι*.
 odhodlaný (k čemu) *ταχύς* 3. (*πρός τῷ*).
 odholdati se *ὑπομένω*; k útoku *ὅρμάω*.
 odcházeti v. *odejti*.
 odchod *δρόη*; jsem na odchodu *μέλλω πορεύεσθαι*.
 odchovati *τρέψω*.
 oditi (odivati) se čím *ἀμπέχομαι τῷ*;
     lehce oděný v. lehkooděnec.
 odív *θέα*; *θέαμα*, *τό*; nosití něco veřej-
     ně na od. v. nésti.
 odkud *ὅθεν*; *ἰντεργ.* *πόθεν*.
 odloučení se *ἀπαλλαγή*.
 odloučiti se od koho *ἀπολείπομαι τοντὸς*.
 odměná *τιμή*, *ἀθλον*, *παρπός* (*τινός*).
 odměnití; odměněnu býtí *τιμᾶς φέρομαι*.
 odmrštiti; odmrštěnu býtí *ήττάσθαι*.
 odněsti (odnášeti) *φέρω*, *ἀποκομίζω*,
     ἀναφέρουμαι.
 odníti (odnímati) *ἀφαιρέομαι*, *παραιρέομαι*; od. zbroj *συλάω*.
 odolati čemu *γειάω τῷ*.
 odpadictví *ἀπότασις*.
 odpadlisk; jsem v mysli odpadlikem *εἴ- φίστημα τῇ γνώμῃ*.
 odpadnouti *ἀφίσταμαι*.
 odpadnutí = *odpadlictví*.
 odplata *ἀθλον*.
 odplouti *πλέω*, *ἀποπλέω*, *ἐπιπλέω*, *ἄλω*,
     ἀνάγομαι.
 odpočinouti si (odpočívat) *ἀναπαύομαι*,
 odpor; na odp. se stavěti *ἀμύνομαι*
     (*τινά*); *ἀπαντάω* (*πρός τῷ*); *πρός*
     (*εἰς*) *ἀληγὴ τρέπομαι*.
 odporný *χαλεπός* 3.
 odporovati *ἐναντιόμαι*.
 odpouštěti v. *odpustiti*.
 odporvěd *ἀπόβιωσες*.
 odporvěditi *ἀποκρίνομαι*, *εἶπον*, *φημι*.
 odpraviti = *zabití* *ἀποσφάττω*.
 odpravodati *ἀπεμπολάω*.
 odpustiti (odpouštěti) *συγγιγνώσκω*, *συγγίγνην* *δίδωμι* (*ἀπονέμω*), *ἀνίημι*.
 odpouštěti *συγγράμη*; od. dochlázeti *ἀπολύομαι*.
 odraziti (odrážeti) *νεπρίτελε* *ἀποκρύομαι*,
     ἀνωθέομαι, *ἀμύνομαι*; (*τιοκ*)
     ἀναστέλλω.
 odrazovati *ἀποτρέπω*.
 odřezovati učo od čeho *γυμνώ τινός τι*.
 odřiznut *ἀπότομος* 2.
 odsouditi *κηλῶ*; (koho k čemu) *κατακηλύω* (*τινός τι*); někoho k smrti *κατακηγήσκω* (*κατακηφίζομαι*) *τινός θάνατον*; pass. *κατέγνωσται* (*κατακηφισμένος ἔστι*) *τινός θάνατος*.
 odstraniti *ἀφαίξω*, *ἀναρράκω*.
 odstrkovani *ἀπτυία*.
 odsud v. *odtud*.
 odtálnouti (od někud) *ἀπέρχομαι*; (s
     vojskem) *ἀναζεύγνυμι*.
 odtrhnouti od seba (bojující) *διλοτημι*.
 odtud *ἐκεῖθεν*.
 odváděti v. *odvěsti*.
 odvaha *τόλμα*.
 odvážiti (na vaze) *ἱστημι*; odv. se čeho
     τολμάω τῷ.
 odvážlivě *παραβόλως*.
 odvážlivost v. *odvalha*.
 odvážny čin v. čin.
 odvěsti (odváděti) *ἀπάγω*; (daně popla-
     tek) *ἀποδίδωμε*, *ἀποφέω*; od. svýj
     rod od koho *ἀναφέρω τὸ γέρος εἰς τινά*.
 odvětiti *ἀποκρίνομαι*, *φημι*, *εἶπον*.
 odvolati (koho) *μεταπέμπομαι*.
 odvrácení *ἀπαλλαγή*.
 odvrátití (odvracovati) *ἀποτρέπω*, *μετατρέψω*, *ἀφιστημι*; od. se od čeho
     ὑπεκτρέπομαι τῷ.
 odvrci od sebe *ἀποβάλλω*.
 ohěn *πῦρ*, *ρός*, *τό*; ohěn hubiti v. hu-
     biti.
 ohlášti *φράξω*, *προσαγγέλλω*.
 ohlášení; veřejné oh. *κήρυγμα*, *τό*.
 ohled; v každém odu *πανταχῷ*.
 ohlednouti (ohlížeti) se *περιβλέπω*, *ἐπιστρέφομαι*; (po čem) *διαθρίω τῷ*.
 ohnivý *θερμός* 3. *θυμώδης* 2. *ἄκρατος*
     2. (o zkraji).
 ohnouti *κάμπτω*.

oholiti ξυρέω.
 ohraďa περίβολος.
 ochábnouti v čem ἀνιημὶ τι.
 ochotnět ἐτοίμας, δέξτερος, δύστερος.
 ochotnoste προθυμία.
 ochotny; jsem och. προθυμίαμαι.
 ochrana; za och-u žádati ἵκετεύω; mzda
     za och-u v. mzda.
 ochránce φύλαξ, κος.
 ochranitel ἔφορος.
 Oidipus Οἰδίπος gen. ποδος č. πον.
 Oikles Οἰκλῆς, ἑως.
 Oineus Οἰνεύς.
 okamžík; rozhodný o. ή ψοπή τοῦ χρό-
     νου.
 okamžitě onntrómou, παραντίκα, παρα-
     χρήμα, τὴρ ταχιστην.
 okazovati δείκνυμε, φαίνω.
 oklamati v. klamati.
 oko δρθαλμός; ὄμμα, τό; ὅψις; oka
     (k chytání) βρόχος.
 okolo jítí, letěti v. jítí, letěti.
 okrasa κόσμος; καλλώπισμα, τό.
 olej cedrový κερθίλαιον.
 olovo μόλυβδος.
 oltář βωμός.
 Olympia Όλυμπία.
 Olympias Όλυμπιάς, ἀδος.
 Olympijský Όλυμπιακός 3.
 omámiti σφάλλω.
 omráčení; bleskem omráčený διόβλη-
     τος 2.
 onyl; o-u se vystříhati ἀνάμαχτητος γί-
     γνομαι.
 Onchestos Όγχητος.
 Onobrazentes = Arioazarantes.
 opáčeny ἐναρτίος 3. opáčně někomu po-
     valia ἐν τῶν ἐναρτῶν τινὶ έθη.
 opadávatí (o vodě) μειόσουμαι.
 opak τάνατοι.
 opalovati ἀναφλέγω.
 opanovati ἔχω, κατέχω, ἔρχω, κρατέω.
 opatřiti δίδωμι, παρασκευάζω; op. si
     κτίσουμι, πορίζουμαι.
 opevnití ὁχυρόω.
 opět πάλιν, αὖ, αὐθις; o. dosaditi, vy-
     staveti, získati v. dosaditi a t. d.
 opice πλεθυκός.
 opíratí se ἀντέχω.
 opítí μέθη,
 opítí (skoho) καταμεθύσω.
 opovážiti se τολμάω.
 oprvhnouti (kým) καταφρονέω (τινός).
 oprvžení καταφρονήσις; v. op. přijíti
     καταφρονέομαι, προπηλαῖσθαι.
 oprvžlivý ὑπεροπτικός 3.
 opozditi (-ivati) se νόστελον.
 oprávce (lodní) κυβερνήτης, ον.
 opravdu γνησίως, ἀτεχνώς, τῷ ὄντι,
     ἀληθῶς.

opravovatel διορθωτής, ον.
 opušťlý περισημένος 3.
 opustiti ἀπολεπω.
 oreł ἀετός.
 Orobazos Όρόβαζος.
 osázeti φτυενω.
 osení οπόρεμα, τά.
 osídlo δεσμός (plur. τέξ τὰ δεσμά).
 Osiris Ὄσιρες, ιδος.
 oslábnouti σφάλλω.
 oslava ὄδεξα.
 osoba σῶμα, τό.
 osobně αὐτός 3.
 ospravedlniti se u koho λόγον ἀποδί-
     δωμι τινι.
 ostatek τὸ λοιπόν.
 ostatní ἄλλος 3. λοιπός 3. ἀπίλοιπος 2.
 ostrakovacati παικίλλω.
 ostrov ἥγος, ἦ.
 ostrý δέξις 3.
 ostříhlání φυλακή.
 ostříhati τηρέω.
 ostychati se ἐντρέπομαι, ἀσχύνομαι,
     αἰδίομαι (čeho τί).
 osud τάχη, μοῖρα; δαίμων, ονος; πε-
     πρωμένη.
 osudí καθίσκος.
 osvobození ἀποφυγή.
 ošetřování ἐπιμέλεια.
 ošetřovati θεραπεύω.
 ošklivost; míti v o-sti βδελύττομαι.
 ošklivý αἰσχρός 3.
 oštěp παλτόν; δόρυ, φατος, τό.
 otázati se v. τάζati se.
 otázka ἐρώτησις; daná ot, τὸ ἐρωτώμενον.
 otčina η οἰκεία (roz. γῆ).
 otec πατήρ, τρές; γεννήσας, αντος;
     otcuvr vrah v. vrah.
 otevřené παρέχονταδός.
 otevřenosť παρήνοτα.
 otěž χαλύνος, ἡνία (plur. τέξ τὰ ἡνία).
 otočiti περιάγω, περιπλέω.
 otráviti φαρμάκῳ ἀποτελω.
 otrčiti δυσλεύ.
 otrok δούλος; οἰκέτης, ον; ἀνδράπο-
     δον, τό; θεράπων, οντος.
 otrokyně δούλη.
 otvratí ἀνοίγω.
 otvor στόμιον.
 ovce πρόβατον; stádo ovci v. stádo.
 ověnčiti στεφανόω.
 ověsití kolem περιπράσσω.
 ovládati κρατέω.
 ovoce καρπός (též plur.); οἱ τῶν δέν-
     δγων καρποί.
 ozbrojiti ὀπλῖσθαι, καθοπλίσθαι.
 ozdoben εὐπρεπής 2.
 oznámiti ἀπαγγέλλω, σημαίνω, προε-
     πον; (o věštidle) ἀναιρέω; ozn. věšt-
     bou χράω.

P.

Pad форá.

páditi (kam) ἐπιπτω.

padlý (v boji) νεκρός 3. θανόν 3.

padnouti πίπτω, ἀπόλλυμαι; p. před kym na kolena προσπίπτω τίρι; p. na k nohou προκυνάμομαι τύνος; p. na tvář καταβάλλω ἔμαυτὸν ἐπὶ στόμα.

Padus Падос.

pahorek λόφος, γήλοφος.

Faionové Παιόνες.

Paktolos Πακτώλος,

palác královský βασιλεῖα, τά.

palčivý θερμός 3.

páliti κατού; καταφέγη.

pamatka ψόμισμα.

pamatný; p. πρύπονδ v. pr.

pamatovati μέμνημαι, μημνουεύω.

pamět; na p. υνάδετι ἀναμνήσκω; z p. ti se učítι ἐμμενθάρω.

pamětihodný ἀξιόλογος 2. ἄξιος λόγου.

pamětliv; jsem p. μέμνημαι.

Pamfyliacon Παμφυλιακόν, τό.

pán δεσπότης, ου; κύριος; párem býti

(se státi) κρατέω; νέμονται καθίσταμαι;

jsem párem na moři θαλάσσονταρέω.

paní κυρία.

panna παρθένος, ή.

panovatí ἀρχω, κρατέω, βασιλεύω; ra-

nuje méně u koho νενόμισται τινι.

panovník δεσπότης, ου; ἀρχων, οντος.

panský μαλακός.

panství ἀρχή.

pánvice λεβῆς, ητος, δ.

Papirius Παπίριος.

pára πνεῦμα, τό.

Parmenion Παρμενίων, ανος.

Parnassos Παρνασσός.

parno πνήγος, τό; καῦμα, τό.

Parthenopaios Παρθενοπαῖος.

Parthové Πάρθοι.

pás ζώνη.

past πάγη.

pásti βόσκω, νέμω.

pastýr βοικολός, νομένος, ποιμήρ, ένος.

pata (hory) πούς, οδός.

pátrati po čem ξητίω τι.

patriciu patrīniος.

patrné σαψῶς.

patrný δῆλος 3. a 2.

patřičně ἐπεικῶς.

patřičný souzvuk, takт v. souzv., takт.

pazour ὄνυξ, ὄνυχος, δ.

pec κάυμας, ή.

péci δύτάω.

péče; péci míti φροντίζω, λόγοι ποσέο-

μαι (τινός); snášnou p. míti o koho

εἰς θεραπευν τινά; všemožnou péci

míti o koho ώς ἐπιμελέστατα θεούς επιμελέστατα πάσαν εἰσφέρουμαι οπουδήν.

pečeť σφραγίς, ίδος.

pečovati ἐπιμελέμαι.

pěchota πεζόν.

pejskъ κυνίδεον.

pekař ἀρτοποιός.

Pellina Πελλίνη.

Peloponnesian ἀνὴρ Πελοποννήσος.

Peloponnesos Πελοπόννησος, ή.

penzochitivý φιλοχρήματος 2.

peníz νόμισμα, τό; ἀργύριον; peníze ἀργύριον, χρυσίον, χρήματα, τά; p. na cestu ἐφόδιον.

Perdikcas Περδίκκας, ον.

Periboa Περιβόια.

Perikles Περικλῆς, έονς.

Persefone Περσεφόνη.

Peršan Πέρσης, ον.

perší πτερά, τά.

pes κύων, κυνός, δ, ή; honiči p. δ Θηρευτής κύων.

pěstovati θεραπεύοντο.

pěšák (pěši) πεζός.

pěvec ψυντήρης, ον.

pěvně εὐλαβώς, λοχνωδῆς.

pěvnost λευμα, τό.

pěvný δύχυρός 3; καρτεριός (πρός τε).

píce χόρτος.

píditi se δέργεομαι (τινός), οπουδάξεις (περι τι), ἐπιτελεομαι (εἰς τι).

pijácky; společnost p-á v. spol.

pijáctví οἰνοθλυπία.

píle (pilnos) οποιοδή.

pisátko γραφίς, ίδος.

písek γλάμος, ή.

Pisidové Πισιδαῖ.

pískati na flétnu αὐλέων.

písmo τὰ γεγραμένα; učitel písmá učitel.

píštala αὐλός; hráti na p. αὐλέων.

pištec αὐλητής, ον.

pištecký; p-é umění v. umění.

pítí πότος, ποτόν.

pítí πίνω.

Pittakos Πιττακός.

plachta (lodní) ἵστον.

plakati κλαίω, δακρύω, θρηνεῖ, δακρύζω μαι.

planý ἄγριος 2. 3.

plán πεδίας, ἀδός, ή.

plašiti se ἀφηνάειν (o koních, vl. oléz střídati).

plášť σάγιος, ιμάτιον.

Platajsky Ηλαταιεύς.

platiti teléω.

plátano οινδών, όνος, ή.

platnost; p-i docházeti σώζομαι.

platný (k čemu) ἀγνόιμος 2; p-ě ještě smlouvý v. sml.

Platon Πλάτων, αὐτος.

plavba πλοῦς (όσος).

plavec ναύτης, ου; ἐρέτης, ου.

plaviti se v. plouti.

plektron πλήκτρον.

plést se v co ἐμβάλλω ἐμαυτὸν εἰς... plet χρόα.

pletkář πολυπράγμων, ονος.

pleva ἄχυρον.

pln (plny) μετόπος 3. πλήρης 2. p. úzkostí v. úz.

plnomocenství míti κύριος εἶμι.

plouti (plaviti se) πλέω, στόλον ποιέω μαι.

plstěný; p-á pokrývka v. pokrývka.

Pluton Πλούτων, αὐτος.

poběhlík ἀγύρτης, ου.

pobiti (pobijeti) διαφθείρω.

pobití σφαγή.

pobízeti κελεύω, παρακαλέω.

poblouditi ἀμαρτάνω.

pocestný ὁδοπέρός; (na lodi) ἐπιβάτης, ου.

pocta τιμή; u veliké p-ě míti μάλιστα τιμάω, προσκυνέω.

poctiti τιμάω.

poctivě ἀδόλως.

poctivost = čest τιμή.

poctivý χρηστός 3.

počátek ἀρχή; z p-u τὸ πρῶτον, κατ' ἀρχὰς.

počet ἀριθμός; p. vydávati (z úvadu) εὐθύνας ἔχω (τῆς ἀρχῆς).

počítati (počinati) ἀρχημαι, ἐπιχειρέω (něco τοῖς πράγμασι(v)); počluati si hrdeσ osevínymai; p. si lehkovázně žádoucímyle; p. si mírně ταμιεύω.

podariti; podaréně dilo v. dilo.

podati (podávati) komu co ὅργη; p. pravici, občerstvení, (pohár) s přípritkem, dílkaz v. u přísl. subst.

poddaný ἀρχόμενος 3. ὑπήκοος 2. ὑποχειρος 3. a 2.

poddávati ἐνδέδωμι.

poděditi; stejně p. ίστα λαγχάνω.

poděpřiti προσερείδω.

podezřely ὑποπτος 2.

podezření; v p. bráti ὑποπτεύω; v p. míti δι ὑποψίας ἔχω.

podil; p. bráti μεταλamblánw.

podívání θέα.

podívatli se ἀποθέπω, ἐφοράω.

podiviti se čemu θανυάζω τι.

podivný παράδοξος 2. διαιμόνος 3; jest mi co pod. ἀηθῆς εἶμι τινος.

podivuhoden θανυάτος 3; θανυάτος 3.

podléhati ηττων εἰμι.

podložiti ὑποστρώνυμι.

podmnanění; snadný k p. εὐμεταχείριστος 2.

podmnaniti (si) χειρόμαι, καταστρέφωμαι, παρισταμαι, ὑπ' ἐμαντῷ ποιέωμαι; snadno jest koho p. εὐμεταχείριστος γίγνεται τις.

podnes; až p. μέχρι τοῦ νῦν.

podněcovati ἐπαιρω.

podnět ἀφορη.

podniknouti (-katí) ἐπιχειμέω; p. výlečnou výpravu διστρατινu (a Med.); p. útraty s kým συναναλισκω; p. s kým namahání συμπέστω.

podoba μορφή; σχῆμα τό.

podobati se ἔσται.

podobný ὁμοιος 3. ἴσος 3. παραπλήσιος 3. 2. ἐμφερής 2. τοιοῦτος 3. podobný býtí = podobati se; pravdě p. v. pravda; louce p. v. louka.

podotknouti; právě něco p. προαγορεύω.

podpalovati ὑποκαίω.

podpřichovati v. podněcovati.

podplacení διαρροούτι.

podplatiti (podpláceti) διαφθείρω; dáti se p. διαρροούέω.

podporovatel; býtí podp. παρισταμαι.

podporovati συμπέστω, συνεπιλamblánw (koliko v čem τινὶ τινος).

podruhé τὸ δευτέρου, ἐκ δευτέρου.

podřežti όχω, κατέχω.

podřezati διατέμω.

podřiditi komu τάσσω ὑπό τινα.

podstatu φύσις.

podstatný ἀληθῆς 2.

podstrčiti si (dítě) ὑποβάλλομαι.

podstupovati ὑπομένω, ὑποδύμαι.

podvážeti Λιδης, ον; τὰ κέτω.

podváška στρίβας, ἀδος; ή; προσκεφάλαιον.

podvoliti se ἐπαγγέλλομαι; p. se čemu ὑπηρετέω, ὑποσταμαι τι.

podvrženec ὑπόβιλητος 2.

podzemní ὁ κάτω, ὁ ἐν τῇ γῇ; κατάγεος 2.

pohád̄ek παπωμα, τό.

pohazovati v. pohoditi.

pohladiti καταγάω.

pohlaví φύλον.

pohled ὄψις.

pohlednouti ἀφοράω; εἰσοράω (τινά).

pohnouti κυέλω; p. k poslušnosti εὐταπτον παρακεναζω.

pohoditi (pohazovati) φίττω, προσιθημε; p. (dítě) ἐκτέλημι.

pohostinný ξένος 3.

pohostinství ξείλια.

pohostiti; přátelsky p. δεξιόμαι.

pohotově ἕτοιμος 3; býtí p. ὑπάρχω;

p. mítí ἔτοιμάς ω; mám potravu poř.

ἀγροῖς παρέχω.
pohrdati (pohrdnouti) καταφερούειν, ú-

περοράω.
pohrdavý ύπεροπτικός 3.
pohroma δυστύχημα, tό; άτυχια.
pohromadě ἀδρόος 3. 2; p. držeti v.

držeti.
pohrozití ἀπειλέω.
pohřbení ἀναιρέσεις.
pohřbiti ἀναιρέσεις, θάπτω; s někým p.

συνκαταθάπτω τινί.
pohřeb ταφή, ἐκφορά.
pohřešovati δίομαι.
pochlebník κόλακς, ακος.
pohlebovatí κόλασιν.
pochod; rychlými p-dy κατά τάχος.
pochodeň λαμπάς, ἀδος, ἥ.
pochoditi; špatně p. διαφεύδομαι; ně-

jak zle p. s čím κακόν τι ἀπολαύνοι
τερός.
pochopiti μανθάνω, ἐν νῷ λαμβάνω; p.

něco dobré οὐκέτι ἀγνοέω.
pochovati v. pohřbiti.
pochvala ἔπαινος.
pochvalití ἔπαινιος, ἀποδέχομαι.
pochvalný δ, ἥ, τὸ πρὸς χάριν.
pochybiti ἀμαρτάνω.
pochybnyj ἀμφίβολος 2.
pochybovati ἀπογέων.
pochytati συλλαμβάνω.
pojem o něčem τὰ περὶ τι νομιζόμενα.
pojidlo δεσμός (plur. též τὰ δεσμά).
pojítí (pocházetí) od koho εἰμι, γίγνο-

μαι.
pojmenovati καλέω.
pojmouti v sebe χωρέω; p. za manželku

γαμω; pojímá mue (n. p. horlivost)
παριστατεῖ μοι τι.
pokání učiniti zač δίκας δίδωμι τινος.
pokaždě áčl.
poklad θησαυρός.
pokládati δοκέω, γομίζω, ἡγέομαι; p.

se zač δοκέω εἰναι τι; p. za slušno

άξιον.
pokladní komora v. komora.
poklesek τὸ πτυσθέν (-έντος).
poklonia προσκύνησις.
pokloniti se komu hluboce προσκυνέω

τινί.
pokoj εἰρήνη, σοkolή; p. mítí εἰρήνη

χράomai (s někým πρός τινα); ησυ-

χάζω; p. zachovávati εἰρήνην ἔχω; v

p. seděti σοkolήν ἄχω.
pokojný; zůstatí p. ατρεμέω.
pokročiti ταπειρώω.
pokoušeti se v. pokusiti se.
pokrm βορά.
pokročilý προβεβηκός 3 (βεβινο).
pokryvatí καλύπτω.

pokryvka plstěná πίλος.
pokusiti γεύομαι; p. se πειράμαι.
polapiti φωράω.
pole ἀγρός; na p-ich zůstatí ἀγραυλέω;

do p. tahnouti, vytahnouti, vytrhnouti

στρατείων (a Med.), ἐπιστρατεύω (a

Med.); polem se položiti στρατοπε-

δεύω (a Med.).
polekati ἐπιλήπτω; p. se ἐπιλήπτομαι,

τῷ φόβῳ συντελλομαι.
polibiti φιλέω.
politování hoden δέλλαιος 3.
polní; p. požitek, stráž v. pož., stráž.
poloha θέσις.
polomrvý ἡμιθνής, ητος, δ, ἥ.
Polos Πόλος.
polovice ἥμισυς 3.
poloziti τεθῆμε, κατατίθημι; p. cíl če-

mu ἐπέχω τι; p. se κοιμάμαι; polo-

žil jsem se t. ležím κατάνεμαι; p.

se polem στρατοπεδεύω (a Med.).
Polybos Πόλινθος.
Polyfontes Πολυφόντης, ου.
Polykrates Πολυκράτης, ους.
Polyneikes Πολυνείκης, ους.
pomáhati βοηθέω, προσβοηθέω, ἐπω-

ρελέω, συμμαχέω, ἐπικουρέω.
pomalu κατά μικρόν.
pomásti συγχέω, διαφθείρω.
pomatenosf μανιώδης διαθεοις.
pomatený ἀφρωτός 2.
poměř; dle p-u κατά λόγον.
pomezný διοδος 2.
pominouti παρέχομαι.
pomník; všechny p. τρόπαιον.
pomniti μνησίσκομαι.
pomoc βοήθεια, ὁφέλαια, συμμαχία,
χρεία; p-c poskytnouti, ku p. přijíti,
přispěti, na p-c vytrhnonti βοηθέω;
ku p. pospišiti βοηθέω ὡς τάχιστα.
poinocnice βοηθός, ἥ.
Pompeius Πομπήιος.
Pomponius Πομπώνιος.
pomsta μνηματία; p-u nad někým uči-

niti v. poustisti se na kom.
pomstiti něčeho τιμωρέω τι; p. se ně-

komu zač τιμωρémai τινά τινος, τι-

νά ἀντί (περί) τινος; p. se na kom

τιμωρεῖται λαμβάνω παρά τινος.
pomücka životní ἀφορμή τοῦ βίου.
pomyšleti nač οιοπέδουται τι.
ponechatí εἶω, ἐπετρέπω, ἀπολείπω;
ponechává se mi pře k rozsouzení

πιστείσμαι τὴν κρίσιν; p. účasten-

ství μεταόδημu.
ponejprvi πρώτως, τὸ πρόσθιτον.
ponořiti se δύομai.
popadnouti do úst περιχάσαι.
popáliti καταραι.
popel τιγρα, αποδός, ἥ.

- poplatek δασμός.
 poplatník δασμοφόρος.
 Poplicola Ποπλικόλας, α.,
 popouštěti v. posupství.
 propositi δέομαι.
 popřítí (popřítí) έάω, δίδωμι.
 poptávat se po čem πυνθάνομαι τι.
 popudití ἀναπτεξόω, παροξύνω.
 popudlivý θυμικός 3.
 popustiti (popouštěti) είνω, ἀνίημι, ἐνδίωμι.
 porada συμβουλή.
 poraditi ψυχοτίθεμαι.
 poraniti τιτρώσω, κατατίρω, βάλω.
 poraziti (porázeti dobytek) κατακόπτω;
 nepřátely τρίπομai; poraženou býtí
 γήτράμαι.
 Poros Πώρος.
 porozuměti čemu κατανοέω τι, συνίημι
 τι č. τινός, φρόνιμος γλγνομαι περὶ
 τινος.
 poručiti (poroučeti) ν. rozkázati.
 porušení; bez p. δύλοκήρως.
 pořád čel.
 pořádek κόσμος; bez p. ἀτάκτως.
 pořádný ἔπειρης 2.
 poříditi προσφέργου ποιέω, διαπράττο-
 παι, καταπράττομαι; nepřiditi u
 někoho ničehož ἀτυχέω πάντων παρά
 τυος.
 posaditi se καθίω.
 posečkatí περιμένω.
 Poseidon Ποσειδῶν.
 Poscidonios Ποσειδάνιος.
 posel ἄγγελος, πρεσβευτής (plur. οἱ
 πρέσβετες), δ πεμφθεὶς (-έντος).
 poselství ἄγγελia.
 poslati v. poslati.
 poskytnouti (poskytovati) παρέχω (a
 Med.), δίδωμι, ἀπεργάζομαι; ještě i
 p. προσπαρέχω; p. pomoc βοηθέω.
 poslati (poslati) πέμπω, ἀποπέμψω
 (prýč p.), εἰσπέμπω, ἀποστέλλω, ἐπι-
 στέλλω; p. s kým συμπέμπω; p. pro
 koho μεταπέμπομai τινα; poslání
 býtí k někomu πρεσβεύνω πρός τινα.
 posledek; do p-a εἰς τὰ λοχατα.
 poslední τελευταῖς 3; nejposlednější
 γαχατος.
 posléze v. naposledy.
 poslouchati v. poslyšeti.
 posloupnost διαδοχή.
 posluhovač ὑπηρέτης, ον.
 poslušení εὐπειθῆς 2. κατήκοος 2; jsem
 p. ὑπακούω, προσέχω, πειθομai τινu.
 poslušnost (poslušenství) Θεραπεία, πει-
 θώ, οὐς, ἥ; k p-i pohnouti εἴτακτον
 παρασκευάζω; k p. věsti πειθόμενόν
 τινα παρέχομai.
 poslyšeti (poslouchati) ἀκούω, πειθομai.
- posměch; v p. uvéstí κωμωδέω.
 posměváček γεφυριοτής, ου.
 posmluvati se καταγελᾶω.
 pospíšiti ku pomoci βοηθέω ὡς τάχη-
 στα.
 pospolitosť κοινότης, ητος.
 pospolity život v. život.
 postaratati se προνοέομαι (s aor. pass.)
 παρασκευάζω ἐμαντύψω.
 postava eidoς, το; σχῆμα, τό.
 postaveni; nebezpečné p. πράγματα κυ-
 δύνους ἔχοντα; = místo τάξις.
 postavati ιστημι; před sebe ἀφίστημι;
 (socuh) ίδρυμα; p. naproti ἀντί-
 παρατάσσω; p. se ισταμαι; p. se
 komu δέχομai τινα; p. se nad ko-
 ho περιβαλloν τινά; pod něco se p.
 ὑποδύομαι: p. se na odporάμενομai
 (τινά); v nouzi postavenu býtí ἀπορέω.
 postel στρωμή.
 postihnoti (pri činnu) πυράν.
 postouputi trans. παραδίδωμι (τινi τι)
 παραχωρέω τινi τινός č. τινi τι;
 intr. προάγω, ἐπάγω, προσάγω; χω-
 ρέω, παραχωρέω; πρόσειμi (-ιέναι),
 πορεύομai; προβλαύνω; p. ku předu
 πούčouomai την εἰς τοῦμπροσθεν πο-
 ρεῖαν.
 postrach ἔπιληξις.
 posud εἰς τόδε; až p. τέως.
 posuňkáč mūmos.
 posuzovati μετρέω.
 posvátný ἱερός 3.
 posypati πάσσω.
 pošetilec εὐήθης, ους.
 pošetilosť μανίca.
 pošetilý ἀγρύνων, εὐήθης 2.
 poštiňáček φιλαπεχθήμων, oros.
 pot iδρώς, ώτος.
 potah ζεύγος, τό.
 potají ήσυχη.
 potázati se jinak μεταγιγνώσκω,
 potěšiti; jsem potěšen z čeho ήδομαι
 τινu.
 potkati (potkávati) se εντυγχάνω, συν-
 τυγχάνω, ἀπαντάω, συμπίπτω; p. se
 v bitvě μάχομai; potkán mě co συκ-
 βάλνει μοi τι; p. mě úraz προσπτατω.
 potom είτα, ἔπειτα, ὑστερόν; nedlonho
 p. v. nedlonho.
 potomek ἀπόγονος.
 potopiti se καταδύομαι.
 potrava τροφή, οὔτος, ἀγορά, ἐπιτή-
 δεια, τά.
 potrestati κολάζω; potrestánu býtí zač
 δídamu δίκην τινός; dosti p-nu býtí
 īnayn τιoui τινu.
 potřeba ἀγάγη; jest mi p. δέομai; jest
 mi toho nevyhnutelná p. ἀγάγη ἐπ-
 κεῖται.

potřebný = nutný ἀναγκαῖος 3. = nuzný
ἐνθέης βίον 2.

potřebovatι χρέωμαι, δέομαι, κρήτω.

potřeti ἐν τελτού,

potřítι καταροειν, διαφθείρω.

putupá ἀδοξία; p-u snášeti κανῶς ἀ-
κούων; s-pou ἀτίμως.

putupné mluviti v. mluviti.

poučovati διδάσκω.

pousmáti se γελάω, ἐπιγελάω, μειδειάω.

pouštětι ἔργητα.

pouštět v. pustiti.

pout οὐρα.

pouto δεσμός (plur. τέχ δεσμά, τά).

pouze μόνον.

povaha χαρακτήρ ἥρος; θρος, ἥρος, τό³
(též plur.); p. τέλεσιν φύους; příliš
držet p-y πλαν ἀσελγεῖς διακεμένος;
opáčná někomu p. ἐν τοῦ ἐναρτιών
τετι ἔγη.

povděčen; jsem p. κάρεν ἔχω.

pověřený; p-á bázeli v. bázem.

pověsit se na koho ἀντέχομαι τερος.

pověst ὀδεῖα, λόγος; φίμη, μῆθος; jde

p. λέγεται.

povinen; jest mi kdo čím p. διείλεται
μοι τι παρά τινε.

povinnoſt; máni za svou p. ἡγέομαι
προσήκειν μοι; mám za svatou p. (jest
mí sv. p-i) ὅσιον ἡγέομαι (ὅσιον μοι
ἔστι).

povolati καλέω, k sobě μεταμέμπομαι.

povoliti (povolovati) συγχωρέω, εἰλικρινής
ἐνδιδωμι, εφίμη.

povozi οὔχιμα, τό.

povstat (povstvati) γίγνομαι; = vzniklo-

piti se ὄγκως, καθισταμαι; p. před
kým ὑπεκυνισταμαι τινε.

povšimnouti si čeho ἐνθύμιον ποιέο-
μαι τι.

povšimnuti; k p. přijíti ἐν λόγῳ γίγνο-
μαι; zůstat bez p. διληφέομαι.

povzbudit (povzbuzevat) παροξύνω, πα-
ραγάλω.

povzbuzení παραγέλευσις.

povznést se ὑπερηφέρομαι.

pozbyti (pozbyvat) ἀποβάλλω, στέρο-
μαι; p. ceny μετόνος ἀξιος γίγνο-
μαι.

pozdě ὁψέ; později (τό) ὑστερον.

pozdvihnouti ἀνέχω, ἐπαιχω; p. válku
πολεμέω; p. se (proti komu) ἐπανι-
σταμαι.

pozlatiti χρυσώ.

poznamenati ἐπισημανω.

poznání γνῶσις, διάγνωσις, φρόνησις.

poznati (poznávati) γνωσκω, διαγι-
γνώσκω, γνωρίζω, οἶδα, μενθάνω.

pozor; miti se na p-u συλάττομαι, φε-
δομαι.

pozornost; obraceti nač p. προσέχω τε-
νὶ τὴν γνώμην.

pozorovati καταροίω, αἰσθάνομαι, πρόσ-
έχω τὸν νοῦν, αἴσθησιν λαμβάνω
τερός,

pozůstalý ὑπόλοιπος 2. ἀπολειπόμε-
νος 3.

pozvati καλέω; nepozvánū ἄλλητος,
požádati ἀξιόω; koho zač αἰτέω τι-
νά τι.

požímati θερίζω.

požíratι κατεσθίω.

požitok καρπός; p. polní ὁ τῆς γῆς καρ-
πός.

požítati (požívat) καταρατίσω, ἀπολαΐω;

p. zvl. eti v. čest.

požívání ἀπόλαυσις.

práce πόνος, ἔργον; lopotné p. ἡ ἐν
τοῖς ἔργοις ταλαιπωρία; dávat si
na práci σπεύδω; milovník p-e φιλό-
πονος.

pracny; p-á doba v. doba.

pracovati ἔργαζομαι, πονέω; ten, který
nepracuje ἀπόνος 2.

pracovník ἔργατης, ου.

Frauenste Πραντέστη.

praetor στρατηγός πολεμικός; býti p-
rem στρατηγό.

praetura στρατηγία πολεμική.

práhnuouti žížni φρίγομαι.

prak σφευδόνη.

prámał se starati o koho v. star.

pramen πηγή.

prase ἵς, νός, ὁ, ἥ; stádo prasat v.
stádo.

pravda ἀλήθεια, τὸ ἀληθές, τὰ ἀληθῆ,
τὰ ὄντα; miti p-u ἀληθῆ λέγω; pravdě
podobno (jest) εἰκός (έστιν); žert a
p-u míchati v. míchat; v pravdě v.
zdánlivě.

pravé ἀρτη, δή, ἀτεχνῶς; p. tak ωσαύ-
τως.

pravice δεξιά; podávatí komu p-i δε-
ξιόμαι τινα.

praviti φημι, λέγω, aor. εἶπον.

právo δικαιον; toto mé p. τοῦτο, ὁ δέ-
μος ἐστί μοι; právem δρόδως; bez p-a
člennictví.

pravý δεξιός 3; na pravo ἐπὶ τὰ δε-
ξιά; álηthēwós 3; álēthēs 2.

prázdný κενός 3: ἔρημος 3. 2; p. (prá-
ce) σχολαῖος; p-á chvile v. chv.

prážiti πράγμα.

prchly ὁδύθυμος 2.

prkno σανίς, ίδος.

probuditi se ἐκεγείρομαι.

procitnouti ἔργερομαι.

proč? τι; διὰ τι.

pročež διό, οὐκοῦν.

- prodajný ὕριος 3.
 prodati πωλέω, πυργάσωναι αἰρ. ἀπεδό-
 μην, fut. ἀποδώσουμαι.
 prodlévatí διατρίβω, δίάγω, καταμένω;
 prodloužití ἐκτείνω, μηκύνω; prodlužuje
 se co množivo γίγνεται τι.
 prohlásiti προεῖπον.
 prohlídati (k čemu) προνοέω.
 prohlížetí θέασουμαι.
 prohluběn βυθός.
 prohrávati ἔκλαττον ἔχω.
 prohřešiti se ἀμαρτάνω (εἰσ...), ἀδι-
 τέω.
 procházeti se v. projít.
 procházka noční νυκτοπορία.
 projeti διεξέχομαι.
 projeviti λέγω; všechnost p. χάριν ἀπο-
 δέωμαι.
 projítí (procházetí) διέρχομαι; p. nad
 čím υπερβαλω τι: p. se περιπατέω.
 prokázati (prokazovati) παρέχομαι; p.
 co dobrého εὗ ποιέω; prokazuje se
 mi čest, vzájemnou čest prok. v. čest;
 p. se παρέχω ἀμαρτάνω.
 proměnití μετασχηματίζω.
 Prometheus Προμηθεύς.
 promluvití s kým τυγχάρω τιρός.
 promlysliti si co dělaloumai περὶ τι-
 voc.
 pronárod φῦλον, τό.
 pronásledovati διώκω.
 pronikavý διάτορος 2. πικρός 3.
 propadnutí ἀπότενεξι.
 propast χάσμα, τό.
 propustiti (propouštěti) ἀφίημι, ἀπολέω,
 ἀποτέμπω; p. na svobodu ἑλευθे-
 ρώ.
 propuštěnec ἀπελευθερικός.
 prorokyně προφῆτις, ιδος.
 prosebnictví ἵκεσια.
 prosebnik ἵκετης, ον.
 prospiti παρακαλέω, δέομαι, αἰτέομαι;
 snažně p. πολλὰ ἵκετεύω.
 proslavití se εὐδοκείω; proslavený δια-
 φέρων 3.
 prospěch ὄφελεια; συμφέροτα, τά; mí-
 ti p. ὄντιγαμαι, ὄφελέουμαι.
 prospěch k čemu χρήσιμος εἴς τι; jsem
 p. ὄφελών; p.-no jest συμφίεμαι.
 prospěti (prospívatí) ὄφελών, ἐν καιρῷ
 εἰμι; p. v čem ἐπιδίδωμαι πρός τι.
 prostosrdečnost ἀπλοῦν (ἀπλόσν, τό).
 prostosrdečný ἀπλοῦς 3. (ούσι).
 prostota = prostosrdečnost.
 prostranný μέγας 3.
 prostřed; u p. ἐν μέσω.
 prostředek k čemu τὸ κέντρον -εἰς
 τι; p. (k dosažení čeho) κορηγγια.
 prosení ἰκεσια.
 protiviti se ἐναντεόμαι.
- protivník ἐγαρτίος.
 protizákoný παράνομος 2.
 proto(?) διό, διά τοῦτο, ὅθεν; a p.
 δι ἀ.
 prouti γέληγα, τά.
 provaliti so (o ledu) διαλύομαι.
 provázeti (ἀκολούθεω (τινὶ) συμπαρα-
 κολουθέω, παρέπομαι (τινὶ);
 provdati συνοικίω (τινὶ), οὐκείσηγνειε;
 provdání být za koho συνοικει τινὶ.
 proviniti se ἀμαρτάνω, ἀκαμαρτάνω.
 provozovati (οἰκοδομ.) ἐργάζομαι.
 provrtati διατετράμ.
 prozatím πρὸς τὸ παρόν.
 prozkoumati; vše se prozkoumavá ἀνα-
 θεωρησι γίγνεται.
 prozraditi se καταφανής (κατάδηλος) γί-
 γνουμαι; ἐφατών ἐμαντόρ.
 prozřetelnost πρόνοια.
 prsa στῆθος, τό.
 prsten δακτύλιος.
 prstenice σφενδόνη (τοῦ δακτυλίου).
 přesídelní ūděržigňetci εξ οὐρανοῦ.
 prudký βίαιos 3. 2. δέξις 3. κρατ-
 ρός 3.
 průchod διáboras.
 práprav διώγνει, ιγος č. ιχος, ή.
 prápravodl památni p. ἀπόφθεγμα, τό.
 průstřek διacatacis.
 průvod poutní; obětní p. θεωρία.
 průvodčí ūmešaw, ούρος (της ούδος).
 prvopředátek; od p.-u ev̄θn̄s.
 pryč; jsem pryč ἀπειμι (-εῖμαι); p. po-
 silám v. poslati.
 přátelský φίλος 3. φίλεος 3. φιλικός 3.
 p-y pohostiti v. pohost.
 přátelství φίλλα; hostinné p. ξενία; p.
 milovný φιλόφιλος 2.
 přáteli βούλoumai, εὐποιειν ἔχω; p. si ἐπι-
 θυμέω; p. komu štěstí συνήδomai
 τινι.
 pře κτήνιος; ἄγριον, οὐρος; ponechává
 se mi pře k rozsouzení v. ponechatí.
 přeběhnouti διατρέχω.
 přebývati (kde) διατάσσομai.
 přečin (přečinení) ἀμάρτητια, ἀδίκημα;
 dopustiti se největších p. v. dopust.
 se.
 přečisti (předčítati) διαγιγγώσκω, ἔκανα-
 γγιγ.
 před; ku předu postupovati v. post.
 předbíhati προτρέχω (τινός koho, co).
 předce οὔμως.
 předlašně umíratí v. umíratí.
 předčítati v. přečisti.
 předčítati περιγγίγνομαι, πλεονεκτέω.
 předek πρόγονος.
 předeplati (předpisovati) ὑπογράψω; =
 rozkázati τάσσω.
 předešly προηπάρχεις 3. (-υπάρχω).

předhazovati παραβάλλω.

předložiti (předkládati) παρατίθημι, προτείνω.

předmět πρόσχυμα, τό.

předenéstí (přednášeti) φημί, διατίθεμαι.

přední ἐμπρόσθιος 2; p. stráž v. stráž.

přednost ὑπεροχή; p. míti před kym πλεονεκτέω τινός.

předpis ἐπίταγμα, τό.

předpověditi προαγορεύω aor. προεῖπον.

předsevzetí προσάρτεος.

předsíň προπύλαια, τά.

přestavený ἡγεμών, ὄνος.

přestoupiti před koho εἰς ὁρθαλμοὺς λόγουαι τινος.

předvídati προορίζω (a Med.), πρόσοιδα.

přehlídká δέστασις.

přehyb ruční καρπός.

přejeti διαπεράω.

přejítī παρέρχομαι, διαβαίνω.

přejmouti παραλαμβάνω, διαδέχομαι.

překážeti ἐπιτόλεμω (τινά), κυλώ (τινά), ἐντόλη, ἐντομαι.

překonati περιγύρομαι.

překopávati διορύτω.

překotiti ἀκταράττω, ἀνατρέπω.

přeléztí ὑπερβαίνω.

přemítitati (na myslí) ἐνθυμίζομαι, χράσαι διαλογισμοῖς; p. u sebe κατέμαντὸν σκοπέω.

přemluviti πείθω, ἀναπειθώ.

přemoci νικάω, κρατέω, περιγύρομαι; přemoženu býti ἡττάομαι, ἔλαττον γίγνομαι.

přemysleti o čem σκοπέω τι; κατανοέω περὶ τίνος.

přenesmírnost ὑπερβολή.

přenéstí (válku kam) μετάγω.

přepadnouti εἰσβάλλω εἰς τινα, ἐφοράω τιν, ἐπιπλέω τιν.

přesplavití se πλέω, διαπλέω.

přeplňovati ὑπερπληρώω; jsem přeplněn γέμω.

přepraviti διαβιβάζω.

přepych υψησ.

přerušovati hlučením θορυβέω.

přesahovati περισσεύω.

přesila πλῆθος, τό.

přestati (přestávatí) παύομαι, λήγω, παῦλαν λαμβάνω; p. kousati γαλάζω

τὸ δῆγμα; p. se báti ἀποβάλλομαι

τὸν φόβον; p. na čem ἀγαπάω τι.

přestehovati se μεθίσταμαι.

přestoupiti (přestupovati něco) παραβαίνω, ἐπέστρεψαι τινος βαίνω; (ke komu)

μεταχωρέω (παρά τινα).

přestrojiti se za koho σχῆμα τινος λαμβάνω.

přesvědčiti πείθω.

přesycení πλησιονή.

přetíti διακοπτω.

přetrhnouti δέγνυνμι.

převážiti καταβαθμίω.

převozně πορθμεῖα, τά.

převrácení σύγχυσις.

převyšovati ὑπερέβχω, ὑπερβάλλομαι, κρέπτων εἰμι.

převzati ἀναλαμβάνω.

přiběhnouti προστέχω, διομαῖος ἔχομα.

přibiti (přibíjeti) παč καθηλώ περὶ τι προσπαταλεύω.

přiblížiti se ἐπέρχομαι, πλησιάζω, προσπλάζω, ἐντοπαμαι.

přibuzný προσήγονος 3. (-ήνω), ουγγενής 2.

přibytok οίκια; οίκησις; οίκος; οίκημα, τό.

přibývatι ἀφικνέομαι.

přičiníti (k čemu co) προστίθημι; se oč p. οπούδην εἰσφέρομαι εἰς τι.

přičítati ἀνατίθημι, προστίθημι.

přidati (přidávat) προστίθημι; p. se

ku komu αἰցομαι τά τινος, προσχωτέω τινι ε. παρά τινα, μεθίσταμαι.

přihlížeti k čemu σκοπέω τι.

přihoditi (přihájeti) se συμβάινω; přiházi se mi něco πάσχω τι.

přicházeti v. přijíti.

přichozí παρεποδημῶν 3. (-δημέω).

přichystati παρασκενάζω.

přijem πρόσοδος, ἥ.

přijemný ἥδις 3; χαρτεῖς 3.

přijetí; laskavé p. τα φελάνθυπα.

přijímati v. přijmouti.

přijíti (přicházeti) ἥηω, καθήκω, ἀγινέομαι, ἔρχομαι, παρέρχομαι, εἰσέρχομαι, παρειμι, ἔπειμι, εἴσιμι, παραγίγνομαι; p. (nač) περιτυγχάνω:

p. (oč) ἀποβάλλω (τι); p. před koho ἐμφανής τινι γίγνομαι; = zdátí se φαινομαι; p. na horu ἀγρόγνομαι; p. v οπορ्वěni, v obcování, v nebezpečí, ku pomocí, k povšimnutí v. u přísl. subst.

přijížděti ἔπειμι (-ιέναι).

přijmení ἐπικλητις.

přijmouti (přijmouti) δέχομαι, ἀποδ. παρειδ. προσδ. ὑποδ. λαμβάνω, παραλ. προπλ.; p. srdečně απαλόμαι?

přikládati προστάσω.

příklad παραδειγμα; na p. γοῦν: jako na p. οἰον.

příkládati v. přiložiti.

příklrm ὄφων.

přikročiti προσέρχομαι.

přikryvati περοτίλλω.

příkrývka οτροῦμα, τό.

příkře τραχέως.

přílbice κράνος, τό.

přiležitosť ἀφορή, πρόφασις, καιρός,
ἐνδόσιμον; p. dánatí ἀφορήν παρ-
έχω.

přiliš λιαν, ἄγαν; p. se rmoutiti, rado-
vati, spoléhati nač v. rmoutiti a t. d.
přiložiti (přikládati); p. srdeč k čemu
σπουδάζω περὶ τι; p. ruku ἐπιχει-
ρέω.

přiměřený σύμμετρος 2.

přiměří σπονδαῖ.

přiměti πεῖθω, ἀναπείθω.

přimisiti čeho παραμένειν τι.

přimluvč; býti p. συνηγορέω.

přimý εὐθίς, ὑ.

přimyslitī προσπλάσον.

přinéstí (přinášeti) φέω, ἐπιφ. κομίζω,
παρασκευάζω; p. obět θύω, za obět
σφάττω.

přinucování užívati v. nutiti.

přinutiti ἀναγκάζω, βιάζομαι; přinu-
cenu býti εἰς ἀνάγκην ἀφικνέομαι.

přioditi στέλλω, ἀμφιέννυμ.

připadnoti (připadati) n. p. k hradbám
προσβάλλω; připadá mi (na mě) co
προσγίγνεται (προσήνε) μολ τι.

přípitek: s p-em podati (pohár) προ-
πίνω.

připlouti πλέω.

připnouti παραστάω.

připojiti παρατέννυμι.

připomínati υπομνησκω.

příprava παρασκευή.

připravitī παρασκευάζω; někoho oč στε-
γέω (ἀποστέρεω) τινά τινος; p. se k

čemu καθίσταμαι τι; p. se o dobré
jmene ἀδόνιμος γίγνομαι; připravenu
býti o život ἀποθνήσκω; připravený
ἔτουμος 3; nepríp. ἀπαρασκευεος 2.

připustiti ὑποδέχομαι; jsem připrštěn
εἰς λόγους ἔρχομαι, ἐντυγχάνω (τινί).

přiraziti γίγνομαι (κατά τι) προσέχω
(τινί).

přiroda φύσις.

přirovnávatí koho k čemu παραβάλλω
τινά πρός τι.

přirozna zcela p. εἰκότως.

přirození (přirozenost) φύσις.

přirozený φυσιώς; jest (bývá) p-o εἰ-
κός (εστίν), ἐμφεται; jak p-o ὡς τὸ
εἰκός; spásobem p-m εἰκότως; p-ou
smrti umřiti ἐπειλαμβάνει με μοιά ἡ
καθήκουσα; p-é vlastnosti v. vlast-
nost.

příruknouťi ψηφίζομαι.

přísaha ὁρκος; p-ou se zavázati ὅμνυ-
με; ztvrditi p-ou κατόμνυμε; křivá p.
ἐπιορκία.

přisáhati ὅμνυμε; (sobě) συνόμνυμε.

přisámbubh a) kladně την Άια, ναι μά

Άια; b) záporně οὐ μὰ Άια, ναι μά

přislibiti εὔχομαι, ὑπισχνέομαι.

přislušeti ἐπιτρέπω, προσήκω.

přislušný πρόπτω 3. προσηγκων 3.

přispěti προσολαμβάνω (a Med.); p. ku-

pomoći βοηθέω.

přistoupiti (přistoupati) πρόσειμι (ένται),

προσέρχομαι, ἐφίσταμαι.

přistrojiti παρασκευάζω.

přístup dátí čemu εἶω τι.

přistříti ἐπιών 3. (-ένται); v příštím μετά

ταῦτα; p. den v. den.

přítel φίλος.

přítí se ἀμφιστητέω.

přítomeu παρών 3. (-ένται); jsem p.

πάρειμι (-ένται), παραγγυομαι (τινί).

přítomnost παροντα.

přitřhnouti (kam) ἔρχομαι.

přiváděti v. přivésti.

přivázati δεσμεύω, ἔξαπτω; pod něco

ὑποπλέκω τινί.

přivážeti ἐπάγω.

přivésti (přivédati) ἔγω, ἐπάγω, προσ-
έγω, κομίζω; p. k místu i konci, k

životu, k nenahýté škodě, k rozmazan-
osti, k choulostivosti v. u přísl. subst.

přivétiost θεραπεία.

přivolati καλέω, παρακ. ἐπικαλέομαι.

přivykati (intr.) προσεθέδιμαι.

přízeň εἴνοια.

přiznati se ὀμολογέω (τι).

přiznivec, příznivý, εὐνοεις 2. (εὔροος).

přizříti k čemu ἐπειθέποι τι.

Psammitichos Ψαμμίτιχος.

psaní γραψή; čtení a psaní v. čtení.

přeníce πνύσις (často plur.).

přeníčný ehlé v. ehléb.

ptačí ὄγηθος τοῦ δ. τῆς;

pták ὄγρις, ιδος, δ, η; ὄρνεον.

ptáckopracei οἰνοοσοπος.

Ptolemaios Πτολεμαῖος.

přida έλαφος, τό; χώρα.

příl; na poly mrtvý v. mrtvý.

pukek ὄμφαλός.

přisobiti (n. p. hanbu) φέω.

pustiti (ponštěti) ἀφίημι, δίλημι; z ru-
kou ἀρνητης γίγνομαι τινος; p. hradu na

καταπλήττω τινά; p. se do čeho (ko-
ho) ἐπιχειρέω, προσφέρομai; p. se v

zápas σύνειμι (-ένται), διακανθυείω;

p. se v souboji μορομαχέω.

přívod γένος, τό.

přívodec ὀπάρχεις, αὐτος.

Pydna Πύδνα.

pykatı μεταμέλομai.

Fyly Πύλαι.

Pyrenejský Πυρηναῖος 3.

XXVIII

Pyriflegethon *Πυριφλεγέθων*, οντος.
 Pyrrha *Πύρρα*.
 Pyrrhos *Πύρρος*.
 pyšniti se něčím *καυχάσμαι ἐπὶ τινὶ*,
     μηγα φρονέω ἐπὶ τινὶ.
 pytel žebrácký *πήρα*.
 Pythagoras *Πυθαγόρας*, ον.
 Pythia *Πυθία*.
 Pyhojský *Πύθεος*.

Q.

Quaestor *τακτικός*, ον.

R.

Rád *ἡδέως*, *πρυθύμως*; raději *μᾶλλον*;
 nejr. *μάλιστα*.
 rada; r-u dáti *κελεύω*; dobrou r. *υιδετί*
καλῶς βουλεύομαι; bráti s kým r-u
χράσμαι τινὶ συμβούλῳ.
 rádec *σύμβουλος*.
 raditi *παρανέω*, *κελεύω*, *ὑποτίθεμαι*;
     r. se oř *βουλεύομαι τι*.
 rádní sluha v. *sluha*.
 radost *χαρά*, *ἡδονή*.
 radostně *υαζανούτι* v. *υαζανούτι*.
 radovati se *ἡδουμαι*; přiliš se r. *περιχ-*
     χαρῆς είμι.
 rakev *σοφός*, *ἡ*.
 rákosí; z r. *καλάμινος* 3.
 rámd *ώμος*, *βραχίων*, *ονος*.
 rána *πληγή*; *τραῦμα*, *τό*.
 raniti *τετρώσων*, *τραυματίω*, *βάλλω*.
 rázny *τορός* 3.
 rejdiště *οτάδιον*, *ἴπποδρόμος*.
 ret *χεῖλος*, *τό*.
 Rhadamanthus *Ραδάμανθυς*, ονος.
 rmoutati se *ἄχθομαι*, *λυπέομαι* (*τινὶ*
     ἐπὶ τινὶ); přiliš se r. *περιλιπός*
     εἰμι.

roční *ετήσιος*.

rod *γένος*, *τό*.

rodicē *γονεῖς*, *τινι, οἱ*.

rodinny; r-é město v. *město*.

rodit *γεννάω*; r. se *γέγνομαι*.

rodný *γενέθλεος* 2.

rok *κύριας*, *ατος (ως)*, *τό*.

rok *ἔνιαντος*; *τιος*, *τό*; část roku *ώρα*.

role *χώρα*.

rolník *γεωγρός*.

roniti (*ελεύθερος*) *ἀρίθμητος*: r. nad kým slzy
     jantararové *ηλεκτρον* *ἐπὶ τινὶ δακρύω*.

rota *τάξις*.

roucho *έσθής*, *ητος*.

rouno *δέρμα*, *τό*.

rověň *ώμοιος* 3.

rovina *πεδίον*.

rovnatí; r. se (komu) *παρόμοιός είμι*,
 rovněž (*Ζ*) *όμοιός*, *ώματως*, *ἔτερα τοι-*
     αῦτα.

rovnověžký *ἡλικιώτης*, *ον*.

rovny *εὐθύς* 3. *όμαλός* 3.

rozbiti stany *κατακηνώω*; r. tabor *στρα-*
     τοπεδεύω (a Med.).

rozčiliti *ἀναπτερώω*; rozčilující *ἐνθου-*
     σιστικός 3.

rozděliti *νέμω*, *διατέμω*, *δια-*
     ρέομαι.

rozdílný *διαφέρων* 3. *ἀπηλλαγμένος* 3.

rozdrážditi *ἐρεθίζω*.

rozdržiti *καταπατέω*.

rozdurditi se *προσκόπτω*.

rozestřítí *ἀνατείνω*.

rozeznávati *διαγνωνίσκω*.

rozhlasiti *βοάω*.

rozhněvati se *ἄγανακτέω*.

rozhodně *παρά πολύ*; r. tvrditi v. *tvrdi-*
     τί.

rozhodný *οκανζík* v. *οκαμžení*.

rozhodovati nad *čím κύριός είμι τινος*.

rozhorlití se *ἄγανακτέω*.

rozkaz *πρόσταγμα*, *τό*; *τὸ πελευόμε-*
     νον; *τὸ παραγγέλλομενον*; r. vydati
     v. *vydati*.

rozkazati (*rozkazovati*) *κελεύω*, *προσ-*
     τάττω, *ἐπιτάττω*, *οηματίων*, *ἐπαγγέλ-*
     λω, *παραγγέλλω*, *ἐντέλλομαι*.

rozkoš *ἡδονή*; *τὸ ήδύ*; *ἡδυπάθεια*.

rozkošný *ώραιος* 3.

rozkoškovati *καταδαίω*.

rozličný *παντοδαπός* 3. *διάφορος* 2.

rozložití se s kým *ἀσπάζομαι τινα*.

rozluštiti *λύω*.

rozmanity *παντοδαπός* 3. *ποικίλος* 3.

rozmaranost; k r-i přiváděti v. *roz-*
     mazlovati.

rozmaraný *μαλακός* 3.

rozmarlovati *ἀπαλύνω*.

rozmlouvati *διάλογοι*.

rozmluva *διάλογος*.

rozmnnožiti *անձնա*, *ἐπαντίαν*.

rozmrskati *διαμαστιγόω*.

rozmrzely; jsem r. *ἄχθομαι*, *λυπί-*
     ματί.

rozmysl *λογισμός*.

rozmyslití se jinak *μεταγεγράσκω*.

roznyšlená *σκέψης*.

roznesti se *διέρχομαι*.

rozparkovati se *διοτάξω*.

rozplítili *πυγόω*.

rozpoliti *διέστημι*.

rozpolomenouti se *ἀναμεμήσκομαι*, *διαμ-*
     πομ.

rozprávkva; učená r. *ζήτησις*.

rozprávěteli se s kým *προσωρινών*, *ονγ-*

κρούω (τιν); *κτάσμαι πόλεμον τινα*.

rozptylovati *σκεδάννυμε*.

rozpuknouti se ἀγγυνμαι.
rozpustiti τήκω.
rozřešovati διεκάω.
rozsáhlý μέγας 3.
rozsedlina βάραθρον.
rozsekati καταποτοῦ.
rozsouzení; ponechává se mi pře k roze.

v. ponechatí.

rozstoupiti se διέκω.

rozudek κρίσις.

rozsvěti πρετής, οὐ.

rozsvítiti ἀνάπτω.

rozšafnost ἀνδραγαθία.

rozšírpouti διασχίω.

roztáhnouti παρατείνω.

roztrhnouti διαλύω.

roztrousiti σπελῶ.

rozum γνῶμη, διάνοια, φρόνησις, νοῦς
(νόος); φρένες, αἱ.

rozuměti ουνίημι, γνωσκω, ἐπίσταμαι
(τι); φρόνεμός είμι περὶ τύπος; roz-
umí se samo sebou εἶνος (εστίν).

rozumnost φρόνησις.

rozumý φρόνιμος 2. (περὶ τύπος ν
čem).

rozvážení λογισμός.

rozvážiti (si) ἐνθυμέομαι, σκέπτομαι.

rozvážlivost λογισμός.

rozložobi se v. zlobiti se.

ruční přehyb v. přehyb.

rudka μίλτος, ἡ.

Rufinus Ρουφίνος.

rulka χειρ, ρός, ἡ; rukou železnou =
krutě oklepou.

rukoujme ἔγγνος; ἔγγυητής, οὐ.

růst φύμαι.

ruští διαφθείρω, παραβαίνω.

různý; po různu σποράδην.

rváti τίλλω.

ryba ἰχθύς, ψός, ὁ.

rybář álliens.

rybník λίμνη.

Rybojedec Ἰχθυοφάγος.

rychle ταχύ, ταχέως.

rychlonožý ποδώνιχ 2.

rychllost τάχος, τά.

Rýn Ῥήνος.

rytík ἄγορά.

rytina γραφή.

rytík ἵππεύς.

R.

Řídíkόσμος.

řada τάξις.

řebříkλιμαξ, κος, ἡ.

Řecko Ελλάς, ἄδος.

řec lógos; τὸ ἥγειν; τὰ ἡγείντα; φο-

νή; ř. vázaná μέτρον; nespůsobné
řeči αἰσχερογρία.
řečník ἔπητας, ορος.
řečníti λόγους ποιομαι.
Řek Ἐλλην, τρος.
řeka ποταμός.
řemenal̄ ουτοτόμος.

řemeni nápleci μασχαλιστῆρες, οι.

řemeslnický δημιουργεκός 3.

řemeslnik δημιουργός.

řešeto κόστινον.

řetěz σειρά; στρεπτός (plur. τὰ
στρεπτά).

říci φημι, λέγω, ἀποφαίνω; dříve řečo-
ný προειρημένος 3.

říčný; lože ř-é v. lože.

říditι εὐθύνω, οἰκονομέω; ř. ovec πολε-
τεύομαι.

řím Ρώμη.

říman Ρωμαῖος.

říše ἀρχή; říše mrtvých = Hades.

S.

Saguntští Ζακανθαῖοι.

Saguntum Ζάκανθα.

Salamis Σαλαμίς, ἴνος, ἡ.

Samaritán Σαμαρείτης, ου.

Samnité Σαμνῖται.

samolibost αὐθάδεια.

samolibý φίλαντος 2.

Samos Σάμος, ἡ.

sanospráva; s-u obdržeti (míti) αυτο-
νομός είμι.

samostatný αὐτόνομος 2.

samoten μόνος 3.

samovládce τυραρύς, ἴδος.

samovládce τυραρύς.

Samský Σάμιος 3.

Sardský Σαρδαῖος 3.

satrap ουτραπῆς, ου; jsem s-em v ze-
mi ουτραπειω τῆς κώρας.

satrapie ουτραπεῖα.

sběhnouti (sběhati) se συντρέχω.

sběratí v. sebrati.

sběti συμπήρωμα.

sdělití se κοινωναι, ἀνακοινώμαι (τινί

τι s někým oč).

sebrati (sběratí) ἀθροεῖω; συναθ. συλ-
légo, συνάγω; s. květiny ἀνθολογίεω;

(kosti) ἀναλαμβάνω.

séci (sekati) τέμνω; (mečem) παλω (τῷ
ξίφει).

sedadlo θῶκος; obruba sedadla u vozů

v. obruba.

seděti (sedati) καθιένω, κάθημαι, κα-
θίζομαι, ἐπικαθέζομαι (τινί καč);

s. (ve voze) ὄχέομαι; s. v pokoji

οὐκολὴν ἄγω.

sedmiletý ἑπταετής 2.

sehnati συνάγω.

selmouti se ἀποθηκάω, προσκ.

sejiti (sjiti) = uměti ἀποθηκάω, τελευτάω, ἀπόλλυμαι; s. dolní καταβαίνω; s. (scházeti) se συνέχομαι, σύνειμι (-έμαι), συλλέγομαι, συγγέλγομαι, ἐντυγχάνω.

sekati v. séci.

sekera ἄξινη; πέλεκυς, ἐμς, ὁ; výlečná s. σάγαρε.

selhati v. lháti.

sem a tam činu nai náta; s. a t. choditi v. ch.

senat βουλή; ή συγγλήτος (roz. βουλῆ).

seslavnouti γηράσκω.

sesterc νοῦμπος.

sestoupiti (sestupovati) dolní καταβαῖνω, κάτειμι (-έμαι).

sestra ἀδελφή.

setrvati ἐμμένω.

sever ἄρχος, ἡ = výtr. βαργᾶς, α.

severní πρόσβορος, πρόσβορός 2.

sevríti κατέχω; město sevřené držeti περιανθημαι τὴν πόλιν.

seznení ουνέδειον.

seznatī γεγνωσκω, συνοράω, αἰσθάνομαι, συνίμημ.

sezráti βεβρώσκω, καταβ. κατεσθίω.

Sfinx Σφίγξ, γρός, ἡ.

shledati εὑρίσκω, καθοράω; s. se συνέχομαι.

shoditi εμβάλω.

shromážděni ἐκκλησία.

shromážditi v. sebrati.

shýbati se v. sehnouti se.

scházeti se v. sejiti.

schopny; miti za schopna ἀξιῶ.

schovávati ἐπικρίπτω.

schůzka οὐλλογος; ἕτενξις.

schvalněc ἐπενδής, ἐξεπενδής.

schvalovati οὐλλαρβάνω.

schytati οὐλλαρβάνω.

Sibyllský Σιριβύλλειος 3. knihy S. τὰ Σιριβύλλεια.

sice μέρ; a sice nai δῆ.

Sicilie Σικελία.

sídlo; mám sídlo (někde) διατά μοι εστιν.

Sikani Σικανοί.

Sikania Σικανία.

Sikelové Σικελοί.

sila δύμη, ἀλκή, βία; s. výlečná δύναμις; nabývati s-y ἰσχυρότερος γέγονος γέγονος; býti při s-e δυνατός είμι.

siliti κρατένω.

silnice δόδος, ἡ,

silný λογχώρος 3. ἐρχόμενος 3. εὔρωτος 2.

šíň; s. soudní δικαιοτήτεον.

Sinopský Σινωπεὺς.

sít δικτυον.

skálkati v. skočiti.

skládání ποίημα, τό.

skladatel ποιητής, οὐ.

skládati účet λόγον τινός δίδωμι.

sklíciti; sklísčení jsem čím čekohuji ĭn τινι.

sklonznoti δίλευθρον.

skočiti (skálkati) ἄλλομαι, πηδάω, ἐπιπλάσω; s. dolní κατέβοχομαι.

skopati σκάπτω,

skopový προβάτειος 3.

skoro σχεδόν.

skoupý ἀνελεύθερος 2. μικρολόγος 2.

skroušený ἐπιλαγῆς 2.

skrovny ὀλίγος 3; s-k snídaně v. snídaně.

skřipeový; s-k muka v. muka.

skřipec βάσανος, ἡ.

skupovati συνυνίομαι.

skutečnost τὰ πράγματα,

skutek λόγος, πρᾶξις; dobrý s. εὐεργεσία; v skutku ὅντος,

skvělý καλός 3. λαμπρός 3.

Skythický Σκυθικός 3. S-k země Σκυθική.

Skythové Σκυθαι.

slabika οὐλλαβή.

slabost ἀσθενεία.

slaby ἀσθενής 2.

sláva δόξα.

slaviti triumf θριαμβεύω.

slavnost πανήγυρος, ἔοις; s-i Olympijské τὰ Ὀλύμπια.

slavnost ἐπιφανῆς 2. ἔνδοξος 2. ἐπιοημος 2; s. ujistění v. ujistění.

sled; po s-u jít i otevřeň.

slepý τυφλός 3.

slib ὑπόχεος; s. učiniti ἐπαγγελίαν ἐπαγγέλλομαι.

slibovati ἐπαγγέλλω, υποσχύομαι.

slidný ἴχνευτικός 3.

slipati συγκολλώ.

sličti ονυχωνεύω.

slirovati se nad kým οἰκτείω τινά.

sloj éléfas, αρτος.

sloup στῦλος.

sloutí καλέμαιμai.

slovūžiti ὑπηρετέω (komu v čem τινι τε), υπουργέω; s. za mzdu θητείω,

slovo λόγος; ὄνομα τό; ἔπος τό; πλοτις (dané slovo); zrušití s. v. zrušiti; slovem τὸ κεφάλαιον,

složení (básně) κατασκεψή.

sluha θεράπων, οντος; δοῦλος; ἀκόλουθος; παῖς, δός; ὑπηρέτης (sl. radni).

slunce ἥλιος.

slučeti; sluší προσήκει, χρή.

slušný ἄξιος 3. δίκαιος 3; slušno jest

προσήκει, δίκαιον (έστιν); pokládati za sl. *актів*; s-á výminka v. výminka.
 služba χρεία; s. vojenská *στρατεία*.
 služebník v. sluha.
 služebný δούλος 3.
 slynoti čím δόξαν ἔχω ἐν τινι.
 slyšeti o čem ἀκούω περὶ τινος; na-
 před s. *προσκούω*.
 slza δάκρυνος.
 smaragd σμάργαγδος λιθος.
 smáti se (čemu) γελάω (ἐπι τινι), ἐπι-
 γελάω.
 smeknouti se (kam) καταρέψουμαι.
 směle ūřasaléw.
 smělost τόλμα.
 smělý θρασύς 3.
 směšný γελοῖος 3.
 směti ūšestu, χρή, δεῖ; to býti nesmí
 τοῦτο οὐ θέμει.
 smich gélás, otos.
 smichati v. smísiti.
 smíření διελλαγή (též plur.)
 smířiti διελλάττω; ονυαλλάττω.
 smísiti κεράννυμι, ἀναμίγνυμε, κατα-
 μήγ., ἀναμίσγω, καταμίσγω; v hro-
 madu se s. ομοσ γίγνομαι.
 smítati (plevū) καρφολογέω.
 smlouva συνθήκη, οπονδάι; platné ještě
 s-y τὰ ονυχέμενα; s-u ωναντίτη οπέ-
 δομαι.
 smluviti se s kým oč συντίθεμαι τε-
 ri τι.
 smrštiti se ουνέψχομαι.
 smrtelník θνῆτος.
 smrk θύρατος, τελευτή.
 smutečný; v sém oděvu býti v. oděv.
 smutek πένθος, τό.
 smysl διάνοια, γνώμη.
 smýšlení; jsem stejného s. τὴν αὐτὴν
 ἔχω γνώμην; vysoké o sobě s. φρό-
 nyma, τό.
 smýšleti διάνοιαν ἔχω; s. nejlépe oč
 τὰ βέλτιστα εἰς τι γιγνώσκω.
 snad išos, τάχα; býti na snadě ώπάρ-
 κω.
 snadno ὥδιως, εὐπετῶς, εὐμαρῶς.
 snadný εὐχέρης 2.
 snaha ἐπτήδεναι, τό; s. básnická η
 εἰς τὰ ποιήματα σπουδή.
 snášeti v. snést.
 snažiti se σπεύδω, ὁρέγομαι, πειράο-
 μαι.
 snaživost φιλοπονία.
 snažně prositi v. pros.; s. čím se zaná-
 šeti v. zan. se.
 snažný; s-ou péči mít o koho v.
 péče.
 snášeti (snášeti) φέρω, ὑποφέρω, πάσχω,
 καρτερέω, δικαιετερέω, ἀγέχομαι; s.

potupu κακός ἀκούω; s. v hromadu
 συμφέμω.
 snídaně ἄριστον; skrovna s. δλιγαρ-
 στία.
 snídati ἄριστάω.
 snísti έσθιο, καθεοδίω, βιβρώσκω.
 sníti (prsten) περιαψέμαται.
 sofišt osofistής, οὐ; spřisobem s-ú oso-
 fiovitikos.
 socha ἀνδριάς, ἄντος, ὁ; s-y kamenné
 λεωνά, τά; s-y kovové χαλκή, τά.
 Sokrates Σωκράτης, ους.
 Solon Σόλων, ονος.
 sopka ὅρος πῦρ ἀναφυσῶν(άω), τό.
 sotva μόλις.
 souboj; v s. se pustiti μονομαχέω.
 soudiť ορίσεις; dostaviti se k s-u εἰς δι-
 ηγη στήναι; k s-u státi διεδικάζο-
 μαι.
 soudce δικαστής, οὐ; κριτής, οὐ.
 souditi κρίνω, δικάζω, θεμοτεύω, ιρί-
 σων ἔχω, δοκιμάζω, ουμβάλλω.
 soudní (soudny); s. síň, stolice v. sín,
 stol.
 soudruhý ἡλικιώτης, ου; ἡλιξ, ειος, ο
 ή; ουνάρχων, οντος.
 soukromí; v s. κατ' ίδιαν.
 soukromník ίδιωτης, ον.
 soukromy ίδιωτικός 3.
 soupeř ἀνταγωνιστής, οὐ.
 souused ὁ πέλας.
 soustrast συμπάθεια.
 souviseti s čím ἔχομαι τινος.
 souzvuk čárovna; patřičný s. εὐαρμο-
 otia.
 spadniuti πίπτω, καταπ. ἐμπ. κατα-
 φέρομαι.
 spáchati πάττω, ἔξεργάζομαι; s. hřich
 ámařtán; s. krádež κλέπτω.
 spáliti κατω, κατακ., καταφλέγω; záro-
 veň s kým ονυματαπλιμρόμαι.
 spani úpno; v přehluhokém sp. býti
 βαθύτατα καθεύδω.
 Sparťan Σπαρτιάτης, ον.
 spása οωτηγία.
 spatřiti θεασμαι, θεωρίω.
 spáti καθεύδω, αναπανόμαι.
 spěchati σπεύδω.
 spiknuti ἐπιθυμή, ουνωμοσία.
 spíše mällon; s. snad πλέον τι; nejsp.
 μάλιστα.
 Spithridates Σπιθριδάτης, ον.
 splatiti (splácti) ἀποδίθωμι, ἐκτίνω; s.
 díkami χάρτες ἀπόδ.
 spojenec σύμμαχος.
 spojenstvo συμμαχία.
 spojiti se s kým προσανέμω ἐμαυτόν τι-
 νε; προσλαμβάνω τερά ουμαχον.
 spokojiti; jest se sp. ἀγαπητόν (r. έσ-
 τιν).

společensví milovný φιλέταιος 2.
 společně stolovati v. stol.
 společnost πιάτακά ἡ ἐν τοῖς πότοις ουνούσια.
 společný κοινός 3; s-é jídlo v. jídlo.
 spoléhati, příliš nad s. μεῖζον φρονέω
 επὶ τινι.
 spolehlivý ἀξιόχρεως, ov.
 spolu ὥμιον.
 spolubojovník σύμμαχος; ονοματιώ-
 της, ov.
 spoluobčan πολίτης, ov.
 spolupříjme συμπότης, ov.
 spolupocestný συνέντοπος.
 spoluvinník συεδόνις, ôtos.
 spomeník σύμμαχος, ἐπίκοινος.
 spořádati něco διειπέντε τι (περὶ τίνος t.).
 činiti pořádek vzhledem k čemu.
 spoutati δέοι.
 spozorovati ὄργανον; καθοգάνω, ἐρρότω,
 γεγράπτω, κατεψυχαρθάνω, αισθάνομαι.
 správa obecná πολετεία.
 spravedlivě δίκαιως.
 spravedlivý δίκαιος.
 spravedlivost δίκαιη, δίκαιοσύνη.
 sprostý εὐηθῆς 2; s. lid v. lid.
 spřežení volný βοεινý ζεῦγος.
 spůsob τρόπος; každým s-em πάντως;
 tímto s. ταῦτῃ; všechným s. παν-
 τάσσου(ν); následujícím s. ὅδε, τρό-
 πῳ τοιχόδε; s-em sořit s οφεστικού.
 spůsobilost ἀρετή.
 spůsobilý ἰκανός 3; ἐπικαίριος 2. s. k
 válce πολεμικός 3.
 spůsobiti ποιέω, πράττω, ἀποτελέω.
 spustiti καθίημι.
 sraziti (koho s výše) καταβάλλω; s. se
 ἐπινοιητικῶς; s. bleskem κεραυνόν.
 srdeče dodávatí komu v. dodáv.
 srdečně přijímati v. přij.
 srdnatost τὸ Θυμεῖον; s-i nabytí ἐπι-
 γόνυμα.
 srdnatý Θυμικός 3. Θαρσαλός 3. ἀρ-
 όρσιος 3.
 sroubiti τεκταίρουμαι.
 srozuměti συντοέω; jsem srozuměn βού-
 λομai.
 srozumitelně σαφῶς.
 srp δρέπανον.
 sraditi συντάσσω.
 stačiti ἀρκέω, ἰκανός είμι, ἀπόχρη.
 stádo ἀγέλη; s. ovcí ποίμνιον; s. pra-
 sat ὑποφέρβιον.
 Stageřan Σταγειεῖτης, ov.
 stáhnouti (dolí) καθελκώνω; s. z kluzé
 ἀποδέρω.
 stále = vždy.
 stálý βέβαιος 3.
 stan ουρήj; s. rozbiti καταστρέψω.
 starati se ἐπιμελέομαι; žádostivě se s.

πᾶσαν ἔχω ἐπιμέλειαν; pramálo se s.
 ἐλάχιστον λόγον ἔχω; nic se nest.
 čmeljs víme.
 starec γέρων, οντος; πρεσβύτερος.
 stárnouti γηράω.
 starodávný ἀρχαῖος 3; παλαιός 3.
 starost ἐπιμέλεια; na s-ti mítí ἐπιμέ-
 λειαν ἔχω, ἐπιμέλεια μοι τι ἔστε.
 starověký v. starodávný.
 starý γεραιός 3. πολυχρόνιος 2. πα-
 λαιός 3.
 starče=starec.
 starší γῆρας, ατος (ρως), τό; = věkce
 věk γήρka.
 stát pólis.
 statečnost ἀρετή, εὐφυχία.
 statočný δόνιμος 2; ειδάνιμος 2; χρη-
 στός 3; v nejstatečnějším věku být
 v. věk.
 statek ἀγαθόν; κτήμα, τό.
 státi ἔστημαι; s. při kom, čem παγί-
 οτημα; s. po boku συμπαρομετέω;
 okolo čeho περιεστημα; před čím
 προτεταγμα; s. oč αγαπάω τι; s. o
 něči bezživoti ἐπιστολεών τινι; s. na
 svém δικτύοιςou; téměř za nic nest.
 δélkyou těsňou; stálj co stálj κατα-
 πάτος; s. se γίγνομαι; co se ti
 stalo? τι πάπονθας; stavět se mi
 křídla ἀδειούμαι, πάσχω τι.
 státní budova, zřízení v. bud., zřiz.
 státnický πολετικός 3; s-á dráha v.
 dráha.
 státník πολετικός ἀρήγ.
 stav τύχη.
 stávati se v. státi.
 stavba οἰκοδόμημα, τό.
 stavěni οἰκημα, τό.
 stavěti ἔστημαι; s. do šiku, na odpor v.
 šik, odpor.
 stehno σκέλος, τό.
 stěhování se μετοίηροις; πορεία.
 stěhovati se μετισταμai.
 stejný διοικ. s. poděditi v. poděditi.
 stejnoučký γίλεξ, ειος, ô, ñ.
 stejný διοικ. 3.
 stěžovati si κατηγορέω τινός.
 Stheuios Σθέρεος.
 stíhání διώξει.
 stíhati διώσω, πιέσω.
 stín σκέά.
 stínati v. stíti.
 stíratí ἀγαργώ.
 stiskati ονείχω.
 stíti (stinat) ἀποτελω τὴν κεφαλήν,
 κεφαλοτομέω.
 stojatý στάσιμος 2.
 stolice; soudní s. βῆμα, τό.
 stolování; veřejné st. ἡ έξοιστησις; φι-
 δίτια, φιλίτια, τά.

μαι; k nenabyté š-dě přivéstí ἀνηκέστως βλάπτω.

škoditi βλάπτω, κακουργέω.

škodný βλαβερός 3.

školní lavice v. lavice.

škrabati ἀμύνομαι,

škrtili ἀποπνίγω,

šlehač ματιγοφόρος.

šlechetné οσίως.

šlechetnost ἀνδραγαθία, παλαιαγαθία, τὸ πρέπον (-οντος).

šlechetný ἀγαθός 3; καλὸς κάγαθός 3.

špondař 3.

šlechtic ἔγγυος, δύοτιμος.

šňourovost φιλόκοσμον.

šňůra κρόκη κλωστή.

špaldový; š-kroupy v. kroupa.

špatně κακῶς.

špatnosť κακά; πονηρία.

špatný κακός 3; μοχθηρός 3; φαῦλος 3, 2.

spíže ἀγορά.

šprýmař γελωτοποιός.

štastně εὐτυχός; š, dokázati v. dokáz.

štastný εὐδαίμων 2; εὖ πράττων 3; jsem ř. εὐτυχ.

štěbetavost αἰδολεσχία.

štědře ἀμέριπτως.

štěkání ὑλακή.

štěkatí ύλαστέω.

štěstí σκύλακ, ακος.

štěstí τύχη, εὐδαιμονία, τὸ καλῶς ἔχειν, τάγαθά; na ř. κατὰ τύχην ἀγαθήν;

štěstí přáti v. přáti.

štít ἀσπίς, ἰδος; θυρεός.

švitořiti λαλέω.

T.

Tábor στρατόπεδον; t. rozbiti στρατοπεδεύω (a Med.).

tabule πινάκιον.

tabulka γραμματεῖον.

táhnouti (tahati) trans. n. p. νῆν ἔλω; t. nahoru ἀνέλω; intr. χωρίω, βαδίζω, πορεύομαι, ἔρχομαι; ἐπειμι, ἐπιβαίνω, στρατεύομαι; t. se νεών, καθίων; t. do pole στρατεύω, ἐπιστρέψω (a Med.).

tajné κρύψα, λάθρα.

tajnost ἀπόδηπτον.

tajný; t-é události v. udál.

takový(to) τοιύσσε 3, τοσοῦτος 3, οὐτος 3.

takt φύθμος; patřičný t. εὐρυθμία.

taktika τακτική; τακτικά, τά.

takto οὕτω(ς), τοσάδε.

talent τάλαντον.

tam ἐπεῖ, ἐπεῖσε; t. kde v. kde; sem a t. v. sem.

tancovati ὁρχέομαι.

taneč; tance žádostiv ὁρχηστικός 3.

Tarent Τάρας, αυτος.

Tarentští Ταραντίνοι.

Tarquinius Ταρκινίος.

Tartaros Τάρταρος.

Tatius Τάτιος.

Taulantiové Ταυλάντιοι.

Taurové Ταῦροι.

taxiarhi ταξιαρχος 3, ταξιάρχης.

tázati se ἐρωτάω (τινά τι κοho nač) διερ. ἐπερ. πυνθάνομαι, aor. ἡρόμην; t. se dále προσερωτάω, προσπυνθάνομαι; t. se věsteb (věstidla) μαρτεύομαι.

tažný (výl) γεωργικός 3.

ted rív.

tedy ἄρα, οὖν, τούτων, δή.

tehdá(ž) τότε.

Teiresias Τειρεσίας, ου.

Tektosagové Τεκτόσαγοι.

tele μόσχος.

Telekles Τηλεκλῆς, έους.

Telesilla Τελείουλλα.

tělesně; jsem t. zdráv v. zdráv.

tělesný τοῦ σώματος; těl. povaha v. povaha.

tělnatý εὐσαρκός 2.

tělo σώμα, τό.

temný γνοφοδής 2.

tenkrátě τότε, ἐν τῷ τότε.

teplo θάλπος, τό.

teplý θερμός 3.

tesití τέρπω, εύφρατιν; t. se χαίρω.

Teutoni Τεύτονες.

těžce βαρέως, μόλις.

těžkooděnec δύλτης, ου.

těžký βαρύς 3; χαλεπός 3.

Thales Θαλῆς, Θάλεω.

Theagenes Θεαγένης, ους.

Thebský Θηβαῖος 3.

Theby Θῆβαι.

Themistokles Θεμιστοκλῆς, έους.

Theodoros Θεόδωρος.

Theofrastos Θεόφραστος.

Theseus Θησεῖς.

Thessalie Θετταλία.

Thetis Θέτις, ιδος.

Thrak Θράξ, κάς.

Thurioi Θούριοι.

Timolaos Τιμόλαος.

Timothea Τιμόθεα.

Tissafernes Τισσαφέρνης, ους.

tisá ηπίως.

Titan Τιτάν, αγος.

Tithraustes Τιθραύστης, ου.

tíze; s tízí μόλις, χαλεπώς.

tlačiti ὠθέω.

tlachání φλυαρία,
 tma σκότος, τό; ὄφην.
 tolík(éž) τουοῦτος 3.
 tolíko μόνον.
 topol αἴγειρος, ή.
 Torquatus Τορκουάτος,
 totíž γάρ.
 touně βάθος, τό.
 touzebně čekati v. čekati.
 toužiti ἐπιθυμέω.
 tovaryš ētāros.
 tovaryštvto; vypraviti se s tov. svým
     v. vypraviti.
 toxarch = vůdce lučištinský τοξάρχης,
     ou.
 trápití ēkτήκω, πιέζω, συνέχω.
 tráviti život v. život.
 trefa ἔρματον.
 trest τιμωρία, δικη, ἡ νίκαια; t-u dojítí
     zač περιέσχεται με ἡ δικη τωνός; τι-
     μωρίας τυγχάνοι.
 trestati κολάζω τιμωρέω (a Med.); tre-
     stání býtí δíkem dílem.
 trhati sebou ēspatížo.
 Triballově Τριβαλλοί.
 tribun lidu δῆμαρχος; t. vojenský χε-
     λαρχός; býtí t-em vojenským χιλ-
     ερχότο.
 Trinakria Τρινακρία.
 triumf Θριαμβός; t. slaviti Θριαμβεῖω.
 Troas Τρώας, ἀδός,
 trochu φωτὸν; = poněkud φωτί.
 trpěti πάσχω, ἀνέχομαι (τινά ē. τινός);
     t. nouzi v. čem ēnđeomai τνος.
 truhlti πενθέω, πένθος ποιēmou.
 trún βασileia, ἀρχή; na t. dosaditi, do-
     sednouti v. dosad, dosed.
 truale βεβαίος, ουτεχνός.
 trvalý πολυχρόνιος 2.
 trysek δρní; t-em međ δρněs.
 tržníček πρατήγιον.
 třeba (jest) δεῖ, χρή, ἀνάγκη, ἀναγ-
     καῖον (ἔστιν); t. mi čeho δένμαι;
     třebas zci; třeba i εἰ nai.
 třetina τὸ τρίτον μέρος.
 třída φύλον.
 třinohý τρίποντος, ουν, gen. οδος.
 třinožka τρίποντος, οδος.
 třiti se (nač) ἐμβάλλω ἐμαυτόν.
 tu advers. δέ; temp. τότε, τηγικαῦτα;
     tu jsem pánevimi.
 tučný παχύς 3.
 tudíž, tudyz δή, διώ, οὖν.
     iží ūkox.
 turi.λοιδορέω.
 tušíti γηγνάσιον.
     αισθ. ὑπονοεώ, αισθάνομαι, προ-
     tuto θέσθα.
     tvák πρόσωπ
     nouti na t. v. padn.

tvrdití φημι, φάσω; rozhodně t. δια-
     βεβαίομαι.
 tvrdnoti πηγήνυμαι.
 tvrdošíjně ἀμεταθέτως.
 tvrz ἀκρόπολις, τεῖχος, τό.
 Tydeus Τυδεὺς.
 Tyfon Τυφῶν, ὄνος.
 týkati; týká se mne co προσήκει μοι
     τι; co se týče čeho ὅσον πρός τι.
 tyran týgarrtos.
 týráni ή εἰς τινα ιάκωσις.
 týratí ὑβρίζω.
 Tyros Τύρος, ή.
 Tyrský Τύριος 3.
 Tyřané Τύριοι.

U.

Ubíratí se πορεύομαι, έρχομαι.
 ubližovati ίβριζω.
 ubrániti se κομι ἀμύνομαι τινα.
 ubytovati se οἰκιζομαι; ub. se na mi-
     stě oikew τὸν τόπον.
 úcta aἰδώσι, οὐς, ή; ἀποδοχή; úctu
     chovati k někomu αἰδομαι τινα.
 uctivě; velmi u. (n. p. přijmouti) me-
     γάλαις τιμαῖς (δέχομαι).
 uctivost; v u-i miti v. etíti.
 účasten; jsem ή. μεταλαμβάνω, μετε-
     στή μοι, μετέχω.
 účastenství miti μετέχω; ú. dávati (po-
     nechávat) μεταδίδωμε.
 účastník κοινωνίας (τινός); ú. výpravy
     ό στρατεύμενος.
 účel snahy σύνοριομα, τό.
 účení παιδεία; μάθημα, τό.
 účeny; u-i rozprávka v. rozp.
 účet λόγος; ú. skládati (vydávati) λό-
     γον τνος δίδωμι.
 účinek δύναμις; ποίημα, τό.
 učiniti ποιēw, δρáw, έργάζομαι, τιθη-
     μi; u. slib, výpad a t. d. v. u přisl.
     subst.
 učitel διδάσκαλος; u. písma γραμματi-
     στής, οὐ.
 učiti διδάσκω(τι); u. o čem διηγέομαι
     τι; u. se μανδάνω(τι); u. se z paměti
     ἐκμανθάνω.
 účel μέλος, τό.
 událost τὸ γεγονός (-ότος), τὸ σημ-
     βάν (-άντος); tajně u-i τὰ λανθάνο-
     τα.
 udati = pověditi ἀπαγγέλλω, μηρύω; u.
     se συμβάνω.
 udatné γενναιός, ἀνδρείως.
 udatnost (udatenství) ἀνδρεία, ἀρετή,
     ἀριστεία.
 udatný ἀγαθός 3.

XXXVI

učavač συκοφάντης; jsem u. συκοφαγτέω.
 uděliti (udileti) δίδωμι, ἀπονέμω; u. do-
 brov radu καλῶς βουλεύομαι.
 udeřiti (na koho) ἐμβάλλω.
 udíveni; u-ním napříhovati ἐπιλήγτω.
 udobřiti ἀλλοκομει.
 udržovati κατέχω, σώζω; u. víru čemu
     en πλοτει διασώζω τι.
 udusiti ἀποπνίγω.
 uhlášti ellen.
 uhašení žίζεν τὸ τὴν δίψαν σφέσαι.
 ublížati ὄργάω.
 uhlík ἀνθρακενός.
 uhnouti se ἔκπληξω.
 uhnouti se εἰγίωνο.
 ucházeti se oς ζητέω τι, μετέχομαι τι,
     μέτεπι τι (-είναι).
 ucho oὖς, ὡτός, τό; ὡτιον; ἀκοή.
 uchopiti ἀρπάζω, ἐπλαιμβάνομαι.
 uchvátiti (uchvacovati) ἔχω, ἀρπάζω;
     (o hněvu) προσπίπτω.
 uchýlití se τρέπομαι, ἐκβαίνω (τῆς
     έδοι).
 ujistiti (ujistovati) διοχυριζομαι; jsem
     ujistěn πέπισμαι.
 ujistění; slavné u. πιστις.
 ujmouti (ujimati) se (koho) κήδομαι.
 ukamenovati καταλένω.
 ukázati δείκνυμ (a Med.), λεπτείνυμ
     (a Med.), φαλνω; u. se v. objeviti se,
 ukládati v. uložiti.
 úkladník ἐπιών, ὄντος (-είναι).
 úklady ἐπιθυμη; u. strojiti (nasnovati
     o bezhrdlí něčí) v. strojiti.
 ukořistiti λαμβάνω.
 ukousati (koho) δάκνω γλωττείνω.
 ukrásti λέπτω, ἀφαιρέομαι.
 ukryti ιγνύπτω; jsem ukryt λανθάνω.
 ukřividiti ἀδικέω.
 ulehčení v. úleva.
 uleknoti se δεῖδω, ταράττομαι (τει
     čko).
 úleva οὐστώνη.
 uleviti λωφάω.
 ulice ὁδός, ḥ.
 ulička; úzká u. στενωπός.
 uloviti λαμβάνω.
 uložiti (ukládati komu co) τάσσω, προσ-
     τάσσω, ἐπιτάσσω, ἐπιθάλλω; u. (ně-
     kde) κατατίθημε; ukl. o bezhrdlí něčí
     (zle o kom) ἐπιθυμηνώ τινι.
 uměle zhotoviti v. zhotoviti.
 umělec δημιουργός.
 umělost τέχνη.
 uměstf τέχνη, ἐπιστήμη; u. věštectví
     μαντική; u. přeštectví αιδητική; svobodná u. αἱ ἐλευθεροι τέχναι; u. lé-
     kařské v. lékařství.
 uměti építovat, οἴδα.

umínti si προσαρθρόμαι, γνώμην ποιέο-
     μαι.
 umíratí v. umřítí.
 umluva διμολογία; τὰ συγκείμενα.
 umrlec νερούς.
 umřiti (umíratí) ἀποθνήσκω, τελευτάω;
     u. spolu s λύμ συναποθνήσκω; u.
     předčasně προποτέλλυμαι.
 umučení τὰ ἀληγ.
 umysl διάγοια; v úm-u mīti διανοeto-
     μai.
 umaviti se κάμην; jsem umaven κάμην.
 uněsti κομήω, ἀπτάζω, ἀρπαγή τινος
     ποτέμαι.
 únos ἀρπαγή.
 upadnouti (upadati) ἐμπίπτω, περιπίπ-
     τω.
 upamatovati (koho) ὑπομιμησκω.
 upláchnouti δεεπιπτω.
 úplně πάνω.
 úpominka μνήμη.
 uposlechnouti πειθομαι τινι.
 upouštěti v. upustiti.
 upozorniti koho nač κελεύω τινά δημ
     τι.
 upravití παρασκευάζω.
 uprchnouti ἐκδιρράσω.
 úprk; zdvihnuti se ú-em δρόμῳ φίρο-
     μαι, ἕπει.
 uprosití πείθω.
 upřimnost αὐθέναστον, τό.
 upřimo εὐθύς.
 upřítí ἀρπέομαι.
 upustiti (upouštěti) od ψεύτη πανόμαι,
     ἀποταματ τινος; καταλίνω τι; u od
     obžaloby διαγράφομαι τὴν δίκην.
 uraditi se o čem βουλεύομαι τι ε. πει
     τινος.
 úraz; potkává mne u. προσπται.
 uraziti (koho) ἀνιάω.
 určiti ἐτομάζω.
 ūrodnost (pudy) ἀρετή.
 úrodný ἀγαθός 3, εὐφορος 2.
 urovnávatí διαπτάω.
 urozenost εὐγένεια.
 ūřadní moc v. moc.
 úředník; u-cí ἀρχαῖ, αῖ; nepřednějsí
     ú. διάλιστα εν τε' ει.
 uřezovati ἀποτέμνω.
 usaditi se καθέζομαι; impf. καθεζό-
     μην obyč. s význ. aor.; = obývati
     κατοικέω.
 uschnouti ξηραίνομαι.
 uschovati ἀποκρύπτω, κατακρ.
 usilovati βούλομαι, ἐπιθυμεω,
     μαι, διαμάχομαι (peči τινος
     úskok τέχνημα.
 uslyšeti ἀκούω.
 usměšek χλευασμός.

usmívati se μειδίαω.

usmrítiti (usmrcovati) ἀποκτείνω, ἀποκτηνῦμι, φονεύω, ἀναιρέω, ἀπόλλυμι; usmrcenu býti ἀποθανεῖν.

umyslití si διανούομαι.

usnadvonati ἀποκονιγμένω.

usnésti se na čem dōnei μοι τι; τιθεμαι ψῆφον.

usnouti καθεύδων.

usondití ήγέομαι.

ústa otóma, tó; do úst. popadnouti v. pop.

ustanovení διάδεσις.

ustanovití τάσσω, περιορίζω, γιγνώσκω, ἐφίμημι, τίθημι, ἐπιτίθημι, καθίστημι, ἐφίστημι, ἀποδείκνυμι, προτίθημι (cenu); ustanovený k čemuž ó περὶ τι ὅν; ustanovený (čas) εἰδημένος 3.

ustavičné ουνεχῶς, διὰ τέλους.

ustavičný ἀδιάλειπτος 2.

ústí ēkholal.

ustoupiti (ustupovati) ἀναχωρέω; zbabělo u. ἀποδειλιάω.

ustrašiti ταρασσώ.

ustrnouti se nad kým κατελεέω τινά.

ušetřiti φείδομαι.

ušklíbiti se ἐπισκόπωτο.

uškrtití ἄγχω.

ušképačně ἐπὶ γλεναιοῦ.

utéci (so utikati) φεύγω, ἀποφεύγω, προσφ. διαφ. καταφ.

utečenec φυγάς, ἀδος.

útěcha παραμύθιον.

útěk φυγή; dávám se na ú. τρέπομαι εἰς φυγὴν; na ú. zahnatí εἰς φυγὴν τρέπω (též Med.).

utíkati v. utéci.

utíti ἀποτέμνω, ἀποκόπτω.

útočisko ἀποφυγή.

útok ἐκδρομή, ἐπιχειρίσις; ú. učiniti ἐπιχειρέω, προσβάλω, ἐμβάλω, ἐπειμι (-έναι); na koho, nač τινί; k út. se odhodlati δρμάω.

utopiti ἀποπνήω.

útrata; ú-y ským podniknouti v. podn.

utratiti (utráceti) ἀγαλίσω.

utrpení ὁδύνη; πάθος, tó; ἄλγη, τά.

utrpěti πάσχω.

útrpnost mítí s kým ἔλεον τινά.

útrpný ἐλέητικός 3.

utřížti ἀποφέρω.

utvořiti se γίγνομαι.

utvrditi co πιστόμαι πιψί τινος.

uváděti v. uvésti.

uvalovati na se trest smrti θανάτῳ πειρίπτω.

uvárovati se čeho διαφεύγω τι.

uvázati ἐπιδέω.

uváznouti v čem ἔχομαι τινι.

uvážení; v u. vzítí καταμαθάνω. uvážiti γιγνόσκω, σκοπίω, κατανοώ, ἐννοέω, ἐνθυμέομαι, λογίζομαι, βουλεύομαι, ἐποκέπτομαι.

uvěřiti πειθόμαι, πιστεύω.

uvéstí (uváděti) koho ἄγω, εἰσάγω, προσάγω; u. ve sinlouvě ἀναγράψω; u. do řeči vásané εἰς μέτρον ἐντείνω; u. v hudbu (na citeru) εἰς τὰ κιθαρόματα ἐντείνω; u. na pamět ἀναμνήσω; u. za díly τεμηρῷ (τεμηγεῖοις) χράμομαι (τινὸς πρὸς τινα, πέριοδο proti komu); u. v posměch κωμιδέω; u. zpět κατάγω.

úvoz ή κοιλή δόσος.

uvylknouti εἰλιθα, ἐθίζομαι.

uzavřítí (uzavíratí) καταλείων, ἐγκαταλαμβάνω, κρύπτω (do hrobu); (trop.) συντίθεμαι (n. p. πράτελστví), dōnei μοι, γιγνώσκω, αἰχέομαι, προαιχέομαι, τίθεμαι τὴν ψῆφον.

uzdáti se dōnei μοι.

uzdraviti ίγια ποιέω.

úzkost; jsem plný u-ti μεγάλως δελικάσω.

úzký στενός 3; ú-á ulička v. ulička.

uznání εὐδόξης.

uznati γιγνώσκω, δοkeώ, δύολογέω; u. hodným (za dobré) ἀξιόω.

uzritel πεπαινομαι.

uzřítí δράω, θεωρέω, θεάομαι.

úžas θαυμός, tó.

užasnoti radostně ἄγαμαι.

úžina στενόν.

užitečný χρηστός 3; σιμηλών 3. χρήσιμος 3. 2; u-é zaměstknání v. zaměst.

užitek tó σιμφέρον, ουτος; u. míti δριγμai.

užiti (uzívati) χράμομαι, ἐν χρήσει τινός εἰμι; u. namlovnání (s kým) σιμπείρων; u. přimucování v. nutiti.

uživání χρήσης.

úžlabí ή στενή δόσος.

V.

Váhati ἐπέχω, δικνέω, ἀμφισθητέω.

váhavost ὄντος.

válčení pólémos.

válčití pólémew, στρατεύω.

válečný pólém: iκός 3; v-á sláva ή ἀπό τοῦ πολέμου δόξα; v-á výprava, sekera, moc, lesf, síla v. výprava a t. d. Valeria Baleníci.

Valerius Óvaládžios.

válka pólémos; v-u pozdvihnouti pólémew; k v-ce spùsobily pólémikós 3.

vaření ἔψησης.

vařiti ūhy; vařeny ūphodós.
všeň ūpiúmuša.

Vates ūnáctes, ouš.

vázati; vázaná ūč v. ūč.

vazba ūrovnagá.

váznoti kátechomai.

vážený ūpiúmavos 2. ákíolos 2. náloš
te náyáhóš.

vážiti si témáw, ūreapetew (témá), ápo-
dékoumai (témá); neváž. si kátafgo-
réw.

vážnost ápodoxhá, ákíowis, ákíowia;
jsem u veliké vážnosti lauprodós eímu.
vážný ūponudáios 3; v. býti při čem
spouzdáhó pueh tě.

včela ūlélitta.

včera ūhés.

vdečnost tō ūcháriotov; vd. projevit
v. proj.

vdečný; jsem v. ūháw ūch.

vdirati se v. vedrati se.

věc ūhóma, tó; ūrgon; ūpáyma, tó
vedlejší věc ūrádegyon.

večeře ūpérga.

večeřadlo ūnáttetov.

věčné ūis ádi.

věčný ádiios 2.

věda; vědy oí lóyos.

věděti olđa; nev. o čem ágyoew tě.

vedle = na blízku plñetov.

vedlejší věc v. věc.

vědomí; bez v. koho kávňta témós.

vědomost míti oída.

vedrati (vdírati) se kam ápewopíptaw, ēr-
tós ūgénomai témos.

vejítí ūmbalow; ūlénzkomai, ūlóemui (-é-
vai).

věk ūhnia; na věky tón áeì ūhónov;
jsem v. nejstatečnějším věku áhukáhó.

velbloud kámpulos, ó, ñ.

veleslaviti; veleslavenu býti ūndokuméw.

veleti káleuv.

velice; tak vel. ūsoútov.

velikomyslnost ūegaloúvchia.

velikomyslný ūegaloúvchos 2.

velikost ūégéthos, tó.

veliký ūégas 3; značně v. ūmugéthos 2;
jak v. ūlénos 3; u v-é poctě míti v.
pocta.

velitel ūgeumón, ónos; vrchní ūtřatagyos;
v. války ūlémárgos.

velkodusnost ūegaloúvchia.

velkokrál ūégas ūbauleis.

velmi mála, pánu, ūfodmu, poln, ouž
žnosta.

velmož ūvášatohs, ou.

ven ūch.

věneč ūtřafayos.

venkov oí ágyos.

venku ūch; z v. ūchathes.

věnovati ūmu.

vepřovy ūeios 3.

věrnost ūtrotáts, ūtos.

věrný ūtrotos 3; ūvrouos (oos) 2; zůstá-
vám v. ūpukénw.

věrolomnost áptotia.

verš ūtixos.

věru ūju.

veřejně na odiv nositi v. nésti.

veřejnost; na v. vycházetí v. vych.

veřejný ūowos 3; v. kríkloun, v-é sto-
lování, ohlášení, v. kríkl. a t. d.
věřiti ūtsteuw, ūtřotia; nev. ápti-
stew.

ves káymj.

vesel ūtudros 3; áluwos 2; ūlógye-
los, ūtros, ó, ñ; jsem v. ūvphraínos-
mai.

vesele se tvářiti v. tvářiti se.

veselohra ūwamodla.

veslo ūwipj.

vesti (voditi) áyw, ūgénomai; v. (ko-
lem) ūperáyw; v. koho k čemu ūtai-
dewu ūtuvá tě; v. koho k poslušnosti
pewdmeuv ūtua ūtřekomai; vede
se mi dobře ūtuvchéw, ūtvrágéw, ká-
lws ūch; v. se mi špatně ūtuvlá ūch; v. se mi podobně ūtuvlá ūtuvlá ūch; v. věsti si (u. p. nádherně) ūtacywi.
věseti ávraqtáw.

vešken, veškerý áptas 3; ūtimpas 3.

věšta ūhotaúos, ūmantew; v-ou ozna-
miti, zjewiti; věšteb se tázati v. ozna-
miti a t. d.

věštec ūmantew, ūtow.

věštecký; v-é umění v. umění.

věštido ūhotaúos; v-a se tázati v.
tázati se.

věštírna ūmantew.

věštiti ápóthetopíw.

větřík aíga.

Veturia ūtovugia.

vězení ūegutáyvion, ūlémárti.

vhoditi ūálállw, ūtítaw.

vhodně ūtstóchwa.

vcházetí v. vejítí.

více pléon; ne v. oukéte, ūtřekéte; ní-
kdo v. ouđeis ūte.

vícekrát ūolláw.

viděti ūrás, ūtřapau; napřed v. ūtřo-

ogáw; v. se, vidinu býti v. zdátí se.

viditelný ūpataos 3.

vidný ūváthlos 2; vidno jest ūtci ūtř-

asodau.

vina aítlas; klásti někomu za v-u aí-

tíáomai ūtua; v-u někomu přičítati

ávratidžmí ūtua ūtás aítlas.

vinek ūtředma, tó.

vinice ūmpelew, ūtros.

viniti κατηγυρέω, ἐγκαλέω, διώκω, αἰτιάομαι, καταγγείλωσιν (τινός τι).

vinník *άιτιος* 3.

víno *οἶνος*; nesmíšené v. *ἄκρατος* (roz. *οἶνος*); obyčejná při víně nevázanost v. *neváz*.

violka *ἴον*.

víra; udržovati čemu v-n, nalézti v-u v. *udrž*, nal., k vříše nepodobný *άπειστος* 2.

vítěz Olympijský *Ολυμπιονίκης*.

vítězití *περιγέγνομαι*.

vítězný pomník v. *pomník*.

vítězství *νίκη*; v. nad kým obdržetí *περιγέγνομαι*; chtivý v. *φιλόνεκος* 2; v. dobytí *μάχην νικάν*, *νίκην παρέχω*.

vítěz *ἀνεμος*; *πτεῦμα, τό*.

vjítí v. *vejít*.

vkročití *εἰσέρχομαι*.

vkupovati se (več) *ἀγοράζω*.

vlačej *βόλος*.

vláda *ἀρχή, βασιλεία*; dostati se květ v. *dostati*.

vladač *τύραννος*; *δυνάστης, ον*.

vladarení (vladařství) *ἀρχή*.

vládnouti *βασιλεύων*, *δυναστεύων, κρατών*, *ἐγκρατής εἰμι*; v. neobmezeně *τυραννέων*; v. čím *κύριος εἰμι τιος*.

vláknou *κροκής, ἰδος*.

vlas *θρίξ, τρίχος, κόμη*.

vlast *πατρὶς, ἰδος*.

vlastní *οἰκεῖος* 3; *ἴδιος* 3. 2; často reflex. *ἐμαυτοῦ* a t. d. v. záležitosti v. *záhl*.

vlastnost; přirozené v-i *τὰ τῆς φύσεως*.

vlnidný *διμιητικός* 3.

vlhký *ὑγρός* 3.

vlk *λύκος*.

vnla *ἔριον* (obyč. plur.); (na moři) *κυμα, τό*.

vložití *ἐντίθημε, ἐμβάλλω*; v. nač *ἀριθμάζω*.

vnadití *κολακεύω*.

vně *ἔξω*.

vnití *εἰσω, εἰς τὸ εἶσω*; u v. *ἐντός*.

vnitřnosti *ἐντερα, τά*.

voda *ὕδωρ, δατος, τό*.

voditi v. *vést*.

vodnatý *πολύνυδρος* 2.

vodní had v. *had*.

voj=vojsko *στράτευμα, τό*; (u vozu) *έρυμός*.

voják *στρατιώτης, ον*; námořní v. *ἐπιβάτης, ον*.

vojenský; služba v-n v. *služba*.

vojenství *τὰ πολέμια (πολεμικό)*.

vojevníce *ἡγεμῶν τῆς στρατιᾶς*.

vojsko *στρατιάς; στρατός; στράτευμα, τό*; *δύναμις*.

volati *καλέω, βοάω, φωνέω*; v. k sobě *μεταπέμπομαι, ἀνακαλέομαι*.

voliti *αἰρέομαι*.

volný; volno jest *ἐνδέχεται*.

Volskove Bóluoskoči č. Ošoloskoč.

Volumnia Boloumvia.

voňavkářský krám v. krám.

vosk *ηρός*.

vousy *πάγων, ωνος*.

vozotaj *ὑπέλοχος; διφρηλάτης, ον*.

voziti *ὁχέω*; v. se na vozě *ἐπ' ὁχημάτων ἔπαι*.

vozka *ὁ ἄγων (οντος) τὸ ζεῦγος*.

vozní kosa v. *kosa*.

vpradnouti *εἰσθάλλω, εἰσπίπτω, ἐμβάλλω*.

vrali *φονεύς; φονεύσας (αρτος)*; v. otčív *πατρόκτονος*.

vrátiti *ἀποδίδωμι*; v. se *πατέροχομαι, ἐπανέρχομαι*.

vražditi *καταβολή* intr. *εἰσθάλλω*.

vražditi *φόνος*.

vraždití *φονεώ*.

vrci (vrhnouti, vrhati) *ἥτεπτω*; v. se *ἐμπίπτω, φέρομαι, ἐμβάλλω ἐμαντόντων*.

vrch *τὸ ἄκρον*; vrch obdržeti *ἐπικρατέω*; do v-n *δροθιάδες*; s vrchu (*σε*-stupovati *πρανῇ (καταβαίων)*.

vrchní velitel v. *velitel*.

vrtkavý *εὐεστάθολος* 2.

vrýti *γλύφω*.

vsednouti *καθίζομαι*.

vstáti (vstávati) *ἀνιστάμαι, ἐξανταρτάμαι*.

vstoupiti *ἀναβαίνω, εἰσβαίνω, ἐπιβαίνω* (n. p. *νεύς*).

vstúc komu jítí v. *jítí*.

všecek *πᾶς* 3.

všeliký *παντοῖος* 3.

všemočny; v-m pánum se státi v. *პán*. všemožny; v-m spůsobem v. *spříšob*;

v-nou péči mítí, vynakládati v. *péče*. všeobecný *κοινός* 3.

všečnost *θράσος, τό*.

všimati si *ἐνθυμέομαι; ἀποδέχομαι* (*τινά*); nevš. si *ἀμελέω, καταφρέτω*.

vštípiti *ἐνεργάζομαι, ἐμψιστώ, ἐμβάλλω, οἰκειών (τινί v něco)*; v. se *ἐντήκω*.

všudy *πανταχού*.

vrhnouti (kam) *παρίσχομαι*.

vtípkování *σκιμπάτα, τά*; *πάκλονnost k v. mítí φλοoxómmuon (ονος) εἰμι*.

vtípkovati *σκιμπάτω*.

vtípnoſt *εὐτραπελία*.

vtisknouti *ἔξουμόργυνμαι*.

vûbec *ὅλως; τὸ σύνολον*.

vůdce ήγεμόν, ὄνος.

vůdeovství αρχή.

víkloko περι.

vůl βοῦς, βοός; sprážení volů v. spř. vůle γνώμη; podle v. κατὰ γνώμην; po vůli býtí πειθόμαι, χαρέσομαι; proti v. ακούσιος, ἀκον 3.

vůlně; libezná v. εὐωδία.

vůz ἄρμα, τό; ἄρμαξα, ἀρμάμαξα.

vybídnouti (vybírati) παρακαλέω, προ-
καλομαι, κελεύω.

vybíhati ἀνατρέχω, ἐνθέω.

vybíratí v. vybrati.

vybočiti ἐπτρέπομαι, ἐφέρουμαι, ἀπο-
πλανάμαι (τῆς ὅδου).

vybojovati ἐπολεορκέω; vybojovánu
býtí ἀλλοκομαι.

výborný χερσός 3.

vybrati (vybírati) λαμβάνω; v. se (kam)
εξέρχομαι.

vyevišti ἀσκέω; v. se v čem áskew τι.

vyčastovati δενίζω.

vyčíhati παρατηρέω.

vyčisti (komu co) ὄνειδίζω (τινὶ չ.
τινό).

výčitka; v-y činiti επιτιμáw.

vydání δαπáň.

vydati (vydávati) δαπανáw, δídamai,
ἀποδίωμαι, ἀγαθ. ἀντιδ. παραδιδ.
ἀντίη; τίθημι (zákon); v. hlas. ἔπ-
με φονήν; v. rozkaz κηρύσσω; v. v
šanc ἔγχειρίζω; v. se na cestu πο-
ρεύομαι, v. nebezpečí κινδυneύω, δί-
δωμι ἐμαυτόν εἰς τὸν κινδύνους;
v. se zač pháoxo εἶναι τι.

vydlužiti αὔτεω.

vydržeti ἀνέχομαι.

vyháněti v. vyhnati.

vyhazovati δίπτω.

vyhladověti πενάw.

vyhlásiti κηρύσσω, ψηφίζομαι.

vyhledávati ζητέω, αναζητέω.

vyhnati ἐκβάλλω, ἐξελαύνω, φυγαδεύω;
vyhnánu býtí ἐπιπτω, φεύγω.

vyhnouti (vyhýbatí) se ἐκχωρέω, φεύ-
γω.

výhoda ἀγαθόν, εὐχρηστόν.

výhodství dátí komu εξελasíon ποιéomai
τινος.

vyhostiti φυγαδεύω.

vyhověti čemu τηρέω τι.

vyhrážka ἀπειλή.

vyhýbatí se v. vyhnouti se.

vycházeti v. vyjítí.

východ ἔσοδος, ἥ; (slunce) ἀνατολή.

vychování τροφή, παιδεία.

vychovatel παιδαγωγός.

vychovávatí παιδεύω; koho v čem τι-
rá ti.

vyjádřiti se λέγω, φημί.

vyjeviti δηλώω.

vyjítí (vycházeti) ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι,
ἀπαλλάττομαι; αναφέρομαι (o rá-
ře); v. na veřejnost πρόσεμι φανε-
ρώς; v. na světlo φανομαι; vychází
na jeho τὸ ἔργον φοράται.

vyjmouti (vyníti) n. p. vnitřnosti εξαι-
ρέω; vyjmá πλήρη.

vykázati ἀποδεικνύμαι.

vykládati εξηγέομαι.

vykliditi se ἀπειμι (-είναι).

vykonači ποιέω, διαπονέω, πράττω,
διαπράττω, διαπόνω, κατεργάζομαι,
ἐπιτελέω, ἐπιτηδεύω; v. plavbu
πλούν πλέω.

vykopati ἀνορίσων, ἐκκόπτω.

vykoupati se λούσομαι.

vykoupiti εξαγοράω, λυτρόσομai.

vykuknouti ἀνακράīw.

vykuliti z vozu ἐκθιφεύεύω.

vykupiti λύτρον, διασώζω (ἀπό τι-
νος z čeho); λύσομai.

vylezeni ἀνάθασο.

vylezti ἀνεειμι (-είναι), διερείδομai (ἐπί
τι ναč).

vyličti διηγέομαι, χαρακτηρίζω.

vyliti ἐκχέω.

vyloučiti ἀποπάνω (τι τινος co z če-
ho); vyloučenu býtí ἐπιπτω.

vyloupati (oči) τυφλώ.

vymáhati v. vymoci.

vymazati ἀφανίζω.

vyměnitι ἀλλάττω.

výminka; slušná v. τὸ πρέπον (οντος).
výmluvnosté λόγου δεινότης, ητος.

výmluvný δεινός λέγεν.

vymoci (vymáhati) εύμíoskomai (odpu-
štění); nutně vymáh. i ἀγανάχω;
něco na kom διαπράttomai ti παρι
τινος.

vymyslití ἐπινόεω; μηχανáomai.

vynajiti (vynalézti) ἐξευρίσκω.

vynálecz εύρηma.

vynaložiti δαπáň.

vynaslažiti se ἐπεινόμai (pass.); o
koho opouštěn κατατίθεμαι εἰς τινα.

vynéstí (vynášeti) μετεωρίζω, ἀναφέρω,
ἀναπομίζω; na světlo v. ἐλέγχω.

vynikati ὑπερφέω, πλεονεκτέω, διαφέ-
ρω, διαφερόντως κέκτημai τι.

vyníti v. vyjmouti.

vyobrazeni εἰνων, ὄνος, ἥ.

vyobraziti ἀπειγάζομai.

výpad učiniti ἐκτρέχω.

vypadnouti ἐκπέττω.

vypiti ἐπιπνί.

vypínati se nad koho μετίων τενός φai-
romai.

vypínavostí ūγκος.
vyplácati so z čeho ἐξωτερουι τι.
vyplňovati ἐπετείλω.
vypočítati ἐξαριθμέω.
výporičděl tō λεγόμενον, τō εἰρημένον.
vyporiditi (vypovidati) kolio φυγαδεών; v. pohostinství komu διαλύμαι τὴν ξείλων τερός; (výlku) προσαγορεύω, aor. προεῖπον; jsem vypovězen pενγω.

vypovězení φυγή.
výprava (válečná) ἔξοδος, ἥ; στρατεία,
πορεία, στόλος; v-u podniknouti ἐκστάσιν
στρατεύω (a Med.); účastník v-y v.
účastník.
výpraviti (výpravovati)=říci λέγω, φημι,
διηγέομαι; = přichystati (n. p.
lodstvo) παρασκευάζω; poslati πέμψω,
ἐπέμψω, στέλλω; v. poslance
πρεσβύτορι παρά τινα; v. se ἔξει-
μι; v. se s tovaryštvem svým ἀνα-
τέλλων.

výprostiti ápalalásom.
výproseni παρατίθοις.
výpasti ὅρμω.
výptávatni se ζητέω; πυνθάνομαι (πα-
ρά τινος koho).
výpuštiti výpustiti.
výpřijítiti si k tomu προσδανεῖσθαι.
výpusení ἐκβολή.
výraziti (výrázeti) intr. ὁρμάνω; v.
dřívě προεξορμάω; (o červenosti
tváři) ἐκανθέω; (něco na penězích)
ἔγγαράστω.

výrok λόγος.
výrovnati = zaplatiti ἐκτίνω.
výrůsti (o člověku) τυέφομαι.
výříditati = výstovati áparagéllow; = vý-
konati ἀνω.
vysaditi (nahoru) ἀναβιβάω (a Med.);
v. si ἀνατίθεμαι.
vyschnouti ἐκλείπω.
vyskočiti állomai, ἀναπηδάω, ἀνα-
θρώσκω.
vysoký -v- o sobě smýšlení v. smý-
šlení.
vyslanec πρεσβυτής, οὐ; plur. οἱ
πρέσβεις.

vyslanectvo πρεσβεία.
vyslati ἐπέμψω, ἀφήμι, στέλλω.
výsledek τὰ ἀποβαθροντα.
vysloviti εἶπον.
vysmáti se καταγελάω; χλευάτω (τινá
komu).
vysoký ūψηλos 3.
vystačiti árknou.
vystaveti iδεύω, οἴκοδομέω; opět v.
čísovkod.
vystěhovati se μετοικίζομαι; v. se zá-
roveň s kym ουμετοι.

vystoupiti, vystupovati (nahoru) ἀνα-
βαίνω (ἐπὶ τῷ), ἐπιβαίνω (τινός);
(od někud) ἐκβαίνω, ἀπαλλάττομαι.
výstraha παράδειγμα, τό; νουθětma,
τό.

vystříhati se ομylū ἀναμάρτητος γί-
γνομαι.
vysvoboditel οωτήρ, ἥρος.

vysvoboditi ἐλευθερώ, ἀπολύ, ἐξαι-

ρέομαι.

výše; do v. εἰς τὸ ἄνω.

výšivati; zlatem vyšívaný χρυσόπα-

υτος 2.

výška ύψος, τό.

výšivnouti se kam ἀναθρώσκω, αἴρο-

μαι ἐπὶ τῷ.

výtlahnuti trans. ἀναστάω, ἀνέλκω;

intr. ἐξέρχομαι; ἐκστρατεύω (a Med.).

vytasiti ἐπισπάω; v. se s čím προφέ-

ρουμαι τι.

výtečný δεινός 3.

výti (o psich) ωρίνομαι.

výtlahovati ἐκθλίψω.

výtrhnouti (vytrhati, výtrhovati) (kolik)

διασπάω, (češněka) υποκροίω; intr.

(od někud) αἴρω, (proti) στρατεύο-

μαι (ἐπὶ): v. na pomoc βοηθέω; v.

polem στρατεύω, ἐπεστ. (a Med.).

výtrpěti aor. ἀνέτλην.

výtrvalý καρτερικός 3.

výtrvati μένω.

výtykati ἐπιπλήττω, ἐπεικιάω; ὀνει-

δίζω (τινί a τινά komu).

výváděti v. vývesti.

vývázáníti ἐκπείνω, διαφεύγω.

výváděti (výváděti) προάγω; (kanálem)

ἐξοχεύω; = dolžatati πράττω, ἀπο-

δείνυνειω.

vývězti (vývězeti) ἐξάγω.

vývoliti καταλέγω, ἀποδεικνυμι, προ-

χειμέζω, ψηφίζομαι, αἱρέομαι, ἀπο-

φαίνω.

vývřhnouti ἐκβάλλω.

vývýšenosť dōξa.

výzdývhnuti αἴρω (a Med.).

významonávati se διαφέρω.

význati διμολογήω.

výzonti z čeho γυμνώ τινός.

výzraditi ἐξελέγχω.

výzvatati (výzvatati) κελεύω, παρακαλέω,

προκαλέω, παραγγέλλω (τινí).

výzvědač πρόσκοπος, κατασκοπος.

výzvádati si čeho αἰτέομαι τι; výzadovati

δέουμαι.

výživa τροφή.

vzácny πτερυγής 2; ἀξιόλογος 2; ἐξαι-

ρετος 2; σεμnós 3.

vzájemný vznou čest prokazovati v. čest.

vzbuditli ávkyelou; vzn. u někoho do-

měnku dōξay ápoospěllw tivl.

vzdálići (vzdalovati) co od čeho **ἀπο-**
-**πάνω τι τινος**; v. se **ἀπαλλάσσειν**,
ἀπέχομαι, **ἀφίσταμαι**; jsem vzdálen
ἀριστηκα, **ἀπέκω**.

vzdávatí díky **χάριν ἔχω**.

vzdělání, vzdělanost **παιδεία**.

vzdělávati půdu **γεωργεῖν**; (zemí) **ἔργα-**
ζουμαι; = vychovávati **παιδεῖν**.

vzduech **ἄήρ**, **έρος**, **δί**; **οὐραός**.

vzezření **πρόσωπον**.

vzezřítí **ἀποθέπειν**.

vzítí (bráti) **λαμβάνω**, **παραλαμβάνω**;
αἴρω (město), **ἀφαιρέομαι**; **ὑφαιρέο-**
μαι (tajně); před se v. **πράττω**,
ποιέω; v. za své **τελευτών**, **τυγχάνω**
τελευτῆς, **εὑρίσκομαι** **τὴν τοῦ βίου**
καταστροφήν; v. napřed **προλαμβά-**
νω; v. na se **ὑποδέχομαι**. Významy
jako: v. za manželku, na pomoc, v
uvážení, škodu, konec, zbroj; b. dro-
bné boje, v podezření, radu, zisk v.
u přísl. subst.

vzkázati (vzkazovati) **λέγω**; v. po kom
ἀπαγγέλλειν Č. **ἀπαγγέλλαι**, **κελεύω**
τινα.

vznášetí se **ἀνήρτημαι** (-αρτάν).

vznešený **ἐπιφανής** 2.

vzor **παράδειγμα**, **τό**.

vzprihati (ruce) **δρέψω**.

vzpriatí se **ἀντεῖναι**.

vzpomínati si **μνημονεύω**.

vzpoura **στάσις**.

vzrůstání **αὔξησις**.

vždy **ἅει**.

vždyt **μέντοι**.

X.

Xanthippos **Ξάνθιππος**.

Xenokrates **Ξενοκράτης**, **οὐς**.

Xerxes **Ξέρξης**, **οὐ**.

Z.

Zabiti (zabiljeti) **κτείνω**, **ἀποκτείνω**,
ἀποκτίννυμι, **σφάττω**; **ἀποσφάττω**,
ἀναφέω; z. bleskem v. **σρaziti** b-m.

zabránti komu nahlív **τινά**.

začátek **ἀρχή**.

začti **ἀρχομαι**; z. boj **μάχην συνάπτω**.

záda **ώπων**; za zády **ώπισω**, **ώπισθεν**.

zadarmo **προῖνα**.

zadělati; v zlato zadělaný **χρυσόδε-**

τος 2.

zadušovati se **μαρτύρομαι**.

zahálčivý **ἀπραγίμων** 2.

zahalovati **καλυπτω**, **κατέχω**.

zahanbiti **ἀπιμάζω**.

zahladiti **κτείνω**.

zahnati (zaháněti) **λιαλίδης** **ἐπικονυρέω** τῷ
λιμῷ; z. na útek v. **útek**.

zahnouti intr. **ἐπικείνω**.

zahořeti dýchivostí **σφόδρα** **ἐπεσθυ-**
μένω.

zahradník **κηπῳός**.

zahraničný **ἰερῆμος** 2.

zahubití **ἀπόλλυμι**, **ἀποκτείνω**, **δια-**
φθίνω.

zahubný **ὁλέθριος** 3; **ἀνήκεστος** 2.

zahynouti **ἀπόλλυμι**, **διαφθείρω**, **με-**
τριθίσκω.

zachování **τήμησις**.

zachovati **διαφύλαττω**, **διασώζω**; z.
se ku komu **γίγνομαι εἰς τινά**; **κλε-**

δίμ se komu z. **ἐκθεραπεύω τινά**;
z. pokoj **εἰρήνην ἔχω**.

zachránění **ωντηρία**.

zachránití **σώζω**, **διασώζω**; **zachráněnu**
býtí **περιγένομαι**.

zachlití se **θέδοι**.

zajatý **ἔσαλονός** 3. (**ἀλονομαι**); **αἰχμά-**
λωτος 2.

zajedno — **zadruhé πρῶτον μὲν-δεύτε-**
ρον δέ.

zajíkatí se **ψελλίζομαι**.

zajisté **ἀκριβῶς**, **μέντοι**, **δή**.

zajmouti **αἴρω**, **λαμβάνω τινὰ** **αἰχμά-**
λωτον, **ζωγρέω**.

zakázati v. **zavopědití**.

zakladati v. **založití**.

zákon **νόμος**; **τὸ προστατόμενον**.

zákonodárce **νομοθέτης**, **ον**.

zakopati **κατορύντιον**.

zakousnouti se **ἐμπριώ τοῖς ὀδοντοῖς**.

zakrnely **ἀτελής** 2.

zakusiti **πειράσσομαι**, **πάσχω**.

zalepití **κολλάω**.

záležeti; dávati si na čem z. **οπουδά-**
ζω **περὶ τινος**; záleží mi (na čem)
máleli mo.

záležitosf **πράγμα**, **τό**; z-i lidské **τὰ**
ἀνθρώπια; z-i občanské **τὰ πολι-**
τικά; z-i vlastní **τὰ ἔδια**.

zalibití se;

zal. se

mi kdo **ἐπισενέω τινά**.

zalkati nad kým **θρηνέω τινά**.

založiti (město) **κτίζω**, (silnici) **τέμνω**;
zakl. si mnoho na čem **μέγα προνέω**
ἐπὶ τινε.

záměr **ἐπιβολή**; **τὸ δόξαν** (-αντος)-

zaměřiti **πειράσσομαι**.

zaměstknán; z-u býtí někde v. **zdržovatí**
se někde.

zaměstknán(váni); užitečné z. **χρήσειον**,
τό; z. se něčím **ἐπιτήδευσις τινος**.

- zamítouti (zamítati) *ἀπολέγομαι*, oύ
     ~~δέχομαι~~.
 zamíleti co komu *ωυπάω τι πρός*
     τινα.
 zámořní *διαπόντιος* 2.
 zámožnost *εὐπορία*.
 zámožný *εὐδαίμων* 2; *πολυχρήματος* 2.
 zamítnouti *πήγυγματι*.
 zamylkati *κλείω*.
 zamýšleti *ἐπινοέω*, *παρασκενάζομαι*.
 zanášeti se čím *άσκεω τι;* *ἀπομαι*
     τινος; *επαňně čím se z.* *ἐνεργός γί-γνομαι περὶ τι;* *ἐνεργός πρόσωνε-μαι τινι.*
 zandalávati *κλείω*.
 zanedbati *ἀμελέω*, *ἀνίημι*.
 zanedlouho *δὲλγω* *ὑπερεγον*, *μετ' δὲλγων*;
     μετ' οὐ πολὺν χρόνον.
 zanechati *καταλείπω*; *ἀφίσταμαι*.
 zaneprázdní *ἀσχολία*.
 zaneprázdniti; nemám se čím z. *οὐδὲν*
     ἔχω θειον πράττειν.
 zanevítati *ἀπαλλοτριώμαι* (pass.).
 zaniknouti *ἀπλείπω*.
 zaobaliti *κατακαλύπτω*.
 západ *δύσις*.
 zapáliti *ἐκπυρώω*.
 zápas *άμιλλα*; *ἄγων*, *ῶνος*.
 zápasisté *γυμνάσιον*.
 zápasiti *παλαίω*.
 zápasník *ἀθλητής*, *οὐ*.
 zápáti; v z. za kým běžeti v. běžeti.
 zaplatiti *ἀποδίδωμαι*.
 zaplaviti *καταλύγω*.
 zapomínati *ἐπιλανθάνομαι*.
 zapovíditi (zapovidati) *κωλύω*, *ἀπαγο-ρεύω*; z. si *παρατέομαι*.
 zapřáhnouti *ὑπάγω*, *ζεύγνυμι*.
 zapřáhnouti se *δύνυμι*, *ὅρον ποιέο-μαι*.
 zármutek *πάθος*, *τό*; *πένθος*, *τό*; *λυ-πή*; v z-u býti *ουμάρός* *χράσματι*.
 zároveň *άμα*.
 zařídití *διοικέω*, *διατίθημι*.
 zásada *ὑπόθεσις*.
 záslnouti *καταλαμβάνω*.
 zasednouti *καθίω*.
 zaslechnouti *ἀκούω*.
 zásluha *ἀξία*, *εὐεργέτημα*, *τό*; dobyti
     si nemály zásluh v. dobytí.
 zasloužiti (zasluhovati) *ἀξίος είμι*; za-
     sloužený *προσήκων*.
 zaslzeti *δακρύω*.
 zasmáti se *γέλαω*.
 zasmušilý *στυγεός* 3.
 zásobovati kolou čím *χορηγέω τινι τι*.
 zastáváni (*τύαδι*) *διοικήσις* (též plur.).
 zastaviti *ἔστατημι*.
 zastřeliti *τοξεύω*.
- zhástupce *διάδοχος*.
 zasvěcení *ἀνάθεσις* (též plur.).
 zasvětitи *καθιερώω*; zasvěcený *ιερός* 2.
 záškodník *ἀκόλουθος*.
 zaškruti *ἀποτυγάνω*.
 záští *ἔχθος*, *τό*.
 zatemnitи; zatemněná noc *βαθεῖα νύξ*.
 zatímnitи *τύθειν*.
 zátočka *σπεῖρα*.
 zatracovati *καταγιγγώσκω*.
 zaujmouti místo něčí *διάδοχος γλύφο-μαι τινι*.
 zavazadlo *σκεῦος*, *τό*.
 zavázati se *πλήσαμοι* *δύνημι*.
 zavděčiti se *χαρίζομαι*.
 zavěsití *ἀποκυψηταννυμι*.
 zavěsti (n. p. minci) *εἰσηγέομαι*; = svě-
     sti *ἔξαπτάμω*.
 závidění *φθόνος*.
 záviděti *φθονέω*.
 zavinuti *παρανομέω*.
 závisetí na kom *ἐπὶ τινι είμι*.
 závist *φθόνος*.
 závistivý *φθονεύός* 3; jsem z. *φθονέω*.
 zavítati (kam) *εἰσερχομαι*.
 závod; o z. běžetí *δραμεῖν στάδιον*.
 závoditi v něčem *διαπληκτιζομαι τινι*.
 zavolati *καλέω*, *προσκαλέω*; z. si *παρα-καλέομαι*, *συγκαλέομαι*.
 zavrávorati *λιγγάω*.
 zavraždění *φόνος*.
 zavražditi *φονεύω*, *ἀποκτείνω*, *ἀπο-στάττω*.
 zavrhnouti se rukou *ἀντέχω τὰς χεῖ-ρας*.
 zavřítí *ἐπικλείω*; *συγκλείω*.
 záračnost *τὸ θαιμαστόν*.
 zbaběle ustupovati v. ustup.
 zavriti *ἀπαλλάττω*, *ἀπολύω*, *στερέω*,
     ἀποστερέω, *στερισκω*; z. se *ἀποκλί-μαι* (pass.); z myslé *ποιέω τινα ἀδυ-μῆσαι*.
 zberě loupežnická *ἱηστήριον*.
 zbhati *τρέχω*.
 zbiti *φονεύω*.
 zboriti *ἔξαιρέω*, *καθαιρέω*.
 zbraň *ὅπλον* (též plur.).
 zbroj *ὅπλα*, *τά*; *δόλισμός*; z. na se
     vzítí *καθοπλίζομαι*; z. odnítí *ou-λάνω*.
 zbytečný *πιρησσός* 3.
 zbytek *τό λοιπόν*.
 zbyvatí *περιέμει* (-ειναι); *ὑπολείπομαι*,
     zcela *παντελῶς*, *παντάπατε(γ)*, *κομιδῇ*
     z. přirozeně v. *přiroz*.
 zdánlivě *τῷ λόγῳ*; naopak *τῷ λόγῳ* =
     v pravdě.
 zdátí se *δοξέω*, *φαίνομαι*, *ἴσκα*.

zde *αἰτάθι*, ἐκεῖ, ἐνθάδε, ἐκταῦθα;
zde jsem *πάρειμ* (-εῖναι).
zdeclmouti *ἐκλεπτω τὸ ζῆν*.
zděsiti *ἐκπλήσσομαι*,
κατεπλήσσομαι.

zdkonali *διακοσμέω*.

zdravý *ὑγεία*.

zdravý (zdrav) *ὑγείης* 2; *ὑγιαίνων* 3;
ἀνονος 2; *δυναμερος* 3; *εὐ χων* 3;
(o jídlo) *ὑγιεινός* 3; jsem tělesně z.
dřívoucí *τῷ σώματι*; jsem zdrav
vary v. *barva*.

zdržiti *συντηλέσθω*.

zdrženlivost *ἐγκράτεια*.

zdržeti (zdržovati) *παύω*; z. se (čebo)
κατέχω (*τι* n. p. směl), *ἀπέχομαι*;
z. se (někde) *διατρίψω*, *διατάσσω*,
μένω, *κατέχωμαι*.

zdvihnuti *ἀναβάσσωμαι*; (*vñik*) *ἐγεί-*
ρω; z. se *ἀπρκειν* *δρόμῳ* *φέρομαι*,
ἴσπαται.

zdvojnásobniti *διπλασιάζω*.

zed *τεῖχος*, *τό*; *τείχον*.

zejici *εἰχνής* 2.

zejtší *ὑπερβάλλω*.

zelenina *λαχανα*, *τά*.

zem *θύμαρος*, *τό* (podlaha), *γῆ*, *οἰκου-*
μέρην, *χώρα*; na zemi *χαμαι*; od ze-
mě zplozeny *γηγενής* 2.

zemětřesení *οεισμάς*.

zeměfyl *γένεν*, *νος*, *δ.*

zeměstí *ἀποθήσων*.

Zenis *Ζήνης*, *ἥνιος*.

Zenon *Ζήνων*, *ὢνος*.

zeptati se v. *τάσαται* se.

zesnouti = umřítí *τελευτάω*,

zeť *γαρθρός*; *θυγατρός* *άνηρ*.

Zenus *Ζεύς*, *Ἄιός*.

zhlédnouti *προσοράω*.

zhojitelny *λαύσμως* 2.

zhotoviti *ποιέω*, *κατασκευάζω*; jseměle

z. *τεχνῶ*.

zhola *πάνη*.

zhrdnouti *δίην τινόμαι* *ἐπί τενι*.

zhubiti *διαφθείρω*, *ἀπόλλυμι*.

zhusta *πολλάκες*.

zima *χειμών*, *ῶνος*; *ψῦχος*, *τό*; jest

mi z. *χειών*.

zimavý *χειμένιος* 3, 2.

zisk brkti *κερδάλων*.

ziskati *κτάσμαι*; z. (k čemu) *προσ-*

λαμβάνω; opět si z. *ἀνατάσμαι*,

ἀναλαμβάνω.

zjednatí *κατασκευάζω*, *κτάσμαι*.

zjov *ἐπιφάνεια*.

zjeviti *δηλώω*; z. včetnou *χράω*; z. se

φανερός γίγνομαι.

zjevný *φανερός*, *απαδώς*.

zjevný *φανερός* 3; *δῆλος* 3, 2.

zjímati *συλλαμβάνω*.

zklamati se *διαμαρτάνω*, *ψεύδομαι*.

zkornoutiti se u čeho *ἀλγέν* *ἐπί*

τινι.

zkoumáni přírody *φυσιολογία*.

zkoumatel přírody *φυσιολόγος*.

zkoumati *κοπτέω*, *ἐπικοπέω*.

zkoušeti *πειράσμαι*, *ἀποπειράσμαι* (*τι-*

ρός); *πειρά τινος λαμβάνω*.

zkroutit; *ζκρουενύ* *κολούς* 3.

zkřiviti *διαστρέψω*.

zkušenost *ἐμπειρία*.

zlámati *συντρίψω*.

zlatko *χρυσός*, *χρυσόν*.

zlatorouny *χρυσόμαλλος* 2.

zlatý *χρυσούς* (*εος*) 3. mňj z. *βέλ-*

τιοτε.

zlepčitelný *λασμός* 2.

zlehčovati *μειώω*.

zlo *κακόν*.

zlobiti se *ἄγαντέων*, *χαλεπταίνω*, *δργί-*

ζουαι.

zločin *ἀδικία*.

zloděj *κλέπτης*, *ον*.

zlomyslný *κακοήθης* 2.

zločečiti *ἀράς τίθεμαι*.

zlost *δργή*.

zlosyn *ἀλάστωρ*, *ορος*; *πονηρός*, *κα-*

κος; největší z. *κάκετος*.

zly *πονηρός* 3; *κακός* 3; *αἰσχύρος* 3;

zle (mnoho zlého) *ζεινίτι*, *νεινίτι* v.

ζεινίτι, *υεινίτι*.

zmáhati se *ἐπίτασον λαμβάνω*, *ἐπιπο-*

λέων.

zmachlati *συνταράσσω*.

zmatek *ταραχή*.

změklý *καταθηλνομένος* 3. (*καταθη-*

λνω).

zmíiniti (zmíňovati) se o čem *ἐπεξειμί*

τι *ε*, *περὶ τινος*; *μηδημηρ ποιέομαι*

τινος *ε*, *περὶ* (*νπέρ*) *τινος*.

zmínka; z-u *νεινίτι μιμνήσκομαι* (s aor.

Pass.)

zmítati; *zmítamu* bytí *φέρομαι*.

zmizeti *ἐπιπτω*, *νρύπτομαι*, *ἀφανίζ-*

μαι; z, před očima někoho *ἀφανής*

(2) *ε*, *ἀδηλος* (2) *γίγνομαι τινι*.

zmocnití se (čebo) *κατέχω* (*τι*); *κρετ-*

των γίγνομαι, *ἐπιχρεατέω*.

zmordovati *ἀναιρέω*.

zmuzilý *ενψυχος* 2, *ἀνδρεῖος* 3.

zmýlití se *σφάλλομαι*.

značně veliký v. *veliký*.

značný *πολύς* 3.

znamenati *αἰσθάνομαι*.

znamení *σύνθημα*, *τό*.

znamenitý *μέγας* 3.

známka *παράσημα*, *τό*.

známý *γνώριμος* 2; *ουνήθης* 2.

znáti γιγνώσκω, οἶδα, ἐπίσταμαι; z. se
 v čem ēpístamai tū; nezn. άγνωτο.
 zneponokovati ταράσσω.
 zneuctiti λυματίνουci.
 zničiti ἀπόλλυμi.
 zodpovídati se λόγοv δίδωμi.
 zosnovati (spiknuti) καθίσταμαι,
 zošklikuti si μετέω.
 zpáteční cesta v. cesta.
 zpěčovati se ἀρνέομαι.
 zpeněžiti ἔκαρηντιζομαι.
 zpět ὅπλοv; z. dōvěsti, uvésti v. dov.
     uvésti.
 zpěv φωνή.
 zpívati τραγω.
 zplnomocniti κύριοv ποιέω.
 zploditi γεννάω.
 zplozený od země z. γιγνεννής 2.
 zpráva ἀγγελία; z-u dávati ἐκαγγείλ-
     λω (τι); došla mne zpráva ἐκηγγεί-
     λη μοi.
 zpraviti διδάσκω.
 zpropadenec κατάρατοs.
 zprorážeti klíny σφηνόv.
 zprostiti ἀπολύω, αφίμui, ἀπαλλάσσω;
     zproštěnu byti λέγω.
 zpríma státi ὄφθοs είμi.
 zprupnost ūbezis.
 zprupný ūbezistήs, oñ.
 zpustošiti παρθίω, διαφθείρω.
 zrada προδοσία.
 zrak = oko ὄμμα, τό.
 zrainiti τυτρώσω.
 zreadlo κατόπτροv.
 zrovna ὁρθόs 3; ὁρθήv (roz. ὁδόv).
 zrušiti (winci) ἀνυδώ, ἀνυγοv ποιέω;
     slovo komu z. παρασυνόfēw τινά.
 zřetel; na z-i míti τηρέω, ἐνροέω.
 zříditι καταπλάττω, κατασκεuάzow, iđ-
     gów, ʃtormu.
 zřízení státní, občanské, polityka; πο-
     λιτεία, τό.
 ztáhnouti koho na skřipec προσεπιτεί-
     vw τινά ταῖς βασάροις.
 ztéci ἐπτρέχω εἰσω...
 zticha σιγῇ; byti zt. ησυχόs είμi.
 ztonouti ἀποπνίγομai.
 ztratiti ἀποβάλλω, ἀπόλλυμi.
 ztrávit (n. p. život) διεξίρχομai.
 ztrestati všeomžně koho πάσαv προσ-
     φέω τιμωρiān τινí.
 ztřestěnost παραποτή.
 ztvrditi přísahou κατόμνυμi.
 ztrýtati κακόv.
 zůstatiti (zůstávat) μένω, καταm. παρα-
     έπm. λείpmu, διατekém; z. na poli,
     bez povšimnuti, na živu, pokojný,
     včerný v. pole a t. d.
 zůstaviti καταλείπω.

zváti καλέω, παρακαλέω.
 zvěděti οἶδα.
 zvelebovati αὐξάνω, αὔξω, ζηλόω.
 zvěř = zvíře; diváč, divoká θηρία, τά.
 zvilklati se ποιέω.
 zvíře θηρίοv, ζώon.
 zvitěžiti νικάω, νικάτεω.
 zvlášť učelnata.
 zvláštní ὕδιos 3, z. eli požívati v. česť.
 zvláštnost ὕδεοv.
 zvlažiti; dobré zvlažen ενυδρόs 2.
 zvolati φημi, εἶποv, ἐκφωνέω.
 zvoliti αποδείκνυμi, αιχθόμai.
 zvolna βραδέωs, ηρέμa.
 zvrhnouti se εἰς τὴν πονηρίαν τρέπο-
     μai.
 zvučeti zároveň s kým συμφθέγγομai
     τωi.
 zvile; z-i dávati ἐξουσίαv παρασκεu-
     άzow.
 zvyk ηθοs, τό; ονήθειa, νόμoς; jest
     zvykem (někde) ἐπιχώριov (ἐστιv).

Ž.

žába βάτραχos.
 žádati δέομai, αξιώ, αἰτέομai, ἐπι-
     ζητέω, ἐπιθυμέοv; ž. za ochranu v.
     ochrana.
 žálosk ἐπιθυμία.
 žádostiv ἐπιθυμητικόs 3. jsem ž. voj-
     ny (boje) φιλοπάλεμoс (φιλόμαχoс)
     síjul; ž. tanec όρχηστeи 3.
 žádostivě očoďdza; ž. se starati v. sta-
     ratī.
 žádoueny Žiglatoś 2.
 žálk ómialtήs, oñ; μαθητήs, oñ.
 žalář δεομωτήs.
 žalobník κατηγορoс.
 žalostný olnetdós 3; ἐλεεινόs 3.
 žalovati κατηγορéw.
 žaludek γαστήr, τρόs, ň.
 železný oředhovs (εos) 3; ž.-ou rukou
     v. ruka.
 železno ořidhovs.
 žemlový ž. mouka v. mouka.
 žen ōdros, tó.
 ženich γυμnīs.
 ženský γυνή, γυναιкόs; θήλεia.
 ženský γυναιкeоs 3; γυναιкόs, тѣs.
 ženština γýnaičov.
 žert φλυačla; žert a pravdu míchati
     v. míchati.
 žertovný eútřepátelec 2; γελotoś 3.
 žezlo σκήπτroв.
 žhavý πυρώδηs 2.
 žid Ioudaioś.
 židovský Ioudaioś 3.

žila φλέψ, βός, ἡ.
 žiti ζάω, βιώω, διατητίω, διάγω.
 živ (živý) ἔμψυχος 2; jsem ž., βιώω,
 τρέμουmαι; na životu zdstati οὐζομαι.
 živitel τροφεύς.
 živitī τρέψω; ž. se čím ζάω ἀπό τινος;
 ž. se kořínky φυκοφαγέω; ž. se ry-
 bami λχθυνφαγέω.
 živost (o barvách) ἄνθος, τό.
 život βίος, φύος; pospolity ž. τὸ συ-
 ξῆ; ž. trávitī βίον βιώω (διάγω);

k ž-u přivéstí ἀπάγω εἰς τὸν βίον;
 o ž. připravenu býti ἀποθνήσκω; ž-a
 milovný φιλάως 2.
 životní pomůcka v. pom.
 žízeň δίψα; ž. míti, dostati διψά.
 žížniti διψά.
 žloutenka λατερός.
 žoldnéřský; ž-é vojsko ξενικόν, τό.
 žrádlo βορά.
 žratí κατεσθίω.

Oprava hrubších omylů.

a) V úlohách a poznámkách.

Str. 4. ř. 18. ἀσμεν. — str. 6. ř. 10. μάχης. — str. 16. ř. 18. dověděv. — str. 34. ř. 34. jich m. jeho. — str. 48. ř. 39. spásy (akk.) m. spásu. — str. 51. ř. 44. φορικαι. — str. 61. ř. 9. spolupocestným.

b) V slovníčku.

Str. 1, b. ř. 1. ἀρχων. — tamže ř. 16. Ἀθαμας. — str. 4, a. ř. 21. παῖς. — str. 14, a. ř. 9. ἀψικορός. — str. 16, a. ř. 14. οὐν ἀραγκαῖος. — str. 17, b. ř. 31. εἶπόν. — str. 18, a. ř. 33. τρέψω. — str. 24, a. ř. 32. μεταπέμπομαι. — str. 30, b. ř. 54. καταυσευή. — str. 32, a. ř. 53. ὑνοφόρβ. — str. 32, b. ř. 26. διεσχινε. — str. 33, a. ř. 30. θεῖος. str. 37, a. ř. 51. θεη-τινος. — U slova spùsob vlož: loupežnickým sp-em ληστικῶς.

str. 42, a. ř. 42. θεη-τινος